

การพัฒนาแบบวัดทักษะทางสังคมและการเรียนรู้ข้ามวัฒนธรรม
สำหรับนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาตอนปลาย

วิทยานิพนธ์นี้เป็นส่วนหนึ่งของการศึกษาตามหลักสูตรศึกษาศาสตรมหาบัณฑิต
สาขาวิชาวิธีวิทยาการวิจัยทางการศึกษา แผน ก แบบ ก 2 ระดับปริญญามหาบัณฑิต

ภาควิชาพื้นฐานทางการศึกษา

มหาวิทยาลัยศิลปากร

ปีการศึกษา 2565

ลิขสิทธิ์ของมหาวิทยาลัยศิลปากร

การพัฒนาแบบวัดทักษะทางสังคมและการเรียนรู้ข้ามวัฒนธรรม
สำหรับนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาตอนปลาย

วิทยานิพนธ์นี้เป็นส่วนหนึ่งของการศึกษาตามหลักสูตรศึกษาศาสตรมหาบัณฑิต
สาขาวิชาวิธีวิทยาการวิจัยทางการศึกษา แผน ก แบบ ก 2 ระดับปริญญามหาบัณฑิต
ภาควิชาพื้นฐานทางการศึกษา
มหาวิทยาลัยศิลปากร
ปีการศึกษา 2565
ลิขสิทธิ์ของมหาวิทยาลัยศิลปากร

THE DEVELOPMENT OF SOCIAL AND CROSS CULTURAL SKILLS SCALE FOR
UPPER SECONDARY SCHOOL STUDENTS

By
MISS Uthaiwan SAENGOW

A Thesis Submitted in Partial Fulfillment of the Requirements
for Master of Education EDUCATIONAL RESEARCH METHODOLOGY

Department of Education Foundations

Silpakorn University

Academic Year 2022

Copyright of Silpakorn University

หัวข้อ	การพัฒนาแบบวัดทักษะทางสังคมและการเรียนรู้ข้ามวัฒนธรรม สำหรับนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาตอนปลาย
โดย	นางสาวอุทัยวรรณ แซ่ไฉ่
สาขาวิชา	วิธีวิทยาการวิจัยทางการศึกษา แผนก ก แบบ ก 2 ระดับปริญญา มหาบัณฑิต
อาจารย์ที่ปรึกษาหลัก	ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร. สรัญญา จันทร์ชูสกุล
อาจารย์ที่ปรึกษาร่วม	รองศาสตราจารย์ ดร. ไชยยศ ไพวิทยศิริธรรม

คณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยศิลปากร ได้รับพิจารณาอนุมัติให้เป็นส่วนหนึ่งของการศึกษา
ตามหลักสูตรศึกษาศาสตรมหาบัณฑิต

.....คณบดีคณะศึกษาศาสตร์
(ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร. มาเรียม นิลพันธุ์)

พิจารณาเห็นชอบโดย

.....ประธานกรรมการ
(ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร. พิทักษ์ สุพรรณโณภาพ)

.....อาจารย์ที่ปรึกษาหลัก
(ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร. สรัญญา จันทร์ชูสกุล)

.....อาจารย์ที่ปรึกษาร่วม
(รองศาสตราจารย์ ดร. ไชยยศ ไพวิทยศิริธรรม)

.....ผู้ทรงคุณวุฒิภายนอก
(ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร. ทศน์ศิริรินทร์ สว่างบุญ)

61264306 : วิธีวิทยาการวิจัยทางการศึกษา แผน ก แบบ ก 2 ระดับปริญญาโท

คำสำคัญ : แบบวัดทักษะ, ทักษะทางสังคม, ทักษะการเรียนรู้ข้ามวัฒนธรรม

นางสาว อุทัยวรรณ แซ่โจ้ว: การพัฒนาแบบวัดทักษะทางสังคมและการเรียนรู้ข้ามวัฒนธรรมสำหรับนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาตอนปลาย อาจารย์ที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์หลัก : ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร. สรัญญา จันทร์ชูสกุล

การวิจัยครั้งนี้มีวัตถุประสงค์ 1) เพื่อพัฒนาและตรวจสอบคุณภาพของแบบวัดทักษะทางสังคมและการเรียนรู้ข้ามวัฒนธรรม สำหรับนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาตอนปลาย และ 2) เพื่อหาเกณฑ์ปกติระดับท้องถิ่น (Local Norms) ของแบบวัดทักษะทางสังคมและการเรียนรู้ข้ามวัฒนธรรม สำหรับนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาตอนปลาย ตัวอย่างในการศึกษาครั้งนี้ คือ นักเรียนชั้นมัธยมศึกษาตอนปลาย จำนวน 800 คน โรงเรียนสังกัดสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน (สพฐ.) ในสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษานครปฐม ภาคเรียนที่ 2 ปีการศึกษา 2565 โดยใช้การสุ่มแบบสองขั้นตอน เครื่องมือวิจัยที่พัฒนาขึ้นเป็นแบบวัดมาตรฐานค่า 5 ระดับ จำนวน 36 ข้อคำถาม ประกอบด้วย 4 องค์ประกอบ 9 ตัวบ่งชี้ ได้แก่ องค์ประกอบที่ 1 การมีปฏิสัมพันธ์กับผู้อื่น จำนวน 3 ตัวบ่งชี้, องค์ประกอบที่ 2 การติดต่อสื่อสาร จำนวน 2 ตัวบ่งชี้, องค์ประกอบที่ 3 การตระหนักรู้ทางสังคมและวัฒนธรรม จำนวน 2 ตัวบ่งชี้ และองค์ประกอบที่ 4 การจัดการตนเอง จำนวน 2 ตัวบ่งชี้ วิเคราะห์ข้อมูลด้วย ความตรงเชิงเนื้อหา ค่าอำนาจจำแนกรายข้อระหว่างกลุ่มสูงและกลุ่มต่ำด้วยสถิติทดสอบที (t-test) ค่าความเที่ยงแบบความสอดคล้องภายในด้วยวิธีสัมประสิทธิ์แอลฟาของครอนบาค ความตรงเชิงโครงสร้าง และการหาเกณฑ์ปกติ ในรูปแบบของคะแนนมาตรฐานที่ปกติ ผลการวิจัยพบว่า

1. ผลการตรวจสอบคุณภาพของแบบวัด พบว่า (1) ความตรงเชิงเนื้อหา มีค่า IOC อยู่ระหว่าง 0.60-1.00, (2) ข้อคำถามสามารถจำแนกกลุ่มสูงและกลุ่มต่ำอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 ทุกข้อ, (3) แบบวัดมีความเที่ยงทั้งฉบับ .918 โดยมีค่าความเที่ยงขององค์ประกอบอยู่ระหว่าง .885-.908, (4) แบบวัดที่พัฒนาขึ้นมีความตรงเชิงโครงสร้าง

2. ผลการสร้างเกณฑ์ปกติจากการวิเคราะห์ด้วยคะแนนมาตรฐาน T ปกติ อยู่ในช่วง

$T_{18} - T_{74}$

61264306 : Major EDUCATIONAL RESEARCH METHODOLOGY

Keyword : Skill Test, Social Skills, Cross Cultural Skills

MISS Uthaiwan SAENGOW : THE DEVELOPMENT OF SOCIAL AND CROSS CULTURAL SKILLS SCALE FOR UPPER SECONDARY SCHOOL STUDENTS Thesis advisor : Assistant Professor Saranya Chanchusakun, Ph.D.

The purposes of this research were 1) to develop and validate The development of social and cross cultural skills scale for upper secondary school students and 2) to construct local norms of the development of social and cross cultural skills scale for upper secondary school students. The sample of this study was 800 upper secondary school students who have been studying at Office of the Basic Education Commission Nakhonpathom Province, academic year 2022, using two-stage random sampling. The data collected by 5 rating scale this test 36 items for consists of 4 factors 9 indicators, 1) Interactions with others 3 indicators 2) Communication with others 2 indicators 3) Social and Cultural Awareness with others 2 indicators and 4) Self-management with others 2 indicators. Data were analyzed by content validity, discriminating power of the high group and the low group was determined by t-test, Reliability to Measure of internal consistency from Cronbach's alpha coefficient, construct validity and Normalized T-score. The research findings were:

1. The quality of scale were as follows: (1) The content analysis by IOC were between 0.60 to 1.00. (2) The discrimination analysis showed this developed scale could discriminate at .05 level of statistical significance. (3) The reliability (α) of the scale was .918 and the factors of it were between .885 to .908. (4) The construct validity analysis found the consistence to the empirical data.

2. The development of norms for score translation base on Normalized T-score in the range of $T_{18}-T_{74}$

กิตติกรรมประกาศ

กราบขอบพระคุณ ประธานสอบวิทยานิพนธ์ ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.พิทักษ์ สุพรรณโณภาพ กรรมการผู้ทรงคุณวุฒิ ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.ทัศนศิริรินทร์ สว่างบุญ ที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์หลัก ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.สรัญญา จันทร์ชูสกุล และ ที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์ร่วม รองศาสตราจารย์ ดร.ไชยยศ ไพบทยศิริธรรม ในการทำวิจัยครั้งนี้

ผู้วิจัยขอขอบพระคุณผู้เชี่ยวชาญ ได้แก่ ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร. พินดา วราสุนันท์, ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร. พิทักษ์ สุพรรณโณภาพ, ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร. กัญยรัตน์ เมืองแก้ว, อาจารย์ ดร. วรัญญา แก้วแก้วปาน และอาจารย์สุภารัตน์ พัฒนแหวนที่ได้เสียสละเวลาให้ข้อเสนอแนะเพื่อการปรับปรุงเครื่องมือทำให้ได้เครื่องมือที่มีคุณภาพ

ขอขอบคุณนักเรียนกลุ่มตัวอย่างที่ให้ความร่วมมือในการให้ข้อมูล และผู้ประสานงานของทางโรงเรียนต่าง ๆ ที่ติดต่อประสานงานและเก็บรวบรวมแบบวัดจนครบตามระดับชั้น

ขอขอบพระคุณคณาจารย์ทุกท่านที่ได้อบรมสั่งสอนตั้งแต่เริ่มเข้ารับการศึกษา ประสทธิประสาทวิชาให้แก่ผู้วิจัย และขอขอบคุณขอขอบพระคุณ คุณพ่อคุณแม่ พี่ น้อง และเพื่อนร่วมรุ่นทุกท่านที่คอยให้กำลังใจ และคอยส่งเสริมที่ทำให้งานวิจัยในครั้งนี้สำเร็จลงด้วยดี

นางสาว อุทัยวรรณ แซ่ไฉ่

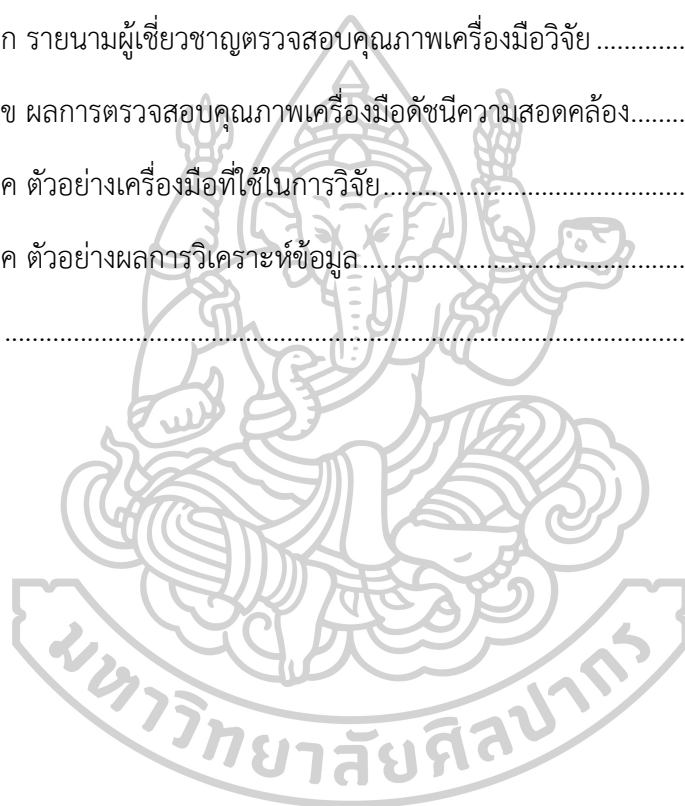
สารบัญ

	หน้า
บทคัดย่อภาษาไทย.....	ง
บทคัดย่อภาษาอังกฤษ.....	จ
กิตติกรรมประกาศ.....	ฉ
สารบัญ.....	ช
สารบัญตาราง.....	ญ
สารบัญภาพ.....	ฎ
บทที่ 1 บทนำ.....	1
ความเป็นมาและความสำคัญของปัญหา.....	1
คำถามในการวิจัย.....	5
วัตถุประสงค์ของการวิจัย.....	6
ขอบเขตของการวิจัย.....	6
นิยามศัพท์เฉพาะ.....	6
ประโยชน์ที่ได้รับจากการวิจัย.....	8
บทที่ 2 วรรณกรรมที่เกี่ยวข้อง.....	9
1. ทักษะทางสังคมและการเรียนรู้ข้ามวัฒนธรรม.....	10
1.1 แนวคิดเกี่ยวกับทักษะในศตวรรษที่ 21.....	10
1.2 ความหมายของทักษะทางสังคม.....	18
1.3 องค์ประกอบของทักษะทางสังคม.....	19
1.4 ความหมายของทักษะการเรียนรู้ข้ามวัฒนธรรม.....	37
1.5 องค์ประกอบของทักษะการเรียนรู้ข้ามวัฒนธรรม.....	38
1.6 แนวคิดและความหมายของทักษะทางสังคมและการเรียนรู้ข้ามวัฒนธรรม.....	47

1.7 องค์ประกอบของทักษะทางสังคมและการเรียนรู้ข้ามวัฒนธรรม.....	48
1.8 เครื่องมือวัดและประเมินทักษะทางสังคมและการเรียนรู้ข้ามวัฒนธรรม.....	64
1.9 งานวิจัยที่เกี่ยวข้อง	70
2. แนวคิดเกี่ยวกับการพัฒนาแบบวัดและการสร้างเกณฑ์ปกติ (Norms).....	78
2.1 แนวคิดเกี่ยวกับการพัฒนาแบบวัด	78
2.2 การตรวจสอบคุณภาพของแบบวัด	84
2.3 การสร้างเกณฑ์ปกติ (Norms).....	93
2.4 งานวิจัยที่เกี่ยวข้อง	96
3. กรอบแนวคิดในการวิจัย.....	103
บทที่ 3 วิธีดำเนินการวิจัย.....	105
3.1 ประชากรและตัวอย่าง.....	105
3.2 การสร้างและพัฒนาเครื่องมือในการวิจัย	108
3.3 การเก็บรวบรวมข้อมูล	117
3.4 การวิเคราะห์ข้อมูล	117
บทที่ 4 ผลการวิเคราะห์ข้อมูล	118
ตอนที่ 1 การพัฒนาและผลการตรวจสอบคุณภาพของแบบวัดทักษะทางสังคมและการเรียนรู้ ข้ามวัฒนธรรม สำหรับนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาตอนปลาย.....	118
1.1 ค่าสถิติพื้นฐานของตัวอย่างที่ใช้ในการตรวจสอบคุณภาพแบบวัด	118
1.2 การตรวจสอบความตรงเชิงเนื้อหา.....	119
1.3 การตรวจสอบอำนาจจำแนกรายข้อระหว่างกลุ่มสูงและกลุ่มต่ำ.....	125
1.4 การตรวจสอบความเที่ยง	126
1.5 การตรวจสอบความตรงเชิงโครงสร้าง.....	126
ตอนที่ 2 ผลการวิเคราะห์เกณฑ์ปกติระดับท้องถิ่น (Local Norms) ของแบบวัดทักษะทางสังคม และการเรียนรู้ข้ามวัฒนธรรม สำหรับนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาตอนปลาย	134

บทที่ 5 สรุปผลการวิจัย อภิปรายผล และข้อเสนอแนะ	136
สรุปผลการวิจัย	137
อภิปรายผลการวิจัย	138
ข้อเสนอแนะ	144
รายการอ้างอิง.....	146
ภาคผนวก	160
ภาคผนวก ก รายนามผู้เชี่ยวชาญตรวจสอบคุณภาพเครื่องมือวิจัย	161
ภาคผนวก ข ผลการตรวจสอบคุณภาพเครื่องมือดัชนีความสอดคล้อง.....	163
ภาคผนวก ค ตัวอย่างเครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย.....	184
ภาคผนวก ค ตัวอย่างผลการวิเคราะห์ข้อมูล	191
ประวัติผู้เขียน	207

สารบัญตาราง

	หน้า
ตารางที่ 2.1 ตัวบ่งชี้พฤติกรรมทักษะทางสังคม	32
ตารางที่ 2.2 ตัวบ่งชี้พฤติกรรมทักษะการเรียนรู้ข้ามวัฒนธรรม	44
ตารางที่ 2.3 ตัวบ่งชี้ทักษะทางสังคมและการเรียนรู้ข้ามวัฒนธรรม	52
ตารางที่ 2.4 ประเภทของความตรง ความหมาย และวิธีการตรวจสอบ	85
ตารางที่ 2.5 ประเภทของความตรง ความหมาย และวิธีการตรวจสอบ (ต่อ)	86
ตารางที่ 2.6 ประเภทของความเที่ยง ความหมาย และวิธีการประมาณค่า	96
ตารางที่ 3.1 จำนวนนักเรียนระดับชั้นมัธยมศึกษาตอนปลายในสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา มัธยมศึกษา นครปฐม	105
ตารางที่ 3.2 ตารางโครงสร้างของแบบวัดทักษะทางสังคมและการเรียนรู้ข้ามวัฒนธรรม สำหรับ นักเรียนชั้นมัธยมศึกษาตอนปลาย เป็นแบบวัดชนิดมาตราประมาณค่า (Rating Scale) 5 ระดับ ...	111
ตารางที่ 3.3 แสดงค่าอำนาจจำแนกของข้อคำถามด้วยสถิติทดสอบที (t-test) และค่าความเที่ยงด้วย สัมประสิทธิ์แอลฟาของครอนบาค ตามองค์ประกอบของทักษะทางสังคมและ การเรียนรู้ข้าม วัฒนธรรม	114
ตารางที่ 3.4 เกณฑ์ดัชนีความสอดคล้องกลมกลืนของโมเดล	115
ตารางที่ 4.1 จำนวนและร้อยละของตัวอย่างที่ใช้ในการตรวจสอบคุณภาพแบบวัดทักษะทางสังคม และการเรียนรู้ข้ามวัฒนธรรม	119
ตารางที่ 4.2 แสดงค่าดัชนีความสอดคล้องระหว่างข้อคำถามกับนิยามเชิงปฏิบัติการ	119
ตารางที่ 4.3 แสดงข้อคำถามที่ได้รับการปรับปรุงตามข้อเสนอแนะของผู้เชี่ยวชาญ	121
ตารางที่ 4.4 การตรวจสอบอำนาจจำแนกของข้อคำถามด้วยสถิติทดสอบที (t-test)	125
ตารางที่ 4.5 การตรวจสอบค่าความเที่ยงด้วยสัมประสิทธิ์แอลฟาของครอนบาค	126
ตารางที่ 4.6 ค่าสถิติเบื้องต้นของตัวแปรทักษะทางสังคมและการเรียนรู้ข้ามวัฒนธรรมจำแนกตาม องค์ประกอบ	127

ตารางที่ 4.7 ค่าเฉลี่ย ค่าส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน ค่าสหสัมพันธ์ของตัวแปรสังเกตได้ในโมเดลการวัดทักษะทางสังคมและการเรียนรู้ข้ามวัฒนธรรม 129

ตารางที่ 4.8 ค่าสถิติผลการวิเคราะห์หองค์ประกอบเชิงยืนยันโมเดลการวัดทักษะทางสังคมและการเรียนรู้ข้ามวัฒนธรรม 131

ตารางที่ 4.9 เกณฑ์ปกติของแบบวัดทักษะทางสังคมและการเรียนรู้ข้ามวัฒนธรรม สำหรับนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาตอนปลาย 134

สารบัญภาพ

หน้า

ภาพที่ 2.1 กรอบแนวคิดเพื่อการเรียนรู้ในศตวรรษที่ 21 American Association of Colleges of Teacher Education and the Partnership for 21 st Century Skills (2016).....	12
ภาพที่ 2.2 กรอบแนวคิดสำหรับทักษะการเรียนรู้ในศตวรรษที่ 21 Partnership for 21 st Century (Trilling & Fadel, 2009).....	16
ภาพที่ 2.3 ความแตกต่างระหว่างการรับรู้ความสามารถตนเองและความคาดหวังในผลลัพธ์ที่จะเกิดขึ้น ที่มา: Bandura, 1977 อ้างถึงในภาสิต ศิริเทศ และณพวิทย์ ธรรมสีหา, 2562: 61	80
ภาพที่ 2.4 โครงสร้างความสัมพันธ์ระหว่าง 3 องค์ประกอบของทฤษฎีการเรียนรู้ทางปัญญา สังคมของ Bandura, 1977 อ้างถึงใน นันทิพย์ งามอาจวานิชย์, 2556: 65	82
ภาพที่ 2.5 แนวคิดของการพัฒนาแบบสอบให้มีความตรงเชิงเนื้อหา.....	88
ภาพที่ 2.6 มโนทัศน์ของการตรวจสอบความตรงเชิงโครงสร้าง.....	92
ภาพที่ 2.7 กรอบแนวคิดในการวิจัย.....	104
ภาพที่ 3.1 ขั้นตอนการสร้างแบบวัดทักษะทางสังคมและการเรียนรู้ข้ามวัฒนธรรม สำหรับนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาตอนปลาย.....	116
ภาพที่ 4.1 โมเดลการวัดทักษะทางสังคมและการเรียนรู้ข้ามวัฒนธรรม.....	133

บทที่ 1

บทนำ

ความเป็นมาและความสำคัญของปัญหา

สังคมไทยในปัจจุบัน มีการเปลี่ยนแปลงตามการขยายตัวของเทคโนโลยี อุตสาหกรรมบริการ ประกอบกับภูมิศาสตร์ทางสังคม เศรษฐกิจ และการเมืองทั่วโลกที่เปลี่ยนแปลงไปอย่างรวดเร็ว รวมทั้งเทคโนโลยีการติดต่อคมนาคมสารสนเทศกับประเทศอื่น ๆ ซึ่งเป็นสังคมที่อยู่ท่ามกลางการสื่อสารข้ามวัฒนธรรม ที่มีบทบาทเป็นอย่างมากกับชีวิต โดยวัฒนธรรมเป็นสิ่งที่มีความซับซ้อนและมีความสำคัญต่อการสื่อสารของมนุษย์ทุกคน บุคคลแต่ละคนก็จะมีวัฒนธรรมที่สั่งสมมาจากการเรียนรู้ในบริบท สภาพแวดล้อมที่ตนเองอาศัยอยู่ ดังนั้นการทำการสื่อสารร่วมกับบุคคลที่มาจากวัฒนธรรมที่มีความแตกต่างกัน บุคคลย่อมจะต้องมีการเรียนรู้ถึงความแตกต่างทางวัฒนธรรมของคู่สื่อสาร เพื่อความสำเร็จในการสื่อสาร จากความหลากหลายทางวัฒนธรรม ระบบการศึกษาจำเป็นต้องมีการปรับปรุง และเปลี่ยนแปลงให้ทันกับความเปลี่ยนแปลงของโลก (Shubert, 2011; Kay & Greenhill, 2011) ซึ่งในศตวรรษที่ 21 การพัฒนาคนหรือทุนมนุษย์ให้เข้มแข็ง พร้อมรับการเปลี่ยนแปลงของโลกในยุคศตวรรษที่ 21 (Luterbach & Brown, 2011; Dede, 2010) ซึ่งกล่าวได้ว่า การแข่งขันในศตวรรษที่ 21 นี้ จะขึ้นอยู่กับคุณภาพของประชากรในชาติ (Hargreaves & Shirley, 2009) โดยสอดคล้องกับนโยบายของกระทรวงศึกษาธิการในการพัฒนาเยาวชนของชาติเข้าสู่โลกยุคศตวรรษที่ 21 โดยมุ่งพัฒนาคุณภาพคนไทยให้มีภูมิคุ้มกันต่อการเปลี่ยนแปลง และการพัฒนาประเทศในอนาคต (น้ำทิพย์ อ่องอาจวนิชย์, 2556; ปวีณา มะแซ, 2561) ดังนั้น ผู้เรียนในศตวรรษที่ 21 จึงจำเป็นต้องมีทักษะชีวิตและการทำงาน (Life and Career Skills) ซึ่งใน The Partnership for 21st Century Learning (P₂₁) ได้กำหนดให้ทักษะทางสังคมและการเรียนรู้ข้ามวัฒนธรรม (Social and Cross-cultural Skills) เป็นทักษะที่สำคัญในศตวรรษที่ 21 ที่ผู้เรียนจำเป็นต้องมีความสามารถในการสื่อสาร ปรับตัวให้เท่าทันกับการเปลี่ยนแปลงทางสังคม และความหลากหลายทางวัฒนธรรม

จากข้อเสนอแนะในการทำวิจัยครั้งต่อไปของ กฤติน เก้าเอี้ยน (2560: 151-152) ที่ได้เสนอว่าควรมีการพัฒนาเครื่องมือมาตรฐานที่ใช้ในการวัดทักษะทางสังคมและการเรียนรู้ข้ามวัฒนธรรมที่มีการสร้างด้วยกระบวนการวิจัยและผ่านการตรวจสอบคุณภาพเครื่องมือในทุกมิติ เนื่องจากยังไม่มีเครื่องมือมาตรฐานที่ใช้ในการวัดทักษะทางสังคมและการเรียนรู้ข้ามวัฒนธรรม ผู้วิจัยจึงเล็งเห็นความสำคัญในการปรับตัว และเรียนรู้ของผู้เรียนในปัจจุบันให้มีความสอดคล้องกับศตวรรษที่ 21 ในด้านทักษะทางสังคมและการเรียนรู้ข้ามวัฒนธรรม (Social and Cross-cultural Skills) ซึ่งเป็นสองทักษะที่เกิดขึ้นมานานแล้ว ตั้งแต่อดีตสังคมมีการเปลี่ยนแปลงไปตามกาลเวลา ดังนั้น

การเข้าสังคมและพฤติกรรมการเรียนรู้ของมนุษย์จึงต้องมีการเปลี่ยนแปลงตามไปด้วย เพื่อปรับตัวให้เข้ากับวัฒนธรรมและสังคมที่ตนอาศัยอยู่ ช่วยให้ได้รับการยอมรับจากสังคมวัฒนธรรมนั้นได้ อย่างไรก็ตามก็ตามทักษะทางสังคมและทักษะการเรียนรู้ข้ามวัฒนธรรมไม่ได้มีคำนิยามหรือการกำหนดรายละเอียดเกี่ยวกับองค์ประกอบที่ชัดเจน มีเพียงการกล่าวถึงพฤติกรรมปรับตัว การเคารพซึ่งกันและกันให้สามารถอยู่ร่วมกับผู้อื่นที่มีความแตกต่างทางด้านวัฒนธรรมจากของตนได้ จากอดีตจะพบว่า มีนักวิชาการหลายท่านทำการศึกษาและกำหนดรายละเอียดของทักษะทางสังคม บ้างก็ศึกษาทักษะการเรียนรู้ข้ามวัฒนธรรม จนกระทั่งในปี ค.ศ. 2001 P₂₁ ได้กล่าวถึง ทักษะชีวิตและการทำงาน ซึ่งประกอบด้วยทักษะย่อยหลายทักษะ ซึ่งหนึ่งในนั้นคือ การบูรณาการทักษะทางสังคมเข้ากับทักษะการเรียนรู้ข้ามวัฒนธรรม กลายเป็นทักษะทางสังคมและการเรียนรู้ข้ามวัฒนธรรม (Social and Cross-Cultural Skills)

ทักษะทางสังคมและการเรียนรู้ข้ามวัฒนธรรม (Social and Cross-Cultural Skills) เป็นสองทักษะที่เกิดขึ้นมานานแล้ว ตั้งแต่อดีต สังคมมีการเปลี่ยนแปลงไปตามกาลเวลา ดังนั้นการเข้าสังคมและพฤติกรรมการเรียนรู้ของมนุษย์จึงต้องมีการเปลี่ยนแปลงตามไปด้วย เพื่อปรับตัวให้เข้ากับวัฒนธรรมและสังคมที่ตนอาศัยอยู่ ช่วยให้ได้รับการยอมรับจากสังคมวัฒนธรรมนั้นได้ อย่างไรก็ตามก็ตามทักษะทางสังคมและทักษะการเรียนรู้ข้ามวัฒนธรรมก็ไม่ได้มีคำนิยามหรือการกำหนดรายละเอียดเกี่ยวกับองค์ประกอบที่ชัดเจน มีเพียงการกล่าวถึงพฤติกรรมปรับตัว การเคารพซึ่งกันและกัน ให้สามารถอยู่ร่วมกับผู้อื่นที่มีความแตกต่างทางด้านวัฒนธรรมจากของตนได้ จากอดีตจะพบว่า มีนักวิชาการหลายท่านทำการศึกษาและกำหนดรายละเอียดของทักษะทางสังคม บ้างก็ศึกษาทักษะการเรียนรู้ข้ามวัฒนธรรม จนกระทั่งในปี ค.ศ. 2001 P₂₁ ได้กล่าวถึง ทักษะชีวิตและการทำงาน ซึ่งประกอบด้วยทักษะย่อยหลายทักษะ ซึ่งหนึ่งในนั้นคือ การบูรณาการทักษะทางสังคมเข้ากับทักษะการเรียนรู้ข้ามวัฒนธรรม กลายเป็นทักษะทางสังคมและการเรียนรู้ข้ามวัฒนธรรม (Social and Cross-Cultural Skills) (P₂₁, 2016)

การปรับตัวของมนุษย์ในการอยู่ร่วมกันในสังคมที่มีความหลากหลายทางวัฒนธรรมเป็นสิ่งที่จำเป็นและหลีกเลี่ยงไม่ได้ มนุษย์ถือเป็นสัตว์สังคม คนเราไม่สามารถอยู่ได้ด้วยตัวคนเดียว ดังนั้นการปรับตัวเข้าสังคมจึงเป็นสิ่งสำคัญมากในการใช้ชีวิตของเรา ซึ่งทักษะการปรับตัวเข้าหาสังคมทำให้เราและผู้อื่นนั้นสามารถอยู่ร่วมกันได้อย่างไม่มีข้อขัดแย้งต่อกัน สบายใจกันทั้งสองฝ่ายจึงเป็นสิ่งที่ควรทำ และเรียนรู้ โดยการพัฒนาบุคลิกภาพที่ดีให้แก่ตนเองมี 2 ส่วนที่สำคัญด้วยกัน นั่นก็คือส่วนที่อยู่ภายในจิตใจ โดยเป็นการเสริมสร้างความมั่นใจในตนเอง และอีกหนึ่งคือส่วนที่ปรากฏภายนอกที่เรียกว่า ทักษะทางสังคม หมายถึง ความสามารถของบุคคลในการดำรงชีวิต และการทำงานร่วมกับผู้อื่นในสังคม โดยการเรียนรู้กับบทบาทหน้าที่ ความรับผิดชอบ การแก้ปัญหา การควบคุมอารมณ์ตนเอง และสามารถปรับตัวให้เข้ากับสภาพแวดล้อมที่เปลี่ยนแปลงไป ภายใต้กฎระเบียบของ

สังคมนั้น ๆ ได้อย่างมีความสุข ซึ่งเป็นทักษะที่สำคัญของมนุษย์ เพราะมนุษย์ต้องใช้ทักษะทางสังคม ในการดำรงอยู่ร่วมกันเป็นกลุ่ม ที่มีปฏิสัมพันธ์ซึ่งกันและกัน เป็นส่วนช่วยให้มนุษย์สามารถดำเนินชีวิต ให้อยู่รอดอย่างราบรื่น มีความสุขและเป็นประโยชน์ต่อสังคม (จรัสลักษณ์ รัตนพันธ์, 2559; ฌปนต โคตพัฒน์, 2559: 24; วรพรรณ กระจ่างทอง, 2559: 144-147; กฤติน เก้าเอี้ยน, 2560: 22-23; ปวีณาพัฒน์ วรพันธ์, 2561: 13-14; อาชัญวิชญ์ ชุมภณพงษ์ศักดิ์, 2562: 17-18) และ William G. Skinner ได้นิยามคำว่าวัฒนธรรมโดยเจาะลึกในวัฒนธรรมไทยในหนังสือ เรื่อง “Change and Persistence in Thai Society” แปลความได้ว่า สำหรับประเทศไทยวัฒนธรรมนั้น หมายถึงรูปแบบ ของชีวิต ซึ่งรวมเศรษฐกิจ การเมือง ศาสนา ไปด้วย มิใช่เพียงประเพณีเท่านั้น วัฒนธรรมไทยนั้นมีความซับซ้อนมากเพราะมีเรื่อง ชนชั้น ศักดินา การเงิน การเมือง และอิทธิพลเรื่องเพศเข้ามาเกี่ยวข้อง ด้วย (Skinner, 1975 อ้างถึงใน กฤติน เก้าเอี้ยน, 2560: 27) นักวิชาการในสาขาต่าง ๆ ได้ให้ความหมายของทักษะการเรียนรู้ข้ามวัฒนธรรม (Cross Cultural Skills) ว่าหมายถึงความสามารถ หรือคุณลักษณะของบุคคลในการปรับตัว ซึ่งเป็นกระบวนการแลกเปลี่ยนและตีความสัญลักษณ์ที่มีความแตกต่างจากของตน โดยเห็นคุณค่าของความแตกต่างทางด้านการสื่อสาร และการมีปฏิสัมพันธ์ กับผู้อื่น ที่มีความแตกต่างทางวัฒนธรรม เกี่ยวข้องกับความเชื่อ ค่านิยม และบรรทัดฐาน หรือสภาพแวดล้อมที่มีความสลับซับซ้อนทางวัฒนธรรม ที่ผ่านการเรียนรู้จนเกิดความเข้าใจ (ประณีต ส่งวัฒนา, 2557; สำนักวิชาการและมาตรฐานการศึกษา, 2559; สุนทรียา ไชยปัญหาและอรุรักษ์ ศรีประเสริฐ, 2559; พัชราภา เอื้ออมรวนิช, 2560: 99; อธิศักดิ์ สุขสันติภมม, 2561: 73-74; ศิลาวัฒน์ ชัยวงศ์, พระครูสังรักษ์ (ศุภณัฐ ภูริวฑฒโน และลำพอง กลมกุล, 2561: 3)

นักวิชาการและนักวิจัยทั้งในและต่างประเทศได้ศึกษาตัวบ่งชี้ทักษะทางสังคมและการเรียนรู้ข้ามวัฒนธรรมไว้อย่างหลากหลาย ผู้วิจัยจึงสังเคราะห์ตัวบ่งชี้ทักษะทางสังคมและการเรียนรู้ข้ามวัฒนธรรม โดยทำการคัดเลือก เพื่อให้ได้ตัวบ่งชี้ที่ครอบคลุมและเหมาะสมกับบริบทของนักเรียน โดยผลที่ได้เมื่อนำมาเปรียบเทียบกับตัวบ่งชี้ของ P₂₁ พบว่าตัวบ่งชี้ที่สังเคราะห์ได้มีความครอบคลุม และให้รายละเอียดที่ชัดเจน ง่ายต่อการนำข้อมูลในส่วนนี้ไปใช้ในการสร้างแบบประเมินหรือแบบทดสอบ อีกทั้งยังสามารถนำข้อมูลในส่วนนี้ไปใช้ประโยชน์ในอนาคตได้อีกด้วย ซึ่งแบ่งออกเป็น 4 ด้าน 9 ตัวบ่งชี้ ซึ่งผู้วิจัยได้สรุปความหมายและรายละเอียด ดังนี้ 1) การมีปฏิสัมพันธ์กับผู้อื่น (Interactions) ประกอบด้วย 3 ตัวบ่งชี้ คือ เรียนรู้ และปรับเปลี่ยนความคิด พฤติกรรมให้สัมพันธ์กับผู้อื่น มีความจริงใจ เข้าใจความแตกต่างระหว่างบุคคล และเอาใจใส่ความรู้สึกของผู้อื่น และทำงานร่วมกับผู้อื่นอย่างมีความสุข 2) การติดต่อสื่อสาร (Communication) ประกอบด้วย 2 ตัวบ่งชี้ คือ แสดงและรับฟังความคิดเห็น และข้อเสนอแนะของผู้อื่นด้วยความเคารพ ใช้ภาษากาย ท่าทาง และถ้อยคำที่สุภาพ เหมาะสมในการสื่อสารกับผู้อื่น 3) การจัดการตนเอง (Self-management) ประกอบด้วย 2 ตัวบ่งชี้ คือ ควบคุมอารมณ์ของตนเองได้อย่างเหมาะสม และเลือกวิธีการจัดการ

และแก้ปัญหาในสถานการณ์ต่าง ๆ ได้อย่างเหมาะสม 4) การตระหนักรู้ทางสังคมและวัฒนธรรม (Social and Cultural Awareness) ประกอบด้วย 2 ตัวบ่งชี้ ดังนี้ มีความยืดหยุ่นในการปรับตัวให้เข้ากับวัฒนธรรมอื่น ๆ และรู้จักกาลเทศะ และปฏิบัติตามกฎกติกาของสังคมที่ตนอยู่ (Chong and Grzymala, 2015: 23-41; Joseph Rodman, 2015: 23-24; Korukcu, Ersan, and Aral, 2015: 194-196; P₂₁, 2016; Daraee, Salehi, and Fakhr, 2016: 14-18; Wang, Fan, and Freeman, 2017: 124-126; Deming, 2017: 14-18; Little, Swangler, and Akin – Little, 2017: 9-10; Sulistyaningsih et al., 2019: 231-232; Azua et al, 2020: 2-4; Hendy, 2020: 6-13; จริลักษณ์ รัตนาพันธ์, 2559; ขยวนิชฎ์ สุระเสนา, ศรีสมร สุรียาศิน และอรพรรณ ลือบุญธวัชชัย, 2559: 74-77; ณปดต โคตพัฒน์, 2559: 27-28; เพ็ญประภา ลูกอินทร์และคณะ, 2559: 225-231; วรพรรณ กระจ่ายทอง, 2559: 147-148; สำนักวิชาการและมาตรฐานการศึกษา, 2559; กฤติน เก้าเอี้ยน, 2560: 23-27; กัญญา สมบูรณ์, 2560: 47-83; พัชราภา เอื้ออมรวิช, 2560: 99-101; ศิริขวัญ กลางสุพรรณ และสุวิมล กฤษศยาสาสน์, 2560: 743-748; กัลญา โอภาสเสถียร, 2561: 23-25; ชีรศักดิ์ สุขสันติกมล, 2561: 75-84; ปวิญาพัฒน์ วรพันธ์, 2561: 98-100; กิตติวรรณ สีนธนาวา และสถาพร ปกป้อง, 2562: 70-72; ภาณุมาศ หอมบุญยงค์, 2562: 47-83; ลัดดา แสงเพชร, สรพงษ์ เจริญกฤตยาวุฒิ และณัฐกฤตา งามมีฤทธิ์, 2562: 586-589; อาชัญวิชัย ชุมภณพงษ์ศักดิ์, 2562: 22-26)

ด้านการศึกษาโดยเฉพาะผู้เรียนในประเทศไทยที่มีการข้ามวัฒนธรรมอย่างเห็นได้ชัดจากการโยกย้ายถิ่นฐานของครอบครัว บรรพบุรุษ การเปลี่ยนที่อยู่ แหล่งประกอบอาชีพ ฯลฯ หากทำการศึกษา เรื่องสังคมและวัฒนธรรมในประเทศไทย จะพบว่าสังคมไทยเป็นสังคมขนาดใหญ่เกิดขึ้น จากการอยู่ร่วมกันประมาณ 70 เผ่าพันธุ์ เรียกได้ว่าเป็นสังคมพหุวัฒนธรรม มีขนาดใหญ่ที่กลมกลืนกัน แต่ภายในความกลมกลืนนั้น กลับปนไปด้วยความรู้ ความเข้าใจด้านวัฒนธรรมที่คลาดเคลื่อน สาเหตุสำคัญที่ทำให้เป็นเช่นนั้น เกิดจากวัฒนธรรมการเรียนรู้ สภาพสังคม มีการเปลี่ยนแปลงอย่างรวดเร็ว ประชาชนพึ่งพาสื่อบันเทิง โซเชียลมีเดียต่าง ๆ หรือข้อมูลสารสนเทศที่ฉาบฉวย อีกทั้งพื้นฐานเดิมของครอบครัว ชุมชน อาชีพ วิถีชีวิต ของสังคมไทยส่วนใหญ่ เป็นวิถีที่ตั้งอยู่บนความเรียบง่าย เมื่อวัฒนธรรมอื่นถาโถมเข้ามา จึงทำให้คนในสังคมปรับตัวไม่ทัน (Skinner, 1975; สถาบันภาษาและวัฒนธรรมเอเชีย, 2559; กฤติน เก้าเอี้ยน, 2560: 23-27)

ดังนั้นหากมีการพัฒนาเครื่องมือสำหรับวัดทักษะทางสังคมและการเรียนรู้ข้ามวัฒนธรรม ที่ถือเป็นทักษะสำคัญในการปรับตัวและเรียนรู้ร่วมกับผู้อื่นในสังคมได้อย่างมีความสุข จึงควรมีเครื่องมือสำหรับวัดโดยเฉพาะ ผ่านการสร้างด้วยกระบวนการวิจัย และผ่านการตรวจสอบคุณภาพเครื่องมือในทุกมิติ จึงควรมีเครื่องมือวัดที่ผ่านการตรวจสอบคุณภาพของเครื่องมือ และมีเกณฑ์เทียบระดับความรู้ที่ชัดเจน น่าเชื่อถือ เพื่อนำมาใช้ในการวัดระดับทักษะของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษา

ตอนปลาย ด้วยแบบวัดมาตรฐานค่า (Rating Scale) 5 ระดับ ซึ่งเป็นรูปแบบหนึ่งของเครื่องมือที่นิยมนำมาใช้ด้วยเงื่อนไขที่ว่า สะดวกต่อการเก็บรวบรวมข้อมูล ง่ายต่อการประมวลผล และให้ข้อสรุปอย่างรวดเร็วทันต่อการตัดสินใจ ด้วยเหตุนี้ ผู้วิจัยมีความสนใจที่จะศึกษาและพัฒนาแบบวัดทักษะทางสังคมและการเรียนรู้ข้ามวัฒนธรรม สำหรับนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาตอนปลาย ของโรงเรียนสังกัดสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน (สพฐ.) ในสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา นครปฐม โดยจะครอบคลุมในมิติเนื้อหาทั้ง 4 องค์ประกอบ 9 ตัวบ่งชี้ ได้แก่ 1) การมีปฏิสัมพันธ์กับผู้อื่น (Interactions) จำนวน 3 ตัวบ่งชี้ 2) การติดต่อสื่อสาร (Communication) จำนวน 2 ตัวบ่งชี้ 3) การตระหนักรู้ทางสังคมและวัฒนธรรม (Social and Cultural Awareness) จำนวน 2 ตัวบ่งชี้ และ 4) การจัดการตนเอง (Self-management) จำนวน 2 ตัวบ่งชี้ ในลักษณะให้นักเรียนได้ตรวจสอบและประเมินตนเอง ตามทักษะที่สำคัญในด้านต่าง ๆ ที่นักเรียนควรมี อันเป็นสิ่งสำคัญในการดำเนินชีวิต รวมไปถึงการทำงานร่วมกับผู้อื่นในอนาคต ในยุคของเทคโนโลยี สารสนเทศ และการสื่อสารที่มีการพัฒนาอย่างต่อเนื่อง มีความหลากหลายทางวัฒนธรรม ประกอบกับสภาพปัญหาสังคมและการเรียนรู้ข้ามวัฒนธรรมที่กล่าวไว้ข้างต้น ผู้วิจัยจึงเล็งเห็นถึงความจำเป็นในการพัฒนาเครื่องมือที่มีคุณภาพในการสำรวจทักษะทางสังคมและการเรียนรู้ข้ามวัฒนธรรม สำหรับนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาตอนปลาย ซึ่งจะได้สารสนเทศที่เป็นประโยชน์ต่อทั้งนักเรียน ผู้ปกครอง ครูผู้สอน และหน่วยงานต่าง ๆ ที่เกี่ยวข้อง และสามารถนำผลที่ได้ไปพัฒนา หรือปรับปรุงทักษะทางสังคมและการเรียนรู้ข้ามวัฒนธรรม สำหรับนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาตอนปลาย อันเป็นกลไกในการขับเคลื่อนสู่การพัฒนาคุณภาพของนักเรียนให้พร้อมกับการเผชิญโลกในยุคศตวรรษที่ 21 ได้อย่างมีประสิทธิภาพ และมีประสิทธิผลต่อไป

คำถามในการวิจัย

การทำวิจัยเรื่อง การพัฒนาแบบวัดทักษะทางสังคมและการเรียนรู้ข้ามวัฒนธรรม สำหรับนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาตอนปลาย มีคำถามในการวิจัยดังนี้

1. แบบวัดทักษะทางสังคมและการเรียนรู้ข้ามวัฒนธรรม สำหรับนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาตอนปลาย ที่พัฒนาขึ้นมีลักษณะของแบบวัดและคุณภาพในมิติด้านต่าง ๆ เป็นอย่างไร
2. เกณฑ์ปกติระดับท้องถิ่น (Local Norms) ของแบบวัดทักษะทางสังคม และการเรียนรู้ข้ามวัฒนธรรม สำหรับนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาตอนปลาย ในการแปลความหมายควรมีลักษณะอย่างไร

วัตถุประสงค์ของการวิจัย

1. เพื่อพัฒนาและตรวจสอบคุณภาพของแบบวัดทักษะทางสังคมและการเรียนรู้ข้ามวัฒนธรรม สำหรับนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาตอนปลาย
2. เพื่อหาเกณฑ์ปกติระดับท้องถิ่น (Local Norms) ของแบบวัดทักษะทางสังคมและการเรียนรู้ข้ามวัฒนธรรม สำหรับนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาตอนปลาย

ขอบเขตของการวิจัย

การวิจัยครั้งนี้มีวัตถุประสงค์หลักเพื่อพัฒนาและตรวจสอบคุณภาพของแบบวัดทักษะทางสังคมและการเรียนรู้ข้ามวัฒนธรรม และสร้างเกณฑ์ปกติ สำหรับนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาตอนปลาย ประชากร ได้แก่ นักเรียนชั้นมัธยมศึกษาตอนปลายที่กำลังศึกษาในภาคเรียนที่ 2 ปีการศึกษา 2565 ของโรงเรียนสังกัดสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน (สพฐ.) ในสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา นครปฐม จำนวน 29 โรงเรียน และมีนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาตอนปลาย จำนวน 16,457 คน ตัวอย่างในการวิจัย จำนวน 800 คน ได้มาจากการใช้เทคนิคการสุ่มแบบสองขั้นตอน (Two-Stage Random Sampling)

จากการศึกษาเอกสาร และงานวิจัยที่เกี่ยวข้องทางด้านทักษะทางสังคมและการเรียนรู้ข้ามวัฒนธรรม ผู้วิจัยได้สังเคราะห์องค์ประกอบที่สำคัญ 4 องค์ประกอบ 9 ตัวบ่งชี้ ได้แก่ 1) การมีปฏิสัมพันธ์กับผู้อื่น (Interactions) จำนวน 3 ตัวบ่งชี้ 2) การติดต่อสื่อสาร (Communication) จำนวน 2 ตัวบ่งชี้ 3) การตระหนักรู้ทางสังคมและวัฒนธรรม (Social and Cultural Awareness) จำนวน 2 ตัวบ่งชี้ และ 4) การจัดการตนเอง (Self-management) จำนวน 2 ตัวบ่งชี้ ทั้งนี้ผู้วิจัยได้องค์ประกอบที่ครอบคลุมทักษะทางสังคมและการเรียนรู้ข้ามวัฒนธรรมเรียบร้อยแล้ว จึงพัฒนาแบบวัดทักษะทางสังคมและการเรียนรู้ข้ามวัฒนธรรม ทั้งนี้การตรวจสอบคุณภาพของแบบวัดที่พัฒนาขึ้น ในมิติของความตรงประกอบด้วย ความตรงเชิงเนื้อหา ความตรงเชิงโครงสร้าง ด้วยวิธีการวิเคราะห์องค์ประกอบเชิงยืนยัน ความเที่ยง อำนาจจำแนก และการสร้างเกณฑ์ปกติระดับท้องถิ่น (Local Norms) ในการแปลความหมายของคะแนน

นิยามศัพท์เฉพาะ

1. **ทักษะทางสังคมและการเรียนรู้ข้ามวัฒนธรรม (Social and Cross-Cultural Skills)** หมายถึง ความสามารถของบุคคลในการมีปฏิสัมพันธ์และการทำงานร่วมกับผู้อื่นที่มีความหลากหลายทางวัฒนธรรม โดยการสื่อสารอย่างมีประสิทธิภาพ รู้จักการแก้ปัญหาที่เหมาะสม ซึ่งจะต้องอาศัยความรู้เกี่ยวกับวัฒนธรรมนั้น ๆ ทั้งด้านจริยธรรม ศาสนา เพศ การเงิน และความแตกต่างระหว่างวัย

เป็นองค์ประกอบที่สำคัญของบุคคลในการดำรงชีวิตในศตวรรษที่ 21 ได้อย่างมีความสุข ซึ่งประกอบด้วย 4 องค์ประกอบ ดังนี้

องค์ประกอบที่ 1 การมีปฏิสัมพันธ์กับผู้อื่น (Interactions) หมายถึง ความสามารถในการสร้างความสัมพันธ์กับผู้อื่น โดยเรียนรู้ เข้าใจความแตกต่างในการแสดงออกทางความคิด และท่าทางของแต่ละบุคคล มีความเห็นอกเห็นใจ เอาใจใส่ความรู้สึกของผู้อื่น และปรับเปลี่ยนความคิด พฤติกรรมให้ตนเองเป็นที่ยอมรับนับถือในสังคม เพื่อสร้างความร่วมมือ และทำงานร่วมกับผู้อื่น ได้อย่างมีความสุข

องค์ประกอบที่ 2 การติดต่อสื่อสาร (Communication) หมายถึง ความสามารถในการถ่ายทอดทางความคิด และการแสดงออกทางพฤติกรรม โดยใช้ภาษาพูด และท่าทางในการสื่อความหมายกับผู้อื่น ด้วยท่าทีที่สุภาพ เพื่อแสดงความคิดเห็น และรับฟังความคิดเห็น ข้อเสนอแนะ ในมุมมองทางวัฒนธรรมที่หลากหลายด้วยความเคารพ ให้เกิดความเข้าใจที่ตรงกัน

องค์ประกอบที่ 3 การตระหนักรู้ทางสังคมและวัฒนธรรม (Social and Cultural Awareness) หมายถึง ความสามารถในการเรียนรู้การอยู่ร่วมกันในสังคมที่มีความหลากหลายทางวัฒนธรรม โดยเปิดใจมองวัฒนธรรมอื่นที่ต่างจากตนเอง ทั้งด้านเพศ เชื้อชาติ ศาสนา สังคม วัฒนธรรม รวมถึงบรรทัดฐานของแต่ละสังคม โดยมีการยืดหยุ่นทางความคิด และพยายามทำความเข้าใจ ยอมรับในความแตกต่าง รู้จักกาลเทศะ กฎระเบียบ กฎกติกาของสังคมนั้นๆ ที่สมาชิกยอมรับร่วมกัน และลดอคติต่อความหลากหลายทางวัฒนธรรม เพื่อให้สามารถอยู่ร่วมกันในสังคม ได้อย่างมีความสุข

องค์ประกอบที่ 4 การจัดการตนเอง (Self-management) หมายถึง ความสามารถในการรับรู้ และควบคุมอารมณ์ของตนเอง ในสถานการณ์ที่มีความแตกต่างทางความเชื่อ และวัฒนธรรม ได้อย่างเหมาะสม โดยเลือกวิธีการจัดการกับความคิดเห็นที่แตกต่าง ความรู้สึกที่เกิดขึ้นของตนเอง นำไปสู่การแก้ไขปัญหาที่นั้น ๆ ได้อย่างเหมาะสม

2. แบบวัดทักษะทางสังคมและการเรียนรู้ข้ามวัฒนธรรม หมายถึง แบบวัดที่ผู้วิจัยพัฒนาขึ้น เพื่อใช้สำหรับวัดทักษะทางสังคมและการเรียนรู้ข้ามวัฒนธรรม สำหรับนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาตอนปลาย มีลักษณะเป็นมาตราประมาณค่า (Rating Scale) 5 ระดับ จำนวน 36 ข้อ ตามการรับรู้ของตนเอง ประกอบด้วย 4 องค์ประกอบ 9 ตัวบ่งชี้

3. คุณภาพของแบบวัด หมายถึง การตรวจสอบคุณภาพของแบบวัดทักษะทางสังคมและการเรียนรู้ข้ามวัฒนธรรม ที่ผู้วิจัยพัฒนาขึ้นในด้านความตรงเชิงเนื้อหา ความตรงเชิงโครงสร้าง ด้วยการวิเคราะห์องค์ประกอบเชิงยืนยันอันดับที่สอง (second-order confirmatory factor analysis) ค่าอำนาจจำแนกรายข้อระหว่างกลุ่มสูงและกลุ่มต่ำด้วยสถิติทดสอบที ค่าความเที่ยงแบบความสอดคล้องภายใน ด้วยวิธีสัมประสิทธิ์แอลฟาของครอนบาค (Cronbach's alpha coefficient)

4. เกณฑ์ปกติ หมายถึง คะแนนที่จะบอกระดับความสามารถของผู้สอบว่าอยู่ระดับใด ซึ่งในการสร้างเกณฑ์ปกติจะทำได้เมื่อแบบทดสอบถูกพัฒนาจนมีคุณภาพรายข้อและทั้งฉบับ จากนั้นจึงนำคะแนนจากการสอบมาสร้างเกณฑ์ปกติ โดยการแปลงคะแนนผลการสอบเป็นคะแนน T ปกติ (Normalized T Score) เพื่อใช้สำหรับตีความหมายคะแนนดิบของผู้สอบแต่ละคนที่ได้มาจากการสอบด้วยแบบทดสอบมาตรฐาน ในที่นี้ผู้วิจัยเลือกใช้เกณฑ์ปกติระดับท้องถิ่น (Local Norms) ของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาตอนปลาย โรงเรียนสังกัดสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน (สพฐ.) ในสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษานครปฐม

ประโยชน์ที่ได้รับจากการวิจัย

การวิจัยครั้งนี้เป็นประโยชน์ต่อผู้สนใจและผู้ที่เกี่ยวข้องกับการพัฒนาทักษะทางสังคมและการเรียนรู้ข้ามวัฒนธรรม สำหรับนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาตอนปลาย ซึ่งมีทั้งประโยชน์เชิงวิชาการและเชิงปฏิบัติ

1. ได้แบบวัดทักษะทางสังคมและการเรียนรู้ข้ามวัฒนธรรม สำหรับนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาตอนปลาย ที่วิเคราะห์ สังเคราะห์จากเอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับทักษะทางสังคมและการเรียนรู้ข้ามวัฒนธรรมทั้งในประเทศ และต่างประเทศ มีคุณภาพทั้งด้านความเที่ยง และความตรง ซึ่งเป็นประโยชน์ต่อนักเรียน ครู อาจารย์ ผู้ปกครอง และผู้เกี่ยวข้อง
2. ผลการวิจัยทำให้ได้สารสนเทศของแบบวัดที่พัฒนาขึ้นไปใช้กับนักเรียนระดับมัธยมศึกษาตอนปลาย เพื่อใช้เป็นข้อมูลในการเตรียมความพร้อมในการพัฒนาทักษะทางสังคมและการเรียนรู้ข้ามวัฒนธรรม สำหรับนักเรียนต่อไป
3. ทำให้ได้เกณฑ์ปกติระดับท้องถิ่น (Local Norms) ที่ใช้สำหรับแปลความหมายคะแนนจากแบบวัดทักษะทางสังคมและการเรียนรู้ข้ามวัฒนธรรม เพื่อเป็นตัวอย่างให้แก่ผู้ที่สนใจศึกษาเกี่ยวกับการพัฒนาแบบวัดทักษะทางสังคมและการเรียนรู้ข้ามวัฒนธรรม สำหรับนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาตอนปลาย ได้เห็นแนวทาง และขั้นตอนในการพัฒนาเครื่องมือต่อไป

บทที่ 2 วรรณกรรมที่เกี่ยวข้อง

ในการวิจัยครั้งนี้ ผู้วิจัยได้ศึกษาเอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง เพื่อพัฒนาแบบวัดทักษะทางสังคมและการเรียนรู้ข้ามวัฒนธรรม สำหรับนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาตอนปลาย ซึ่งผู้วิจัยได้นำเสนอหัวข้อตามลำดับต่อไปนี้

1. ทักษะทางสังคมและการเรียนรู้ข้ามวัฒนธรรม
  - 1.1 แนวคิดเกี่ยวกับทักษะในศตวรรษที่ 21
  - 1.2 ความหมายของทักษะทางสังคม
  - 1.3 องค์ประกอบของทักษะทางสังคม
  - 1.4 ความหมายของทักษะการเรียนรู้ข้ามวัฒนธรรม
  - 1.5 องค์ประกอบของทักษะการเรียนรู้ข้ามวัฒนธรรม
  - 1.6 แนวคิดและความหมายของทักษะทางสังคมและการเรียนรู้ข้ามวัฒนธรรม
  - 1.7 องค์ประกอบของทักษะทางสังคมและการเรียนรู้ข้ามวัฒนธรรม
  - 1.8 เครื่องมือวัดและประเมินทักษะทางสังคมและการเรียนรู้ข้ามวัฒนธรรม
  - 1.9 งานวิจัยที่เกี่ยวข้อง
2. แนวคิดเกี่ยวกับการพัฒนาแบบวัดและการสร้างเกณฑ์ปกติ (Norms)
  - 2.1 แนวคิดเกี่ยวกับการพัฒนาแบบวัด
  - 2.2 การตรวจสอบคุณภาพของแบบวัด
  - 2.3 การสร้างเกณฑ์ปกติ (Norms)
  - 2.4 งานวิจัยที่เกี่ยวข้อง
3. กรอบแนวคิดในการวิจัย

1. ทักษะทางสังคมและการเรียนรู้ข้ามวัฒนธรรม

ผู้วิจัยได้ศึกษาเอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับคำว่า Social and cross-cultural skills ซึ่งนักวิชาการหลายท่านได้ให้ความหมายว่า ทักษะทางสังคมและการเรียนรู้ข้ามวัฒนธรรมหรือเรียกอีกอย่างหนึ่งว่า “ทักษะการปรับตัว” ถือเป็นทักษะใหม่ที่เกิดจากการรวมกันของทักษะทางสังคมและทักษะการเรียนรู้ข้ามวัฒนธรรมเป็นองค์ประกอบที่สำคัญของบุคคลในการดำรงชีวิตในศตวรรษที่ 21 เพื่อตอบสนองต่อความต้องการและสภาพปัญหาของโลกที่มีการเปลี่ยนแปลงอย่างรวดเร็ว โดยมุ่งหวังให้บุคคลมีทักษะในการอยู่ร่วมกับผู้อื่น ที่มีความแตกต่างและความหลากหลายในสังคมได้อย่างมีความสุข โดยผู้วิจัยแบ่งการศึกษาออกเป็นหัวข้อ ได้แก่ ความหมายของทักษะทางสังคม องค์ประกอบของทักษะทางสังคม ความหมายของทักษะการเรียนรู้ข้ามวัฒนธรรม องค์ประกอบของทักษะการเรียนรู้ข้ามวัฒนธรรม แนวคิดของทักษะทางสังคมและการเรียนรู้ข้ามวัฒนธรรม องค์ประกอบของทักษะทางสังคมและการเรียนรู้ข้ามวัฒนธรรม และงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง ซึ่งมีรายละเอียดดังต่อไปนี้

1.1 แนวคิดเกี่ยวกับทักษะในศตวรรษที่ 21

ทักษะในศตวรรษที่ 21 ช่วยเตรียมความพร้อมให้นักเรียนรู้จักคิด, เรียนรู้, ทำงาน, แก้ปัญหา, สื่อสาร และร่วมมือทำงานได้อย่างมีประสิทธิภาพ และมีความสามารถในการดำรงชีวิต สามารถปรับตัวให้เท่าทันกับการเปลี่ยนแปลงทางสังคม ที่จะเกิดขึ้นในศตวรรษที่ 21 โดยเฉพาะเรื่องของการศึกษา ซึ่งเป็นรากฐานของการพัฒนา เพราะการศึกษาเป็นกระบวนการที่ช่วยให้เกิดการพัฒนาศักยภาพและขีดความสามารถ ให้สามารถดำรงชีวิตได้อย่างมีความสุขท่ามกลางสังคมที่มีการเปลี่ยนแปลงอย่างรวดเร็ว (จารุวรรณ เต็มสุข, 2558: 12; สุพรรณา เพ็ชรรักษา และสมเกียรติ กอบัวแก้ว, 2558; จินตนา สุจจานันท์, 2556: 44) ได้สรุปความคิดของ Partnership for 21st Century Skills: P₂₁ (2016) จากโมเดลกรอบความคิดเพื่อการเรียนรู้ในศตวรรษที่ 21 ออกเป็น 2 ส่วน ได้แก่ ส่วนที่ 1 ความรู้ในวิชาแกนและเนื้อหาประเด็นที่สำคัญ และส่วนที่ 2 ทักษะที่จำเป็นสำหรับนักเรียน ซึ่งความรู้และทักษะเหล่านี้มีความจำเป็นในการปรับตัวให้สามารถเชื่อมโยงองค์ประกอบของการเรียนรู้ไปสู่การปฏิบัติได้อย่างมีประสิทธิภาพและยังช่วยเสริมสร้างศักยภาพการแข่งขันในทุกด้าน อาทิ ความแปลกใหม่ ความคล่องตัว และการปรับปรุงอย่างต่อเนื่อง ความสามารถที่จะเปลี่ยนความคิดที่แตกต่างให้กลายเป็นนวัตกรรมของสินค้า บริการและแนวทางในการแก้ปัญหา ความสามารถที่จะบรรลุความพยายามที่คุ้มค่าเอาชนะอุปสรรค และเชื่อมความแตกต่างทางวัฒนธรรม Kay & Greenhill (2011)

1.1.1 ความหมายของทักษะในศตวรรษที่ 21

จากการที่ผู้วิจัยได้ศึกษาเอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้องได้มีนักวิชาการในสาขาต่าง ๆ ให้ความหมายของทักษะในศตวรรษที่ 21 ไว้อย่างหลากหลาย ซึ่งได้ให้ความหมายของทักษะในศตวรรษที่ 21 ไว้คล้ายกับ P₂₁ (2016) คือ ทักษะในศตวรรษที่ 21 (21st Century Skills) หมายถึง

ทักษะในอนาคตที่จำเป็นต่อนักเรียน โดยการบูรณาการการเรียนรู้และทักษะความรู้ความเข้าใจในหลักสูตรสาระวิชาต่าง ๆ ได้อย่างลึกซึ้ง เพื่อให้ให้นักเรียนประสบความสำเร็จในการเรียน การทำงาน และการดำรงชีวิตที่ทุกคนจะต้องเรียนรู้ตั้งแต่ระดับชั้นอนุบาลไปจนถึงมหาวิทยาลัยและตลอดชีวิต (Life – Long Learning) เพื่อเผชิญกับการเปลี่ยนแปลงที่รวดเร็ว และคาดไม่ถึงได้อย่างมีประสิทธิภาพในยุคของการเติบโตทางเศรษฐกิจของโลกปัจจุบัน (วิจารณ์ พานิช, 2555: 18-19; น้ำทิพย์ อองอาจวานิชย์, 2556: 10; ชนิดดา เทียนฤกษ์, 2557: 7-8; วิภาวี ศิริลักษณ์, 2557: 15; วศิน ชูชาติ, 2559: 13-17; วรลักษณ์ คำหว่าง และนงลักษณ์ ใจฉลาด, 2560: 21; ปวีณา มะแซ, 2561: 12-13; พิชากรณ์ เฟ่งพิศ, 2561: 16-17; วิชานา อับดุลเลาะ และวุฒิชัย เนียมเทศ, 2563: 232-233) ซึ่งสอดคล้องกับ North Central Regional Educational Laboratory & the Metiri Group. (2003) ได้ให้ความหมายของทักษะในศตวรรษที่ 21 ว่าเป็นการบรรลุผลการเรียนรู้ในศตวรรษที่ 21 ผ่านการรู้หนังสือในยุคเทคโนโลยี (digital-age literacy), กระบวนการคิดเชิงประดิษฐ์อย่างสร้างสรรค์ (inventive thinking), การสื่อสารอย่างมีประสิทธิภาพ (effective communication) และการเพิ่มผลิตผลระดับสูง (high productivity) รวมไปถึง ETS (2007) ได้ให้ความหมายของทักษะแห่งศตวรรษที่ 21 ไว้ว่า ความสามารถในการสะสมหรือเก็บ ข้อมูลในการสร้างและจัดการข้อมูล ประเมินคุณภาพ ความสัมพันธ์ และประโยชน์ของข้อมูลเพื่อให้ ข้อมูลที่ถูกต้องจากการใช้ทรัพยากรที่มีอยู่ โดย Pearson Education, Inc. (2009) กล่าวไว้ว่า ทักษะในศตวรรษที่ 21 หมายถึง ทักษะหรือความสามารถพิเศษที่สำคัญที่นักเรียนจะต้องพัฒนา เพื่อให้สามารถเตรียมตัวสำหรับความท้าทายในการทำงานและการดำรงชีวิตในศตวรรษที่ 21 และ James & James (2004 cite in Mitchell et al. 2010) ได้ให้ความหมายเกี่ยวกับทักษะในศตวรรษที่ 21 ไว้ว่า ความสามารถที่แต่ละบุคคลนำไปใช้ในการทำงานทางอาชีพนั้น ๆ เช่น ทักษะการทำงานเป็นกลุ่ม, ทักษะการสื่อสาร (communication skills), ทักษะผู้นำ (leadership skills), ทักษะบริการลูกค้า (customer service skills) และทักษะการแก้ปัญหา (problem solving skills) อีกทั้ง Perreault (2004 cite in Mitchell et al. 2010) ได้ให้ความหมายของทักษะแห่งศตวรรษที่ 21 คือ คุณภาพหรือคุณลักษณะของบุคคลต่างจากคนอื่นที่มีทักษะและประสบการณ์ที่คล้ายกัน อย่างไรก็ตาม Hunter (2011) ได้ให้ความหมายของทักษะในศตวรรษที่ 21 ว่าเป็นทักษะความสามารถทางอาชีพหรือทักษะที่จำเป็นมี 6 ประเภท คือ ความสามารถทางคณิตศาสตร์ (numeracy), การสื่อสาร (communication), การคิดวิเคราะห์ (critical thinking) และ การแก้ปัญหา (problem solving), ส่วนบุคคล (personal), ความสัมพันธ์ระหว่างบุคคล (interpersonal), การจัดการข้อมูล (information management) เทคโนโลยีและระบบข้อมูล

กล่าวโดยสรุปทักษะในศตวรรษที่ 21 หมายถึง ทักษะที่จำเป็นต่อบุคคลในการเรียนรู้สาระวิชาต่าง ๆ ควบคู่ไปกับทักษะการใช้ชีวิตในยุคเทคโนโลยี เพื่อเตรียมตัวสำหรับความท้าทายในการทำงานและการดำรงชีวิตกับการเปลี่ยนแปลงทางสังคมที่รวดเร็วได้อย่างมีประสิทธิภาพ

1.1.2 องค์ประกอบของทักษะในศตวรรษที่ 21

จากการที่ผู้วิจัยได้ศึกษาเอกสารที่เกี่ยวข้องกับองค์ประกอบของทักษะในศตวรรษที่ 21 (P₂₁, 2016) สามารถสรุปรายละเอียดได้ ดังนี้

กรอบความคิดของภาคีเพื่อทักษะแห่งศตวรรษที่ 21 (American Association of Colleges of Teacher Education and the Partnership for 21st Century Skills, 2016) ได้นำเสนอแนวคิดเกี่ยวกับทักษะแห่งศตวรรษที่ 21 ขึ้นดังภาพ

ภาพที่ 2.1 กรอบแนวคิดเพื่อการเรียนรู้ในศตวรรษที่ 21 American Association of Colleges of Teacher Education and the Partnership for 21st Century Skills (2016)

จากกรอบความคิดสำหรับการเรียนรู้ในศตวรรษที่ 21 ได้แสดงให้เห็นถึงการบูรณาการและเชื่อมโยงองค์ประกอบของการเรียนรู้เป็น 3 องค์ประกอบ คือ

1. ความรู้ในวิชาหลักและเนื้อหาประเด็นที่สำคัญในศตวรรษที่ 21 เป็นสิ่งที่จำเป็นต่อความสำเร็จของนักเรียน ซึ่งวิชาหลัก ได้แก่ ความรู้ในวิชาแกน (Key Subjects – 3Rs & 21st

Century Themes) ได้แก่ ภาษาอังกฤษ ภาษาแม่และภาษาโลก คณิตศาสตร์ เศรษฐศาสตร์ วิทยาศาสตร์ ศิลปะ ภูมิศาสตร์ ประวัติศาสตร์ หน้าที่พลเมืองและการปกครอง เนื้อหาประเด็นที่สำคัญสำหรับศตวรรษที่ 21 ที่ส่งผลต่อความสำเร็จในการทำงาน ได้แก่ ความรู้เกี่ยวกับโลก (Global Awareness) ความรู้ด้านการเงิน เศรษฐศาสตร์ ธุรกิจ และการเป็นผู้ประกอบการ (Financial, Economics, Business and Entrepreneurial Literacy) ความรู้พื้นฐานด้านการเป็นพลเมืองที่ดี (Civic Literacy) ความรู้ด้านสุขภาพ (Health Literacy) และความรู้ด้านสิ่งแวดล้อม (Environmental Literacy)

2. ทักษะที่จำเป็นในศตวรรษที่ 21 ประกอบด้วยทักษะที่สำคัญ 4 ประการดังนี้

2.1 ทักษะการเรียนรู้ และนวัตกรรม (Learning and Innovation Skills - 4Cs) เป็นการสอนเกี่ยวกับกระบวนการทางจิตที่จำเป็นในการปรับตัวและปรับเปลี่ยนความคิดตามสภาพแวดล้อมการทำงานที่ทันสมัยอยู่เสมอ ได้แก่

2.1.1 ความคิดสร้างสรรค์ และนวัตกรรม (Creativity and Innovation) ซึ่งครอบคลุมไปถึงการคิดแบบสร้างสรรค์ การทำงานอย่างสร้างสรรค์ร่วมกับผู้อื่น และการนำความคิดนั้นไปใช้อย่างสร้างสรรค์

2.1.2 การคิดเชิงวิพากษ์และการแก้ปัญหา (Critical Thinking and Problem Solving) หมายความว่ารวมถึงการ คิดอย่างมีเหตุผล การคิดเชิงระบบ การคิดตัดสินใจและการคิดแก้ปัญหา

2.1.3 การสื่อสาร (Communication) ซึ่งเน้นการสื่อสารโดยใช้สื่อรูปแบบต่าง ๆ ที่มีประสิทธิภาพชัดเจน

2.1.4 การทำงานร่วมกัน (Collaboration) ซึ่งเน้นการทำงานร่วมกับผู้อื่นอย่างมีประสิทธิภาพ เพื่อนำไปสู่ผลลัพธ์ที่ตั้งไว้

2.2 ทักษะด้านสารสนเทศ สื่อ และเทคโนโลยี (Information, Media and Technology Skills) ซึ่งในศตวรรษที่ 21 นี้ นับได้ว่ามีความเจริญก้าวหน้าทางเทคโนโลยีมาก ดังนั้นผู้เรียนจึงควรมีทักษะดังต่อไปนี้

2.2.1 การรู้เท่าทันสารสนเทศ (Information Literacy) คือ การทำความเข้าใจข้อเท็จจริง ตัวเลข สถิติ และข้อมูล

2.2.2 การรู้เท่าทันสื่อ (Media Literacy) คือ ความเข้าใจในวิธีการและช่องทางที่มีการเผยแพร่ข้อมูล

2.2.3 การรู้เท่าทันเทคโนโลยีสารสนเทศ (ICT (Information, Communications and Technology) Literacy) คือ การใช้เทคโนโลยีเป็นเครื่องมือในการวิจัย จัดระเบียบ ประเมินผล และสร้างข้อมูล อย่างมีจริยธรรม ภายใต้กฎหมายในการเข้าถึงและการใช้เทคโนโลยีสารสนเทศ

2.3 ทักษะชีวิตและการทำงาน (Life and Career Skills) ในการดำรงชีวิตและในการทำงานนั้นต้องใช้ทั้งความสามารถในเนื้อหาความรู้ หรือทักษะการคิดควบคู่กับความสามารถในการทำงานในบริบทที่มีความซับซ้อนมากขึ้นด้วย ทักษะที่จำเป็นได้แก่

2.3.1 ความยืดหยุ่น และความสามารถในการปรับตัว (Flexibility and Adaptability) คือ การปรับเปลี่ยนตนเองให้เข้ากับบทบาทที่แตกต่างกัน ตามความรับผิดชอบ เวลา และบริบท เพื่อให้ทำงานได้อย่างมีประสิทธิภาพ

2.3.2 ความคิดริเริ่มและการชี้นำตนเอง (Initiative and Self-Direction) คือ การเริ่มต้นโครงการ กลยุทธ์ และแผนในการทำงานต่าง ๆ ด้วยตัวเอง ที่จะนำไปสู่ความก้าวหน้าและความสำเร็จในอนาคต

2.3.3 ทักษะทางสังคมและการเรียนรู้ข้ามวัฒนธรรม (Social and Cross-cultural Skills) คือ การเคารพความแตกต่างทางสังคมและวัฒนธรรม เพื่อการทำงานร่วมกับผู้อื่นได้อย่างมีประสิทธิภาพ

2.3.4 การเพิ่มผลผลิตและความรู้รับผิดชอบ (Productivity and Accountability) คือ การจัดลำดับความสำคัญ ในการวางแผนและจัดการงาน เพื่อให้บรรลุผลลัพธ์ที่ต้องการ

2.3.5 ความเป็นผู้นำและความรับผิดชอบ (Leadership and Responsibility) คือ ความสามารถในการสร้างแรงบันดาลใจให้กับผู้อื่นและการใช้ทักษะการแก้ปัญหาระหว่างบุคคล ในการเลือกใช้ประโยชน์จากจุดแข็งของผู้อื่น เพื่อบรรลุเป้าหมายร่วมกัน

3. ระบบสนับสนุนการศึกษาของศตวรรษที่ 21 (21st Century Support Systems) ซึ่งกล่าวถึง ปัจจัยสนับสนุนที่จะทำให้บุคคลบรรลุผลอย่างมีประสิทธิภาพสูงสุดทางการเรียนรู้ในศตวรรษที่ 21 โดยปัจจัยสำคัญ ดังนี้

3.1 มาตรฐานและการประเมินทักษะในศตวรรษที่ 21 (Standard and Assessments of 21st Century Skills) มีจุดเน้นคือ

3.1.1 ทักษะความรู้ และความเชี่ยวชาญในตัวผู้เรียน

3.1.2 สร้างความรู้ความเข้าใจในเชิงสหวิทยาการ ระหว่างวิชาหลักที่เป็นจุดเน้น

3.1.3 การสร้างความรู้ ความเข้าใจในเชิงลึกมากกว่าความรู้ที่มีแบบผิวเผิน

3.1.4 เน้นการยกระดับความสามารถผู้เรียน โดยการให้ข้อมูลที่เป็นจริงมีการใช้สื่อหรือเครื่องมือที่มีคุณภาพและทันสมัย และสามารถประยุกต์ใช้ได้ในการดำรงชีวิตปัจจุบันของผู้เรียน และสามารถแก้ไขปัญหาที่อาจเกิดขึ้นได้

3.1.5 สร้างความสมดุลในด้านการประเมินผลที่มีคุณภาพ โดยการใช้แบบสอบที่เป็นมาตรฐานสำหรับการประเมิน

3.1.6 นำผลจากการประเมินการปฏิบัติมาปรับปรุงและพัฒนางาน

3.1.7 ใช้เทคโนโลยีในการทดสอบวัดและประเมินผลเพื่อยกระดับให้มีประสิทธิภาพสูงสุด

3.1.8 สร้าง และพัฒนาการประเมินบุคคลตามสภาพจริงให้มีคุณภาพ และเป็นมาตรฐาน 3.2 หลักสูตรและการสอนในศตวรรษที่ 21 (21st Century Curriculum & Instruction) หลักสูตรและการสอนในศตวรรษที่ 21 มีความแตกต่างจากหลักสูตรที่ผ่านมา ดังนั้น ในการกำหนดหลักสูตรที่จัดทำขึ้น จึงควรจัดให้เป็นการเรียนรู้และการปฏิบัติด้วยตนเอง เพื่อให้บุคคล ได้เกิดความรู้ และต่อยอดจากการเรียนรู้ที่เกิดขึ้นนั้นได้ด้วยตนเอง โดยมีจุดเน้นคือ

3.2.1 การสอนให้เกิดทักษะการเรียนรู้ในศตวรรษที่ 21 มุ่งเน้นเชิงสหวิทยาการของวิชาแกนหลัก

3.2.2 สร้างโอกาสในการประยุกต์ทักษะเชิงบูรณาการข้ามเนื้อหาสาระ และสร้างระบบการเรียนรู้ที่เน้นสมรรถนะเป็นฐาน (Competency-based)

3.2.3 สร้างนวัตกรรม และวิธีการเรียนรู้ในเชิงบูรณาการที่มีเทคโนโลยีเข้ามามีส่วนในการสร้างการเรียนรู้แบบสืบค้น และวิธีการเรียนรู้จากการใช้ปัญหาเป็นฐาน (Problem-based Learning) เพื่อสร้างทักษะการคิดขั้นสูง

3.2.4 บูรณาการแหล่งเรียนรู้ (Learning Resource) จากภาคส่วนชุมชนเข้ามาสู่โรงเรียน

3.3 การพัฒนาทางวิชาชีพแก่ครู และผู้บริหารในศตวรรษที่ 21 (21st Century Professional Development)

ในศตวรรษที่ 21 การพัฒนาด้านวิชาชีพให้แก่ครูและผู้บริหารต้องดำเนินการอย่างเป็นระบบ ดังนี้

3.3.1 พัฒนาครูให้มีความรู้ ทักษะ และความสามารถ เชิงบูรณาการในการจัดทำแผนยุทธศาสตร์สู่การปฏิบัติในชั้นเรียน

3.3.2 จัดการเรียนการสอนโดยใช้วิธีการสอนที่หลากหลาย

3.3.3 สร้างให้ครูมีทักษะความรู้ ความสามารถในการแก้ปัญหา และทักษะด้านอื่น ๆ ที่มีส่วนสำคัญต่อวิชาชีพ

3.3.4 สร้างสมรรถนะทางด้านวิชาชีพ โดยสร้างสรรค์ครุต้นแบบ สำหรับการพัฒนาวิชาชีพและนำไปสู่การสร้างทักษะการเรียนรู้ที่เกิดขึ้นกับผู้เรียนได้อย่างมีคุณภาพ

3.3.5 สร้างชุมชนทางการเรียนรู้ระหว่างครูที่ปฏิบัติงานในวิชาชีพเดียวกัน โดยผ่านการสื่อสารในช่องทางที่หลากหลาย

3.4 สภาพแวดล้อมทางการเรียนรู้ในศตวรรษที่ 21 (21st Century Learning Environment) สภาพแวดล้อมทางการเรียนรู้ในศตวรรษที่ 21 มีส่วนสำคัญต่อการพัฒนาด้านการเรียน

การสอน การรับรู้ของผู้เรียน ดังนั้นในการส่งเสริมให้การเรียนรู้ในศตวรรษที่ 21 บรรลุตามเป้าหมาย จึงควรมีการจัดสภาพแวดล้อมในด้านการเรียนรู้ ดังนี้

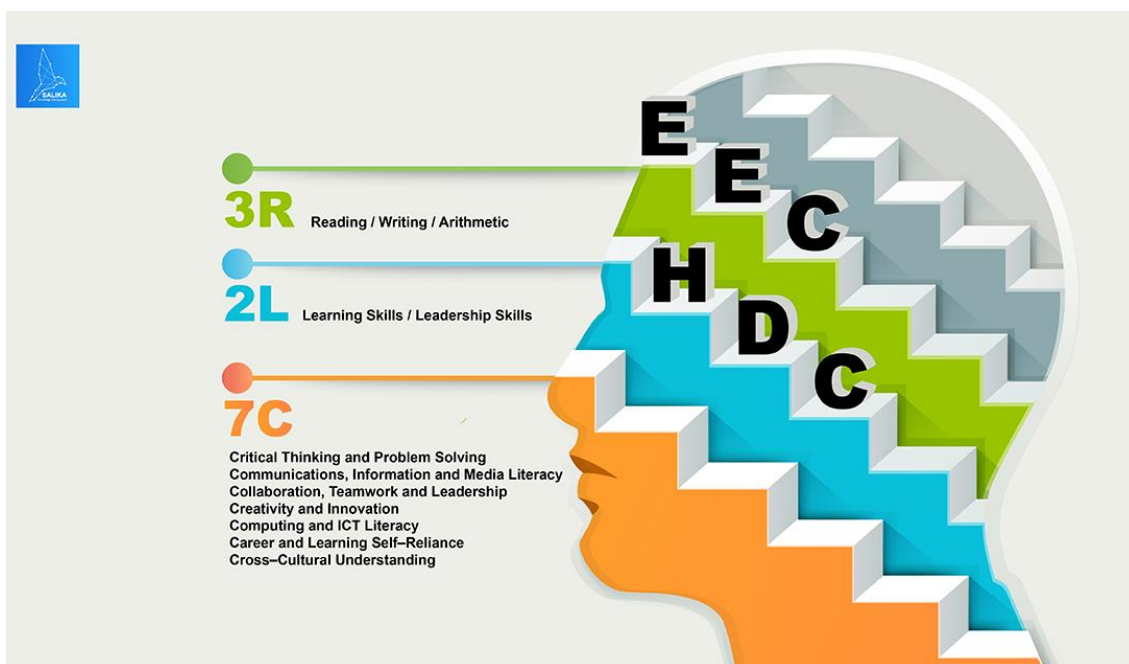
3.4.1 จัดสภาพแวดล้อมทางด้านกายภาพให้เหมาะสม สำหรับการเรียนการสอน โดยการได้รับความร่วมมือจากบุคคลทุกฝ่าย

3.4.2 สร้างบรรยากาศของการเรียนรู้ โดยมีการเชื่อมโยงความรู้และการแลกเปลี่ยน ความรู้สู่ชุมชน โดยผ่านการมีส่วนร่วม

3.4.3 จัดบรรยากาศการเรียนรู้ ที่เน้นจากการลงมือปฏิบัติจริงในรูปแบบการเรียนรู้ จากโครงการ

3.4.4 การสร้างโอกาสทางการเรียนรู้ที่เหมาะสมกับผู้เรียน และส่งเสริมให้ผู้เรียนได้ เข้าถึงสื่อเทคโนโลยี เครื่องมือ และแหล่งการเรียนรู้ที่มีคุณภาพ

ซึ่ง Trilling & Fadel (2009) ได้นำเสนอทักษะการเรียนรู้ในศตวรรษที่ 21 เพิ่มเติมไว้ดังภาพ

ภาพที่ 2.2 กรอบแนวคิดสำหรับทักษะการเรียนรู้ในศตวรรษที่ 21 Partnership for 21st Century (Trilling & Fadel, 2009)

จากกรอบแนวคิดทักษะการเรียนรู้ในศตวรรษที่ 21 หรือ 21st Century Learning Framework นำเสนอโดย P₂₁ ซึ่งมีที่มาจากหนังสือ 21st Century Skills: Learning for Life in Our Times (2009) เขียนโดย Trilling และ Fadel ได้นำเสนอ “สมการ 3R x 7C x 2L” ประกอบด้วย 3R

หรือ “ทักษะด้านความรู้ (Hard Skills) 3 ประการ” ซึ่งให้ความสำคัญกับการอ่านออก อ่านจับใจความได้ มีนิสัยรักการอ่าน (Reading) การเขียน สามารถสื่อสารให้คนอื่นเข้าใจ ย่อความเป็น สรุปในความสำเร็จได้ รู้วิธีการเขียนหลาย ๆ แบบ ((W)Riting) และการคิดคำนวณ หรือ คณิตศาสตร์ มีความสามารถในการคิดเลข มีทักษะในการคิดแบบนามธรรม ((A)Rithmetic) ซึ่งเป็นพื้นฐานที่จำเป็นต่อผู้เรียนในการเรียนรู้ และทักษะทางอารมณ์ (Soft Skills) คือ 7C ได้แก่ ทักษะด้านการคิดอย่างมีวิจารณญาณและทักษะในการแก้ปัญหา (Critical Thinking and Problem Solving), ทักษะด้านการสื่อสาร สารสนเทศ และการรู้เท่าทันสื่อ (Communication, Information and Media Literacy), ทักษะด้านความร่วมมือ การทำงานเป็นทีม และภาวะความเป็นผู้นำ (Collaboration, Teamwork and Leadership), ทักษะด้านการคิดสร้างสรรค์และนวัตกรรม (Creativity and Innovation), ทักษะด้านคอมพิวเตอร์และเทคโนโลยีสารสนเทศ (Computing and ICT Literacy), ทักษะอาชีพและทักษะการเรียนรู้ (Career and Learning Self-Reliance), ทักษะด้านความเข้าใจต่างวัฒนธรรม ต่างกระบวนทัศน์ (Cross-Cultural Understanding) รวมไปถึง การมีความเมตตา กรุณา มีคุณธรรม ระเบียบวินัย และ 2L ได้แก่ ทักษะการเรียนรู้ (Learning Skills) และภาวะผู้นำ (Leadership Skills) (วิจารณ์ พานิช, 2556; ปอลเตียง ซาเหลา, 2560: 14-37; Trilling & Fadel, 2009 อ้างถึงใน พระอธิการสุวิธ ธีรวิโส (จันครา), 2563: 44-45)

ซึ่งสอดคล้องกับจุดเน้นการเรียนรู้ที่สภาการศึกษา (สกศ.) ได้บรรจุไว้ในร่างแผนการศึกษา แห่งชาติ พ.ศ. 2560 – 2574 ตามข้อเสนอของรัฐมนตรีว่าการกระทรวงศึกษาธิการ โดยให้จุดเน้น การเรียนรู้และทักษะของเด็กในศตวรรษที่ 21 โดยเพิ่มเติมอีก 1 ทักษะ จาก 3R x 7C เป็น 3R x 8C โดย 8C คือ มีคุณธรรม จริยธรรม มีเมตตา กรุณา มีระเบียบวินัย (Compassion) (สำนักงานรัฐมนตรี, 2559 อ้างถึงใน วุชนา ชูชาติ, 2559: 17-19, วิรุฎา นรารัตน์, 2560: 8-10; กัลยาณี ภูเจริญ, 2563: 6-8)

กรอบแนวคิดเชิงมนทัศน์สำหรับทักษะในศตวรรษที่ 21 เป็นการสร้างทักษะการเรียนรู้ ในศตวรรษที่ 21 (Model of 21st Century Outcomes and Support Systems) ซึ่งเป็นที่ยอมรับ กันอย่างกว้างขวาง เนื่องด้วยเป็นกรอบแนวคิดที่เน้นผลลัพธ์ที่เกิดกับผู้เรียน (Student Outcomes) ทั้งในด้านความรู้สาระวิชาหลัก (Core Subjects) และทักษะในศตวรรษที่ 21 ที่จะช่วยผู้เรียน ได้เตรียมความพร้อมในหลากหลายด้าน รวมทั้งระบบสนับสนุนการเรียนรู้ ได้แก่ มาตรฐานและ การประเมิน หลักสูตรและการเรียนการสอน การพัฒนาครู สภาพแวดล้อมที่เหมาะสมต่อการเรียน ในศตวรรษที่ 21 ทำให้ทราบถึงองค์ประกอบของลักษณะการเรียนรู้ของเด็กยุคใหม่ในศตวรรษ ที่ 21 ซึ่งแสดงโมเดลเป็นรูป “รู้ง” ดังภาพข้างต้น เพื่อการก้าวสู่ความสำเร็จในการทำงานและ ชีวิต สะท้อนให้เห็นว่าคนยุคใหม่ในศตวรรษที่ 21 นี้ควรมีความรู้ ความสามารถ และทักษะจำเป็น อะไรบ้าง ตลอดจนสิ่งต่าง ๆ ที่เป็นปัจจัยสนับสนุนที่จะทำให้เกิดการเรียนรู้ดังกล่าว ทักษะในศตวรรษ

ที่ 21 จะช่วยเตรียมความพร้อมให้นักเรียนรู้จักคิด, เรียนรู้, ทำงาน, แก้ปัญหา, สื่อสาร และร่วมมือทำงานได้อย่างมีประสิทธิภาพไปตลอดชีวิต

1.2 ความหมายของทักษะทางสังคม

จากการที่ผู้วิจัยได้ศึกษาเอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้องได้มีนักวิชาการในสาขาต่าง ๆ ได้ให้ความหมายของทักษะทางสังคม (Social Skills) ไว้อย่างหลากหลาย สามารถสรุปได้ดังนี้ ทักษะทางสังคม (Social Skills) หมายถึง ความสามารถในการอยู่ร่วมกันของบุคคล มีปฏิสัมพันธ์ที่ดีต่อกัน โดยมีทักษะการสื่อสารที่ดี รู้จักบทบาทหน้าที่ของตนเอง รู้จักการควบคุมอารมณ์ที่เหมาะสม ภายใต้กฎระเบียบที่เป็นที่ยอมรับของสังคมนั้น ๆ ทำให้การดำรงชีวิตเป็นไปอย่างราบรื่น มีความสุขและเป็นประโยชน์ต่อสังคม (จรัสลักษณ์ รัตนาพันธ์, 2559; ณปนต์ โคตพัฒน์, 2559: 24; วรพรรณ กระต่ายทอง, 2559: 144-147; กฤติน เก้าเอียน, 2560: 22-23; ปวีณาพัฒน์ วรพันธ์, 2561: 13-14; อาชญวิชัย ชุมภณพงษ์ศักดิ์, 2562: 17-18) ซึ่งสอดคล้องกับ Ollhoff and Ollhoff (2004: 15) นักการศึกษาชาวอเมริกา ได้ให้นิยามของทักษะทางสังคม (Social Skills) ไว้ว่าเป็นทักษะที่ใช้ในการปฏิสัมพันธ์ระหว่างบุคคล ทั้งการแสดงออกด้วยภาษาและอวัจนภาษา เป็นสิ่งสำคัญที่ทุกคนควรแสดงออกต่อกันในการดำเนินชีวิตประจำวัน โดยทักษะทางสังคมเป็นพื้นฐานของการสร้างการติดต่อกับปฏิสัมพันธ์ระหว่างบุคคลทั้งทางตรงและทางอ้อม และ Perren, Knauss, and Alsaker (2012) ได้อธิบายความหมายของทักษะทางสังคมว่า เป็นความสามารถของบุคคลในการใช้ปฏิสัมพันธ์ทางสังคม เพื่อตอบสนองต่อเป้าหมาย (Goals) และความต้องการ (Needs) ของตนเอง ในขณะเดียวกันก็ต้องพิจารณาเพื่อตอบสนองต่อเป้าหมายและความต้องการของบุคคลอื่นด้วย ซึ่ง Kosciw, Palmer, and Kull (2015) ได้เสนอความหมายไว้ว่า ทักษะทางสังคมของผู้เรียน คือ ความสามารถเชิงพฤติกรรมทางสังคมที่ช่วยให้ผู้เรียนมีปฏิสัมพันธ์ทางสังคม (Social interactions) เชิงบวกกับบุคคลอื่น เพื่อให้บรรลุวัตถุประสงค์ทางการเรียน ปฏิสัมพันธ์นี้อาจเกิดขึ้นระหว่างเพื่อนร่วมชั้นเรียน เพื่อนร่วมสถาบัน ครู เจ้าหน้าที่ของสถานศึกษา หรือบุคคลอื่นที่ปฏิบัติหน้าที่เกี่ยวข้องกับสถานศึกษา และ Medical - dictionary.com (2020) ได้กล่าวถึงทักษะทางสังคมไว้ว่า เป็นทักษะในการสร้างความสัมพันธ์ระหว่างบุคคล โดยการมีส่วนร่วมเชิงบวกในกิจกรรมกลุ่มหรือสังคม การให้ความเคารพในสิทธิทรัพย์สิน และความคิดเห็นของผู้อื่น ซึ่งมักจะเป็นตัวกำหนดอนาคตของสังคม การปรับตัวและความสำเร็จในชีวิตที่สอดคล้องกับบรรทัดฐานของสังคม รวมทั้ง Psychologydictionary.org (2020) ได้อธิบายความหมายทักษะสังคมไว้ว่า เป็นความรู้, ความเข้าใจและเป็นทักษะเชิงพฤติกรรมที่ช่วยให้บุคคลมีการโต้ตอบ และมีการกระทำที่เหมาะสมตามบริบทของสังคมนั้น ๆ ที่กำหนด อย่างไรก็ตามเพ็ญประภา ลูกอินทร์และคณะ (2559: 225-231) ได้ให้ความหมายของทักษะทางสังคมไว้ว่า เป็นทักษะในการปรับตัวให้สอดคล้องกับบุคคลอื่นและสถานการณ์ต่าง ๆ ซึ่งต้องใช้ทักษะการสื่อสาร การพูด การฟัง การทำงานร่วมกันเป็นทีม รวมทั้งความสามารถในการเข้าใจถึง

สถานการณ์ที่หลากหลาย กฎกติกาพื้นฐานต่าง ๆ ในสังคม ความสามารถในการรู้จักผู้อื่น และการคิดคำนึงถึงบุคคลรอบข้างอย่างเข้าอกเข้าใจ และ ทัศนคติ สมบูรณ์ (2560: 43) ที่กล่าวไว้ว่า ทักษะทางสังคม หมายถึง ทักษะที่บุคคลพึงมีในการอยู่ร่วมกันในสังคมยุคปัจจุบัน ตลอดจนความสามารถของบุคคล ในการอยู่ร่วมกันในสังคม โดยจำเป็นต้องมีการสื่อสาร การปฏิสัมพันธ์ ทั้งโดยการใช้ถ้อยคำ และไม่ใช้ถ้อยคำ ความซื่อสัตย์ต่อตนเอง ต่อครอบครัว ต่อสังคม มีภาวะผู้นำในการดำเนินชีวิตด้วยความพอเพียง ตลอดจนการมีจิตสาธารณะที่ดีต่อสังคม อีกทั้ง กุลพัฒน์ ยิ่งคำนุ่น และคณะ (2561: 139) ได้ให้ความหมายทักษะทางสังคม (Social skills) เป็นความสามารถที่ซับซ้อนในด้านการมีปฏิสัมพันธ์ระหว่างบุคคลที่สามารถเรียนรู้ได้ เพื่อเพิ่มการสนับสนุนในเชิงบวก และลดความรุนแรงจากการลงโทษโดยบุคคลอื่นหรือสังคม นอกจากนี้ ภาณุมาศ หอมบุญยงค์ (2562: 12-15) ได้ให้ความหมายของทักษะทางสังคม ว่าเป็นความสามารถในการปฏิสัมพันธ์ ทั้งกับตนเองและผู้อื่น การปรับตัว มีการแสดงออกทางอารมณ์และพฤติกรรมอย่างเหมาะสม พร้อมรับการเปลี่ยนแปลงที่จะเกิดขึ้น สามารถแก้ไขปัญหาและปฏิบัติตนได้อย่างถูกต้อง เพื่อให้สามารถอยู่ร่วมกันในสังคมได้อย่างมีความสุข รวมไปถึงปนัดดา นกแก้ว (2562: 34-35) ได้ให้ความหมายของทักษะทางสังคมเพิ่มเติมว่าเป็นการเรียนรู้การทำงานในสภาพที่มีความแตกต่างทางวัฒนธรรมอย่างมีประสิทธิภาพ รู้จังหวะ เวลา การพูด การฟังในโอกาสต่าง ๆ ยอมรับและเคารพในความแตกต่างของวัฒนธรรม เห็นคุณค่าในความแตกต่างนั้น และสามารถผลักดันส่งเสริมความแตกต่างให้เกิดเป็นวัฒนธรรม แนวคิด หรือนวัตกรรมใหม่อย่างเกิดประโยชน์มีคุณค่า

กล่าวโดยสรุปทักษะทางสังคม หมายถึง ความสามารถของบุคคลในการดำรงชีวิตและการทำงานร่วมกับผู้อื่นในสังคม โดยการเรียนรู้กับบทบาทหน้าที่ ความรับผิดชอบ การแก้ปัญหา การควบคุมอารมณ์ตนเอง และสามารถปรับตัวให้เข้ากับสภาพแวดล้อมที่เปลี่ยนแปลงไป ภายใต้อิทธิพลของสังคมนั้น ๆ ได้อย่างมีความสุข

1.3 องค์ประกอบของทักษะทางสังคม

ทักษะทางสังคมเป็นทักษะสำคัญของมนุษย์ เพราะมนุษย์ต้องใช้ทักษะทางสังคมในการดำรงอยู่ร่วมกันเป็นกลุ่ม ที่มีปฏิสัมพันธ์ซึ่งกันและกัน เป็นส่วนช่วยให้มนุษย์สามารถดำเนินชีวิตให้อยู่รอดได้อย่างมีความสุข ซึ่งมีนักวิชาการหลายท่านได้กล่าวถึงองค์ประกอบของทักษะทางสังคม ดังนี้

Korukcu, Ersan, and Aral (2015: 194-196) ได้กล่าวถึงองค์ประกอบของทักษะทางสังคม (Social Skills) ที่สำคัญไว้ 6 ด้าน ดังนี้

1. การแสดงออกทางอารมณ์ (Emotional Expressivity) คือ การแสดงออกทางอารมณ์ต่าง ๆ ได้แก่ ความสุข โกรธ กลัว และเศร้า ผ่านทางพฤติกรรมและสีหน้าท่าทาง

2. ความอ่อนไหวทางอารมณ์ (Emotional Sensitivity) คือ การแสดงออกถึงสภาวะที่อ่อนแอของจิตใจที่เกิดขึ้นจากอารมณ์ต่าง ๆ และควบคุมความอ่อนไหวให้สมดุลกับ

จิตสำนึก ความมั่นใจ และความมั่นคงทางอารมณ์ เพื่อที่จะไม่ปล่อยให้ตัวเองตอบสนองต่อเหตุการณ์ที่ไม่เหมาะสมในชีวิตประจำวัน

3. การควบคุมอารมณ์ (Emotional Control) คือ ความสามารถในการจัดการควบคุมกับอารมณ์ต่าง ๆ ของตนเองที่เกิดขึ้นได้อย่างเหมาะสม

4. การแสดงออกทางสังคม (Social Expressivity) คือ การแสดงออกผ่านทางพฤติกรรมสีหน้า และท่าทาง ในการอยู่ร่วมกับผู้อื่นในสังคม โดยปฏิบัติตามข้อตกลงของสังคมนั้น ๆ

5. ความอ่อนไหวทางสังคม (Social Sensitivity) คือ ความอ่อนไหวต่อปัญหา หรือเหตุการณ์ต่าง ๆ ที่เกิดขึ้นในสังคม และสามารถจัดการกับความคิด อารมณ์ หรือความอ่อนไหวนั้นได้ โดยอยู่ร่วมกับผู้อื่นได้อย่างมีความสุข

6. การควบคุมทางสังคม (Social Control) คือ กระบวนการต่าง ๆ ทางสังคมที่มุ่งหมายให้สมาชิกของสังคมยอมรับ และปฏิบัติตามบรรทัดฐานของสังคม ความเป็นระเบียบของสังคม นอกจากเกิดขึ้นจากบรรทัดฐานทางสังคม สถานภาพทางสังคม และบทบาททางสังคม ยังเกิดขึ้นโดยการที่สังคมใช้วิธีการต่าง ๆ เพื่อควบคุมพฤติกรรมของสมาชิกในสังคม ให้ประพฤติปฏิบัติตามกฎเกณฑ์ที่สมาชิกยอมรับร่วมกัน

Daraee, Salehi, and Fakhr (2016: 14-18) ได้กล่าวถึงองค์ประกอบของทักษะทางสังคม (Social Skills) ที่สำคัญไว้ 6 ด้าน ดังนี้

1. การมีปฏิสัมพันธ์ (Interactions) คือ การสร้างความสัมพันธ์กับผู้อื่น โดยเรียนรู้ และปรับเปลี่ยนพฤติกรรม ให้ตนเองเป็นที่ยอมรับและนับถือในสังคม

2. การสื่อสาร (Communication) คือ การรับฟังความคิดเห็นของผู้อื่น โดยการสื่อสารที่ดีต้องมีการรับรู้ทางสังคมอย่างถูกต้องและสอดคล้องกับสถานการณ์ เพื่อการแลกเปลี่ยนความคิดเห็นระหว่างบุคคล ให้สำเร็จตามเป้าหมายที่ตั้งไว้

3. การแก้ปัญหา (Solving Problems) คือ ความสามารถในการเลือกใช้วิธีการแก้ปัญหา และจัดการกับปัญหา โดยใช้เหตุผล บนพื้นฐานที่เป็นไปได้ที่เหมาะสม

4. การตัดสินใจ (Making Decisions) คือ ความกล้าในการตัดสินใจ เพื่อลงมือปฏิบัติเรื่องใดเรื่องหนึ่งอย่างชัดเจน และสามารถยอมรับผลของการตัดสินใจที่จะตามมาได้

5. การกล้าแสดงออก (Assertiveness) คือ ความมั่นใจในการแสดงออกทั้งทางความคิด และพฤติกรรมในโอกาสต่าง ๆ อย่างเหมาะสม

6. การจัดการตนเอง (Self-management) คือ การควบคุมอารมณ์ของตนเอง จัดการกับความโกรธ และความเครียดของตนเองได้ดี

Deming (2017: 14-18) ได้กล่าวถึงองค์ประกอบของทักษะทางสังคม (Social Skills) ที่สำคัญไว้ 4 ด้าน ดังนี้

1. การประสานงาน (Coordination) คือ การปรับเปลี่ยนความคิดหรือการกระทำของตนเอง ให้สัมพันธ์กับการกระทำของผู้อื่น โดยร่วมมือปฏิบัติงานแต่ละฝ่ายให้สอดคล้อง เพื่อบรรลุวัตถุประสงค์ของงานนั้น ๆ

2. การเจรจาต่อรอง (Negotiation) คือ การรับฟังความคิดเห็นของผู้อื่น โดยมีการเสนอข้อแลกเปลี่ยน โดยหลีกเลี่ยงการขัดแย้งทางความคิด เพื่อนำไปสู่ข้อตกลงและผลประโยชน์ร่วมกันอย่างเหมาะสม

3. การชักชวน (Persuasion) คือ การโน้มน้าวให้ผู้อื่นเปลี่ยนความคิดหรือพฤติกรรมนั้น ๆ ให้มีความคิดหรือพฤติกรรมไปในทิศทางเดียวกันกับตนเอง

4. การรับรู้ทางสังคม (Social Perceptiveness) คือ กระบวนการรับรู้ รู้จัก และเข้าใจ การแสดงออกทางความคิดหรือพฤติกรรมของผู้อื่น

Little, Swangler, and Akin – Little (2017: 9-10) ได้กล่าวถึงองค์ประกอบของทักษะทางสังคม (Social Skills) ที่สำคัญไว้ 4 ด้าน ดังนี้

1. การมีปฏิสัมพันธ์ทางสังคม (Social Interactions) คือ ความสัมพันธ์ทางสังคม, การรับรู้ปรับตัวในการอยู่ร่วมกันในสังคม, การปฏิสัมพันธ์ในกลุ่มบุคคลอื่น และการปฏิสัมพันธ์กับสิ่งแวดล้อมนั้น ๆ

2. การติดต่อสื่อสารทางสังคม (Social Communication) คือ การใช้ภาษากาย ท่าทางถ้อยคำ ตามลักษณะเฉพาะของบุคคล ในการติดต่อสื่อสารกับบุคคลอื่น

3. การตระหนักรู้ทางสังคม (Social Awareness) คือ การเข้าใจ รู้จักควบคุมตนเอง เคารพในความคิดเห็น และยอมรับความแตกต่างทางวัฒนธรรมของผู้อื่นอย่างเหมาะสม

4. แรงจูงใจทางสังคม (Social Motivation) คือ เป็นแรงจูงใจที่เกิดความต้องการทางจิตใจและสังคม โดยทั่วไปเกิดจากการเรียนรู้และมีพัฒนาต่อเนื่อง

Azua et al (2020: 2-4) ได้กล่าวถึงองค์ประกอบของทักษะทางสังคม (Social Skills) ที่สำคัญไว้ 2 ด้าน 9 ตัวบ่งชี้ ดังนี้

1. การฟังเชิงรุก (Active Listening) หมายถึง การฟังด้วยใจ, การฟังอย่างตั้งใจ โดยไม่ใช้ประสบการณ์ อคติ หรือความคาดหวังของตนไปตัดสินว่าเรื่องที่ได้ยินนั้นผิดหรือถูก มีการคิดวิเคราะห์ แยกแยะ จับประเด็น และทวนกลับเพื่อตรวจสอบความถูกต้อง รวมถึงการสังเกตอาการปฏิกิริยาอารมณ์ความรู้สึกของผู้พูด เปิดใจรับฟังความคิดเห็นของผู้อื่น โดยแบ่งออกเป็น 4 ตัวบ่งชี้ คือ

1.1 อย่ารบกวน (Don't Interrupt) คือ การไม่พูดขัดจังหวะการสนทนาของผู้อื่น การมีมารยาทในการสนทนา โดยไม่พูดสอดแทรกในขณะที่ฟัง ควรฟังให้จบก่อนแล้วค่อยซักถามหรือแสดงความคิดเห็นในเรื่องนั้น ๆ

1.2 การตั้งใจ 100% (100% Attention) คือ การฟังด้วยความตั้งใจ เป็นการฟังอย่างมีสมาธิ จิตใจจดจ่อกับเรื่องที่ฟัง โดยที่ผู้ฟังจะต้องสบตากับผู้พูดอย่างมีมารยาท โดยไม่แสดงกิริยาก้าวร้าว เบื่อหน่าย หรือลุกออกจากที่นั่งโดยไม่จำเป็นในขณะที่ฟังผู้อื่นพูดอยู่

1.3 การเป็นผู้ฟังที่ดี (Listen Beyond Words) คือ การพูดให้น้อยลง และฟังให้มากขึ้น เป็นการฝึกรับฟังความรู้ ความคิดจากผู้อื่นให้มากขึ้น เพื่อนำมาพัฒนาและต่อยอดในด้านที่ตนเองไม่มีประสบการณ์หรือมีความรู้ในด้านนั้นๆ น้อยกว่า

1.4 การฟังอย่างมีวิจารณ์ญาณ (Encourage to Deeper) คือ การพิจารณา วิเคราะห์ เรื่องที่ฟังอย่างมีเหตุผล ลึกซึ้ง เพื่อให้ทราบถึงความรู้สึก ความคิดเห็นของผู้พูดที่ต้องการสื่อสารออกมา ว่าผู้พูดมีเจตนาอย่างไรในการพูด เป็นเรื่องที่สมเหตุสมผลหรือมีหลักฐานที่น่าเชื่อถือหรือไม่ และมีประโยชน์กับเรามากน้อยเพียงใด

2. การเข้าใจความรู้สึกของผู้อื่น (Empathy) หมายถึง ความสามารถในการเข้าใจ ความจำเป็น (Need), ปัญหา (Pain) และความคาดหวัง (Gain) ของผู้อื่น

2.1 การยอมรับมุมมองของผู้อื่น (Adoption of Perspectives) คือ การรับฟัง ความความคิดเห็นและข้อเสนอแนะของผู้อื่นด้วยความเคารพ และการให้เกียรติผู้อื่นในการ แสดงความคิดเห็น

2.2 การควบคุมอารมณ์ (Emotional Compression) คือ ความสามารถในการ ควบคุมอารมณ์ของตนเอง และแสดงออกทางอารมณ์ตามเวลา สถานการณ์ สถานที่และบุคคลอื่นได้ อย่างเหมาะสม

2.3 ความเห็นอกเห็นใจผู้อื่น (Empathetic Stress) คือ การเอาใจเขามาใส่ใจเรา การเอาใจใส่ความต้องการและความรู้สึกของผู้อื่น รวมไปถึงการมีน้ำใจช่วยเหลือผู้อื่น

2.4 การรับรู้ความรู้สึก (Empathetic Joy) คือ การเข้าใจและรับรู้ความรู้สึกของผู้อื่น ทั้งความเศร้า ความสุข ความสมหวัง และความผิดหวังในเรื่องหรือสถานการณ์ต่าง ๆ

2.5 พื้นฐานการเอาใจใส่ (General Empathy) คือ ความรู้เบื้องต้นในการเรียนรู้ที่ อยู่ร่วมกับผู้อื่นอย่างมีความสุข เช่น การเข้าใจที่มาของความรู้สึกต่าง ๆ ที่เกิดขึ้นกับตนเองและผู้อื่น ความสามารถในการจัดการกับปัญหาต่าง ๆ อย่างเหมาะสม

Hendy (2020: 6-13) ได้อธิบายถึงองค์ประกอบของทักษะทางสังคม (Social Skills) ที่สำคัญไว้ 5 ด้าน 22 ข้อ คือ

1. ความร่วมมือ (Cooperation) คือ พฤติกรรมของบุคคลที่ทำร่วมกัน หรือช่วยเหลือซึ่งกันและกัน เพื่อไปสู่เป้าหมายใดเป้าหมายหนึ่ง

2. การทำงานเป็นทีม (Team Work) คือ การร่วมกันทำงานของสมาชิกที่มากกว่า 1 คน โดยที่สมาชิกทุกคนนั้นจะต้องมีเป้าหมายเดียวกัน ทุกคนต้องยอมรับร่วมกัน มีการวางแผนการทำงานร่วมกัน เพื่อนำไปสู่ความสำเร็จ

3. การตัดสินใจ (Decision Making) คือ กระบวนการเลือกทางเลือกใดทางเลือกหนึ่งจากหลาย ๆ ทางเลือกที่ได้พิจารณา หรือประเมินอย่างดีแล้วว่าเป็นทางให้บรรลุวัตถุประสงค์ และเป้าหมายขององค์การ

4. การติดต่อสื่อสาร (Communication) คือ การส่งข้อมูลข่าวสารจากบุคคลหนึ่งไปยังบุคคลหนึ่ง หรือหลายคน เพื่อให้เข้าใจความหมายของข้อมูลข่าวสารที่ผู้ส่งต้องการส่งไป และเกิดความเข้าใจอันดีระหว่างกัน โดยการสื่อสารด้วยวาจา ท่าทาง และลายลักษณ์อักษร

5. การสร้างความสัมพันธ์ (Making Relationships) คือ การผูกมิตร มีน้ำใจ เอาใจใส่ความรู้สึกของผู้อื่น และไม่สร้างความแตกแยกให้ผู้อื่นต้องทะเลาะกัน

จริลक्षण รัตนาพันธ์ (2559) ได้เสนอตัวบ่งชี้ทักษะทางสังคมไว้ดังนี้

1. มีคุณลักษณะส่วนบุคคลที่ดี คือ คุณลักษณะส่วนบุคคล ส่งผลให้การพัฒนาทักษะทางสังคมของบุคคลสามารถดำเนินการไปได้จนประสบผลสำเร็จตามที่ตั้งเป้าหมายไว้ คุณลักษณะส่วนบุคคลที่ควรได้รับการส่งเสริมให้มีขึ้นได้แก่ ความมุ่งมั่นตั้งใจ ความมีระเบียบวินัย ความรับผิดชอบ ความซื่อสัตย์ ความขยันหมั่นเพียรและอดทน

2. มีทักษะการสื่อสารดี ซึ่งทักษะที่จำเป็นเบื้องต้นสำหรับผู้เรียนต้องพัฒนาทักษะทางสังคม ได้แก่ การพัฒนาทักษะการฟังและการพูด ทักษะการสังเกตและการตีความภาษา ท่าทาง เป็นต้น

3. มีทักษะการจัดการกับตนเองดี ได้แก่ การรู้จักและยอมรับตนเอง การวางแผนการทำงาน การควบคุมตนเอง เป็นต้น

4. มีการตระหนักรู้ทางสังคม เป็นความสามารถของบุคคล ในการแสดงออกถึงการรับรู้ เกี่ยวกับตนเองว่าเป็นส่วนหนึ่งของสังคมและสิ่งแวดล้อม เพื่อให้สามารถอยู่ในสังคมได้อย่างมีความสุข คุณสมบัติข้อนี้ ได้แก่ การรู้จักกาลเทศะ และมีมารยาททางสังคมที่เหมาะสม เป็นต้น

ชญานิชฎิ สุระเสนา, ศรีสมร สุริยาศศิน และอรพรรณ ลือบุญวัชชัย (2559: 74-77) ได้ให้องค์ประกอบของทักษะทางสังคมไว้ 7 องค์ประกอบ ดังนี้

1. พฤติกรรมการสื่อสาร คือ พฤติกรรมที่เกิดขึ้นได้ทั้งภายนอกและภายใน โดยจะแสดงออกมาด้วยการใช้คำพูด น้ำเสียง การแต่งกาย แสดงสีหน้า ท่าทาง รวมไปถึงการแสดงความรู้สึกนึกคิด การจดจำ การตัดสินใจ ซึ่งพฤติกรรมเหล่านี้เกิดขึ้นภายในตัวของผู้รับสาร โดยที่คนอื่น ๆ ไม่สามารถมองเห็นได้ ถ้าผู้รับสารไม่พูดหรือแสดงปฏิกิริยาต่าง ๆ ออกมาให้เห็น

2. พฤติกรรมการร่วมมือ คือ บุคคลตั้งแต่ 2 คนขึ้นไป มีปฏิสัมพันธ์ มีความรับผิดชอบ และทำงานร่วมกันตามสถานภาพ บทบาทหน้าที่ของแต่ละบุคคล เพื่อให้การดำเนินงานบรรลุเป้าหมายร่วมกัน

3. พฤติกรรมกล้าแสดงออกอย่างเหมาะสม คือ การแสดงออกทางความคิดเห็น ความสนใจ ความต้องการ ความเชื่อ ความรู้สึก และอารมณ์ของตนเองทั้งด้านที่รู้สึกพึงพอใจและไม่พึงใจ ได้อย่างเปิดเผย ตรงไปตรงมาตามสิทธิและเสรีภาพของตนเอง โดยไม่ละเมิดสิทธิของผู้อื่น ถูกต้องตามกาลเทศะ และปราศจากความวิตกกังวล

4. พฤติกรรมความรับผิดชอบ คือ ลักษณะของบุคคลที่แสดงออกถึงความเอาใจใส่ จดจ่อ ตั้งใจ มุ่งมั่นต่อหน้าที่การงาน การศึกษาเล่าเรียน และการเป็นอยู่ของตนเอง และผู้อยู่ในความดูแล ตลอดจนสังคม อย่างเต็มความสามารถ เพื่อให้บรรลุผลสำเร็จตามความมุ่งหมายในเวลาที่กำหนด ยอมรับผลการกระทำทั้งผลดีและผลเสียที่เกิดขึ้น รวมทั้งปรับปรุงการปฏิบัติงานให้ดีขึ้น เป็นความผูกพันในการที่จะปฏิบัติหน้าที่ให้สำเร็จลุล่วงไปได้

5. พฤติกรรมการเห็นอกเห็นใจ คือ การเข้าใจความรู้สึกนึกคิดของผู้อื่น สามารถรับรู้ อารมณ์และทราบความต้องการของผู้อื่นที่กำลังประสบกับเหตุการณ์ต่าง ๆ และมีความสามารถ คาดเดาความรู้สึกของผู้อื่นจากการสังเกตภาษากายและลักษณะการพูดได้อย่างถูกต้อง

6. พฤติกรรมความผูกพันของบุคคล คือ ความสัมพันธ์ระหว่างบุคคลตั้งแต่ 2 คน ซึ่งแสดงออกถึงการกระทำที่สม่ำเสมอต่อเนื่อง จริงใจ แสดงออกด้วยความผูกพัน ช่วยเหลือ และมีน้ำใจซึ่งกันและกัน

7. พฤติกรรมการควบคุมตนเอง คือ ความสามารถในการเปลี่ยน หรือยับยั้ง อารมณ์ พฤติกรรม และความปรารถนาตามธรรมชาติของบุคคล ในการตอบสนองต่อเป้าหมาย ระยะสั้นที่มีแรงดึงดูด เพื่อที่จะบรรลุเป้าหมายในระยะยาว และเพื่อเป็นการกระทำตามกฎหมายหรือบรรทัดฐานของสังคม

ณปณต โคตพัฒน์ (2559: 27-28) ได้ให้องค์ประกอบทักษะทางสังคม ไว้ดังนี้

1. การควบคุมตนเอง คือ สามารถควบคุมอารมณ์ตนเอง ที่เกิดขึ้นได้อย่างเหมาะสม มีทักษะ มีทักษะย่อย ได้แก่ การรอคอย การรับรู้และแสดงออกทางอารมณ์ และการปฏิบัติตามกติกาที่กำหนด

2. การสื่อสารกับบุคคลอื่น หมายถึง ความสามารถในการสื่อความหมายระหว่างบุคคล มีทักษะย่อย ได้แก่ การเป็นผู้พูดที่ดี และการเป็นผู้ฟังที่ดี

3. การทำกิจกรรมร่วมกับบุคคลอื่น เป็นความสามารถในการให้ความร่วมมือกับบุคคลอื่น ในการทำกิจกรรม มีทักษะย่อย ได้แก่ การตรงต่อเวลา การปฏิบัติตามคำแนะนำ การแบ่งปัน และการช่วยเหลือบุคคลอื่น

4. การมีความรับผิดชอบต่อสังคม เป็นความสามารถในการปฏิบัติตน เป็นพลเมืองที่ดี มี ทักษะย่อย ได้แก่ การรักษาสমบัติของส่วนรวม และการอนุรักษ์วัฒนธรรมของชุมชน

เพ็ญประภา ลูกอินทร์ และคณะ (2559: 225-231) ได้แบ่งองค์ประกอบของทักษะทางสังคม ไว้ 6 ด้านดังนี้

1. การแสดงออกทางด้านอารมณ์ จำแนกได้ 2 ลักษณะ ดังนี้

1.1 การแสดงอารมณ์ทางใบหน้า คือ การสะท้อนอารมณ์ออกมาทางใบหน้า ซึ่งเป็นธรรมชาติที่ติดตัวมนุษย์มาตั้งแต่เกิด และเป็นลักษณะการตอบสนองที่เป็นสากล (Tomkins, 1962)

1.2 การแสดงอารมณ์ก้ำว้าวและรุนแรง คือ การแสดงออกทางท่าทาง คำพูด ในลักษณะรุนแรงและก้ำว้าวต่อผู้อื่น

2. ความไวในการรับรู้ความรู้สึกของผู้อื่น หมายถึง การประเมินหรือตัดสินบุคคลอื่นว่า เป็นคนอย่างไร โดยการรับรู้ความรู้สึกของบุคคลอื่นจากบุคลิกภาพต่าง ๆ เช่น นิสัยใจคอและการพูดจา ว่ามีลักษณะเจียบขริม ช่างคุย ใจดี ใจร้าย พุดเพราะ พุดหยาบ เป็นต้น การรับรู้บุคคล จะถูกต้องแม่นยำจำเป็นต้องพิจารณารายละเอียดอื่น ๆ เพราะมนุษย์มีอารมณ์ มีแรงจูงใจ และทัศนคติที่แตกต่างกัน อันเป็นผลของการเรียนรู้และวัฒนธรรม

3. การควบคุมอารมณ์ของตนเอง หมายถึง ความสามารถในการควบคุมอารมณ์ของตนเอง ได้อย่างเหมาะสมและหลีกเลี่ยงการขัดแย้งกับผู้อื่น

4. การแสดงออกทางสังคม หมายถึง พฤติกรรมทางสังคมที่แสดงออกมา ซึ่งเกิดจากสิ่งเร้าทางสังคม รวมไปถึงการมีปฏิสัมพันธ์กับผู้อื่น

5. ความไวในการรับรู้ทางสังคม หมายถึง การรู้จักและทำความเข้าใจบุคคลที่อยู่รอบตัวเรา ในสังคม เพื่อที่จะปรับตนเองให้เข้ากับสิ่งแวดล้อมได้ อีกทั้งต้องการที่จะรู้ว่าคนที่เราไปมีปฏิสัมพันธ์ ด้วยนั้นเป็นคนประเภทไหนเราจะได้ตอบสนองกับเขาได้อย่างสอดคล้องกัน

6. การควบคุมทางสังคม หมายถึง กระบวนการต่าง ๆ ทางสังคมที่มุ่งหมายให้สมาชิก ในสังคมยอมรับ และปฏิบัติตามบรรทัดฐานของสังคมนั้น ๆ เพื่อความเป็นระเบียบของสังคม

วรพรรณ กระจ่างทอง (2559: 147-148) ได้กล่าวถึงความสามารถของทักษะทางสังคม ไว้ 5 ทักษะ ดังนี้

1. ทักษะการสื่อสาร คือ การถ่ายทอดและแสดงเจตนารมณ์ด้วยภาษาพูดและภาษาเขียน ที่ชัดเจน รวมไปถึงกระบวนการทั้งหลายที่บุคคลมีอิทธิพลต่อกัน

2. ทักษะการเคารพสิทธิ คือ เป็นทักษะที่แสดงออกถึงการเคารพสิทธิ ไม่ดูถูก ยอมรับ ในความคิดเห็นบนความเป็นประชาธิปไตย สามารถควบคุมความโกรธ ความก้ำว้าว ความขัดแย้ง

ในใจ มีน้ำใจเป็นนักกีฬา ชื่นชมในการทำสิ่งดี ๆ และแสดงความนับถือในวิถีชีวิตในสังคม รวมทั้ง การเคารพกติกา และหน้าที่ของสมาชิกภายในสังคมนั้น ๆ ด้วย

3. ทักษะการทำงานร่วมกัน คือ การที่คนหรือกลุ่มคนเข้ามามีส่วนร่วมในกิจกรรมใด กิจกรรมหนึ่ง ในลักษณะของการร่วมรับรู้ ร่วมคิด ร่วมทำ มีส่วนร่วมในการอภิปรายกลุ่ม โดยการทำงานร่วมกันจะต้องรู้จักโน้มน้าวจิตใจคน สร้างความร่วมมือ ร่วมใจ แกร่งบันดาลใจ และความกระตือรือร้นให้เกิดขึ้นภายในกลุ่ม

4. ทักษะการอยู่ร่วมกันแบบเป็นอันหนึ่งอันเดียวกัน คือ ทักษะที่แสดงออกถึงการมีปฏิสัมพันธ์ และร่วมมือกับผู้อื่น ปฏิบัติต่อกันด้วยความเคารพทั้งกายและใจ มีความสามัคคี กลมกลืน ไม่ขัดแย้ง ความรู้สึกเป็นมิตร โดยมีความรับผิดชอบในการเรียนรู้และพัฒนาตนเอง รวมทั้ง วิชาชีพได้อย่างต่อเนื่อง

5. ทักษะการยอมรับความหลากหลายทางวัฒนธรรม คือ เป็นทักษะที่แสดงออกถึงการที่ผู้เรียนเอาใจเขามาใส่ในเรา ปรับตัวเข้ากับผู้อื่นได้ ซึ่งทุกคนมีสิทธิที่จะได้รับการยอมรับ รวมทั้ง จะต้องมีการเรียนรู้ที่จะอยู่ร่วมกันในสังคม

กฤติน แก้วเอี่ยม (2560: 23-27) ได้สังเคราะห์ตัวบ่งชี้พฤติกรรมทักษะสังคมไว้ 4 ด้าน 16 ตัวบ่งชี้ ดังนี้

1. ด้านการจัดการตนเองและผู้อื่น ประกอบด้วย 6 ตัวบ่งชี้ คือ มีการวางแผนการทำงาน มีความมุ่งมั่นตั้งใจ ดูแลเพื่อน ๆ ให้ปฏิบัติตามหน้าที่ ไม่ก้าวร้าวหน้าที่ของผู้อื่น ทำงานในหน้าที่ให้สำเร็จด้วยดี และมีความซื่อสัตย์

2. ด้านการติดต่อสื่อสาร ประกอบด้วย 4 ตัวบ่งชี้ คือ สื่อสารได้ถูกต้องใช้ภาษาสุภาพ แสดงความคิดเห็นและรับฟังความคิดเห็น ตั้งคำถามและการตอบคำถามอย่างมีเหตุผล และแยกแยะและสรุปความคิดเห็นของผู้อื่น

3. ด้านการทำงานเป็นกลุ่ม ประกอบด้วย 3 ตัวบ่งชี้ คือ เป็นผู้นำให้การชี้แนะที่ดีและเป็นผู้ตามที่ดี รู้จักแก้ปัญหา และมีน้ำใจและกระตือรือร้นในการช่วยเหลือผู้อื่น

4. ด้านความตระหนักรู้ทางสังคม ประกอบด้วย 3 ตัวบ่งชี้ คือ อนุรักษ์ประเพณีวัฒนธรรมต่าง ๆ ที่ดีงามของท้องถิ่นและของชาติ การเป็นผู้รู้จักกาลเทศะ มีมารยาททางสังคมที่เหมาะสม และปฏิบัติตามได้ตามกฎเกณฑ์ของสังคมที่ตนอยู่

กัญญา สมบูรณ์ (2560: 47-83) ได้กล่าวถึงองค์ประกอบของทักษะทางสังคมไว้ 7 ด้านดังนี้

1. ทักษะการมีเหตุผล ได้แก่ การตั้งคำถามและการตอบคำถามอย่างมีเหตุผล แยกแยะ และสรุปความคิดเห็นของผู้อื่นอย่างมีเหตุผล การแสดงความคิดเห็น และรับฟังความคิดเห็นของผู้อื่น

2. ทักษะด้านความสามารถ ได้แก่ การยอมรับความสามารถของตนเอง และผู้อื่น มีความตั้งใจและมุ่งมั่นในการทำงาน และมีความรับผิดชอบต่อหน้าที่ของตนเองที่ได้รับมอบหมาย

3. ทักษะการอยู่ร่วมกันและการทำงานกลุ่ม ได้แก่ ความสามารถในการทำงานร่วมกับผู้อื่นได้อย่างไม่มีปัญหาจนสำเร็จ การปฏิบัติตามกฎกติกาของสังคมที่ตนอยู่ มีน้ำใจและช่วยเหลือผู้อื่น และการมีปฏิสัมพันธ์กับผู้อื่น การไม่ก้าวร้าวหน้าที่ของผู้อื่น

4. ทักษะการสื่อสาร ได้แก่ การเป็นผู้พูดและผู้ฟังที่ดี โดยใช้น้ำเสียง และสบตากับคู่สนทนาอย่างเหมาะสม สามารถแสดงความคิดเห็นอย่างสร้างสรรค์และรับฟังความคิดเห็นของผู้อื่นตามวิถีทางแห่งประชาธิปไตย โดยใช้ภาษาที่สุภาพและเหมาะสมในการสื่อสาร

5. ทักษะการปฏิบัติตนด้วยความซื่อสัตย์สุจริต ได้แก่ มีความซื่อสัตย์ต่อตนเอง และผู้อื่น ซื่อสัตย์ในหน้าที่ของตนเองและสังคม ไม่คดโกงผู้อื่น รวมไปถึงการเป็นพลเมืองที่ดี ช่วยกันรักษาความสงบ รักษาสาธารณสมบัติยอมรับผิดหากเป็นผู้กระทำผิดต่อผู้อื่น ตลอดจนการประพฤติดีทั้งต่อหน้าและลับหลังผู้อื่น เป็นต้น

6. ทักษะการอยู่อย่างพอเพียง ได้แก่ การรู้จักอดออม ใช้จ่ายเงินอย่างฉลาด และสามารถพึ่งพาพึ่งพาตนเองได้ โดยที่ไม่ทำให้ผู้อื่นต้องเดือดร้อน

7. ทักษะการมีจิตสาธารณะ และทักษะการมีภาวะผู้นำ หมายถึง จิตสำนึกเพื่อส่วนรวม มี อารมณ์ความรู้สึกนึกคิด จิตใจที่เป็นประโยชน์เกื้อกูลสนับสนุนสิ่งที่เป็นสาธารณะ เช่น การให้กำลังใจ ให้ความอบอุ่น ให้แรงบันดาลใจแก่ผู้คน การเป็นผู้นำและผู้ตามที่ดี และมีการวางแผนการทำงาน

ปฏิญญาพัฒนา วรรณ (2561: 98-100) ได้กล่าวถึงองค์ประกอบของทักษะทางสังคม มี 7 ด้าน ได้แก่

1. การแก้ไขปัญหาความขัดแย้ง (Conflict Resolution) ซึ่งมี 4 องค์ประกอบย่อย คือ การรับรู้ปัญหาต่าง ๆ ที่เกิดขึ้นต่อตนเองและสังคม การวิเคราะห์สาเหตุของปัญหาแสวงหาและประเมินทางเลือกในการแก้ไขปัญหาความขัดแย้ง การขจัดความขัดแย้งอย่างสันติด้วยการพูดคุย การเจรจาต่อรอง และการประสานประโยชน์ และการกำหนดแบบแผนการใช้ชีวิตที่ตระหนักถึงผลในอนาคตบนพื้นฐานของความไม่ประมาท

2. การสร้างความสัมพันธ์ (Community Building) ซึ่งมี 5 องค์ประกอบย่อย คือ การตระหนักถึงสิทธิหน้าที่และความรับผิดชอบต่อตนเองและผู้อื่นในสังคม การเคารพกฎระเบียบและกฎหมาย การเคารพความแตกต่างทางความเชื่อ และวิถีการดำเนินชีวิตระหว่างบุคคล การสร้างปฏิสัมพันธ์กับผู้อื่นด้วยการเคารพในสิทธิ เสรีภาพ โดยยึดหลักความเสมอภาค และภราดรภาพ และการดำเนินชีวิตโดยยึดหลักคุณธรรมและอุดมการณ์ในการอยู่ร่วมกันในสังคมอย่างสันติ

3. การสื่อสาร (Communication) ซึ่งมี 3 องค์ประกอบย่อย คือ การยอมรับความรู้สึกนึกคิดและความต้องการของตนเองต่อผู้อื่น การรับฟังความคิดเห็นของผู้อื่น และการรับและส่งสารที่สร้างความเข้าใจระหว่างกัน

4. ความอยากรู้อยากเห็น (Curiosity) ซึ่งมี 4 องค์ประกอบย่อย คือ การตั้งคำถามต่อสิ่งที่สงสัยใคร่รู้ การแสวงหาความรู้จากแหล่งเรียนรู้ การลองผิดลองถูกหรือทดลองปฏิบัติในสิ่งที่ไม่เคยทำ เพื่อนำไปสู่การเรียนรู้สิ่งใหม่ และการดำเนินชีวิตบนพื้นฐานของการฝึกอบรมตนเพื่อมุ่งสู่การเปลี่ยนแปลง

5. การรับมือกับปัญหา (Coping) ซึ่งมี 2 องค์ประกอบย่อย คือ การรู้จักเลือกวิธีการจัดการกับความเครียด ความกังวล ความกดดันของตนเองจากสิ่งต่าง ๆ ที่เข้ามากระทบตน และการตั้งคำถามและวิเคราะห์สถานการณ์กดดันหรือสถานการณ์ที่เป็นปัญหา แล้วกำหนดแบบแผนเพื่อแสวงหาทางออกที่เหมาะสมกับบริบท

6. การบังคับตน (Control) ซึ่งมี 4 องค์ประกอบย่อย คือ การรู้จักระงับจิตใจต่อสิ่งเร้าที่เข้ามากระทบสภาวะทางอารมณ์ของตนเอง การเตือนตนเองถึงผลที่จะตามมาจากการปฏิบัติของตน การฝึกตนเป็นผู้มีวินัยและมีความรับผิดชอบ และการใช้หลักจริยธรรมเพื่อกำหนดแนวทางความประพฤติของตน

7. ความมั่นใจในตนเอง (Confidence) ซึ่งมี 3 องค์ประกอบย่อย คือ ความกล้าแสดงออกและกล้าตัดสินใจกระทำการสิ่งที่ถูกต้อง การรู้สึกได้รับการยอมรับและความรักจากผู้อื่น และการเชื่อมั่นในศักยภาพของตนเอง

ภาณุมาศ หอมบุญยงค์ (2562: 47-83) ได้กล่าวถึงองค์ประกอบของทักษะทางสังคมไว้ 7 องค์ประกอบ ได้แก่

1. ทักษะการแสวงหาข้อมูลข่าวสาร คือ ความสามารถของบุคคลที่จะกระทำการเลือกค้นหา รับรู้ ข้อมูล ข่าวสาร ผ่านขั้นตอนกระบวนการต่าง ๆ รวมทั้งมีความสนใจและกระตือรือร้นในการแสวงหาข้อมูลข่าวสาร เพื่อให้ได้มาซึ่งข้อมูลข่าวสารที่ตนต้องการนำมาใช้ประโยชน์หรือเป็นประโยชน์ต่อการดำเนินชีวิตจากสื่อและแหล่งเรียนรู้ต่าง ๆ ได้อย่างเหมาะสม

2. ทักษะการเผชิญปัญหาและการแก้ปัญหา คือ ทักษะความสามารถที่บุคคลใช้ในการจัดการกับสถานการณ์หรือเข้าใจปัญหาที่เข้ามา โดยใช้ความรู้ ความสามารถ กระบวนการ และประสบการณ์ในการแก้ไขปัญหา เปลี่ยนแปลงความคิดหรือพฤติกรรม เพื่อให้สามารถรับมือกับสถานการณ์ปัญหา จนสามารถหาทางออกและแก้ปัญหาได้ หรือนำไปสู่เป้าหมาย และวัตถุประสงค์ที่กำหนด

3. ทักษะการสื่อสาร คือ ความสามารถของบุคคลที่จะรับสิ่งที่ผู้อื่นต้องการถ่ายทอดและส่งสารที่เราต้องการ ให้ผู้อื่นทราบผ่านช่องทางภาษา สัญลักษณ์ และสื่อต่าง ๆ โดยใช้กระบวนการฟัง พูด อ่าน เขียน ทำทางต่าง ๆ เพื่อให้เกิดความเข้าใจที่ตรงกัน และบรรลุเป้าหมายที่ต้องการสื่อสาร

4. ทักษะการจัดการตนเองและภาวะผู้นำ คือ คุณลักษณะความสามารถของบุคคล ที่มีอิทธิพลทางความคิด จูงใจ นำพาให้บุคคลอื่น ๆ คล้อยตาม และได้รับการยอมรับจากผู้อื่น โดยความสามารถของตน เพื่อนำไปสู่เป้าหมายที่ต้องการหรือวัตถุประสงค์ที่ตั้งไว้ รวมไปถึงการจัดการ ควบคุมพฤติกรรม การแสดงออก และความคิดของตนเอง เพื่อให้สามารถดำเนินชีวิตได้อย่างปกติ

5. ทักษะการแสดงพฤติกรรมทางสังคม คือ พฤติกรรมที่แต่ละบุคคล แสดงออกมา ในการดำเนินชีวิต โดยได้รับอิทธิพลมาจากปัจจัยแวดล้อมอย่างเหมาะสม

6. ทักษะความฉลาดทางอารมณ์ คือ ความสามารถของบุคคล ในการบริหารจัดการ กับความคิด อารมณ์และการแสดงออกอย่างเหมาะสม รวมไปถึงการแยกแยะอารมณ์ และการรับรู้ อารมณ์ของผู้อื่น

7. ทักษะการปรับตัว คือ ความสามารถที่บุคคลจะเปลี่ยนแปลง เพื่อตอบสนอง ต่อสภาพแวดล้อมที่มีความเกี่ยวข้องกับตนเอง หรือสิ่งที่พบเจออย่างเหมาะสม สามารถดำเนิน ชีวิตประจำวันและอยู่ร่วมกับผู้อื่นในสังคมได้อย่างปกติสุข

ลัดดา แสงเพชร, สรพงษ์ เจริญกฤตยาวุฒิ และณัฐกฤตา งามมีฤทธิ์ (2562: 586-589) ได้กล่าวถึงองค์ประกอบของทักษะทางสังคมไว้ 7 ด้าน ดังนี้

1. การทำงานเป็นทีม (Teamwork) คือ การทำงานร่วมกันของสมาชิกทุกคนในทีม โดยที่สมาชิกในทีมต้องทำหน้าที่ตามบทบาทที่ได้รับมอบหมาย และสมาชิกในทีมต้องมีส่วนร่วม ในการทำงาน และแสดงความคิดเห็นในทีม โดยรับฟังความคิดเห็นของผู้อื่น เพื่อใช้ในการตัดสินใจ ร่วมกันอันจะนำไปสู่การดำเนินงานให้บรรลุตามเป้าหมายที่ตั้งไว้ ซึ่งตัวชี้วัดของการทำงานเป็นทีม ประกอบด้วย 1) การยอมรับฟังความคิดเห็นของทีม 2) การเคารพการตัดสินใจในเสียงส่วนใหญ่ 3) การมีส่วนร่วมในการแสดงความคิดเห็นร่วมกับทีม 4) การทำงานร่วมกันกับผู้อื่นจนสำเร็จลุล่วง 5) การรับผิดชอบงานตามหน้าที่ที่ได้รับมอบหมาย 6) การมีส่วนร่วมในการแก้ไขปัญหาให้กับทีม และ 7) การเสียสละประโยชน์ส่วนตัวเพื่อประโยชน์ส่วนรวม

2. ความเป็นผู้นำ (Leadership) คือ คุณลักษณะความสามารถของบุคคลใน การกล้าคิด กล้าทำ กล้าตัดสินใจ มีไหวพริบในการทำงาน รวมทั้งมีความสามารถในการโน้มน้าว ติดต่อประสานงานกับบุคคลอื่นได้เป็นอย่างดี เพื่อให้การดำเนินงานบรรลุตามวัตถุประสงค์ที่ตั้งไว้ ซึ่งตัวชี้วัดของความเป็นผู้นำประกอบด้วย 1) การได้รับความไว้วางใจจากผู้อื่น 2) การติดต่อ ประสานงานร่วมกับผู้อื่น 3) การโน้มน้าวผู้อื่นให้ร่วมงาน 4) การเจรจาต่อรองกับผู้อื่น 5) การ กล้าแสดงความคิดเห็นหรือมุมมองที่แตกต่าง และ 6) ความสามารถในการแก้ไขปัญหาเฉพาะหน้า

3. การมีมนุษยสัมพันธ์ (Interpersonal Relationship) คุณลักษณะของบุคคลในการ ใช้ศาสตร์และศิลป์ในตนเอง เพื่อสร้างความสัมพันธ์ที่ดีกับผู้อื่นในสถานการณ์ต่าง ๆ ได้อย่างเหมาะสม อาทิ การมีมารยาททางสังคม หรือการปรับตัวให้เข้ากับผู้อื่น รวมทั้งการดำเนินชีวิตประจำวันที่ทำให้

ผู้อื่นประทับใจ และพึงพอใจในตัวบุคคลเกิดเป็นความสัมพันธ์ที่ดีต่อกันในเชิงบวก ซึ่งตัวชี้วัดของมนุษยสัมพันธ์ประกอบด้วย 1) ความร่าเริง ยิ้มแย้มแจ่มใส และเข้ากับผู้อื่นได้ง่าย 2) การสร้างสัมพันธ์ภาพที่ดีกับผู้อื่น 3) การอ่อนน้อมถ่อมตน 4) การติดต่อประสานงานกับบุคคล/องค์กร หรือหน่วยงานต่าง ๆ ได้อย่างมีประสิทธิภาพ 5) การเข้าใจความแตกต่างระหว่างบุคคล และ 6) การแสดงออกถึงความเป็นมิตรกับผู้อื่น

4. การสื่อสาร (Communication) คือ คุณลักษณะที่มีความสำคัญในการติดต่อสื่อสารประสานงานกับบุคคลอื่นทั้งในองค์กร และในการดำรงชีวิตประจำวันโดยบุคคลนั้นจำเป็นต้องมีความสามารถในการสื่อสารทั้ง การฟัง พูด อ่าน และเขียนได้อย่างมีประสิทธิภาพ ในสถานการณ์ต่าง ๆ กับบุคคลหลายระดับ เพื่อถ่ายทอดความรู้ ความรู้สึก และประสบการณ์ของตนเองให้ผู้รับสารมีความเข้าใจตรงกับผู้ส่งสาร อันส่งผลให้เกิดการตอบสนองระหว่างกัน รวมถึงความสามารถของบุคคลในการสื่อสารได้หลากหลายภาษา ซึ่งตัวชี้วัดของการสื่อสารประกอบด้วย 1) การฟังอย่างมีประสิทธิภาพ 2) การพูดอย่างมีประสิทธิภาพ 3) การอ่านอย่างมีประสิทธิภาพ 4) การเขียนอย่างมีประสิทธิภาพ 5) ความสามารถในการสื่อสารได้หลายภาษา และ 6) การสื่อสารกับบุคคลได้หลายระดับได้อย่างเหมาะสม

5. ความรับผิดชอบ (Responsibility) คือ คุณลักษณะของบุคคลที่แสดงออกตามบทบาทหน้าที่ที่รับผิดชอบต่อตนเองและผู้อื่น ในการปฏิบัติตามหน้าที่ด้วยความสนใจ เอาใจใส่ละเอียดรอบคอบ และตรงตามเวลาที่กำหนด รวมทั้งการกล้ายอมรับผลจากการกระทำที่เกิดขึ้นทั้งในด้านที่เป็นผลดีและผลเสีย ซึ่งตัวชี้วัดของความรับผิดชอบประกอบด้วย 1) ความรับผิดชอบต่องานที่ได้รับมอบหมาย 2) การรู้จักบทบาทและหน้าที่ของตนเอง 3) การปฏิบัติหน้าที่ที่ได้รับมอบหมายจนสำเร็จลุล่วงด้วยดี 4) ความรับผิดชอบต่องานตามเวลาที่กำหนด 5) ความรับผิดชอบต่อความผิดพลาดที่เกิดขึ้น และ 6) ความรับผิดชอบต่อคำพูด

6. การจัดการตนเอง (Self-management) คือ คุณลักษณะของบุคคลในการกำกับหรือ ควบคุมตนเอง ทั้งการปฏิบัติตนให้เป็นไปตามกฎระเบียบ ข้อบังคับ หรือแนวปฏิบัติของสังคม นอกจากนี้ การจัดการอารมณ์ยังเป็นคุณสมบัติหนึ่งในการจัดการตนเอง ให้สามารถเผชิญกับสถานการณ์ที่ถูกบีบคั้นหรือกดดันได้อย่างมีประสิทธิภาพ ซึ่งตัวชี้วัดของการจัดการตนเองประกอบด้วย 1) การแสดงออกทางอารมณ์ได้อย่างเหมาะสม 2) การจัดการอารมณ์ตนเอง 3) การจัดการความเครียดของตนเอง ได้อย่างเหมาะสม 4) การรับมือกับภาวะที่กดดัน 5) การกล้าเผชิญหน้ากับปัญหา 6) การมีระเบียบวินัยในตนเอง และ 7) การปฏิบัติตามกฎระเบียบขององค์กร/หน่วยงานหรือสังคม

7. การเห็นอกเห็นใจผู้อื่น (Empathy) คือ คุณลักษณะของบุคคลในการรับรู้ และเข้าถึงความรู้สึกของผู้อื่น เมื่อผู้อื่นรู้สึกทุกข์ใจ หรือประสบปัญหา รวมทั้งสามารถแสดงออกให้เห็นถึง

การให้กำลังใจ หรือให้คำปรึกษาแก่เพื่อนร่วมงานหรือบุคคลอื่น ให้ได้รับรู้ถึงความห่วงใย และเอาใจใส่ ด้วยความเต็มใจหรือความสมัครใจ ซึ่งตัวชี้วัดของการเห็นอกเห็นใจผู้อื่นประกอบด้วย 1) การใส่ใจถึงความรู้สึกคนรอบข้าง 2) การช่วยเหลือผู้อื่นโดยไม่ร้องขอ 3) การมีน้ำใจเอื้อเฟื้อเผื่อแผ่ และแบ่งปันผู้อื่น 4) การให้กำลังใจกับบุคคลรอบข้าง 5) การให้คำแนะนำและคำปรึกษากับผู้อื่น และ 6) การปลอบและให้กำลังใจ

อาชัญวิชญ์ ชุมภณพงษ์ศักดิ์ (2562: 22-26) ได้กล่าวถึงองค์ประกอบทักษะทางสังคมไว้ 4 ด้าน ดังนี้

1. ด้านการทำงานเป็นทีม คือ หลีกเลียงข้อขัดแย้งต่าง ๆ กับผู้อื่น มีความเป็นผู้นำ และผู้ตามที่ดีในการปฏิบัติงานภายในกลุ่ม ใช้การสื่อสารที่สร้างสัมพันธภาพที่ดี ในการสร้างความร่วมมือ และทำงานร่วมกับผู้อื่นได้อย่างมีความสุข

2. ด้านการสร้างความสัมพันธ์กับผู้อื่น คือ การมีน้ำใจ ช่วยเหลือผู้อื่น และเข้าใจมุมมอง อารมณ์ความรู้สึกของผู้อื่น โดยใช้ภาษาพูด และภาษากาย เพื่อสื่อสารความรู้สึกนึกคิดของตนเอง รับรู้ความรู้สึกนึกคิด และความต้องการของผู้อื่น วางตัวได้ถูกต้องเหมาะสมในสถานการณ์ต่าง ๆ

3. ด้านการตัดสินใจและการแก้ปัญหา คือ การแสดงความคิดเห็นและรับฟังความคิดเห็นของผู้อื่น สามารถตัดสินใจเกี่ยวกับเรื่องราวต่าง ๆ ในชีวิต มีความเชื่อมั่นในตนเอง รวมไปถึงการมีสติในการเลือกวิธีแก้ไขปัญหาต่าง ๆ ที่เกิดขึ้นได้อย่างเหมาะสม

4. ด้านการจัดการกับอารมณ์ คือ ความสามารถในการรับรู้อารมณ์ของตนเองและผู้อื่น กำกับ สกัดกั้น และปรับเปลี่ยนอารมณ์ของตนเองได้อย่างเหมาะสม

จากการศึกษาองค์ประกอบของตัวบ่งชี้พฤติกรรมทักษะทางสังคม จากเอกสารและแนวคิดของนักวิชาการทั้งในและต่างประเทศ ผู้วิจัยได้ทำการสังเคราะห์องค์ประกอบของตัวบ่งชี้พฤติกรรมทักษะทางสังคม แสดงได้ดังตารางที่ 2.1 ดังนี้

ตารางที่ 2.1 ตัวบ่งชี้พฤติกรรมทักษะทางสังคม

ตัวบ่งชี้ทักษะ ทางสังคม	แหล่งข้อมูล*																	รวม
	1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12	13	14	15	16	17	
การมีปฏิสัมพันธ์กับ ผู้อื่น (Interactions)		✓	✓	✓		✓		✓		✓	✓		✓	✓	✓	✓	✓	12*
เรียนรู้ เข้าใจและปรับ เปลี่ยนความคิด พฤติกรรมให้สัมพันธ์ กับผู้อื่น		✓	✓	✓	✓	✓	✓	✓		✓	✓			✓	✓	✓	✓	13*
มีความจริงใจ เข้า ใจความแตกต่าง ระหว่างบุคคล						✓		✓		✓	✓					✓	✓	6
มีความเห็นอกเห็นใจ และเอาใจใส่ความรู้สึก ของผู้อื่น					✓	✓		✓	✓		✓	✓	✓			✓	✓	9*
ให้คำแนะนำและ คำปรึกษา กับผู้อื่น									✓			✓				✓		3
ให้เกียรติผู้อื่นในการ แสดง ความคิดเห็น				✓	✓						✓							3
มีความสามารถใน การโน้มน้าวให้ผู้อื่น เปลี่ยนความคิดไป ในทางเดียวกับตนเอง			✓								✓							2
การทำงานเป็นทีม (Team Work)			✓			✓		✓	✓		✓	✓				✓	✓	8
ติดต่อประสานงาน กับผู้อื่นอย่างมี ประสิทธิภาพ			✓					✓			✓			✓		✓		5
ทำงานร่วมกับผู้อื่น ได้อย่างมีความสุข	✓				✓	✓		✓	✓	✓	✓		✓			✓	✓	10*

ตารางที่ 2.1 ตัวบ่งชี้พฤติกรรมทักษะทางสังคม (ต่อ)

ตัวบ่งชี้ทักษะ ทางสังคม	แหล่งข้อมูล*																	รวม
	1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12	13	14	15	16	17	
มีความเป็นผู้นำ และ ผู้ตามที่ดี												✓	✓	✓			✓	4
มีการวางแผนการ ทำงาน						✓	✓						✓	✓	✓			5
ยอมรับความสามารถ ของตนเองและผู้อื่น										✓		✓						2
มีความสามัคคี เป็น มิตร ไม่ขัดแย้งซึ่งกัน และกัน						✓			✓	✓	✓			✓		✓	✓	7
ไม่ก้าวร้าวหน้าที่ของ ผู้อื่น									✓		✓	✓	✓					4
การติดต่อสื่อสาร (Communication)		✓	✓	✓	✓	✓	✓	✓	✓		✓	✓	✓	✓	✓	✓		14*
รับฟังความคิดเห็น ข้อเสนอแนะของผู้อื่น ด้วยความเคารพ		✓	✓	✓	✓	✓		✓			✓	✓	✓	✓	✓	✓	✓	13*
เป็นผู้พูดและผู้ฟังที่ดี		✓			✓	✓	✓		✓		✓		✓	✓	✓	✓		10*
การใช้ภาษา และ ท่าทางในการสื่อ ความหมายให้กับผู้อื่น ด้วยท่าทีที่สุภาพ	✓			✓		✓	✓	✓	✓		✓	✓	✓		✓	✓	✓	12*
มีมารยาทในการ สนทนา					✓		✓				✓	✓						4
ตั้งคำถามและตอบ คำถามอย่างมีเหตุผล												✓	✓	✓				3

ตารางที่ 2.1 ตัวบ่งชี้พฤติกรรมทักษะทางสังคม (ต่อ)

ตัวบ่งชี้ทักษะ ทางสังคม	แหล่งข้อมูล*																	รวม
	1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12	13	14	15	16	17	
แยกแยะและสรุป ความคิดเห็นของผู้อื่น อย่างมีเหตุผล		✓	✓		✓						✓	✓	✓		✓			7
สื่อสารกับบุคคลหลาย ระดับ ได้อย่างเหมาะสม						✓					✓		✓		✓	✓		5
สามารถสื่อสารได้หลาย ภาษา											✓					✓		2
เขียน และอ่านอย่างมี ประสิทธิภาพ											✓					✓		2
การตระหนักรู้ทางสังคม (Social Awareness)			✓	✓			✓	✓	✓	✓	✓	✓	✓	✓				10*
ยอมรับความ หลากหลายทาง วัฒนธรรมของผู้อื่น			✓	✓						✓	✓							4
การรู้จักกาลเทศะ กฎระเบียบ และกฎ กติกาของสังคมต่างๆ ที่ สมาชิกยอมรับร่วมกัน	✓						✓	✓	✓	✓	✓	✓	✓	✓		✓		10*
รักษาสมบัติของ ส่วนรวม									✓				✓					2
อนุรักษ์วัฒนธรรมของ ชุมชน		✓				✓	✓	✓		✓	✓		✓	✓	✓			9*
การจัดการตนเอง (Self-management)	✓	✓					✓	✓	✓	✓		✓			✓	✓	✓	10*
มีความรับผิดชอบต่อ หน้าที่ของตนเอง						✓	✓	✓	✓		✓	✓	✓	✓		✓		9*

ตารางที่ 2.1 ตัวบ่งชี้พฤติกรรมทักษะทางสังคม (ต่อ)

ตัวบ่งชี้ทักษะ ทางสังคม	แหล่งข้อมูล*																	รวม
	1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12	13	14	15	16	17	
การควบคุมอารมณ์ของ ตนเอง ในสถานการณ์ ต่างๆ อย่างเหมาะสม	✓	✓			✓		✓	✓	✓	✓	✓			✓	✓	✓	✓	12*
มีความมุ่งมั่น ตั้งใจ	✓						✓	✓			✓	✓	✓	✓		✓		8
เลือกวิธีการจัดการ และแก้ปัญหาใน สถานการณ์ต่าง ๆ ได้	✓	✓			✓	✓						✓		✓	✓	✓	✓	9*
กล้าแสดงออก อย่างเหมาะสม	✓	✓	✓					✓	✓	✓	✓				✓			8
มีความซื่อสัตย์							✓					✓	✓					3
มีความเชื่อมั่น ใน ตนเอง														✓			✓	2
มีทักษะการแสวงหา ข้อมูลข่าวสาร								✓			✓			✓	✓			4
มีระเบียบวินัย ใน ตนเอง	✓						✓	✓		✓	✓			✓		✓		7
การตัดสินใจ (Making Decisions)		✓				✓										✓	✓	4
กล้าตัดสินใจในเรื่อง ต่าง ๆ		✓				✓		✓								✓	✓	5
ยอมรับผลของ การตัดสินใจได้		✓						✓								✓		3
ลงมือปฏิบัติเรื่องใด เรื่องหนึ่งอย่างชัดเจน		✓				✓												2

*หมายเหตุ 1 = Korukcu, Ersan, and Aral (2015: 194-196) 2 = Daraee, Salehi, and Fakhr (2016: 14-18) 3 = David J. Deming (2017: 14-18) 4 = Little, Swangler, and Akin – Little (2017: 9-10) 5 = Azua et al (2020: 2-4) 6 = Hendy (2020: 6-13) 7 = จริลักษ์ณ์ รัตนาพันธ์ (2559)

8 = ชญาณิชฎ์ สุระเสนา, ศรีสมร สุรียาศคิน และอรพรรณ ลือบุญรัชชัย (2559: 74-77) 9 = ณปนต์ โคตพัฒน์ (2559: 27-28) 10 = เพ็ญประภา ลูกอินทร์และคณะ (2559: 225-231) 11 = วรพรรณ กระต่ายทอง (2559: 147-148) 12 = กฤติน แก้วเอี่ยม (2560: 23-27) 13 = กัญญา สมบูรณ์ (2560: 47- 83) 14 = ปวีณาพัฒน์ วรพันธ์ (2561: 98-100) 15 = ภาณุมาศ หอมบุญยงค์ (2562: 47-83) 16 = ลัดดา แสงเพชร, สรพงษ์ เจริญกฤตยาวุฒิ และณัฐกฤตา งามมีฤทธิ์ (2562: 586-589) 17 = อาชญวิชญ์ ชุมภณพงษ์ศักดิ์ (2562: 22-26)

จากตารางที่ 2.1 การศึกษาองค์ประกอบของตัวบ่งชี้พฤติกรรมทักษะทางสังคม ผู้วิจัยได้ใช้เกณฑ์มากกว่าร้อยละ 50 นั่นคือ มีนักวิชาการทั้งในประเทศและต่างประเทศกล่าวถึงองค์ประกอบของตัวบ่งชี้พฤติกรรมทักษะทางสังคมจำนวน 9 เรื่องขึ้นไปจะนับว่าสำคัญ จากองค์ประกอบของตัวบ่งชี้พฤติกรรมทักษะทางสังคม 6 ด้าน 38 ตัวบ่งชี้ดังนี้ ลักษณะที่ผู้วิจัยได้สรุปมาข้างต้น ผู้วิจัยสังเคราะห์องค์ประกอบของตัวบ่งชี้พฤติกรรมทักษะทางสังคม พบว่ามีนักวิชาการทั้งในประเทศและต่างประเทศกล่าวถึงลักษณะที่คล้ายคลึงกันจำนวน 4 ด้าน 11 ตัวบ่งชี้ดังนี้

1. ด้านการมีปฏิสัมพันธ์กับผู้อื่น (Interactions)
  - 1.1 เรียนรู้ เข้าใจ และปรับเปลี่ยนความคิดพฤติกรรมให้สัมพันธ์กับผู้อื่น
  - 1.2 มีความเห็นอกเห็นใจ และเอาใจใส่ความรู้สึกของผู้อื่น
  - 1.3 ทำงานร่วมกับผู้อื่นได้อย่างมีความสุข
2. ด้านการติดต่อสื่อสาร (Communication)
  - 2.1 รับฟังความคิดเห็น ข้อเสนอแนะของผู้อื่นด้วยความเคารพ
  - 2.2 เป็นผู้พูดและผู้ฟังที่ดี
  - 2.3 การใช้ภาษา และท่าทางในการสื่อความหมายกับผู้อื่น ด้วยท่าทีที่สุภาพ
3. ด้านการจัดการตนเอง (Self-management)
  - 3.1 มีความรับผิดชอบต่อน้ำที่ของตนเอง
  - 3.2 การควบคุมอารมณ์ของตนเอง ในสถานการณ์ต่างๆ อย่างเหมาะสม
  - 3.3 เลือกวิธีการจัดการ และแก้ปัญหาในสถานการณ์ต่าง ๆ ได้
4. การตระหนักรู้ทางสังคม (Social Awareness)
  - 4.1 การรู้จักกาลเทศะ กฎระเบียบ และกฎกติกาของสังคมต่างๆ ที่สมาชิกยอมรับร่วมกัน
  - 4.2 อนุรักษ์วัฒนธรรมของชุมชน

สรุปได้ว่าทักษะทางสังคม เป็นทักษะพื้นฐานของมนุษย์ที่จำเป็นต่อดำรงชีวิต และการทำงานร่วมกับผู้อื่นในสังคม โดยการเรียนรู้กับบทบาทหน้าที่ ความรับผิดชอบ การแก้ปัญหา การควบคุมอารมณ์

ตนเอง และสามารถปรับตัวให้เข้ากับสภาพแวดล้อมที่เปลี่ยนแปลงไป ภายใต้กฎระเบียบของสังคม นั้น ๆ ได้อย่างมีความสุข ส่งผลให้สังคมที่ดำรงอยู่เป็นสังคมแห่งความสุขสงบ อันเป็นสิ่งที่ทุกสังคม พึงปรารถนา

1.4 ความหมายของทักษะการเรียนรู้ข้ามวัฒนธรรม

Skinner ได้นิยามคำว่าวัฒนธรรมโดยเจาะลึกในวัฒนธรรมไทยในหนังสือ เรื่อง “Change and Persistence in Thai Society” แปลความได้ว่า สำหรับประเทศไทยวัฒนธรรมนั้น หมายถึง รูปแบบของชีวิต ซึ่งรวมเศรษฐกิจ การเมือง ศาสนา ไว้ด้วย มิใช่เพียงประเพณีเท่านั้น วัฒนธรรมไทย นั้นมีความซับซ้อนมากเพราะมีเรื่อง ชนชั้น ศักดินา การเงิน การเมือง และอิทธิพลเรื่องเพศเข้ามา เกี่ยวข้องด้วย (Skinner, 1975 อ้างถึงใน กถิติน เก้าเอี้ยน, 2560: 27) นักวิชาการในสาขาต่าง ๆ ได้ ให้ความหมายของทักษะการเรียนรู้ข้ามวัฒนธรรม (Cross Cultural Skills) ว่าหมายถึงความสามารถ หรือคุณลักษณะของบุคคลในการปรับตัว ซึ่งเป็นกระบวนการแลกเปลี่ยนและตีความสัญลักษณ์ที่มีความแตกต่างจากของตน โดยเห็นคุณค่าของความแตกต่างทางด้านการสื่อสารและการมีปฏิสัมพันธ์ กับผู้อื่น ที่มีความแตกต่างทางวัฒนธรรม เกี่ยวข้องกับความเชื่อ ค่านิยม และบรรทัดฐาน หรือ สภาพแวดล้อมที่มีความสลับซับซ้อนทางวัฒนธรรม ที่ผ่านการเรียนรู้จนเกิดความเข้าใจ (ประณิต ส่งวัฒนา, 2557; สำนักวิชาการและมาตรฐานการศึกษา, 2559; สุนทรียา ไชยปัญหา และอรุณรักษ์ ศรีประเสริฐ, 2559; พัชราภา เอื้ออมรวิช, 2560: 99; ชีรศักดิ์ สุขสันติกมล, 2561: 73-74; ศิลาวัฒน์ ชัยวงศ์, พระครูสังรักษ์ (ศุภณัฐ ภูริวฑฒโน) และลำพอง กลมกุล, 2561: 3) ซึ่งสอดคล้องกับ Rodman (2015: 16-18) ที่กล่าวถึงความสามารถในการเรียนรู้ข้ามวัฒนธรรม ว่าเป็นความสามารถ ในการคิด กระทำ ปรับตัวให้เข้ากับความหลากหลายทางวัฒนธรรม เพื่อหาทางเลือกที่เหมาะสม ในการทำงานร่วมกัน และ Wang, Fan, and Freeman (2017: 124-126) ได้ให้ความหมายของ ทักษะการเรียนรู้ข้ามวัฒนธรรม ไว้ว่าความสามารถในการเข้าใจและยอมรับความแตกต่าง ทางวัฒนธรรม เพื่อสร้างความคิดสร้างสรรค์และแนวทางแก้ไขปัญหา โดยมีความเคารพซึ่งกันและกัน และสามารถทำงานร่วมกันได้ คล้ายกับ UNESCO (2016) ได้กล่าวไว้ว่าการเรียนรู้ข้ามวัฒนธรรม คือ การปรับตัวให้เข้ากับวัฒนธรรมส่วนบุคคล ซึ่งเป็นทักษะที่มีอยู่ในแต่ละบุคคลอย่างเหมาะสม และ จะต้องได้รับการพัฒนาทักษะใหม่ ๆ ตามการเรียนรู้บริบทของวัฒนธรรมใหม่ ๆ นั้นด้วย รวมทั้ง Rahayu and Nugraha (2018: 65-66) ได้ให้ความหมายของทักษะการเรียนรู้ข้ามวัฒนธรรม เพิ่มเติมว่าเป็นเป้าหมายของการจัดการศึกษา เพื่อสันติภาพ สิทธิมนุษยชน และประชาธิปไตย ท่ามกลางสังคมที่มีความหลากหลาย คือ การจัดการศึกษาโดยส่งเสริมให้เกิดสมรรถนะทางการเรียนรู้ ข้ามวัฒนธรรม ให้ผู้เรียนได้ฝึกเคารพต่อสิ่งที่ไม่รู้จักหรือไม่คุ้นเคย (Unfamiliar) รู้จักอดทนอดกลั้น (Tolerate) ต่อสิ่งที่แตกต่างออกไป อย่างไรก็ตาม บุญรอด โชติวชิรา (2559: 66-67) ได้ให้ความหมาย ของทักษะการเรียนรู้ข้ามวัฒนธรรม ว่าเป็นการปรับตัวทั้งทางชีวภาพและวัฒนธรรม ซึ่งเป็น

ความสัมพันธ์ระหว่างมนุษย์กับสิ่งแวดล้อมรอบตัวของแหล่งที่อยู่ นั้น ๆ รวมทั้งการสื่อสารระหว่างคนหรือกลุ่มที่มีภูมิหลังทางวัฒนธรรมที่แตกต่างกัน ซึ่งการสื่อสารมักเกี่ยวข้องกับการผลิต การส่ง การรับ และการตีความข้อความผ่านวจนภาษา (Oral Communication) คือ ภาษาที่เป็นคำพูด หรือ การเขียน และอวจนภาษา (Non – verbal Communication) คือ ภาษาท่าทาง สายตา การแสดงออกของบุคคล และกฤติน แก้วเอี่ยม (2560: 27-28) ที่กล่าวว่าทักษะการเรียนรู้ข้ามวัฒนธรรม หมายถึง ความสามารถของบุคคลที่จะปรับตัวเข้าไปมาระหว่างวัฒนธรรมของตนและวัฒนธรรมเป้าหมาย เพื่อสร้างปฏิสัมพันธ์กับผู้อื่น ซึ่งต้องอาศัยความรู้เกี่ยวกับวัฒนธรรมนั้น ๆ การตระหนักในคุณค่าของตนเองและผู้อื่น ความสามารถในการสื่อสาร นอกจากนี้การควบคุมอารมณ์ และการเปิดใจรับสิ่งใหม่ ยังเป็นสองสิ่งที่มีความสำคัญต่อการเรียนรู้ข้ามวัฒนธรรม นอกจากนี้ กิตติวรรณ สิ้นธนาภา และสถาพร ปกป้อง (2562: 65-67) ได้กล่าวถึงการเรียนรู้ข้ามวัฒนธรรมเพิ่มเติม ว่าเป็นการเข้าใจวัฒนธรรมที่แตกต่างกันของคนในสังคม โดยการเปิดใจที่จะเรียนรู้วัฒนธรรมของผู้อื่น และมีความพร้อม ที่จะทำความเข้าใจในความแตกต่างทางวัฒนธรรมของกันและกัน เพื่อที่จะติดต่อสื่อสารและอยู่ร่วมกับผู้อื่น ที่มาจากต่างวัฒนธรรมได้อย่างมีความสุข

กล่าวโดยสรุปทักษะการเรียนรู้ข้ามวัฒนธรรม หมายถึง ความสามารถของบุคคลในการปรับตัวเข้าไปมาระหว่างวัฒนธรรมของตนเองและวัฒนธรรมเป้าหมาย ที่เกี่ยวข้องกับด้านจิตใจ อารมณ์ ความรู้สึก เพื่อสร้างปฏิสัมพันธ์กับผู้อื่น ซึ่งต้องอาศัยความรู้เกี่ยวกับวัฒนธรรมนั้น ๆ ทั้งด้านเศรษฐกิจ การเมือง ศาสนา ประเพณี เพศ ชนชั้น และการเงิน เป็นต้น โดยจะต้องเปิดใจยอมรับและพร้อมที่จะเรียนรู้วัฒนธรรมใหม่ ๆ อยู่เสมอ

1.5 องค์ประกอบของทักษะการเรียนรู้ข้ามวัฒนธรรม

ทักษะการเรียนรู้ข้ามวัฒนธรรมเป็นทักษะสำคัญของมนุษย์ เพราะมนุษย์อยู่รวมกันเป็นสังคม จึงต้องใช้ทักษะการเรียนรู้ข้ามวัฒนธรรมในการดำรงอยู่ร่วมกับผู้อื่น ที่มีพื้นฐานแตกต่างกัน ทั้งด้านวัฒนธรรม เศรษฐกิจ การเมือง ศาสนา ประเพณี เพศ ชนชั้น การเงิน และการเมือง เป็นต้น ซึ่งเป็นส่วนช่วยให้มนุษย์สามารถดำเนินชีวิตให้อยู่รอดในสังคมได้อย่างมีความสุข ซึ่งมีนักวิชาการหลายท่านได้กล่าวถึงองค์ประกอบของทักษะการเรียนรู้ข้ามวัฒนธรรม ดังนี้

Chong and Grzymala (2015: 23-41) ได้ศึกษาสมรรถนะระหว่างวัฒนธรรมในมุมมองของชาวจีน พบว่า องค์ประกอบของสมรรถนะการเรียนรู้ข้ามวัฒนธรรม มี 3 องค์ประกอบหลัก ได้แก่

1) ความสามารถทางปัญญา (Cognitive Capabilities) ประกอบด้วย ความรู้เกี่ยวกับกฎระเบียบในการมีปฏิสัมพันธ์ทางสังคม กลุ่มสังคมและแนวปฏิบัติทั้งในวัฒนธรรมของตนเองและวัฒนธรรมอื่น

2) ทักษะอารมณ์ (Emotional Abilities) ประกอบด้วย การใฝ่รู้และเปิดใจที่จะเรียนรู้ในวัฒนธรรม ภาษา เชื้อชาติ ศาสนาอื่น โดยไม่ยึดติดในวัฒนธรรมของตนเอง

3) พฤติกรรมและทักษะทางสังคม (Behavioral and Social Skills) ประกอบด้วย ทักษะการจัดการกับตนเอง การมีปฏิสัมพันธ์ การตอบสนองอย่างเหมาะสม และอดทนต่อความคลุมเครือไม่ชัดเจน

Rodman (2015: 23-24) ได้อธิบายถึงความสามารถในการเรียนรู้ข้ามวัฒนธรรม มี 4 ด้าน ดังนี้

1. การควบคุมตนเอง (Self-regulation) คือ กระบวนการปรับตัวที่มีการเฝ้าสังเกตตนเอง โดยอาศัยการประเมินข้อมูลจากการรับรู้ หรือการใช้ข้อมูลย้อนกลับ ในการกำหนดทิศทางพฤติกรรมของตนเอง

2. การเอาใจใส่ความรู้สึกทางอารมณ์ และความเห็นอกเห็นใจผู้อื่น (Emotional and Cognitive Empathy) คือ ความสามารถในการเข้าใจสภาวะอารมณ์และการแสดงออกของผู้อื่น โดยการเอาใจใส่ความรู้สึก และรับฟังความคิดเห็นของบุคคลนั้น

3. การควบคุมอารมณ์ตนเอง (Emotional Perspectives) คือ ความสามารถในการเรียนรู้ที่จะจัดการกับสถานการณ์ที่มีความแตกต่างทางความเชื่อ และวัฒนธรรมได้อย่างเหมาะสม โดยการปรับเปลี่ยนพฤติกรรมที่แสดงออก

4. โอกาสในการเรียนรู้ผ่านประสบการณ์ (Opportunity for Experiences) คือ โอกาสในการเรียนรู้ผ่านประสบการณ์ ที่ได้จากการลองผิด ลองถูก และสามารถหาวิธีแก้ไขได้อย่างเหมาะสม จนเกิดเป็นองค์ความรู้ใหม่ที่ดี มีเหตุมีผล

Wang, Fan, and Freeman (2017: 124-126) ได้กล่าวถึงองค์ประกอบของทักษะการเรียนรู้ข้ามวัฒนธรรม (Cross Cultural Skills) ที่สำคัญไว้ 4 ด้าน ได้แก่

1. ทักษะการจัดการตนเอง (Self-maintenance Skills) คือ ความสามารถในการจัดการตนเอง เป็นการประเมินความรู้ ทักษะและความสามารถของตนเอง อย่างตรงตามความเป็นจริง ควบคุมตนเอง และจัดการกับสถานการณ์ที่มีความแตกต่างทางวัฒนธรรมอย่างเหมาะสม

2. ทักษะการรับรู้ (Perceptual Skills) คือ กระบวนการรับรู้ รู้จักและทำความเข้าใจบุคคลที่อยู่รอบตัวเราในสังคม สิ่งแวดล้อมโดยผ่านประสาทสัมผัส สิ่งแวดล้อมในที่นี้ อาจจะเป็นบุคคลหรือวัตถุก็ได้

3. ทักษะความสัมพันธ์ระหว่างบุคคล (Interpersonal Skills) คือ การสร้างความสัมพันธ์ระหว่างบุคคล ความใกล้ชิด และความสอดคล้องกันของผู้ส่งสาร แหล่งข้อมูลกับผู้รับสาร อันนำไปสู่ความหมายที่สมบูรณ์แบบร่วมกัน

4. ทักษะการสื่อสาร (Communication Skills) คือ กระบวนการถ่ายทอดความคิดในรูปแบบการให้ข้อมูล ความรู้ และการโน้มน้าวใจ โดยใช้ภาษาพูด ภาษากาย และการแสดงออก เพื่อให้อีกฝ่ายรับรู้ถึงสิ่งที่ต้องการสื่อออกมา

สำนักวิชาการและมาตรฐานการศึกษา (2559) ได้เสนอองค์ประกอบและตัวบ่งชี้พฤติกรรม ด้านทักษะชีวิตและอาชีพ ซึ่งรวมถึงทักษะการเรียนรู้ข้ามวัฒนธรรม สำหรับนักเรียนระดับชั้นมัธยมศึกษา ดังนี้

1. การตระหนักคุณค่าของตนเองและผู้อื่น
  - 1.1 วางแผนกำหนดเป้าหมายชีวิต
  - 1.2 ปฏิบัติตามแผนที่วางไว้หรือปรับปรุงเป้าหมายตามโอกาส
2. การคิดวิเคราะห์แก้ปัญหาอย่างสร้างสรรค์
  - 2.1 สร้างสรรค์ผลงานและแสดงออกเป็นที่ยอมรับ
  - 2.2 แสวงหาข้อมูลจากแหล่งเรียนรู้ต่าง ๆ อย่างมีประสิทธิภาพ
3. การจัดการอารมณ์และความเครียด
  - 3.1 มีวิธีการสร้างความสุขได้ด้วยตนเองและผู้อื่น
  - 3.2 ปรับอารมณ์ความคิด ความรู้สึก ความเครียดด้วยวิธีการที่ถูกต้อง สร้างสรรค์
4. การสร้างสัมพันธภาพที่ดีกับผู้อื่น
  - 4.1 แสดงความคิดเห็นของตนเองต่อสถานการณ์ต่าง ๆ อย่างเหมาะสม มีเหตุผล และหลักวิชาการยอมรับ
  - 4.2 ปฏิบัติตนตามกฎกติกาของสังคม อย่างเต็มใจทุกสถานการณ์
  - 4.3 มีวิธีการสื่อสารกับผู้อื่นด้านภาษาพูด ภาษากาย ด้วยความสุภาพเป็นมิตร

พัชรภา เอื้ออมรวิช (2560: 99-101) ได้กำหนดความสามารถ 4 ประการ ของการสื่อสารระหว่างวัฒนธรรม ดังนี้

1. ความเข้มแข็งของบุคลิกภาพ (Personality Strength) คือ คุณสมบัติหลักของบุคคลที่มีผลต่อการสื่อสารระหว่างวัฒนธรรม ได้แก่
  - 1.1 กรอบความคิดเกี่ยวกับตนเอง (Self-Concept) หมายถึง มุมมองที่มีต่อตนเองของบุคคล
  - 1.2 การเปิดเผยตนเอง (Self-Disclosure) หมายถึง ความเต็มใจของบุคคลในการเปิดเผยข้อมูลเกี่ยวกับตนเองสู่คนอื่น ๆ
  - 1.3 การควบคุมตนเอง (Self-Monitoring) หมายถึง การเปรียบเทียบข้อมูลข่าวสารทางสังคม เพื่อควบคุมและประยุกต์การแสดงออกซึ่งพฤติกรรมของบุคคล
  - 1.4 การผ่อนคลายทางสังคม (Social Relaxation) หมายถึง ความสามารถในการแสดงให้เห็นซึ่งความกลัวเล็ก ๆ น้อย ๆ ที่เกิดขึ้นในระหว่างการสื่อสาร

2. ทักษะการสื่อสาร (Communication Skills) คือ การแสดงออก ซึ่งพฤติกรรมทั้งที่เป็นวัจนภาษา และอวัจนภาษา โดยความสามารถในการสื่อสารระหว่างวัฒนธรรมของบุคคลนั้นได้แก่

2.1 ทักษะในสาร (Message Skill) หมายถึง ความสามารถในการเข้าใจ และการใช้ภาษาและผลสะท้อนกลับ

2.2 พฤติกรรมที่ยืดหยุ่นได้ (Behavioral Flexibility) หมายถึง ความสามารถในการเลือกแสดงออกซึ่งพฤติกรรมที่เหมาะสมในบริบทที่มีความหลากหลาย

2.3 การมีปฏิสัมพันธ์กับบุคคลอื่น (Interaction Management) หมายถึง การเน้นย้ำบุคคล ในเรื่องความสามารถของการมีปฏิสัมพันธ์ เช่น ความสนใจ และการตอบสนองต่อสิ่งต่าง ๆ

2.4 ทักษะทางสังคม (Social Skill) หมายถึง ความสามารถในการเข้าใจผู้อื่น และการดำรงไว้ซึ่งตัวตนของตนเอง

3. การปรับตัวทางจิตใจ (Psychological Adjustment) คือ การปรับตัวให้เข้ากับสภาพแวดล้อมใหม่ ๆ ของบุคคล โดยบุคคลจะต้องสามารถควบคุมความรู้สึกที่เกี่ยวข้องกับความตื่นตระหนกทางวัฒนธรรม (Culture Shock) เช่น ความผิดหวัง ความเครียด และความท้อแท้ที่เกิดขึ้นในสถานการณ์ที่กำกวม โดยมีสาเหตุมาจากการที่บุคคลเข้ามาอยู่สภาพแวดล้อมใหม่

4. การตระหนักรู้ทางวัฒนธรรม (Cultural Awareness) คือ ความสามารถในการสื่อสารระหว่างวัฒนธรรมของบุคคลนั้น บุคคลจะต้องมีความเข้าใจเกี่ยวกับชนบประเพณีของสังคมและระบบสังคมของเจ้าบ้าน ซึ่งการเข้าใจในความคิดและการแสดงออกของบุคคลอื่น นั้นเป็นสิ่งที่มีความจำเป็นสำหรับประสิทธิผลของการสื่อสาร

กัลญา โอภาสเสถียร (2561: 23-25) ได้แบ่งองค์ประกอบของสมรรถนะระหว่างวัฒนธรรมและการเรียนรู้ข้ามวัฒนธรรม ออกเป็น 3 องค์ประกอบ 10 ตัวบ่งชี้ ได้แก่

1. องค์ประกอบด้านอารมณ์ แรงจูงใจ และทัศนคติ (Affective Dimension) หมายถึง ความรู้สึก ความคิดเห็นที่แสดงถึงการรับรู้ในมุมมองที่ดีต่อความหลากหลายทางวัฒนธรรม มีความคิดเชิงบวก รู้สึกใส่ใจ ให้เกียรติ เห็นคุณค่า ให้ความสำคัญต่อการศึกษาค้นคว้าและแสวงหาความรู้ สัมผัสได้ในความหลากหลายทางวัฒนธรรม ประกอบด้วย 4 ตัวบ่งชี้

1.1 เคารพต่อความหลากหลายทางวัฒนธรรม หมายถึง ความรู้สึก ความคิดเห็นที่ให้เกียรติ เห็นคุณค่า และให้ความสำคัญต่อความหลากหลายทางวัฒนธรรม

1.2 เปิดใจยอมรับความหลากหลายทางวัฒนธรรม หมายถึง ความรู้สึก ความคิดเห็นที่แสดงถึงการมองเห็นความเป็นไปได้และโอกาสที่อยู่รอบตัวเสมอ มีความสัมพันธ์ที่ดีกับผู้อื่น พยายามที่จะเข้าใจสิ่งรอบข้าง เปิดรับและเพิ่มเติมข้อมูลใหม่ๆ ให้ตนเองเสมอ ยอมรับฟังความคิดเห็นของผู้อื่น สามารถเปลี่ยนแปลงความคิดเห็นของตนเองได้โดยไม่ยึดติด รวมทั้งเปิดโอกาสให้ผู้อื่น

มีส่วนร่วมในการซักถาม แสดงความคิดเห็น มองโลกในแง่ดี พร้อมรับฟังทุกความคิดเห็น โดยไม่ลำเอียง และไม่มีอคติ

1.3 ใฝ่รู้ในความหลากหลายทางวัฒนธรรม หมายถึง ความรู้สึกของที่แสดงความตั้งใจ เพียรพยายาม แสวงหาความรู้ทางวัฒนธรรมที่หลากหลาย

1.4 ตระหนักในความหลากหลายทางวัฒนธรรม หมายถึง ความรู้สึกที่แสดงออกจากรับรู้ ความหลากหลายทางวัฒนธรรมของผู้อื่นและตอบสนองต่อความรู้สึกต้องการของผู้อื่นอย่างทันถ่วงที และเหมาะสม

2. องค์ประกอบด้านความรู้ (Cognitive Dimension) หมายถึง ความรู้เกี่ยวกับการสื่อสารทั้งวจนภาษา เช่น ภาษาไทย ภาษาอังกฤษ หรือ ภาษาอื่น และ อัจฉนภาษา เช่น ท่าทาง สีหน้า ดวงตา น้ำเสียง การแต่งกาย สัญลักษณ์ รวมทั้งเทคนิคการสอนการประเมินผล เข้าใจ ความหลากหลายทางวัฒนธรรม ประกอบด้วย 3 ตัวบ่งชี้

2.1 ความรู้ด้านบริบทระหว่างวัฒนธรรม หมายถึง ความรู้ของอาจารย์เกี่ยวกับการสื่อสารทั้งวจนภาษา เช่น ภาษาไทย ภาษาอังกฤษ หรือ ภาษาอื่น และอัจฉนภาษา เช่น ท่าทาง สีหน้า ดวงตา น้ำเสียง การแต่งกาย สัญลักษณ์

2.2 ความรู้ในความหลากหลายทางวัฒนธรรม หมายถึง ความรู้เกี่ยวกับ ความหลากหลายทางชาติพันธุ์ วัฒนธรรม ศาสนา และภาษา ซึ่งอาจมีความคล้ายคลึงกัน และ แตกต่างกันระหว่างวัฒนธรรม ซึ่งแต่ละบุคคลอาจมีความเชื่อ ความคิด วิถีชีวิตแตกต่างกัน มีความชำนาญแตกต่างกัน มีรสนิยมแตกต่างกัน มีนิสัยใจคอแตกต่างกัน และมีประสบการณ์ แตกต่างกัน

2.3 ความรู้ในข้อห้ามปฏิบัติของวัฒนธรรมนั้น ๆ หมายถึง ความรู้ที่เกี่ยวกับการสื่อสาร และการปฏิบัติตนที่พึงระมัดระวังต่อบุคคลอื่นที่มีความหลากหลายทางวัฒนธรรม ซึ่งอาจทำให้เกิด ความบิดเบือนในการรับสารและการตีความ

3. องค์ประกอบด้านพฤติกรรม (Behavioral Dimension) หมายถึง พฤติกรรมที่ แสดงถึงความสามารถในการใช้รูปแบบการสื่อสาร รูปแบบการสอน และการประเมินผลลัพท์ที่ หลากหลาย โดยคำนึงถึงความสามารถของผู้อื่น ที่มีความหลากหลายทางวัฒนธรรม ประกอบด้วย 3 ตัวบ่งชี้

3.1 การสื่อสารและมีปฏิสัมพันธ์กับบุคคลอื่นที่มีความหลากหลายทางวัฒนธรรม

3.2 มีความยืดหยุ่นในการปรับตัวให้เข้ากับวัฒนธรรมนั้น ๆ โดยการตอบสนอง การแสดงพฤติกรรมอย่างเหมาะสม

3.3 มีทักษะการค้นคว้าและรู้จักการควบคุมอารมณ์ของตนเองอย่างเหมาะสม

ธีรศักดิ์ สุขสันติกมล (2561: 75-84) ได้แบ่งองค์ประกอบของสมรรถนะข้ามวัฒนธรรม ออกเป็น 3 มิติ 7 องค์ประกอบ ดังนี้

1. มิติด้านความรู้ (Knowledge and Cognition) ประกอบด้วยความรู้ข้ามวัฒนธรรม และความเข้าใจข้ามวัฒนธรรมอย่างลึกซึ้ง
2. มิติด้านทักษะ (Skills) ประกอบด้วยการปฏิสังสรรค์ระหว่างบุคคล และการกำกับตนเอง
3. มิติด้านเจตคติ (Affect) ประกอบด้วยการเข้าใจความรู้สึกของผู้อื่น ความไวทางวัฒนธรรมและการลดอคติทางชาติพันธุ์

กิตติวรรณ สีนธุนาวา และสภาพร ปกป้อง (2562: 70-72) ได้กล่าวถึงปัจจัยสำคัญของการเรียนรู้ประสบการณ์ข้ามวัฒนธรรม ออกเป็น 4 ประการ หรือเรียกโดยย่อว่าหลักการ 4S ดังนี้

1. การศึกษาและทำความเข้าใจ (Study) คือ การศึกษาหาความรู้เกี่ยวกับความเป็นมา และประสบการณ์ทางวัฒนธรรมของผู้อื่น เนื่องจากวัฒนธรรมนั้นเปลี่ยนแปลงตลอดเวลา (Hofstede, 2011)
2. การให้พื้นที่ และการยอมรับวัฒนธรรมอื่น (Space) คือ การเคารพพื้นที่ การแสดงออกสำหรับวัฒนธรรมอื่น และการยอมรับพฤติกรรมของบุคคลอื่น ที่มีความแตกต่างจากตนเอง เพื่อปรับตัวเข้ากับผู้อื่นได้ง่ายขึ้น และเป็นคุณลักษณะที่สำคัญของคนในยุคดิจิทัล (Esquith, 2007)
3. การสร้างกลยุทธ์ในการทำงานร่วมกับผู้ที่มาจากวัฒนธรรมอื่น (Strategy) จะต้องประกอบไปด้วย ทักษะทางสังคม (Social Skills) ที่ได้รับการฝึกฝนและพัฒนาอย่างต่อเนื่อง
4. การเริ่มต้นลงมือปฏิบัติ (Start) คือ การสร้างความสัมพันธ์ที่ดีกับผู้มาจากวัฒนธรรมอื่น โดยการละลายพฤติกรรมเดิม เริ่มต้นพฤติกรรมใหม่ และการย้ายพฤติกรรมใหม่ให้กลายเป็นพฤติกรรมถาวร

จากการศึกษาองค์ประกอบของตัวบ่งชี้พฤติกรรมทักษะ การเรียนรู้ข้ามวัฒนธรรม จากเอกสารและแนวคิดของนักวิชาการทั้งในและต่างประเทศ ผู้วิจัยได้ทำการสังเคราะห์องค์ประกอบของตัวบ่งชี้พฤติกรรมทักษะการเรียนรู้ข้ามวัฒนธรรม แสดงได้ดังตารางที่ 2.2 ดังนี้

ตารางที่ 2.2 ตัวบ่งชี้พฤติกรรมทักษะการเรียนรู้ข้ามวัฒนธรรม

ตัวบ่งชี้ทักษะการเรียนรู้ ข้ามวัฒนธรรม	แหล่งข้อมูล*								รวม
	1	2	3	4	5	6	7	8	
ทักษะการจัดการตนเอง (Self-maintenance Skills)	✓		✓	✓	✓				4*
ควบคุมอารมณ์ของตนเองใน สถานการณ์ที่มีความแตกต่างทาง ความเชื่อ และวัฒนธรรมได้อย่าง เหมาะสม	✓	✓	✓	✓	✓	✓	✓		7*
เลือกวิธีการจัดการ และแก้ปัญหาใน สถานการณ์ต่าง ๆ ได้อย่างเหมาะสม	✓	✓	✓	✓	✓	✓			6*
แสดงออกทางพฤติกรรมอย่าง เหมาะสม		✓	✓		✓	✓			4*
วางแผนกำหนดเป้าหมายชีวิต				✓					1
มีวิธีการสร้างความสุขให้ตนเองและ ผู้อื่น				✓					1
มีความยืดหยุ่นในการปรับตัวให้เข้า กับวัฒนธรรมอื่น ๆ	✓	✓			✓	✓		✓	5*
ทักษะการรับรู้ (Perceptual Skills)			✓			✓	✓		3
ยอมรับความสามารถของตนเองและ ผู้อื่น					✓	✓		✓	3
แสวงหาความรู้ทางวัฒนธรรมที่ หลากหลาย	✓		✓	✓		✓		✓	5*
ความเต็มใจในการเปิดเผยข้อมูลของ ตนเองให้ผู้อื่นรับรู้					✓				1
ลดอคติทางชาติพันธุ์						✓	✓		2
เรียนรู้ผ่านประสบการณ์ จนเกิดเป็น องค์ความรู้ใหม่		✓							1
สร้างสรรค์ผลงานและแสดงออกจน เป็นที่ยอมรับ				✓					1

ตารางที่ 2.2 ตัวบ่งชี้พฤติกรรมทักษะการเรียนรู้ข้ามวัฒนธรรม (ต่อ)

ตัวบ่งชี้ทักษะการเรียนรู้ ข้ามวัฒนธรรม	แหล่งข้อมูล*								รวม
	1	2	3	4	5	6	7	8	
ทักษะความสัมพันธ์ระหว่างบุคคล (Interpersonal Skills)	✓		✓	✓	✓	✓	✓	✓	7*
มีปฏิสัมพันธ์ทางสังคม	✓		✓		✓	✓		✓	5*
มีความเห็นอกเห็นใจ และเอาใจใส่ ความรู้สึกของผู้อื่น		✓	✓		✓	✓	✓		5*
ทักษะการสื่อสาร (Communication Skills)			✓	✓	✓	✓			4*
ความสามารถในการโน้มน้าวให้ผู้อื่น เปลี่ยนความคิดไปในทางเดียวกับ ตนเอง			✓						1
แสดง และรับฟังความคิดเห็น ข้อเสนอแนะระหว่างวัฒนธรรม ใน มุมมองที่หลากหลายด้วยความเคารพ		✓		✓		✓		✓	4*
ความสามารถในการสื่อสารระหว่าง วัฒนธรรมกับบุคคลอื่น	✓				✓	✓		✓	4*
ใช้ภาษา และท่าทางในการสื่อ ความหมายให้กับผู้อื่น ด้วยท่าทีที่ สุภาพ			✓	✓		✓			3
การตระหนักรู้ทางวัฒนธรรม (Cultural Awareness)	✓			✓	✓	✓	✓		5*
การรู้จักกาลเทศะ กฎระเบียบ และ กฎกติกาของสังคมอื่นๆ ที่สมาชิก ยอมรับร่วมกัน	✓			✓		✓			3

ตารางที่ 2.2 ตัวบ่งชี้พฤติกรรมทักษะการเรียนรู้ข้ามวัฒนธรรม (ต่อ)

ตัวบ่งชี้ทักษะการเรียนรู้ ข้ามวัฒนธรรม	แหล่งข้อมูล*								รวม
	1	2	3	4	5	6	7	8	
เรียนรู้ เข้าใจ และปรับเปลี่ยน ความคิด พฤติกรรมให้สัมพันธ์กับ วัฒนธรรมอื่น	✓			✓	✓	✓	✓	✓	6*
ยอมรับความหลากหลายทาง วัฒนธรรม	✓				✓	✓	✓	✓	5*
ตระหนักถึงคุณค่าของตนเองและ ผู้อื่น				✓		✓			2

*หมายเหตุ 1 = Chong and Grzymala (2015: 23-41) 2 = Rodman (2015: 23-24) 3 = Wang, Fan, and Freeman (2017: 124-126) 4 = สำนักวิชาการและมาตรฐานการศึกษา (2559) 5 = พัชรภา เอื้ออมรวนิช (2560: 99-101) 6 = กัลญา โอภาสเสถียร (2561: 23-25) 7 = อีรศักดิ์ สุขสันติกมล (2561: 75-84) 8 = กิตติวรรณ สินธุนา และสถาพร ปกป้อง (2562: 70-72)

จากตารางที่ 2.2 การศึกษาองค์ประกอบของตัวบ่งชี้พฤติกรรมทักษะการเรียนรู้ข้ามวัฒนธรรม ผู้วิจัยได้ใช้เกณฑ์มากกว่าร้อยละ 50 นั่นคือ มีนักวิชาการทั้งในประเทศและต่างประเทศกล่าวถึงองค์ประกอบของตัวบ่งชี้พฤติกรรมทักษะการเรียนรู้ข้ามวัฒนธรรม จำนวน 4 เรื่องขึ้นไปจะนับว่าสำคัญ จากองค์ประกอบของตัวบ่งชี้พฤติกรรมทักษะการเรียนรู้ข้ามวัฒนธรรม 5 ด้าน 22 ตัวบ่งชี้ดังนี้ ลักษณะที่ผู้วิจัยได้สรุปมาข้างต้น ผู้วิจัยสังเคราะห์องค์ประกอบของตัวบ่งชี้พฤติกรรมทักษะการเรียนรู้ข้ามวัฒนธรรม พบว่ามีนักวิชาการทั้งในประเทศและต่างประเทศกล่าวถึงลักษณะที่คล้ายคลึงกันจำนวน 4 ด้าน 11 ตัวบ่งชี้ดังนี้

1. ทักษะการจัดการตนเอง (Self-maintenance Skills)

1.1 ควบคุมอารมณ์ของตนเองในสถานการณ์ที่มีความแตกต่างทางความเชื่อ และวัฒนธรรมได้อย่างเหมาะสม

1.2 เลือกวิธีการจัดการ และแก้ปัญหาในสถานการณ์ต่าง ๆ ได้อย่างเหมาะสม

1.3 แสดงออกทางพฤติกรรมอย่างเหมาะสม

1.4 มีความยืดหยุ่นในการปรับตัวให้เข้ากับวัฒนธรรมอื่น ๆ

2. ทักษะความสัมพันธ์ระหว่างบุคคล (Interpersonal Skills)

2.1 มีปฏิสัมพันธ์ทางสังคม

2.2 มีความเห็นอกเห็นใจ และเอาใจใส่ความรู้สึกของผู้อื่น

3. ทักษะการสื่อสาร (Communication Skills)

3.1 แสดง และรับฟังความคิดเห็นข้อเสนอแนะระหว่างวัฒนธรรม ในมุมมองที่หลากหลายด้วยความเคารพ

3.2 ความสามารถในการสื่อสารระหว่างวัฒนธรรมกับบุคคลอื่น

4. การตระหนักรู้ทางวัฒนธรรม (Cultural Awareness)

4.1 เรียนรู้ เข้าใจ และปรับเปลี่ยนความคิด พฤติกรรมให้สัมพันธ์กับวัฒนธรรมอื่น

4.2 ยอมรับความหลากหลายทางวัฒนธรรม

4.3 แสวงหาความรู้ทางวัฒนธรรมที่หลากหลาย

สรุปได้ว่าทักษะการเรียนรู้ข้ามวัฒนธรรม เป็นทักษะที่สำคัญของมนุษย์ที่ช่วยในการปรับตัว เพราะมนุษย์อยู่ร่วมกัน ซึ่งต้องใช้ทักษะการเรียนรู้ข้ามวัฒนธรรมในการอยู่ร่วมกับผู้อื่นในสังคมที่มีความหลากหลายทางวัฒนธรรม ทั้งความคิด อารมณ์ และการแก้ปัญหาในสถานการณ์ต่าง ๆ ซึ่งเป็นส่วนช่วยให้มนุษย์สามารถดำเนินชีวิตให้อยู่รอดในสังคมได้อย่างมีความสุข

1.6 แนวคิดและความหมายของทักษะทางสังคมและการเรียนรู้ข้ามวัฒนธรรม

ทักษะทางสังคมและทักษะการเรียนรู้ข้ามวัฒนธรรมเป็นสองทักษะที่เกิดขึ้นมานานแล้ว ตั้งแต่อดีต สังคมมีการเปลี่ยนแปลงไปตามกาลเวลา ดังนั้นการเข้าสังคมและพฤติกรรมกรเรียนรู้ของมนุษย์จึงต้องมีการเปลี่ยนแปลงตามไปด้วย เพื่อปรับตัวให้เข้ากับวัฒนธรรมและสังคมที่ตนอาศัยอยู่ ช่วยให้ได้รับการยอมรับจากสังคมวัฒนธรรมนั้นได้ อย่างไรก็ตามทักษะทางสังคมและทักษะการเรียนรู้ข้ามวัฒนธรรมก็ไม่ได้มีค่านิยมหรือการกำหนดรายละเอียดเกี่ยวกับองค์ประกอบที่ชัดเจน มีเพียงการกล่าวถึงพฤติกรรมปรับตัว การเคารพซึ่งกันและกัน ให้สามารถอยู่ร่วมกับผู้อื่นที่มีความแตกต่างทางด้านวัฒนธรรมจากของตนได้ จากอดีตจะพบว่ามีนักวิชาการหลายท่านทำการศึกษาและกำหนดรายละเอียดของทักษะทางสังคม บ้างก็ศึกษาทักษะการเรียนรู้ข้ามวัฒนธรรม จนกระทั่งในปี ค.ศ. 2001 P₂₁ ได้กล่าวถึง ทักษะชีวิตและการทำงาน ซึ่งประกอบด้วยทักษะย่อยหลายทักษะ ซึ่งหนึ่งในนั้นคือ การบูรณาการทักษะทางสังคมเข้ากับทักษะการเรียนรู้ข้ามวัฒนธรรม กลายเป็นทักษะทางสังคมและการเรียนรู้ข้ามวัฒนธรรม (Social and Cross-Cultural Skills)

จากการที่ผู้วิจัยได้ศึกษาเอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้องได้มีนักวิชาการในสาขาต่าง ๆ ได้ให้ความหมายของทักษะทางสังคมและการเรียนรู้ข้ามวัฒนธรรม (Social and Cross-Cultural Skills) ไว้อย่างหลากหลาย สามารถสรุปได้ดังนี้ ทักษะทางสังคมและการเรียนรู้ข้ามวัฒนธรรม (Social and Cross-Cultural Skills) หมายถึง ทักษะใหม่ที่เกิดจากการรวมกันของทักษะทางสังคมและทักษะการเรียนรู้ข้ามวัฒนธรรม ซึ่งเป็นความสามารถในการทำงาน และดำรงชีวิตร่วมกับผู้อื่นท่ามกลางความแตกต่างทางวัฒนธรรม เพื่อให้งานสำเร็จลุล่วง ได้อย่างไม่รู้สึกเครียดหรือแปลกแยก โดยการเปิดโลกทัศน์และปลูกจิตสำนึกให้ยอมรับในข้อแตกต่างทางวัฒนธรรมและภารกิจงานที่หลากหลาย

รวมไปถึง การพัฒนาหลักการเพื่อการสื่อสารอย่างมีประสิทธิภาพท่ามกลางความหลากหลาย ทั้งในด้านจริยธรรม ศาสนา เพศ และความแตกต่างระหว่างวัย ซึ่งเป็นองค์ประกอบที่สำคัญของบุคคล ในการดำรงชีวิตในศตวรรษที่ 21 (Elliott, 2001; P₂₁, 2016; จารุวรรณ เตมสุช, 2558: 32; วิจารย์ พานิช, 2558: 53-54; กฤติน เก้าเอี้ยน, 2560: 31-32) ซึ่งสอดคล้องกับ Mulyana et al (2018: 294) ที่กล่าวว่าทักษะทางสังคมและการเรียนรู้ข้ามวัฒนธรรม หมายถึง การอยู่ร่วมกันในสังคมจะต้อง มีปฏิสัมพันธ์ที่ดีกับเพื่อนร่วมงาน และคนในสังคมที่มีความหลากหลายทางวัฒนธรรม ความเชื่อและ วิถีชีวิต มีความเคารพซึ่งกันและกัน ไว้วางใจ มีความโปร่งใส เพื่อการทำงานที่มีประสิทธิภาพ และ Sulistyaningsih et al (2019: 232) ได้ให้ความหมายของทักษะทางสังคมและการเรียนรู้ ข้ามวัฒนธรรม ไว้ว่าการที่บุคคลจะต้องมีปฏิสัมพันธ์และทำงานร่วมกับผู้อื่นที่มีความหลากหลาย อย่างมีประสิทธิภาพ ไม่เพียงแต่ในสถานที่ทำงานของตนเองเท่านั้น แต่รวมไปถึงการอยู่ในชุมชน เดียวกันด้วย อีกทั้งศิริขวัญ กลางสุพรรณ และสุวิมล กฤษชฤตยาสน์ (2560: 741-755) ได้ให้ ความหมายของทักษะทางสังคมและการเรียนรู้ข้ามวัฒนธรรม เพิ่มเติมว่าเป็นบุคคลที่จะต้องเรียนรู้ ในการปรับตัวหรือเปลี่ยนแปลงโดยอาศัยระยะเวลาอันพอสมควร โดยเริ่มต้นจากการ สร้างสัมพันธภาพภายในครอบครัวเป็นที่แรก แล้วจึงขยายสัมพันธภาพนั้นไปสู่สังคมที่กว้างขึ้น ตามลำดับ

กล่าวโดยสรุปทักษะทางสังคมและการเรียนรู้ข้ามวัฒนธรรม (Social and Cross-Cultural Skills) หมายถึง ความสามารถของบุคคลในการมีปฏิสัมพันธ์และการทำงานร่วมกับผู้อื่นที่มี ความหลากหลายทางวัฒนธรรม โดยการสื่อสารอย่างมีประสิทธิภาพ รู้จักการแก้ปัญหาที่เหมาะสม ซึ่งจะต้องอาศัยความรู้เกี่ยวกับวัฒนธรรมนั้น ๆ ทั้งด้านจริยธรรม ศาสนา เพศ การเงิน และ ความแตกต่างระหว่างวัย ซึ่งเป็นองค์ประกอบที่สำคัญของบุคคลในการดำรงชีวิตในศตวรรษที่ 21 ได้อย่างมีความสุข

1.7 องค์ประกอบของทักษะทางสังคมและการเรียนรู้ข้ามวัฒนธรรม

ทักษะทางสังคมและการเรียนรู้ข้ามวัฒนธรรม (Social and Cross-Cultural Skills) เป็นทักษะใหม่ที่เกิดจากการรวมกันของทักษะทางสังคมและทักษะการเรียนรู้ข้ามวัฒนธรรม ซึ่งมี นักวิชาการหลายท่านได้กล่าวถึงองค์ประกอบของทักษะทางสังคมและการเรียนรู้ข้ามวัฒนธรรม แต่ที่ได้รับความนิยมและนำมาใช้กันอย่างแพร่หลายในปัจจุบัน โดยการยึดหลักเกณฑ์ของ P₂₁ ซึ่งมี รายละเอียดดังนี้ (P₂₁, 2016; อนุชา โสมาบุตร, 2556; จารุวรรณ เตมสุช, 2558: 32; วิจารย์ พานิช, 2558; โซติญา เผ่าจินดา, 2560: 27)

1. ด้านการมีปฏิสัมพันธ์ร่วมกับผู้อื่นอย่างมีประสิทธิภาพ (Interact Effectively with Others)

1.1 การรู้ช่วงเวลาที่เหมาะสมในการพูดและการฟัง

- 1.2 รู้จักควบคุมตนเอง ให้เป็นที่ยอมรับนับถือ
2. การทำงานที่มีประสิทธิภาพในทีมงานที่มีความหลากหลาย (Work Effectively in Diverse Teams)
  - 2.1 การยอมรับและเคารพความแตกต่างทางวัฒนธรรม
  - 2.2 การเปิดใจรับฟังความคิดเห็นที่แตกต่างของผู้อื่น
  - 2.3 ใช้ความแตกต่างทางวัฒนธรรมในการทำงาน ให้มีประสิทธิภาพหรือแนวคิดในการสร้างสรรค์สิ่งใหม่

Sulistyaningsih et al. (2019: 231-232) ได้อธิบายถึงทักษะทางสังคมและการเรียนรู้ข้ามวัฒนธรรมมี 3 ด้าน ดังนี้

1. การมีปฏิสัมพันธ์กับผู้อื่นอย่างมีประสิทธิภาพ (Interactions) คือ การทำงานอย่างมีประสิทธิภาพในทีมที่หลากหลาย
2. การจัดการตนเอง (Self-management) คือ ความสามารถในการควบคุมอารมณ์ของตนเอง การจัดการกับปัญหา รับฟังผู้อื่นด้วยใจที่เปิดกว้างต่อความคิด และคุณค่าที่แตกต่างกัน โดยคำนึงถึงความแตกต่างทางชาติพันธุ์สังคมและลัทธิของอีกฝ่าย
3. ความสามารถในการสื่อสาร (Communication) คือ การโต้ตอบกับผู้อื่นที่ทำงานด้วยอย่างมีประสิทธิภาพ และทำงานในทีมที่หลากหลาย ไม่เพียงแต่ในสถานที่ทำงานทางกายภาพของตนเองเท่านั้น แต่ยังรวมไปถึงชุมชน และสังคมอีกด้วย

กฤติน แก้วเอียน (2560: 32-37) ได้เสนอตัวบ่งชี้ทักษะทางสังคมและการเรียนรู้ข้ามวัฒนธรรม จำแนกออกเป็น 10 ตัวบ่งชี้ เพิ่มเติมดังนี้

1. วางแผนการทำงาน หมายถึง กระบวนการของการพิจารณาตัดสินใจล่วงหน้าว่าจะทำอะไร อย่างไร มีการเลือกวัตถุประสงค์ หลักการ แนวคิด และวิธีปฏิบัติ เพื่อให้บรรลุวัตถุประสงค์นั้นอย่างไร
2. ปฏิบัติงานตามแผนที่วางไว้ หมายถึง การดำเนินการตามแผนในขั้นแรก โดยหัวหน้างาน หัวหน้ากลุ่มหรือโครงการจะเป็นผู้รับผิดชอบ ซึ่งมีอำนาจในสายงานหลักและมีหน้าที่ในการควบคุมดูแลระบบงานต่าง ๆ
3. ไม่ก้าวร้าวหน้าที่ผู้อื่น หมายถึง การไม่ล่วงล้ำเข้าไปยุ่งเกี่ยวหน้าที่ผู้อื่นจนเกิดความไม่เป็นระเบียบ จะโดยรู้เท่าถึงการหรือไม่ก็ตาม
4. รู้จักกาลเทศะ มีมารยาททางสังคมที่เหมาะสม หมายถึง คุณลักษณะประจำตัวของบุคคล ที่แสดงออกทั้งในด้านกิริยา วาจา ซึ่งมีแบบแผนในการประพฤติปฏิบัติ ที่ถือว่าสุภาพเรียบร้อย อ่อนน้อม มีความสำรวม เหมาะสมกับเวลาสถานที่ และปฏิบัติสิ่งที่พอเหมาะพองาม

5. มีปฏิสัมพันธ์และรู้จักคุณค่าของผู้อื่น หมายถึง คุณลักษณะที่แสดงออกต่อผู้อื่นในทางที่ดี ไม่ว่าจะเป็นการพูดคุย การชื่นชมในความสำเร็จ อย่างไรก็ตามปฏิสัมพันธ์ที่ดีและการรู้จักคุณค่าของผู้อื่นนั้น ต้องเริ่มต้นจากการรู้จักคุณค่าของตนเองก่อน คือต้องมั่นใจในความสามารถของตนเอง เช่น รู้ว่าตนเชี่ยวชาญด้านใด ควรอาสาด้านใด รวมถึงการกล้าท้าทายต่อสิ่งใหม่

6. สื่อสารกับผู้อื่นด้วยภาษา ท่าทาง ที่สุภาพและเป็นมิตร หมายถึง ในขณะที่สนทนากับผู้อื่น ควรมีบุคลิกภาพที่ดีเหมาะสม ไม่นั่งกอดอกหรือเอามือล้วงกระเป๋า มองคู่สนทนาด้วยสายตาเป็นมิตร สบตาคู่สนทนาเป็นระยะ ๆ และไม่มองจ้องหน้าคู่สนทนามากเกินไปควรพูดด้วยน้ำเสียงที่พอเหมาะ โดยไม่ควรพูดตะเบ็งเสียงดังจนเกินไป อีกทั้งไม่ควรพูดไปหัวเราะไป เพราะเป็นการเสียมารยาท อีกสิ่งหนึ่งที่สำคัญ คือ สามารถนำเสนอผลงานต่าง ๆ ได้อย่างกระชับและง่ายต่อการทำความเข้าใจ

7. กล้าแสดงความคิดเห็นและเป็นผู้รับฟังความคิดเห็นที่ดี หมายถึง มีความเชื่อมั่นในความรู้ ให้เหตุผลอย่างเหมาะสม กล้าตัดสินใจ มีมุมมองที่หลากหลาย เปิดโอกาสให้ผู้อื่นได้สนับสนุนหรือโต้แย้งตน

8. เป็นผู้นำที่ให้คำแนะนำที่ดีและเป็นผู้ตามที่ดี หมายถึง มีความรอบรู้ในงาน สามารถให้คำแนะนำผู้อื่นอย่างเป็นระบบ เพื่อให้งานของส่วนรวมบรรลุประสิทธิผล เปิดโอกาสให้ผู้อื่นได้ให้คำแนะนำในการทำงานของตน เพื่อพัฒนารูปแบบการทำงาน

9. รู้จักแก้ปัญหา หมายถึง กล้าเผชิญกับปัญหาและข้อขัดแย้งต่าง ๆ ที่เกิดขึ้น รู้ว่ากระบวนการในการแก้ไขในแต่ละปัญหามีกระบวนการอย่างไรบ้าง สามารถเลือกใช้วิธีการที่เหมาะสม และสามารถแก้ไขปัญหาได้

10. มีความรู้ในวัฒนธรรมที่หลากหลาย หมายถึง การมีความรู้ที่นอกเหนือจากความรู้ใน วัฒนธรรมของตนสามารถยอมรับสิ่งใหม่ที่ไม่เคยพบเห็นมาก่อน ทั้งนี้ยังรวมถึงการรู้จักข้อแตกต่างระหว่างวัฒนธรรมและสามารถประยุกต์ใช้ความเข้าใจนี้ เพื่อสร้างและส่งเสริมสัมพันธภาพต่าง วัฒนธรรมเพื่อมิตรไมตรีและความร่วมมืออันดี

ศิริขวัญ กลางสุพรรณ และสุวิมล กฤชฤทธาสน์ (2560: 743-748) ได้เสนอตัวบ่งชี้ทักษะทางสังคมและการเรียนรู้ข้ามวัฒนธรรม จำแนกออกเป็น 2 ตัวบ่งชี้เพิ่มเติมดังนี้

1. ความฉลาดทางอารมณ์ ยึดตามแนวคิดของ Goleman (1998 อ้างถึงใน วีระพัฒน์ ปันตินามัย, 2551: 81-83) จำนวน 5 ด้าน ซึ่งประกอบด้วย การตระหนักรู้อารมณ์ของตนเอง การควบคุมตนเอง การสร้างแรงจูงใจ การเอาใจเขามาใส่ใจเรา และทักษะทางสังคม

2. ความฉลาดทางสังคม ยึดตามแนวคิดของ Goleman (2006: 57-59 อ้างถึงใน เพชรยุพา บุรณศิริจรูญรัฐ, 2558: 47-49) จำนวน 2 ด้าน ซึ่งประกอบด้วย การตระหนักรู้ทางสังคม และการมีปฏิสัมพันธ์ทางสังคม

จากการศึกษาองค์ประกอบของทักษะทางสังคมและการเรียนรู้ข้ามวัฒนธรรมข้างต้นผู้วิจัยพิจารณาแล้ว พบว่าลักษณะของข้อมูลมีขอบเขตในการประเมินกว้าง ไม่เหมาะกับการใช้ประเมินผู้เรียนซึ่งอยู่ในบริบทสังคมโรงเรียน อันเป็นเพียงระยะแรกในการสร้างพื้นฐานของทักษะทางสังคมและการเรียนรู้ข้ามวัฒนธรรม ผู้วิจัยจึงได้ทำการสังเคราะห์ตัวบ่งชี้ทักษะทางสังคม และทักษะการเรียนรู้ข้ามวัฒนธรรม เข้าด้วยกันเพื่อหาตัวบ่งชี้พฤติกรรมของทักษะทางสังคมและการเรียนรู้ข้ามวัฒนธรรมที่ครอบคลุมและเหมาะกับบริบทของผู้เรียนแสดงได้ดังตารางที่ 2.3 ดังนี้

จากตารางที่ 2.3 การศึกษาตัวบ่งชี้ทักษะทางสังคมและการเรียนรู้ข้ามวัฒนธรรม จากการสังเคราะห์ข้างต้น ผู้วิจัยได้ใช้เกณฑ์มากกว่าร้อยละ 50 นั่นคือ มีนักวิชาการทั้งในประเทศ และต่างประเทศที่กล่าวถึงตัวบ่งชี้ทักษะทางสังคมและการเรียนรู้ข้ามวัฒนธรรม จำนวน 15 เรื่อง ขึ้นไปสามารถจำแนกออกเป็น 4 ด้าน 9 ตัวบ่งชี้ ซึ่งผู้วิจัยได้สรุปความหมายและรายละเอียด ดังนี้ (ไหมไทย ไชยพันธุ์, 2557: 24-30; ทศน์ จารุศักดิ์ศรี, 2559:10-15; บุษกร ทองจินดาและจุฑามาส ศรีจางามค์, 2562: 22-24; ปิยนันท์ สวัสดิ์ศฤงฆาร, 2562; สมिति์ เจือจินดา และวรรณภา โพธิ์ผลิ, 2562: 21-23)

องค์ประกอบที่ 1 การมีปฏิสัมพันธ์กับผู้อื่น (Interactions) หมายถึง ความสามารถในการสร้างความสัมพันธ์กับผู้อื่น โดยเรียนรู้ เข้าใจความแตกต่างในการแสดงออกทางความคิด และท่าทางของแต่ละบุคคล มีความเห็นอกเห็นใจ เอาใจใส่ความรู้สึกของผู้อื่น และปรับเปลี่ยนความคิด พฤติกรรมให้ตนเองเป็นที่ยอมรับนับถือในสังคม เพื่อสร้างความร่วมมือ และทำงานร่วมกับผู้อื่นได้อย่างมีความสุข ประกอบด้วย 3 ตัวบ่งชี้ ดังนี้

ตัวบ่งชี้ที่ 1.1 เรียนรู้ และปรับเปลี่ยนความคิด พฤติกรรมให้สัมพันธ์กับผู้อื่น หมายถึง การสร้างความสัมพันธ์กับผู้อื่น โดยการแลกเปลี่ยน เรียนรู้ เข้าใจความแตกต่างในการแสดงออกทางความคิด และท่าทางของแต่ละบุคคล ทั้งวัฒนธรรม ภาษา เชื้อชาติ ศาสนา และยอมรับในการเปลี่ยนแปลงต่าง ๆ ที่เกิดขึ้น โดยปรับเปลี่ยนความคิด พฤติกรรมให้เหมาะสมกับสภาพสังคม และสิ่งแวดล้อมที่ตนอยู่ เพื่อให้ตนเองเป็นที่ยอมรับนับถือในสังคม

ตัวบ่งชี้ที่ 1.2 มีความเห็นอกเห็นใจความรู้สึกของผู้อื่น หมายถึง เข้าใจในความคิด อารมณ์ หรือการแสดงออกของอีกฝ่าย ที่มีความหลากหลายทางวัฒนธรรม โดยการเอาใจใส่ความรู้สึกของทุกคน ด้วยความจริงใจ มีน้ำใจเอื้อเฟื้อเผื่อแผ่ และแบ่งปันผู้อื่นอย่างเท่าเทียมกัน

ตัวบ่งชี้ที่ 1.3 การทำงานร่วมกับผู้อื่นอย่างมีความสุข หมายถึง การสร้างความร่วมมือในการทำงาน ติดต่oprะสานงานกับผู้อื่น ภายใต้บริบทที่มีความหลากหลายทางความคิด วัฒนธรรม โดยเชื่อมั่นว่าทุกคน มีความสามารถในการทำงานให้สำเร็จอย่างมีประสิทธิภาพ รับผิดชอบ ต่อหน้าที่ของตนเอง เป็นทั้งผู้นำ และผู้ตามที่ดี เพื่อการทำงานร่วมกันได้อย่างมีความสุข

องค์ประกอบที่ 2 การติดต่อสื่อสาร (Communication) หมายถึง ความสามารถในการถ่ายทอดทางความคิด และการแสดงออกทางพฤติกรรม โดยใช้ภาษาพูด และท่าทางในการสื่อความหมายกับผู้อื่น ด้วยท่าทีที่สุภาพ เพื่อแสดงความคิดเห็น และรับฟังความคิดเห็น ข้อเสนอแนะ ในมุมมองทางวัฒนธรรมที่หลากหลายด้วยความเคารพ ให้เกิดความเข้าใจที่ตรงกัน ประกอบด้วย 2 ตัวบ่งชี้ ดังนี้

ตัวบ่งชี้ที่ 2.1 การแสดง และรับฟังความคิดเห็นในวัฒนธรรมที่หลากหลาย ด้วยความเคารพ หมายถึง การใช้ภาษาพูดในการแสดงมุมมอง และรับฟังความคิดเห็นที่มีความแตกต่าง

ทางวัฒนธรรม ด้วยความเคารพ ทั้งด้านเพศ ภาษา การศึกษา การอบรมเลี้ยงดู โดยปราศจากอคติ สามารถปรับเปลี่ยนความคิดเห็นของตนเองได้ รวมทั้งเปิดโอกาสให้ผู้อื่นมีส่วนร่วมในการซักถาม เสนอแนะ และแสดงความคิดเห็นบนพื้นฐานข้อมูลที่ถูกต้องอย่างสมเหตุสมผล

ตัวบ่งชี้ที่ 2.2 การใช้ท่าทางในการสื่อความหมายกับผู้อื่น ด้วยท่าทีที่สุภาพ หมายถึง ความสามารถในการใช้ท่าทางในการสื่อความหมายกับผู้อื่น ด้วยท่าทีที่สุภาพ ทั้งสีหน้า น้ำเสียง สายตา สัญลักษณ์ และสิ่งแวดล้อมต่าง ๆ ที่สามารถรับรู้ แปลความหมาย และทำความเข้าใจกับคู่สนทนาที่มีความหลากหลายทางวัฒนธรรมได้อย่างเหมาะสม

องค์ประกอบที่ 3 การตระหนักรู้ทางสังคมและวัฒนธรรม (Social and Cultural Awareness) หมายถึง ความสามารถในการเรียนรู้การอยู่ร่วมกันในสังคมที่มีความหลากหลายทางวัฒนธรรม โดยเปิดใจมองวัฒนธรรมอื่นที่ต่างจากตนเอง ทั้งด้านเพศ เชื้อชาติ ศาสนา สังคม วัฒนธรรม รวมถึงบรรทัดฐานของแต่ละสังคม โดยมีการยืดหยุ่นทางความคิด และพยายามทำความเข้าใจ ยอมรับในความแตกต่าง รู้จักกาลเทศะ กฎระเบียบ กฎกติกาของสังคมนั้นๆ ที่สมาชิกยอมรับร่วมกัน และลดอคติต่อความหลากหลายทางวัฒนธรรม เพื่อให้สามารถอยู่ร่วมกันในสังคมได้อย่างมีความสุข ประกอบด้วย 2 ตัวบ่งชี้ ดังนี้

ตัวบ่งชี้ที่ 3.1 การเรียนรู้ และเปิดใจมองวัฒนธรรมอื่นที่ต่างจากของตนเอง หมายถึง ความสามารถในการเรียนรู้การอยู่ร่วมกันในสังคมที่มีความหลากหลายทางวัฒนธรรม โดยเปิดใจมองวัฒนธรรมอื่นที่ต่างจากตนเอง ทั้งด้านเพศ เชื้อชาติ ศาสนา สังคม วัฒนธรรม รวมถึงบรรทัดฐานของแต่ละสังคม โดยมีความยืดหยุ่นทางความคิด และพยายามทำความเข้าใจ ยอมรับในความแตกต่าง และสามารถนำความรู้กับสิ่งใหม่ที่เข้าใจนี้ไปประยุกต์ใช้ในการสร้างสัมพันธ์ภาพต่างวัฒนธรรมได้ โดยไม่ยึดติดในวัฒนธรรมของตนเอง

ตัวบ่งชี้ที่ 3.2 การรู้จักกาลเทศะ กฎระเบียบ และกฎกติกาของสังคม หมายถึง การรู้จักกาลเทศะ โดยการแสดงออกทั้งด้านกิริยา วาจา ให้มีแบบแผนการประพฤติปฏิบัติ ที่ถือว่าสุภาพเรียบร้อยเหมาะสมกับเวลา สถานที่ และบุคคลที่มีความหลากหลายทางวัฒนธรรม รวมไปถึงมีความรู้และเข้าใจในกฎระเบียบ กฎกติกาของสังคม หรือชุมชนที่สมาชิกยอมรับร่วมกัน โดยคำนึงถึงการอยู่ร่วมกันในสังคมอย่างสงบสุข

องค์ประกอบที่ 4 การจัดการตนเอง (Self-management) หมายถึง ความสามารถในการรับรู้ และควบคุมอารมณ์ของตนเอง ในสถานการณ์ที่มีความแตกต่างทางความเชื่อ และวัฒนธรรมได้อย่างเหมาะสม โดยเลือกวิธีการจัดการกับความคิดเห็นที่แตกต่าง ความรู้สึกที่เกิดขึ้นของตนเอง นำไปสู่การแก้ไขปัญหาที่นั้น ๆ ได้อย่างเหมาะสม ประกอบด้วย 2 ตัวบ่งชี้ ดังนี้

ตัวบ่งชี้ที่ 4.1 ควบคุมอารมณ์ของตนเอง หมายถึง ความสามารถในการควบคุมอารมณ์ ความคิด และพฤติกรรมของตนเอง ในสถานการณ์ที่มีความแตกต่างทางความเชื่อ และวัฒนธรรม ได้อย่างเหมาะสม โดยจัดการกับความคิดเห็นที่ไม่ตรงกัน หรือความรู้สึกไม่พอใจ ของตนเองที่มีต่อคนรอบข้างได้ สามารถปรับเปลี่ยน หรือยับยั้งอารมณ์ พฤติกรรมของตนเองที่ไม่เหมาะสมที่แสดงออกมา ทำให้ดำรงชีวิตอยู่ร่วมกับผู้อื่นในสังคมได้อย่างมีความสุข

ตัวบ่งชี้ที่ 4.2 เลือกริธีการจัดการ และแก้ปัญหาได้อย่างเหมาะสม หมายถึง ความสามารถในการเลือกริธีการจัดการกับปัญหาที่หลากหลาย กล้าตัดสินใจ มีไหวพริบในการแก้ไขปัญหาเฉพาะหน้า โดยมีการวิเคราะห์ ระบุประเด็นปัญหา และหาข้อสรุปของปัญหาที่เกิดขึ้นกับตนเอง ในสถานการณ์ที่มีความแตกต่างทางวัฒนธรรมอย่างมีสติ อันจะนำไปสู่วิธีการแก้ไขปัญหา และเลือกริธีที่ดีที่สุดในการจัดการกับปัญหานั้น ๆ ที่จะไม่กระทบกับส่วนรวม

จากข้อมูลข้างต้นผู้วิจัยได้สังเคราะห์ตัวบ่งชี้พฤติกรรมทักษะทางสังคมและทักษะการเรียนรู้ข้ามวัฒนธรรม โดยทำการคัดเลือก เพื่อให้ได้ตัวบ่งชี้ที่ครอบคลุมและเหมาะสมกับบริบทของนักเรียน โดยผลที่ได้เมื่อนำมาเปรียบเทียบกับตัวบ่งชี้ของ P₂₁ พบว่าตัวบ่งชี้ที่สังเคราะห์ได้มีความครอบคลุม และให้รายละเอียดที่ชัดเจน ง่ายต่อการนำข้อมูลในส่วนนี้ไปใช้ในการสร้างแบบประเมินหรือแบบทดสอบ อีกทั้งยังสามารถนำข้อมูลในส่วนนี้ไปใช้ประโยชน์ในอนาคตได้อีกด้วย

1.8 เครื่องมือวัดและประเมินทักษะทางสังคมและการเรียนรู้ข้ามวัฒนธรรม

ผู้วิจัยได้ทำการศึกษาเครื่องมือวัดที่ใช้ในงานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับทักษะทางสังคมและการเรียนรู้ข้ามวัฒนธรรมของนักวิชาการหลากหลายสาขาวิชาทั้งในประเทศและต่างประเทศ พบว่าเครื่องมือวัดจะขึ้นอยู่กับช่วงวัย และการออกแบบในแต่ละงานวิจัย ซึ่งที่พบมักจะเป็นแบบสังเกตพฤติกรรม การสำรวจด้วยแบบสอบถามหรือแบบสอบถามออนไลน์ แบบสัมภาษณ์ และแบบประเมินตนเอง โดยแบบสังเกตพฤติกรรมจะเป็นการถามพฤติกรรมในการมีปฏิสัมพันธ์ หรือการทำงานร่วมกับบุคคลอื่นในสังคม เพื่อนำมาหาความสัมพันธ์ตามจุดมุ่งหมายของการวิจัยนั้น ๆ ส่วนแบบสอบถาม ลักษณะเครื่องมือจะเป็นคำถามในลักษณะปลายปิดมากกว่าปลายเปิด เน้นการวางรูปแบบที่สะดวกสำหรับผู้ตอบ มีคำชี้แจงอธิบายถึงการทำแบบสอบถาม มีมาตรวัดและเกณฑ์ที่ชัดเจน ในปัจจุบันมีการทำเป็นแบบสอบถามออนไลน์ เพื่อง่ายต่อการเข้าถึงของผู้ตอบแบบสอบถามและเก็บรวบรวมข้อมูล ส่วนแบบสัมภาษณ์จะมีคำถามในลักษณะปลายเปิดมากกว่าปลายปิด การวางรูปแบบจะเน้นความสะดวกในการถาม การตอบ และการบันทึกข้อมูล ส่วนแบบประเมินตนเองจะมีข้อคำถามในลักษณะปลายปิดมากกว่าปลายเปิด ข้อคำถามสั้น กระชับ ได้ใจความ เน้นรูปแบบที่มีคำชี้แจง คำอธิบายของแบบประเมิน มีมาตรวัดและเกณฑ์เป็นระดับต่าง ๆ อย่างชัดเจน (หทัยชนก กุระมะสุวรรณ, 2560: 16-19) ซึ่งมีนักวิชาการให้แนวทางและข้อเสนอแนะ ไว้ดังนี้

Heinzmann, Künzle, Schallhart & Müller (2015 :187-208) ได้ศึกษาเรื่อง The effect of study aboard on intercultural competence : Results from a longitudinal quasi-experimental study เป็นงานวิจัยที่ศึกษาว่าการศึกษาในต่างประเทศมีผลต่อสมรรถนะระหว่างวัฒนธรรม โดยใช้วิธีแบบกึ่งทดลอง กลุ่มเป้าหมายเป็นนักศึกษาที่มีการเรียนการสอนภาษา โดยแบ่งเป็นกลุ่มควบคุม (ไม่มีการศึกษาแลกเปลี่ยน) และกลุ่มทดลอง (มีการเข้าร่วมกิจกรรมการศึกษา แลกเปลี่ยน) วัดระดับสมรรถนะระหว่างวัฒนธรรมด้วยแบบวัดสมรรถนะระหว่างวัฒนธรรมที่ผู้วิจัย จัดทำเอง เก็บข้อมูลผ่านออนไลน์ สํารวจ 3 ครั้ง (สํารวจก่อนไป คือ ทดสอบก่อนทดลอง (pretest), ระยะสั้นๆ หลังกลับมา คือ หลังทดลอง (shortly return : posttest) และประมาณอีก 3 เดือน สํารวจอีกครั้ง (delayed posttest)) ผลการศึกษาพบว่า การได้ไปอาศัยในประเทศที่มีภาษาและวัฒนธรรมที่แตกต่างจากเรา มีผลต่อระดับสมรรถนะระหว่างวัฒนธรรม กลุ่มทดลองที่มีการเข้าร่วมกิจกรรมการศึกษาแลกเปลี่ยน (Exchange program) มีสมรรถนะระหว่างวัฒนธรรมมากกว่าและยินดีต่อการเข้าร่วมในกลุ่มที่มีความหลากหลายทางวัฒนธรรม มีทัศนคติเชิงบวก มีทักษะการสืบค้นเสาะหา และการปฏิสัมพันธ์ มากกว่ากลุ่มควบคุม

Cui (2016: 433-439) ได้ศึกษาเรื่อง A Study of Factors Influencing Students' Intercultural Competence โดยศึกษาปัจจัยที่ส่งผลต่อสมรรถนะระหว่างวัฒนธรรมของนักศึกษา โดยใช้มาตรวัดความฉลาดทางวัฒนธรรม (Cultural Intelligence Scale : CQS ของ Ang et al. (2007) เป็นเครื่องมือในการทำนายสมรรถนะระหว่างวัฒนธรรมประกอบด้วย 3 ด้าน ดังนี้

1. Cultural judgment and decision making (a cognitive outcome) คือ การตัดสินใจทางวัฒนธรรมและการตัดสินใจ (ผลลัพธ์ทางปัญญา)
2. Cultural adjustment and wellbeing (an affective outcome) คือ การปรับตัวทางวัฒนธรรมและคุณภาพชีวิต (ผลลัพธ์ทางอารมณ์)
3. Task performance (a behavioural outcome) คือ ประสิทธิภาพของงาน (ผลลัพธ์ทางพฤติกรรม) โดยประมวลผลด้วยสถิติขั้นสูง regression และมีกลุ่มเป้าหมาย คือ นักศึกษาที่เลือกเรียนวิชาเอกหรือวิชาโทในสาขาการศึกษาจำนวน 184 คน จากมหาวิทยาลัยแห่งสหรัฐอเมริกา มีตัวแปรอิสระ คือ ความสามารถด้านภาษาต่างประเทศหรือวัฒนธรรมอื่น ความถี่ของการติดต่อกับบุคคลอื่นที่มีความแตกต่างทางวัฒนธรรม และประสบการณ์การสอน เพื่อใช้ประกอบการทำนายระดับสมรรถนะระหว่างวัฒนธรรมของคุณครูฝึกสอน ผลการศึกษาพบว่า ตัวแปรอิสระของการรับรู้ความสามารถในภาษา หรือวัฒนธรรมที่ไม่ใช่เจ้าของภาษา คือ ความถี่ในการปฏิสัมพันธ์กับผู้อื่นที่มีภูมิหลังที่หลากหลาย และครูที่มีประสบการณ์การสอน จะมีระดับความสามารถระหว่างวัฒนธรรมของคุณครูได้ดี

กมลชนก ชำนาญ และอวยพร เรื่องตระกูล (2557: 534-542) ได้พัฒนาแบบวัดความสามารถทางวัฒนธรรมชนิดมาตราประมาณค่า 5 ระดับ (rating scale) มีเนื้อหาที่ครอบคลุมองค์ประกอบความสามารถทางวัฒนธรรม 4 องค์ประกอบ ได้แก่ 1) ความรู้ทางวัฒนธรรม (ข้อคำถามจำนวน 12 ข้อ) 2) ทักษะทางวัฒนธรรม (ข้อคำถามจำนวน 13 ข้อ) 3) ความตระหนักทางวัฒนธรรม (ข้อคำถาม จำนวน 14 ข้อ) 4) ความสามารถในการสื่อสาร (จำนวนข้อคำถามจำนวน 11 ข้อ) ซึ่งวิเคราะห์ข้อมูลความตรงเชิงเนื้อหา โดยการใช่วิธีให้ผู้เชี่ยวชาญด้านวิวิทยาการวิจัยด้านการวัดประเมิน และด้านจิตวิทยา เพื่อตรวจสอบข้อคำถามและหาค่า IOC (Item Objective Congruence Index) ความเที่ยง วิเคราะห์ค่าความเที่ยงสัมประสิทธิ์แอลฟาของครอนบาค ความตรงเชิงโครงสร้าง และวิเคราะห์องค์ประกอบเชิงยืนยัน โดยโปรแกรมลิสเรล ผลการวิจัยสรุปได้ดังนี้ 1) ผลการพัฒนาและตรวจสอบคุณภาพแบบวัดความสามารถทางวัฒนธรรม จำนวนข้อคำถาม 50 ข้อ ที่พัฒนาจากการศึกษาเอกสารและการเก็บข้อมูลเชิงคุณภาพ พบว่า มีความตรงเชิงเนื้อหา มีค่า IOC 0.60-1.00 ความเที่ยงรายด้านเท่ากับ 0.74 -0.88 และค่าความเที่ยงทั้งฉบับเท่ากับ 0.93 มีความตรงเชิงโครงสร้างของแบบวัดความสามารถทางวัฒนธรรม (ค่าไคสแควร์ = 7.23, $p = 0.12$, องศาอิสระ = 4, GFI = 0.99, AGFI = 0.98, RMR = 0.01) (2) ผลการวิเคราะห์ระดับความสามารถทางวัฒนธรรมของครูอยู่ในระดับสูง

กฤติน เก้าเอี้ยน (2560: 32-37) ได้พัฒนาแบบประเมินทักษะทางสังคมและการเรียนรู้ข้ามวัฒนธรรม โดยใช้แบบเลือกตอบวัดทักษะทางสังคมและการเรียนรู้ข้ามวัฒนธรรมแบบปรนัย จำนวน 30 ข้อ ประกอบด้วยพฤติกรรมบ่งชี้ 10 ตัวบ่งชี้คือ 1) วางแผนการทำงาน 2) ปฏิบัติงานตามแผนที่วางไว้ 3) ไม่ก้าวร้าวหน้าที่ผู้อื่น 4) รู้จักกาลเทศะ มีมารยาททางสังคมที่เหมาะสม 5) มีปฏิสัมพันธ์และรู้จักคุณค่าของผู้อื่น 6) สื่อสารกับผู้อื่นด้วยภาษา ท่าทาง ที่สุภาพ และเป็นมิตร 7) กล้าแสดงความคิดเห็นและเป็นผู้รับฟังความคิดเห็นที่ดี 8) เป็นผู้นำที่ให้คำชี้แนะที่ดี และเป็นผู้ตามที่ดี 9) รู้จักแก้ปัญหา และ 10) มีความรู้ในวัฒนธรรมที่หลากหลาย โดยแบบวัดแต่ละข้อมี 4 ตัวเลือก มีน้ำหนักคะแนนเป็น 1- 4 คะแนน ซึ่งคำตอบไม่มีถูก - ผิด ตามเกณฑ์ที่กำหนดไว้ และได้ค่าความเที่ยงตรงเชิงเนื้อหา (Content Validity) โดยพิจารณาจากดัชนีความสอดคล้อง (Index of Item Object Congruence: IOC) ระหว่างแบบวัดและตัวบ่งชี้ ในด้านข้อคำถามและตัวบ่งชี้ พบว่าแบบวัดมีค่าดัชนีความสอดคล้อง (IOC) เท่ากับ 1.00 จำนวน 45 ข้อ 0.67 จำนวน 5 ข้อ ซึ่งทุกข้อผ่านเกณฑ์ 0.5 โดยตรวจสอบค่าอำนาจจำแนกของแบบวัดในแต่ละข้อ ด้วยสถิติทดสอบ t (t-test) เพื่อวิเคราะห์ความแตกต่างของค่าเฉลี่ยระหว่างกลุ่มสูง และกลุ่มต่ำ ผลการทดสอบพบว่าข้อคำถามสามารถจำแนกกลุ่มสูงและกลุ่มต่ำ ได้อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ ที่ ระดับ .05 จำนวน 36 ข้อ ซึ่งพิจารณาใช้ข้อที่มีค่าอำนาจจำแนกได้ดีที่สุด 3 ลำดับแรก และคำนวณหาค่าความเที่ยง (Reliability) α - Coefficient ของ Cronbach ฉบับเท่ากับ .901

กัญญา สมบูรณ์ (2560: 41-51) ได้สร้างรูปแบบการเสริมสร้างทักษะทางสังคมของเยาวชนชนเผ่ามูเซอแดง อำเภอปางมะผ้า และการทดลองใช้รูปแบบการเสริมสร้างทักษะทางสังคมของเยาวชนชนเผ่ามูเซอแดง อำเภอปางมะผ้า จังหวัดแม่ฮ่องสอน กลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการวิจัยครั้งนี้ประกอบด้วย 4 กลุ่ม คือ ผู้ปกครองของเยาวชนชนเผ่ามูเซอแดงจำนวน 10 คน ผู้ทรงคุณวุฒิและภูมิปัญญาท้องถิ่นจำนวน 10 คน ครูผู้สอนหรือเคยสอนเยาวชนชนเผ่ามูเซอแดงจำนวน 10 คน และเยาวชนชนเผ่ามูเซอแดงจำนวน 30 คน โดยวิธีการสุ่มแบบเจาะจงเครื่องมือที่ใช้ในการวิจัยตามขั้นตอนการวิจัย ประกอบด้วยแบบสัมภาษณ์แบบมีโครงสร้างแบบสัมภาษณ์เชิงลึก แบบบันทึกการสนทนากลุ่ม แบบสอบถาม เกี่ยวกับความเหมาะสมของกิจกรรม แบบสังเกตพฤติกรรมระหว่างการพัฒนา แบบบันทึกการใช้รูปแบบ แบบสอบถามเกี่ยวกับพฤติกรรมที่เปลี่ยนแปลงไป แบบประเมินความพึงพอใจและคู่มือการเสริมสร้างทักษะทางสังคมของเยาวชนชนเผ่ามูเซอแดงในอำเภอปางมะผ้า การวิเคราะห์ข้อมูล เชิงปริมาณวิเคราะห์โดยการหาค่าเฉลี่ยและส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน ข้อมูลเชิงคุณภาพ ผลการวิจัย มีดังนี้ ได้รูปแบบการเสริมสร้างทักษะทางสังคมของเยาวชนชนเผ่ามูเซอแดงในอำเภอปางมะผ้า จังหวัดแม่ฮ่องสอน คือ LAHU Model ประกอบด้วยกระบวนการดำเนินการ 4 ขั้นตอน คือ 1) ขั้นการศึกษา คัดเลือกและวางแผน (Learning the Way to Develop) 2) ขั้นปฏิบัติการเพื่อการพัฒนาเยาวชนชนเผ่ามูเซอแดง (Acting to Develop) 3) ขั้นติดตามผลการเปลี่ยนแปลงพฤติกรรมเชิงลึก (Happened Record) และ 4) ขั้นจัดเวทีแลกเปลี่ยนเรียนรู้ การเปลี่ยนแปลงทักษะทางสังคมร่วมกัน (Unanimous Change Forum) ผลการวิจัยพบว่า เยาวชนชนเผ่ามูเซอแดงมีพฤติกรรมทางทักษะทางสังคมที่อยู่ในระดับดีมาก เนื่องจากรูปแบบการเสริมสร้างทักษะทางสังคมของเยาวชนชนเผ่ามูเซอแดง ที่จัดทำขึ้นเป็นรูปแบบ ที่ใช้ชุมชนเป็นฐานในการจัดทำ จึงจัดทำรูปแบบได้เหมาะสม ตรงกับความต้องการที่แท้จริงของเยาวชนชนเผ่ามูเซอแดง

ศิริขวัญ กลางสุพรรณ และสุวิมล กฤษศยาสา (2560: 741-750) ได้ศึกษาเกี่ยวกับการสร้างแบบวัดทักษะทางสังคมและทักษะการเรียนรู้ข้ามวัฒนธรรมในศตวรรษที่ 21 สำหรับนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 4-6 ขึ้น ซึ่งมีลักษณะข้อคำถามเป็นแบบมาตราส่วนประมาณค่า 5 ระดับตามวิธีการของลิเคิร์ต (Likert) คือ มากที่สุด มาก ปานกลาง น้อย และน้อยที่สุดจำนวน 37 ข้อ มีองค์ประกอบของทักษะ 2 องค์ประกอบ ดังนี้ 1) ความฉลาดทางอารมณ์ ยึดตามแนวคิดของ Goleman (1998 อ้างถึงใน วีระวัฒน์ ปันตินามัย, 2551: 81-83) จำนวน 5 ด้าน ซึ่งประกอบด้วย การตระหนักรู้อารมณ์ของตนเอง การควบคุมตนเอง การสร้างแรงจูงใจ การเอาใจเขา มาใส่ใจเรา และทักษะทางสังคม 2) ความฉลาดทางสังคม ยึดตามแนวคิดของ Goleman (2006: 57-59 อ้างถึงใน เพชรยุพา บุรณ์สิริจรูญรัฐ, 2558: 47-49) จำนวน 2 ด้าน ซึ่งประกอบด้วย การตระหนักรู้ทางสังคมและการมีปฏิสัมพันธ์ทางสังคม ตรวจสอบคุณภาพของแบบวัดโดยการหาค่าความตรงเชิงเนื้อหา (Content Validity) ค่าอำนาจจำแนก (Item Discriminating) ค่าความเที่ยง

(Reliability) และค่าความตรงเชิงโครงสร้าง (Construct Validity) ดำเนินการเก็บรวบรวมข้อมูลจำนวน 2 ครั้ง โดยครั้งที่ 1 เก็บข้อมูลกับกลุ่มทดลองใช้ (try out) จำนวน 75 คน ซึ่งเป็นนักเรียนที่มีลักษณะคล้ายกับกลุ่มตัวอย่างสำหรับการตรวจสอบคุณภาพของแบบวัดด้านค่าอำนาจจำแนก (Item Discriminating) และค่าความเที่ยง (Reliability) ครั้งที่ 2 นำไปใช้กับกลุ่มตัวอย่างจริงจำนวน 722 คน เพื่อตรวจสอบคุณภาพของแบบวัดด้านความตรงเชิงโครงสร้าง (Construct Validity) ด้วยการวิเคราะห์องค์ประกอบเชิงยืนยัน (Confirmatory Factor Analysis) ซึ่งผลการวิจัยพบว่า ความตรงเชิงเนื้อหา มีค่าอยู่ระหว่าง 0.60 ถึง 1.00 ค่าอำนาจจำแนกอยู่ระหว่าง 0.176 ถึง 0.458 และมีค่าความเที่ยงเท่ากับ 0.869 เมื่อนำไปตรวจสอบความตรงเชิงโครงสร้างด้วยวิธีการวิเคราะห์องค์ประกอบเชิงยืนยัน พบว่าโมเดลที่สร้างขึ้นมีความสอดคล้องกลมกลืนกับข้อมูลเชิงประจักษ์

กัลญา โอภาสเสถียร (2561: 31-32) ได้เสนอแนะแนวคิดเกี่ยวกับแบบวัดสมรรถนะระหว่างวัฒนธรรมของอาจารย์หลักสูตรนานาชาติ ซึ่งเป็นการวิจัยเชิงบรรยาย ที่พัฒนาขึ้นมีเนื้อหาครอบคลุมทั้ง 3 องค์ประกอบ จำนวน 43 ข้อคำถาม ดังนี้ 1) ด้านความรู้ในการสื่อสารและความหลากหลายทางวัฒนธรรม มี 2 ตัวบ่งชี้ คือ 1.1) ความรู้ความเข้าใจของอาจารย์เกี่ยวกับการสื่อสารระหว่างวัฒนธรรม (จำนวน 8 ข้อ) 1.2) ความรู้ความเข้าใจในความหลากหลายทางวัฒนธรรมของนักศึกษา (จำนวน 4 ข้อ) 2) ด้านทัศนคติต่อความหลากหลายทางวัฒนธรรม มี 3 ตัวบ่งชี้ คือ 2.1) ความตระหนักในความหลากหลายทางวัฒนธรรมของนักศึกษา (จำนวน 2 ข้อ) 2.2) การเปิดใจยอมรับความหลากหลายทางวัฒนธรรมของนักศึกษา (จำนวน 5 ข้อ) 2.3) การใฝ่รู้ในความหลากหลายทางวัฒนธรรมของนักศึกษา (จำนวน 7 ข้อ) และ 3) ด้านปฏิสัมพันธ์และการสอนระหว่างวัฒนธรรม มี 2 ตัวบ่งชี้ คือ 3.1) การปฏิสัมพันธ์ระหว่างอาจารย์กับนักศึกษาที่มีความหลากหลายทางวัฒนธรรม (จำนวน 8 ข้อ) 3.2) การสอนนักศึกษาที่มีความหลากหลายทางวัฒนธรรม (จำนวน 9 ข้อ) โดยมีลักษณะเป็นแบบมาตรวัดประเมินค่า 5 ระดับซึ่งได้รับการประเมินจากผู้เชี่ยวชาญว่ามีความตรงเชิงเนื้อหา เมื่อค่าดัชนี IOC มากกว่า .5 ซึ่งผลการวิจัยพบว่า 1) ผลการศึกษาสมรรถนะระหว่างวัฒนธรรมของอาจารย์หลักสูตรนานาชาติ พบว่า อาจารย์หลักสูตรนานาชาติในมหาวิทยาลัยรัฐบาลและมหาวิทยาลัยในกำกับจากกลุ่มตัวอย่าง 300 คน มีสมรรถนะระหว่างวัฒนธรรมระดับมาก เรียงลำดับจากมากไปน้อย คือ อาจารย์หลักสูตรนานาชาติกลุ่มตัวอย่างส่วนใหญ่ มีมิติด้านทัศนคติต่อความหลากหลายทางวัฒนธรรมระดับมาก คิดเป็นร้อยละ 72.67 มิติด้านความรู้ในการสื่อสารและความหลากหลายทางวัฒนธรรมระดับมาก คิดเป็นร้อยละ 67.67 และ มิติด้านการปฏิสัมพันธ์ และการสอนระหว่างวัฒนธรรมระดับมาก คิดเป็นร้อยละ 63 2) ผลการสร้างรูปแบบการพัฒนาสมรรถนะระหว่างวัฒนธรรมของอาจารย์หลักสูตรนานาชาติ พบว่ารูปแบบการพัฒนาสมรรถนะระหว่างวัฒนธรรมของอาจารย์หลักสูตรนานาชาติ

แบ่งเป็น 2 ระยะ 5 วิธีการ ดังนี้ ระยะที่ 1 การพัฒนา ก่อนเข้าปฏิบัติงานจริง ประกอบด้วย 2 วิธีการ คือ การอบรมสัมมนา และการสร้างคำปรึกษา แบบรายบุคคล การจัดตั้งศูนย์ให้คำปรึกษา ประสบการณ์ห้องเรียนนานาชาติ ระยะที่ 2 การพัฒนาระหว่าง การปฏิบัติงานจริง ประกอบด้วย 3 วิธี คือ การให้สมรรถนะระหว่างวัฒนธรรม และการประชุมกลุ่มย่อย 3) ผลการประเมินรูปแบบ การพัฒนาสมรรถนะระหว่างวัฒนธรรมของอาจารย์หลักสูตรนานาชาติ พบว่า ผลการประเมิน ด้านการนำไปใช้ประโยชน์และการบรรลุวัตถุประสงค์ของการใช้รูปแบบการพัฒนา สมรรถนะระหว่าง วัฒนธรรมของอาจารย์หลักสูตรนานาชาติมีความเหมาะสม และมีความเป็นไปได้ในการ นำไปใช้ อยู่ในระดับมาก

ธีรศักดิ์ สุขสันติกมล (2561: 112-115) ได้พัฒนารูปแบบการจัดการเรียนรู้พหุวัฒนธรรม ด้วยวิธีการเชิงชาติพันธุ์วรรณา เพื่อเสริมสร้างสมรรถนะข้ามวัฒนธรรม โดยใช้แบบประเมิน พฤติกรรมรายบุคคล โดยใช้มาตราส่วนประมาณค่า 4 ระดับ (rating scale) แบ่งเป็น 2 ด้าน ตามตัวแปร คือ แบบสังเกตพฤติกรรมด้านการปฏิสัมพันธ์ระหว่างบุคคล มีตัวบ่งชี้ในการประเมิน คือ พฤติกรรมการสื่อสารระหว่างบุคคลที่มีประสิทธิภาพการปฏิบัติงานร่วมกับบุคคลอื่นได้ และการปรับตัวเมื่อเผชิญกับวัฒนธรรมที่หลากหลาย และแบบสังเกตพฤติกรรมด้านการกำกับตนเอง ผลการวิจัยพบว่า 1. การศึกษาข้อมูลพื้นฐานเป็นการสังเคราะห์ข้อมูลจากหลักสูตรครุศาสตรบัณฑิต สาขาวิชาสังคมศึกษา มหาวิทยาลัยราชภัฏเพชรบุรีรูปแบบการจัดการเรียนรู้ออกแบบการเรียน การสอนเชิงระบบ พหุวัฒนธรรมศึกษา วิธีการเชิงชาติพันธุ์วรรณา และสมรรถนะข้ามวัฒนธรรม และการสัมภาษณ์ผู้เกี่ยวข้องประกอบด้วย คณาจารย์ และนักศึกษาสาขาวิชาสังคมศึกษา และ ผู้ทรงคุณวุฒิทางด้านวัฒนธรรม 2. รูปแบบการจัดการเรียนรู้พหุวัฒนธรรมด้วยวิธีการเชิงชาติพันธุ์ วรรณาเพื่อ เสริมสร้างสมรรถนะข้ามวัฒนธรรม ชื่อว่า รูปแบบการจัดการเรียนรู้เชิงชาติพันธุ์ วรรณา มี 4 องค์ประกอบ คือ 1) หลักการ 2) วัตถุประสงค์ 3) กระบวนการจัดการเรียนรู้ 7 ขั้นตอน ประกอบด้วย ชั้นเรียนรู้วิธีการเชิงชาติพันธุ์วรรณา ชั้นเลือกสรรชุมชนชาติพันธุ์ต่างวัฒนธรรม ชั้นสร้างความสัมพันธ์กับชุมชน ชั้นแลกเปลี่ยนเรียนรู้ข้ามวัฒนธรรม ชั้นจัดกระทำ และประมวลผล การเรียนรู้ชั้นนำเสนอผลการเรียนรู้ข้ามวัฒนธรรม และชั้นสะท้อนย้อนคิดข้ามวัฒนธรรม

กิตติวรรณ สิ้นธนูวา และสถาพร ปกป้อง (2562: 63-68) ได้วิจัยเรื่องปัจจัยสำคัญ ของการเรียนรู้ประสบการณ์ข้ามวัฒนธรรม โดยการเลือกใช้วิธีในการวิเคราะห์ข้อมูลที่หลากหลาย การอภิปรายผลในลักษณะที่นักวิจัยสามารถสะท้อนแนวคิดในประเด็นที่ศึกษาได้อย่างชัดเจน และการแสดงให้เห็นถึงความหลากหลายในการเก็บรวบรวมข้อมูล จะส่งผลให้การวิจัยเชิงคุณภาพ มีข้อมูลที่ลุ่มลึก และมีประสิทธิภาพมากที่สุด การวิเคราะห์ข้อมูลที่หลากหลาย (Meadows & Morse, 2001) ถือได้ว่าเป็นการนำเทคนิคการวิเคราะห์แบบสามเส้า มาใช้ในการตรวจสอบ ความน่าเชื่อถือของผลลัพธ์ และความถูกต้องตามหลักการวิเคราะห์ข้อมูลเชิงคุณภาพ ผลการวิจัย

พบว่า ปัจจัยที่สำคัญของการเรียนรู้ประสบการณ์ข้ามวัฒนธรรม มี 4 ประการ หรือเรียกโดยย่อว่า หลักการ 4S คือ Study, Space, Strategy และ Start ซึ่งอธิบายได้ดังนี้ 1) การศึกษาหาความรู้เกี่ยวกับความเป็นมาและประสบการณ์ทางวัฒนธรรมของผู้อื่น (Study) และการเรียนรู้จากการบอกเล่าประสบการณ์ของผู้ที่เคยไปสัมผัสวัฒนธรรมของผู้อื่น ก็ถือได้ว่าเป็นองค์ความรู้ที่สำคัญมาก เนื่องจากวัฒนธรรมนั้น เปลี่ยนแปลงตลอดเวลา (Hofstede, 2011) การเรียนรู้เรื่อง วัฒนธรรมจะต้องทำอย่างต่อเนื่องไปตลอด ประโยชน์ของการเข้าใจวัฒนธรรม และความเป็นมาของผู้อื่น จะช่วยลดความขัดแย้งความสับสนในการทำงานร่วมกัน

การวัดและประเมินทักษะทางสังคมและการเรียนรู้ข้ามวัฒนธรรม ให้มีประสิทธิภาพสูงสุด ต้องคำนึงถึงช่วงวัย และความสามารถของผู้ประเมินให้มีความเหมาะสม สอดคล้องกับลักษณะของแบบทดสอบหรือแบบวัดนั้น ๆ อีกทั้งข้อคำถามหรือประเด็นในการประเมินควรมีความชัดเจน มีคำอธิบาย ไม่สร้างความสับสน เพราะอาจทำให้เกิดความคลาดเคลื่อนในการทำความเข้าใจหรือการตีความข้อคำถาม ซึ่งส่งผลให้ผลของการวัดและการประเมินไม่เป็นไปตามความเป็นจริง

1.9 งานวิจัยที่เกี่ยวข้อง

ผู้วิจัยได้ศึกษางานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับทักษะทางสังคมและการเรียนรู้ข้ามวัฒนธรรม ทั้งในประเทศและต่างประเทศ โดยผู้วิจัยได้สรุปเป็นกลุ่มซึ่งแบ่งออกเป็น งานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับทักษะทางสังคมและการเรียนรู้ข้ามวัฒนธรรม งานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับการพัฒนาเครื่องมือวัดทักษะทางสังคมและการเรียนรู้ข้ามวัฒนธรรม และงานวิจัยอื่น ๆ

1.9.1 งานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับทักษะทางสังคมและการเรียนรู้ข้ามวัฒนธรรม

Rahayu, Septiyan & Nugraha (2018: 67-69) ได้ศึกษาวิจัยเรื่อง ผลการเรียนรู้แบบร่วมมือประเภททีมเกมแข่งขัน (TGT) เกี่ยวกับทักษะข้ามวัฒนธรรมในการเรียนรู้ทางสังคมศาสตร์ ในโรงเรียนประถมศึกษา พบว่าการศึกษานี้มีวัตถุประสงค์เพื่อค้นหามีการเพิ่มขึ้นอย่างมีนัยสำคัญ ทักษะทางวัฒนธรรมของนักเรียนในบทเรียน IPS เรื่องความหลากหลายทางวัฒนธรรมในอินโดนีเซีย โดยใช้รูปแบบการเรียนรู้แบบร่วมมือของประเภททีมเกมแข่งขัน (TGT) ประโยชน์บางประการที่ได้จากผลการศึกษานี้ ได้แก่ 1) ประโยชน์ทางวิชาการ 1.1 ให้ข้อมูลแก่ผู้มีส่วนได้ส่วนเสีย ด้านการศึกษา เพื่อพิจารณากำหนดรูปแบบนโยบายการศึกษาเฉพาะสำหรับวิชา IPS 1.2 เป็นข้อมูลสำหรับครูในการสร้างรูปแบบความร่วมมือของทีมนักเรียน (TGT) เพื่อเป็นทางเลือกในการพัฒนา และตั้งค่าในการเรียนรู้ IPS และ 2) ประโยชน์ในทางปฏิบัติ 2.1 จัดหาข้อมูลในการพัฒนาทักษะทางสังคมของนักเรียน โดยเฉพาะอย่างยิ่งทักษะการข้ามวัฒนธรรม และปรับปรุงผลการเรียนรู้ของนักเรียนในการเรียนรู้ IPS 2.2 จัดหาปัจจัยการผลิต เพื่อปรับปรุงประสิทธิภาพของการเรียนรู้ IPS และ 2.3 ให้ข้อมูลแก่ครูเกี่ยวกับการใช้การเรียนรู้แบบร่วมมือทีมนักเรียน (TGT) ทีมนักเรียน IPS ซึ่งการเรียนรู้โดยใช้รูปแบบความร่วมมือของประเภททีมเกมแข่งขัน (TGT) สามารถปรับปรุงได้

ทักษะการข้ามวัฒนธรรมของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 4 ของ SDN Talaga kulon โดยตัวบ่งชี้ที่สำคัญของการข้ามวัฒนธรรม คือ ข้อที่ 18 ตัวบ่งชี้ข้ามวัฒนธรรมแห่งศตวรรษ “การใช้ความแตกต่างทางสังคมและวัฒนธรรมในการทำงานอย่างมีประสิทธิภาพ” ในขณะที่ตัวบ่งชี้ข้ามวัฒนธรรมที่มีค่าต่ำที่สุด คือ ข้อที่ 4 “ไม่เลือกปฏิบัติตามสถานะทางสังคม”

Sulistyaningsih et al. (2019: 231-232) ได้ศึกษาวิจัยเรื่อง การพัฒนาการเรียนรู้ด้านทักษะชีวิตและอาชีพในศตวรรษที่ 21 ของนักเรียน พบว่า ตัวบ่งชี้ในแบบสังเกตพฤติกรรมด้านทักษะชีวิตและอาชีพในศตวรรษที่ 21 ประกอบด้วย 5 องค์ประกอบ คือ 1) ทักษะความยืดหยุ่นและความสามารถในการปรับตัว คือ การเรียนรู้ที่จะใช้คำติชม เพื่อเพิ่มประสิทธิภาพ และค้นหาแนวทางใหม่ในการทำงานให้สำเร็จตามเป้าหมาย 2) ทักษะความคิดริเริ่มและการกำกับตนเอง คือ การจัดการเป้าหมายและเวลา ซึ่งมี 5 ขั้นตอนในการดำเนินการ ตัวย่อคือ SMART SMART ย่อมาจากเฉพาะเจาะจง (Specific) วัดผลได้ (Measurable) ตั้งเป้าหมายที่ทำได้ (Achievable) ตามความเป็นจริง (Realistic) และทันเวลา (Timely) 3) ทักษะทางสังคมและการเรียนรู้ข้ามวัฒนธรรม คือ ความสามารถในการโต้ตอบ หรือติดต่อกับผู้อื่นในการทำงานได้อย่างมีประสิทธิภาพในที่ที่หลากหลาย 4) ทักษะการผลิตและการรู้รับผิด มีองค์ประกอบที่สำคัญ ได้แก่ ประสิทธิภาพ ประสิทธิผล สินค้าคุณภาพสูง และบริการ และ 5) ทักษะความเป็นผู้นำและความรับผิดชอบ เกี่ยวข้องกับทักษะความสัมพันธ์ระหว่างบุคคล เพราะมีอิทธิพลต่อพฤติกรรม และการกระทำของผู้อื่น ผลการศึกษาพบว่า จากกลุ่มตัวอย่าง 9 คนมีนักเรียนเพียง 2 คนที่ได้คะแนนอยู่ในเกณฑ์พอใช้ นั่นคือ Arrafi (2.4) และ Yaqin (2.8) ส่วนที่เหลือได้รับคะแนนอยู่ในเกณฑ์ดี ซึ่งค่าเฉลี่ยสูงกว่า 3 คะแนน หมายความว่านักเรียนจากโรงเรียนมัธยมศึกษาตอนปลายมีความสามารถในด้านทักษะชีวิตและอาชีพ ซึ่งเป็นทักษะพื้นฐานที่สำคัญในศตวรรษที่ 21

กมลชนก ชำนาญ และอวยพร เรื่องตระกูล (2557: 534-535) ได้ศึกษาวิจัยเรื่อง การพัฒนาแบบวัดและการวิเคราะห์ระดับความสามารถทางวัฒนธรรมของครู การวิจัยครั้งนี้มีวัตถุประสงค์เพื่อ 1) พัฒนาและตรวจสอบคุณภาพแบบวัดความสามารถทางวัฒนธรรมของครู 2) ศึกษาความสามารถทางวัฒนธรรมของครู ตัวอย่างที่ใช้ในการวิจัย คือ ครูที่สอนในระดับชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1- 6 จำนวน 395 คน เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย คือ แบบวัดความสามารถทางวัฒนธรรมชนิดมาตราประมาณค่า 5 ระดับ (Rating Scale) มีเนื้อหาที่ครอบคลุมองค์ประกอบความสามารถทางวัฒนธรรม 4 องค์ประกอบ ได้แก่ 1) ความรู้ทางวัฒนธรรมมีข้อความถามจำนวน 12 ข้อ 2) ทักษะทางวัฒนธรรมมีข้อความถามจำนวน 13 ข้อ 3) ความตระหนักทางวัฒนธรรมมีข้อความถามจำนวน 14 ข้อ และ 4) ความสามารถในการสื่อสารมีข้อความถามจำนวน 11 ข้อ วิเคราะห์ข้อมูลด้วยสถิติเชิงบรรยายการวิเคราะห์สัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์และความตรงเชิงโครงสร้าง ผลการวิจัยสรุปได้ดังนี้ (1) ผลการพัฒนาและตรวจสอบคุณภาพแบบวัดความสามารถทางวัฒนธรรม

จำนวนข้อคำถาม 50 ข้อ ที่พัฒนาจากการศึกษาเอกสารและการเก็บข้อมูลเชิงคุณภาพ พบว่า มีความตรงเชิงเนื้อหา มีค่า IOC 0.60 - 1.00 ความเที่ยงรายด้านเท่ากับ 0.74 - 0.88 และ ค่าความเที่ยงทั้งฉบับเท่ากับ 0.93 มีความตรงเชิงโครงสร้างของแบบวัดความสามารถทางวัฒนธรรม (ค่าไคสแควร์ = 7.23, $p = 0.12$, องศาอิสระ = 4, GFI = 0.99, AGFI = 0.98, RMR = 0.01) และ(2) ผลการวิเคราะห์ระดับความสามารถทางวัฒนธรรมของครูอยู่ในระดับสูง

พระพะเยาว์ กังเม่ง (2557: 634-635) ได้ทำการวิจัยเรื่อง ความสามารถทางการสื่อสารข้ามวัฒนธรรมและการปรับตัวของนักศึกษาจีน มหาวิทยาลัยรังสิต ผลการวิจัยสรุปได้ดังนี้ 1) แนวคิดพื้นฐานของผู้ให้ข้อมูล คือ หลีกเลี่ยงการแข่งขันทางการศึกษาที่มีสูงภายในประเทศจีน เพิ่มโอกาสที่ดีในการทำงานในอนาคต ซึ่งชอบผู้คนและวัฒนธรรมไทย เป็นพื้นฐานในการตัดสินใจเรียนในประเทศไทย 2) ความสามารถทางการสื่อสารข้ามวัฒนธรรมของนักศึกษาจีนแบ่งออกเป็น 2 ด้าน คือ 2.1) มีความสามารถในการตีความหมาย อยู่ในระดับสูงที่ค่าเฉลี่ย 3.66 คือ สามารถตีความภาษาท่าทางของคนไทย ได้ว่าต้องการจะสื่อสารอะไร เช่น พยักหน้า การพนมมือ การโบกมือ 2.2) มีความสามารถทางด้านทักษะ การฟังการพูด การอ่าน การเขียน คือความสามารถทางทักษะการฟังของนักศึกษาจีน อยู่ในระดับปานกลาง ที่ค่าเฉลี่ย 3.24 แต่ความสามารถทางด้านทักษะการพูด การอ่าน การเขียน มีความสามารถอยู่ที่ระดับน้อย ที่ค่าเฉลี่ย 2.46, 2.01, 1.71 ตามลำดับ 3) การปรับตัวของนักศึกษาจีน มหาวิทยาลัยรังสิต แบ่งออกเป็น 2 ด้าน คือ 3.1) การปรับตัวด้านวัฒนธรรมโดยรวมอยู่ในระดับปานกลาง ที่ค่าเฉลี่ย 2.78 คือ นักศึกษาจีนสามารถเริ่มต้นสนทนากับคนแปลกหน้าที่เป็นคนไทยได้ รองลงมาคือภาษาที่ใช้สื่อสารในชีวิตประจำวัน 3.2) การปรับตัวด้านการศึกษาโดยรวมอยู่ในระดับปานกลาง ที่ค่าเฉลี่ย 3.16 คือ นักศึกษาจีนมีการวางแผนการศึกษาสามารถปรับตัวเข้าร่วมกิจกรรมที่ทางมหาวิทยาลัยจัดขึ้นเช่น งานกีฬา มหาวิทยาลัยกิจกรรม Freshy Day & Night 4) แรงจูงใจและความคาดหวังของนักศึกษาจีน คือ การชื่นชอบ หลงใหลในวัฒนธรรมไทย ต้องการได้รับประสบการณ์ใหม่ คาดหวังการหลีกเลี่ยงปัญหาว่างงานในอนาคต 5) ปัจจัยที่มีผลต่อการปรับตัว คือ การเรียนรู้และยอมรับความแตกต่างระหว่างวัฒนธรรมไทยและจีน 6) ปัญหาและอุปสรรค คือ เรื่องภาษานักศึกษาจีนยังขาดทักษะด้านการฟังการพูด การอ่าน การเขียนภาษาไทย 7) ความสามารถทางการสื่อสารภายในวัฒนธรรมไทยไม่มีความสัมพันธ์กันกับการปรับตัวของนักศึกษาจีน มหาวิทยาลัยรังสิต อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.641 คือ นักศึกษาจีนสามารถปรับตัวในสิ่งแวดล้อมสังคม วัฒนธรรมใหม่ได้ถึงแม้จะพบปัญหาอุปสรรคเรื่องของภาษา

เพ็ญประภา ลูกอินทร์ และคณะ (2559: 225-226) ได้ศึกษาเรื่อง การพัฒนาการปรับตัวทางสังคมของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1 โดยใช้กิจกรรมเสริมสร้างการปรับตัวทางสังคม : ประยุกต์ใช้แนวคิดการประเมินตนเอง ผลการวิจัยพบว่า 1. นักเรียนที่ได้รับการจัดกิจกรรมเสริมสร้างการปรับตัวทางสังคมมีการปรับตัวทางสังคมหลังการจัดกิจกรรมเสริมสร้างการปรับตัวทางสังคม

โดยประยุกต์ใช้แนวคิดการประเมินตนเองอยู่ในระดับที่ 2. นักเรียนที่ได้รับการจัดกิจกรรมเสริมสร้างการปรับตัวทางสังคมมีคะแนนเฉลี่ยสูงกว่าก่อนการได้รับการจัดกิจกรรมเสริมสร้างการปรับตัวทางสังคม อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 และ 3. นักเรียนที่ได้รับการจัดกิจกรรมเสริมสร้างการปรับตัวทางสังคมมีค่าคะแนนเฉลี่ยการปรับตัวทางสังคมสูงกว่านักเรียนที่ได้รับการจัดกิจกรรมตามปกติ อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 โดยสรุปกิจกรรมเสริมสร้างการปรับตัวทางสังคมตามแนวคิดการประเมินตนเอง สามารถพัฒนาการปรับตัวทางสังคมของผู้เรียนสูงขึ้น อันจะเป็นแนวทางในการพัฒนาการปรับตัวทางสังคมของผู้เรียนต่อไป

กฤติน แก้วเอียน (2560: 137-138) ได้ศึกษาวิจัยเรื่อง การพัฒนาทักษะทางสังคมและการเรียนรู้ข้ามวัฒนธรรมและความสามารถในการอ่านจับใจความภาษาอังกฤษโดยใช้การจัดการเรียนรู้แบบเน้นกระบวนการกลุ่มร่วมกับแนวคิดจิตตปัญญาศึกษา สำหรับนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 6 ผลการวิจัยพบว่า 1. ทักษะทางสังคมและการเรียนรู้ข้ามวัฒนธรรมก่อน และหลังจัดการเรียนรู้แบบเน้นกระบวนการกลุ่มร่วมกับแนวคิดจิตตปัญญาศึกษามีรายละเอียดดังนี้ 1.1 ทักษะทางสังคมและการเรียนรู้ข้ามวัฒนธรรมหลังจัดการเรียนรู้แบบเน้นกระบวนการกลุ่มร่วมกับแนวคิดจิตตปัญญาศึกษาสูงกว่าก่อนการจัดการเรียนรู้ อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 และ 1.2 ผลสะท้อนการเรียนรู้พบว่า นักเรียนมีพัฒนาการทักษะทางสังคมและการเรียนรู้ข้ามวัฒนธรรม 5 ด้านได้แก่ 1) ด้านความรู้ 2) ด้านความสามารถในการทำงานร่วมกับผู้อื่น 3) ด้านการรู้จักควบคุมสติและอารมณ์ 4) ด้านการฟังอย่างลึกซึ้งเพื่อพิจารณาได้ตรง และ 5) ด้านการสะท้อนคิดอย่างกัลยาณมิตรดีขึ้นตามลำดับ 2. ความสามารถในการอ่านจับใจความภาษาอังกฤษ หลังจัดการเรียนรู้แบบเน้นกระบวนการกลุ่มร่วมกับแนวคิดจิตตปัญญาศึกษาสูงกว่าก่อนการจัดการเรียนรู้ อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 3. ความคิดเห็นของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 6 ที่มีต่อการจัดการเรียนรู้แบบเน้นกระบวนการกลุ่มร่วมกับแนวคิดจิตตปัญญาศึกษา อยู่ในระดับเห็นด้วยมาก โดยมีค่าเฉลี่ย (M) อยู่ที่ระดับ 4.19 และส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (SD) อยู่ที่ระดับ 0.43

พัชราภา เอื้ออมรวิซ (2560: 99-101) ได้ศึกษาเรื่อง การสื่อสารระหว่างวัฒนธรรมพบว่า การสื่อสารระหว่างวัฒนธรรมมีความเกี่ยวข้องกับความสามารถในการสื่อสารระหว่างวัฒนธรรมของบุคคลที่มาจากวัฒนธรรมที่มีความแตกต่างกัน โดยสังคมหรือองค์กรที่มีบุคคลที่มีความหลากหลายทางวัฒนธรรมเข้ามาอาศัยอยู่ร่วมกันนั้นย่อมหลีกเลี่ยงประเด็นของการสื่อสารระหว่างวัฒนธรรมไปไม่ได้ซึ่งประเทศต่าง ๆ ทุกประเทศในโลกย่อมมีวัฒนธรรมเป็นของตนเองประเทศไทยเองก็เช่นเดียวกัน ในสังคมปัจจุบันที่มีความหลากหลายทางวัฒนธรรม มนุษย์ไม่สามารถหลีกเลี่ยงการสื่อสารระหว่างวัฒนธรรมไปได้ แต่ทั้งนี้การสื่อสารระหว่างวัฒนธรรมย่อมต้องมีอุปสรรคต่าง ๆ ที่คู่สื่อสารต้องมีความสามารถในการสื่อสารระหว่างวัฒนธรรม ดังตัวอย่างกรณีข่าวของนักท่องเที่ยวต่างชาติที่เข้ามาท่องเที่ยวในประเทศไทยและได้รับการวิพากษ์วิจารณ์ถึงการ

แสดงพฤติกรรมที่ไม่เหมาะสม ซึ่งสะท้อนให้เห็นถึงอุปสรรคในการสื่อสารระหว่างวัฒนธรรม ดังนั้น การที่บุคคลที่มาจากวัฒนธรรมที่แตกต่างกันจะประสบความสำเร็จในการสื่อสารได้นั้นจะต้องมีความพร้อมที่จะเรียนรู้ถึงความแตกต่างทางวัฒนธรรมด้วย

วราพร ภาคธรรม และองอาจ นัยพัฒน์ (2560: 106-107) ได้ศึกษาวิจัย เรื่อง การศึกษา การปรับวัฒนธรรมองค์การเพื่อการดำรงอยู่ของโรงเรียนประถมศึกษาขนาดเล็กในจังหวัด พระนครศรีอยุธยา : การวิจัยเชิงปรากฏการณ์วิทยา ผลการวิจัยพบว่า 1) ผู้มีส่วนได้ส่วนเสีย ในโรงเรียนขนาดเล็กให้ความหมายต่อการดำรงอยู่ในมุมมองคล้ายกัน คือ เป็นโรงเรียนที่เกิดจากความร่วมมือของชุมชน แม้จะเป็นโรงเรียนที่ขาดแคลนในทุก ๆ ด้าน แต่ถ้าได้รับความเชื่อมั่นจากผู้ปกครอง และบุคลากรทำงานด้วยความเสียสละมุ่งมั่น โรงเรียนก็จะสามารถดำรงอยู่ได้ 2) ภายใต้การเปลี่ยนแปลงโครงสร้างทางชุมชน วิถีชีวิตเปลี่ยนแปลง อัตราการเกิดน้อยลง การคมนาคมดีขึ้น โรงเรียนกลายเป็นโรงเรียนทางเลือกสำหรับผู้ปกครอง การที่โรงเรียนจะดำรงอยู่ได้ จะต้องได้รับความเชื่อมั่นจากกลุ่มผู้ปกครอง และมีเครือข่ายความร่วมมือกันระหว่างบ้าน วัด โรงเรียน ชุมชนและองค์กรภายนอก 3) กระบวนการปรับตัว การปรับตัวในทางสังคมเพื่อเข้ากับชุมชน และเพื่อการจัดการเรียนการสอนที่มีประสิทธิผล มีผลมาจากการนำประสบการณ์ในการทำงานเดิม มาใช้ โดยบุคลากรแต่ละคนต้องรู้จักพื้นฐานของชุมชนและการทำงาน ต้องทำงานด้วยความเสียสละ อุทิศตน มีปฏิสัมพันธ์ที่ดีต่อกันระหว่างเพื่อนร่วมงาน มีความยืดหยุ่นตนเองได้ตามนโยบายที่เปลี่ยนแปลง ส่วนกระบวนการปรับวัฒนธรรมองค์การ หัวใจหลักอยู่ที่ภาวะผู้นำของโรงเรียน ผู้ที่เป็นผู้นำจะต้องรู้จักชุมชน รู้จักเพื่อนร่วมงาน เพื่อการบริหารโครงสร้างขององค์การ และความร่วมมือกันที่ดีของทุกฝ่าย พฤติกรรมองค์การเพื่อการดำรงอยู่ของโรงเรียนจึงจะเกิดตามมา

ศิริขวัญ กลางสุรธณ และสุวิมล กฤษกุลหาสน์ (2560: 741-742) ได้ทำวิจัยเชิงบรรยาย (Descriptive Research) เกี่ยวกับการสร้างแบบวัดทักษะทางสังคมและทักษะการเรียนรู้ข้ามวัฒนธรรมในศตวรรษที่ 21 สำหรับนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 4-6 ที่อยู่ในโรงเรียนที่มีลักษณะ นักเรียนคละชาติพันธุ์ จำนวน 722 คน ซึ่งได้มาโดยการสุ่มแบบหลายขั้นตอน ที่ใช้เป็นแบบวัด แบบมาตราส่วนประมาณค่า 5 ระดับ จำนวน 37 ข้อ พบว่าความตรงเชิงเนื้อหา มีค่าอยู่ระหว่าง 0.60 ถึง 1.00 ค่าอำนาจจำแนกอยู่ระหว่าง 0.176 ถึง 0.458 และมีค่าความเที่ยงเท่ากับ 0.869 เมื่อนำไปตรวจสอบความตรงเชิงโครงสร้างด้วยวิธีการวิเคราะห์องค์ประกอบเชิงยืนยัน พบว่า โมเดลที่สร้างขึ้น มีความสอดคล้องกลมกลืนกับข้อมูลเชิงประจักษ์ โดยมีค่า $\chi^2/df = 1.437$, ค่า RMR = 0.049, ค่า RMSEA = 0.025, ค่า CFI = 0.953, ค่า GFI = 0.950 และค่า AGFI = 0.931

กิตติวรรณ สินธุนาวา และสถาพร ปกป้อง (2562: 63-64) ได้ศึกษาวิจัยเรื่อง ปัจจัย สำคัญของการเรียนรู้ประสบการณ์ข้ามวัฒนธรรม ผลการวิจัยพบว่า 1. ทักษะทางสังคมที่จำเป็น คือ ทักษะการใช้ภาษาอังกฤษในการติดต่อสื่อสารได้อย่างมีประสิทธิภาพ ทักษะการใช้เทคโนโลยี

สารสนเทศเพื่อการเรียนรู้และพัฒนาตนเองให้เท่าทันกับการเปลี่ยนแปลงของสังคมโลก และทักษะในการเรียนรู้และปรับตัว เพื่อให้เข้าใจเรื่องการเรียนรู้ข้ามวัฒนธรรมระหว่างสังคมไทยและสังคมอเมริกัน ซึ่งทักษะทางสังคมดังกล่าวข้างต้น นี้ถือเป็นปัจจัยสำคัญ และเป็นรากฐานในการพัฒนาความสามารถในการเรียนรู้ข้ามวัฒนธรรมในศตวรรษที่ 21 และ 2. ปัจจัยสำคัญของการเรียนรู้ประสบการณ์ข้ามวัฒนธรรม สำหรับนักศึกษาและบุคลากรที่เข้าร่วมโครงการแลกเปลี่ยนจะต้องประกอบไปด้วยปัจจัย 4S คือ 1) การศึกษาและทำความเข้าใจเกี่ยวกับวัฒนธรรมของผู้อื่น (Study) 2) การให้พื้นที่การแสดงออกสำหรับวัฒนธรรมอื่น และการยอมรับพฤติกรรมของบุคคลอื่นที่แตกต่างจากตนเอง (Space) 3) การสร้างกลยุทธ์ในการทำงานร่วมกับผู้ที่มีมาจากวัฒนธรรมอื่น (Strategy) และ 4) การเริ่มต้นลงมือปฏิบัติโดยการสร้างความสัมพันธ์ที่ดีกับผู้ที่มีมาจากวัฒนธรรมอื่น (Start)

จิตาภา เร่งมีศรีสุข และคณะ (2562: 1-2) ได้ศึกษางานวิจัยเรื่อง รูปแบบการพัฒนาทักษะทางสังคมของบัณฑิตนักปฏิบัติด้านบริการฐานความรู้ของมหาวิทยาลัยเทคโนโลยีราชมงคลสุวรรณภูมิ นี่เป็นการวิจัยแบบผสมวิธี มีวัตถุประสงค์เพื่อนำเสนอรูปแบบการพัฒนาทักษะทางสังคมของบัณฑิตนักปฏิบัติ ด้านบริการฐานความรู้ของมหาวิทยาลัยเทคโนโลยีราชมงคลสุวรรณภูมิ เป็นการวิจัยแบบผสมวิธี (Mix Method) โดยใช้เครื่องมือการวิจัยเป็น แบบสอบถาม จำนวน 375 ชุด การสัมภาษณ์แบบเจาะลึก จำนวน 17 คน และการสนทนากลุ่ม จำนวน 12 คน ผลการวิจัยพบว่ารูปแบบการสร้างผลผลิตมีบัณฑิตนักปฏิบัติด้านการบริการฐานความรู้ ประกอบด้วย ทักษะทางสังคมเป็นความสามารถในการปรับตัว การสร้างความสัมพันธ์ในทางบวกกับผู้อื่น โดยมีมนุษยสัมพันธ์ที่ดี มีภาวะผู้นำเป็นความสามารถในการนำตนเอง เป็นการสร้างทักษะเชิงองค์รวมในการทำงานร่วมกับผู้อื่น มี 5Q คือ IQ (Intelligence Quotient) ความฉลาดทางสติปัญญาในการคิด วิเคราะห์ การคำนวณ และการใช้เหตุผล EQ (Emotional Quotient) ความฉลาดทางอารมณ์ เข้าใจอารมณ์ตนเองและผู้อื่น และมองโลกในแง่ดี มีวิธีคิดตามหลักพรหมวิหาร 4 (เมตตา กรุณา มุทิตา และอุเบกขา) จะอยู่ร่วมกันกับผู้อื่นได้อย่างมีความสุข มี SQ (Social Quotient) ความฉลาดทางสังคมที่จะใช้ชีวิตอยู่ร่วมกับผู้อื่น มีใจเปิดกว้างยอมรับฟังความคิดเห็นของผู้อื่น อีกทั้งต้องไม่เบียดเบียนซึ่งกันและกัน มี AQ (Advisory Quotient) ความสามารถในการเผชิญปัญหาด้วยการใช้ปัญญาของตนเอง ด้วยการเรียนรู้จากสิ่งที่เกิดขึ้นแล้วลงมือแก้ไขปัญหาต่าง ๆ โดยไม่โทษสังคม และบัณฑิตต้องมีคุณธรรม (Merit) เป็นแนวความคิดที่ดีเป็นตัวบังคับให้ประพฤติดี ความดีงามที่มาจากจิตใจที่ดี และจริยธรรม (Ethics) เป็นการประพฤติที่ดีงามที่มาจากจิตใจอันดีงามของบัณฑิตที่เกิดจากการปลูกฝังจากการเรียนการสอนในมหาวิทยาลัย

1.9.2 งานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับการพัฒนาเครื่องมือวัดทักษะทางสังคมและการเรียนรู้ข้ามวัฒนธรรม

Matsumoto (2011) ได้ทำการวิจัย พัฒนาแบบวัดทักษะทางสังคมและการเรียนรู้ข้ามวัฒนธรรม แบบประเมินตนเอง ได้ข้อคำถาม 76 ข้อ การทดลองในครั้งนี้ได้ทำการทดลองใน 2 ภูมิภาค คือ เอเชียและยุโรป มีการทดสอบค่าความคลาดเคลื่อนจากการแปลภาษาหลายภาษา เพื่อให้ได้มาซึ่งคำตอบที่ไม่คลาดเคลื่อนจากสิ่งที่ผู้วิจัยต้องการถาม เพื่อหาความแตกต่างทางวัฒนธรรม และศึกษาจิตวิทยาทางสังคม ผลการวิจัยพบว่า คนเอเชียมีทักษะทางสังคมที่ลึกซึ้งกว่าคนในยุโรป ในขณะที่เดียวกันข้อปฏิบัติและสิทธิส่วนบุคคลของคนในยุโรปมีสูงกว่าคนในกลุ่มเอเชีย

Rahayu, Septiyan & Nugraha (2018) ได้พัฒนาเครื่องมือ โดยงานวิจัยนี้จัดทำในห้องเรียน SDN Talaga kulon ใช้วิธีในการวิจัยเป็นการทดลองก่อนการวิจัย ซึ่งออกแบบการวิจัยก่อน - หลังการทดสอบแบบกลุ่มเดียว จากการวิจัยก่อนการทดลองของ Soegeng (2016) กับ การทดสอบแบบกลุ่มเดียว การออกแบบหลังการทดสอบ เป็นการวิจัยโดยใช้การควบคุมน้อยที่สุด ส่วนเทคนิคการรวบรวมข้อมูลที่ดำเนินการในการศึกษานี้ โดยใช้ทักษะข้ามวัฒนธรรมมีเครื่องมือเป็นแบบสอบถามความร่วมมือ เพื่อทักษะแห่งศตวรรษที่ 21 ในรูปแบบของแบบทดสอบก่อนเรียน และแบบทดสอบหลังเรียน พร้อมข้อความทั้งหมด 18 ข้อ เพื่อดูทักษะการข้ามวัฒนธรรมของนักเรียน ก่อนที่จะใช้เครื่องมือจะทำการทดสอบเครื่องมือกับผู้เชี่ยวชาญ เพื่อให้เครื่องมือที่ใช้เป็นไปตามความต้องการจริง ๆ และสามารถตอบปัญหาของวัตถุประสงค์ได้

ญาณี วัฒนากร (2558) ได้พัฒนาเครื่องมือ เป็นลักษณะเฉพาะของแบบวัดทักษะการทำงานร่วมกับผู้อื่นแห่งศตวรรษที่ 21 ของนิสิตนักศึกษาปริญญาตรี โดยแบ่งเป็น 2 ส่วน คือ 1) ลักษณะเฉพาะของแบบวัดทักษะการทำงานร่วมกับผู้อื่นแห่งศตวรรษที่ 21 ของนิสิตนักศึกษาปริญญาบัณฑิต มีรูปแบบของแบบวัดที่มีลักษณะเป็นแบบวัดเชิงสถานการณ์ โดยแบบวัดประกอบด้วย ส่วนที่เป็นสถานการณ์และส่วนที่เป็นคำถามที่มีรายการคำตอบในรูปแบบมาตรฐานค่า (rating scale) 5 ระดับ การวิเคราะห์ข้อมูลจะใช้โปรแกรม SPSS และโปรแกรม LISREL ทั้งนี้แต่ละสถานการณ์จะมีรูปภาพแสดงสถานการณ์ต่าง ๆ และข้อความที่เกิดขึ้นในบริบทของกิจกรรมมหาวิทยาลัย จำนวน 24 สถานการณ์ ต่อจากสถานการณ์จะเป็นรายการคำตอบ ที่ผู้ตอบจะต้องตอบทุกข้อ โดยเป็นข้อคำถามที่วัดพฤติกรรมที่เป็นความคิดเห็นจำนวน 24 ข้อ และข้อคำถามที่วัดแนวโน้มในการปฏิบัติที่มีทั้งด้านบวกและด้านลบในข้อคำถาม จำนวน 72 ข้อ รวมทั้งสิ้น 96 ข้อ และ 2) แบบประเมินคุณภาพของลักษณะเฉพาะของแบบวัดทักษะการทำงานร่วมกับผู้อื่นแห่งศตวรรษที่ 21 ของนิสิตนักศึกษาปริญญาตรีมีลักษณะเป็นการให้ระดับความคิดเห็น เป็นมาตรฐานค่า 5 ระดับ แบ่งเป็นระดับความคิดเห็น 1 หมายถึง เห็นด้วยน้อยที่สุดไปจนถึง 5 หมายถึง เห็นด้วยมากที่สุด ซึ่งใช้ในการตรวจสอบความเป็นไปได้ ความเหมาะสม และความถูกต้อง

กฤติน แก้วเอียน (2560) ได้พัฒนาเครื่องมือวัดเป็นแบบวัดทักษะทางสังคมและการเรียนรู้ข้ามวัฒนธรรม แบบปรนัยจำนวน 30 ข้อ แต่ละข้อมี 4 ตัวเลือก คำตอบแต่ละข้อไม่มี

ถูก-ผิด มีคะแนนเป็น 1 - 4 คะแนน เพื่อเป็นเกณฑ์ระดับพฤติกรรมในการสร้างตัวเลือกในแต่ละข้อคำถาม เพื่อให้เห็นพฤติกรรมทักษะทางสังคมและการเรียนรู้ข้ามวัฒนธรรมของตัวบ่งชี้พฤติกรรมทักษะทางสังคมตามเกณฑ์ที่กำหนดไว้ โดยรูปแบบการวางตัวเลือกในแต่ละข้อมีการกระจายคำตอบอย่างสม่ำเสมอในสัดส่วนที่เหมาะสม จัดเรียงความยาวของตัวเลือก และเน้นคำที่อยู่ในรูปปฏิเสธ แล้วตรวจสอบความเที่ยงตรงเชิงเนื้อหา (Content Validity) โดยพิจารณาจากดัชนีความสอดคล้อง (Index of Item Object Congruence: IOC) ระหว่างแบบวัดและตัวบ่งชี้ ในด้านข้อคำถามและตัวบ่งชี้ ตัวเลือกและเกณฑ์ ที่ผู้วิจัยสร้างขึ้น รวมทั้งความถูกต้องทางภาษา พบว่าแบบวัดมีค่าดัชนีความสอดคล้อง (IOC) เท่ากับ 1.00 จำนวน 45 ข้อ 0.67 จำนวน 5 ข้อ ซึ่งทุกข้อผ่านเกณฑ์ 0.5 สามารถนำไปใช้ได้ (มาเรียม นิลพันธุ์, 2558) โดยตรวจสอบค่าอำนาจจำแนกของแบบวัดในแต่ละข้อด้วยสถิติทดสอบ t (t-test) เพื่อวิเคราะห์ความแตกต่างของค่าเฉลี่ยระหว่างกลุ่มสูงและกลุ่มต่ำ ผลการทดสอบ พบว่าข้อคำถามสามารถจำแนกกลุ่มสูงและกลุ่มต่ำ ได้อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 จำนวน 36 ข้อ ซึ่งพิจารณาใช้ข้อที่มีค่าอำนาจจำแนกได้ดีที่สุด 3 ลำดับแรก และคำนวณหาค่าความเที่ยง (Reliability) α - Coefficient ของ Cronbach ซึ่งได้ค่าความเที่ยงทั้งฉบับ เท่ากับ .901

ศิริขวัญ กลางสุพรรณ และสุวิมล กฤษศยาสา (2560) ได้สร้างเครื่องมือ เป็นแบบวัดทักษะทางสังคมและการเรียนรู้ข้ามวัฒนธรรมในศตวรรษที่ 21 สำหรับนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 4-6 ซึ่งมีลักษณะข้อคำถามเป็นแบบมาตราส่วนประมาณค่า 5 ระดับ ตามวิธีการของลิเคิร์ต (Likert) คือ มากที่สุด มาก ปานกลาง น้อย และน้อยที่สุด จำนวน 37 ข้อ ตรวจสอบคุณภาพของแบบวัดโดยการหาค่าความตรงเชิงเนื้อหา (Content Validity) ค่าอำนาจจำแนก (Item Discriminating) ค่าความเที่ยง (Reliability) และค่าความตรงเชิงโครงสร้าง (Construct Validity) ดำเนินการเก็บรวบรวมข้อมูล จำนวน 2 ครั้ง โดยครั้งที่ 1 เก็บข้อมูลกับกลุ่มทดลองใช้ (try out) จำนวน 75 คน ซึ่งเป็นนักเรียนที่มีลักษณะคล้ายกับกลุ่มตัวอย่างสำหรับการตรวจสอบคุณภาพของแบบวัดด้านค่าอำนาจจำแนก (Item Discriminating) และค่าความเที่ยง (Reliability) และครั้งที่ 2 นำไปใช้กับกลุ่มตัวอย่างจริง จำนวน 722 คน เพื่อตรวจสอบคุณภาพของแบบวัด ด้านความตรงเชิงโครงสร้าง (Construct Validity) ด้วยการวิเคราะห์องค์ประกอบเชิงยืนยัน (Confirmatory Factor Analysis) ผู้วิจัยใช้โปรแกรมสำเร็จรูปในการวิเคราะห์ข้อมูล ดังนี้ 1) สถิติสำหรับการสร้างและตรวจสอบคุณภาพเครื่องมือ ได้แก่ ค่าความตรงเชิงเนื้อหา โดยการหาค่าดัชนีความสอดคล้อง (Item objective Congruence: IOC) ค่าอำนาจจำแนก โดยการหาค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์ของเพียร์สัน (Pearson Product Moment correlation Coefficient) และค่าความเที่ยง โดยการใช้สูตรสัมประสิทธิ์แอลฟา (Alpha coefficient) ของครอนบาค (Cronbach) 2) สถิติสำหรับการวิเคราะห์ข้อมูล คือ การวิเคราะห์องค์ประกอบเชิงยืนยัน (Confirmatory Factor Analysis)

ซึ่งพิจารณาจากค่าดัชนีอัตราส่วนระหว่างค่าไค-สแควร์กับองศาอิสระ (χ^2/df) มีค่าอยู่ในช่วง 0.00 ถึง 2.00 ค่าดัชนีวัดความคลาดเคลื่อนของกลุ่มตัวอย่างที่คลาดเคลื่อนไปจากโมเดลทางทฤษฎี (RMR) มีค่าอยู่ในช่วง 0.00 ถึง 0.05 ค่ารากกำลังสองเฉลี่ยของค่าความคลาดเคลื่อนในการประมาณ (RMSEA) มีค่าอยู่ในช่วง 0.00 ถึง 0.05 ค่าดัชนีเปรียบเทียบสัดส่วนที่ปรับให้ดีขึ้น (CFI) มีค่าอยู่ในช่วง 0.95 ถึง 0.97 ค่าดัชนีวัดระดับความสอดคล้อง (GFI) มีค่าอยู่ในช่วง 0.95 ถึง 1.00 และค่าดัชนีวัดระดับความสอดคล้องที่ปรับแก้แล้ว (AGFI) มีค่าอยู่ในช่วง 0.90 ถึง 1.00

จากการศึกษางานวิจัยทั้งในและต่างประเทศที่เกี่ยวข้องกับทักษะทางสังคมและการเรียนรู้ข้ามวัฒนธรรม และการพัฒนาเครื่องมือวัดทักษะทางสังคมและการเรียนรู้ข้ามวัฒนธรรมนั้น มีลักษณะเป็นแบบสอบถาม หรือแบบสัมภาษณ์ โดยคำถามจะเป็นคำถามแบบปลายปิดมากกว่า ปลายเปิด ถ้ามถึงระดับความคิดเห็น ระดับความรู้สึก พฤติกรรมการทำงานร่วมกับผู้อื่น และการปรับตัวในการเข้าสังคม พบว่างานวิจัยส่วนใหญ่ที่ศึกษาในเรื่องทักษะทางสังคมและการเรียนรู้ข้ามวัฒนธรรม ศึกษาเพียงทักษะใดทักษะหนึ่งเท่านั้น แต่การวิจัยครั้งนี้มีจุดมุ่งหมายที่จะพัฒนาเครื่องมือวัด เพื่อวัดทักษะทางสังคมและการเรียนรู้ข้ามวัฒนธรรม สำหรับนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาตอนปลาย และหาเกณฑ์ปกติของแบบวัดทักษะทางสังคมและการเรียนรู้ข้ามวัฒนธรรม เพื่อตรวจสอบทักษะพื้นฐานในการเข้าสังคมและการเรียนรู้ต่างวัฒนธรรมของนักเรียนไทยว่าเป็นอย่างไร

2. แนวคิดเกี่ยวกับการพัฒนาแบบวัดและการสร้างเกณฑ์ปกติ (Norms)

ในการวิจัยครั้งนี้ ผู้วิจัยมีความต้องการที่จะพัฒนาเครื่องมือวัดทักษะทางสังคมและการเรียนรู้ข้ามวัฒนธรรม เพื่อนำมาใช้ในการประเมินระดับทักษะของนักเรียนระดับชั้นมัธยมศึกษาตอนปลาย ซึ่งจากการศึกษาเอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง พบว่ายังไม่มีเครื่องมือมาตรฐานที่ใช้ในการวัดทักษะทางสังคมและการเรียนรู้ข้ามวัฒนธรรม ดังนั้นผู้วิจัยจึงทำการทบทวนเอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้องเกี่ยวกับแนวคิดการพัฒนาแบบวัด การตรวจสอบคุณภาพของแบบวัด การสร้างเกณฑ์ปกติ (Norm) และงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง ซึ่งมีรายละเอียดดังต่อไปนี้

2.1 แนวคิดเกี่ยวกับการพัฒนาแบบวัด

การสร้างและพัฒนาแบบวัด อาจมีความแตกต่างตามประเภทของแบบวัดนั้น ๆ ส่วนใหญ่นักวิจัยจะเป็นผู้ดำเนินการสร้างเองเกือบทุกขั้นตอน โดยมีกระบวนการวางแผนและดำเนินการสร้างที่เป็นระบบ อาจมีความแตกต่างกันเพียงเล็กน้อยตามแบบวัดประเภทต่าง ๆ สรุปขั้นตอนสำคัญได้ 7 ขั้นตอนดังนี้ (ศิริชัย กาญจนวาสี, 2556: 19-23) 1) กำหนดจุดมุ่งหมายของการวัดและประเมินของการสร้างแบบวัด 2) วิเคราะห์ผลการเรียนรู้ที่มุ่งวัดและประเมินสิ่งที่ต้องการวัด และนำมากำหนดเป็นนิยามเชิงปฏิบัติการ (Operational definition) 3) สร้างเครื่องมือสำหรับการวัดและประเมิน แบ่งได้เป็น 3 ส่วนย่อย คือ 3.1) ออกแบบการสร้างเครื่องมือ โดยเตรียมตารางแสดงโครงสร้าง

รายละเอียด เพื่อกำหนดสัดส่วนของสิ่งที่ต้องการวัด 3.2) ลงมือสร้างเครื่องมือ โดยการร่างข้อคำถาม ซึ่งโครงสร้างของแบบสอบถามอาจแบ่งเป็น 3 ตอน คือ ตอนที่ 1 ข้อมูลเบื้องต้น/ข้อมูลทั่วไป ตอนที่ 2 ข้อมูลหลักเกี่ยวกับเรื่องที่จะถาม และตอนที่ 3 ข้อเสนอแนะ 3.3) ทดลองใช้ และตรวจสอบคุณภาพของเครื่องมือ ด้านความตรงเชิงเนื้อหาจากผู้เชี่ยวชาญ 4) เก็บรวบรวมข้อมูล 5) วิเคราะห์ข้อมูล 6) ตัดสินคุณค่าของผลการเรียนรู้ 7) รายงานและนำผลไปใช้ในการพัฒนา ปรับปรุงทักษะและการเรียนรู้ในการพัฒนาแบบวัดทักษะทางสังคมและการเรียนรู้ข้ามวัฒนธรรม สำหรับนักเรียนมัธยมศึกษาตอนปลาย ซึ่งผู้ตอบแบบวัดเป็นผู้เลือกตอบด้วยตนเองจึงมีแนวคิด ทฤษฎีที่เกี่ยวข้องในการตอบของนักเรียน โดยผู้วิจัยแบ่งเป็น 3 หัวข้อ คือ 1) ทฤษฎีเกี่ยวกับการรับรู้ตนเอง (Self-Theory) 2) ทฤษฎีการเรียนรู้ทางปัญญาสังคม (Social Cognitive Learning Theory) 3) การตอบตามความปรารถนาของสังคม (Social Desirability Scale)

2.1.1 ทฤษฎีเกี่ยวกับการรับรู้ตนเอง (Self-Theory)

ความหมายของการรับรู้ตนเองและทฤษฎีการรับรู้ตนเอง

จากการที่ผู้วิจัยได้ศึกษาเอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้องเกี่ยวกับทฤษฎีการรับรู้ตนเอง (Self-Theory) มีนักวิชาการบางท่าน ใช้คำว่า การรับรู้เกี่ยวกับตนเอง (Self Perception) หรือ การรู้จักตนเอง (Self Awareness) หรืออัตมโนทัศน์ (Self Concept) หรือความคิดเกี่ยวกับตนเอง (Self Concept) ไว้อย่างหลากหลาย สามารถสรุปได้ดังนี้ การรับรู้ความสามารถตนเอง (Perceived Self-Efficacy) หมายถึง ความเข้าใจ ความสนใจ การรับรู้ การตัดสินใจความสามารถของตนเองในทุก ๆ ด้าน เป็นความเชื่อของบุคคล เกี่ยวกับความสามารถในการกระทำสิ่งใดสิ่งหนึ่ง ซึ่งมีอิทธิพลต่อการดำรงชีวิต พฤติกรรมที่แสดงออกมา ซึ่งเป็นผลมาจากเรียนรู้และ ประสบการณ์ที่บุคคลได้มีปฏิสัมพันธ์กับบุคคลอื่นและสิ่งแวดล้อม อันเป็นตัวกำหนดจุดมุ่งหมายในชีวิต (Urbinner, 2020; กลัณญ์ เพชรภรณ์, 2555: 10-11; น้ำทิพย์ ่องอาจวานิชย์, 2556: 61; ภาสิต ศิริเทศ และณพวิทย์ ธรรมสีหา, 2562: 60-61) ซึ่ง Kako (2016) ได้ให้ความหมายเกี่ยวกับการรู้จักตนเอง (Self Awareness) ว่าเป็นความสามารถในการจดจ่อกับตัวเอง จัดการอารมณ์ และสามารถปรับเปลี่ยนพฤติกรรมให้สอดคล้องกับค่านิยมและวัฒนธรรมของสังคมได้ อีกทั้งวรรณญา สะอาดเอี่ยม (2557) ยังอธิบายเพิ่มเติมว่าการรู้จักตนเอง คือ การค้นพบตนเอง และสามารถแสดงออกทางการปฏิบัติจริง ผ่านการกระทำ ความคิด การพูดในสถานการณ์ต่าง ๆ ใช้ชีวิตอย่างมีความสุข

กล่าวโดยสรุปการรับรู้เกี่ยวกับตนเอง (Self Perception) หมายถึง ความเข้าใจในความสามารถของตนเอง ซึ่งมีอิทธิพลต่อการเรียนรู้ และพฤติกรรมต่าง ๆ ที่แสดงออกมาตามประสบการณ์ของแต่ละบุคคลที่มีความแตกต่างกัน

ทฤษฎีการรับรู้ความสามารถของตนเอง (Perceived Self-Efficacy) พัฒนามาจากทฤษฎีการเรียนรู้ทางปัญญาสังคม (Social Learning Theory: SCT) ซึ่งทฤษฎีนี้พัฒนาโดยนักจิตวิทยา ชาวแคนาดา Albert Bandura ซึ่งเป็นทฤษฎีที่มีอิทธิพลอย่างมาก ต่อการพัฒนาเทคนิควิธีการ รวมไปถึงการปรับเปลี่ยนพฤติกรรม โดย Bandura ศึกษาความเชื่อของแต่ละบุคคลเรื่องความสามารถในการกระทำสิ่งใดสิ่งหนึ่ง เรื่องใดเรื่องหนึ่ง (Bandura, 1977 อ้างถึงใน ภาสิต ศิริเทศ และณพวิทย์ ธรรมสีหา, 2562: 60-61)

แนวคิดพื้นฐานทฤษฎีเกี่ยวกับการรับรู้ตนเอง (Self-Theory) ของ Bandura เน้นแนวคิด 3 ประการได้แก่ 1. แนวคิดการเรียนรู้โดยการสังเกต (Observational Learning) 2. แนวคิดการกำกับตนเอง (Self-regulation) และ 3. แนวคิดการรับรู้ความสามารถตนเอง (Self-efficacy) โดย Bandura ได้พัฒนาและทดสอบ ทฤษฎีการรับรู้ความสามารถตนเอง (Self-efficacy) ประกอบด้วย ความคาดหวังในความสามารถของตนเอง และความคาดหวัง ในผลของการกระทำ ในระยะแรกปี ค.ศ.1977 Bandura เสนอแนวคิดของความคาดหวังในความสามารถตนเอง (Efficacy-Expectation) และให้ความหมายว่าเป็นความคาดหวัง มีสมมติฐานของทฤษฎี คือ ถ้าบุคคลมีการรับรู้หรือมีความเชื่อในความสามารถตนเองสูง และเมื่อทำแล้วจะได้ผลลัพธ์ตามที่คาดหวังไว้บุคคลนั้นก็จะมีความตั้งใจจะปฏิบัติมีรายละเอียดดังภาพที่ 2.3 (ภาสิต ศิริเทศ และณพวิทย์ ธรรมสีหา, 2562: 61)

ภาพที่ 2.3 ความแตกต่างระหว่างการรับรู้ความสามารถตนเองและความคาดหวังในผลลัพธ์ที่จะเกิดขึ้น ที่มา: Bandura, 1977 อ้างถึงในภาสิต ศิริเทศ และณพวิทย์ ธรรมสีหา, 2562: 61

จากโครงสร้างของทฤษฎีแสดงให้เห็นองค์ประกอบที่สำคัญ ดังนี้ 1) การรับรู้ความสามารถตนเอง (Perceived Self-efficacy) หมายถึง การตัดสินใจความสามารถของตนเองว่าจะสามารถทำงานได้ในระดับใด หรือเป็นความเชื่อของบุคคล เกี่ยวกับความสามารถในการกระทำสิ่งใดสิ่งหนึ่งซึ่งมีอิทธิพลต่อการดำรงชีวิต ความเชื่อในความสามารถของตนเอง พิจารณาจากความรู้สึก ความคิด การจูงใจ และพฤติกรรม 2) ความคาดหวังของผลลัพธ์ (Outcome Expectation) หมายถึงความเชื่อที่บุคคลประเมินค่าพฤติกรรมเฉพาะอย่างที่จะปฏิบัติอันจะนำไปสู่

ผลลัพธ์ตามที่คาดหวังไว้ เป็นการคาดหวังในสิ่งที่จะเกิดขึ้นสืบเนื่องจากพฤติกรรมที่ได้กระทำ โดยองค์ประกอบทั้ง 2 ข้างต้น ได้แก่ การรับรู้ความสามารถของตนเอง และความคาดหวังผลลัพธ์ มีผลต่อการตัดสินใจที่แสดงออกทางพฤติกรรมของบุคคลนั้น ๆ กล่าวคือ หากบุคคลมีการรับรู้ความสามารถของตนเองและมีความคาดหวังของผลลัพธ์ที่จะเกิดขึ้นสูงทั้งสองด้าน จะทำให้บุคคลมีแนวโน้มที่จะแสดงพฤติกรรมอย่างแน่นอน แต่ถ้ามีเพียงด้านใดสูงหรือต่ำ บุคคลนั้นมีแนวโน้มที่จะไม่แสดงพฤติกรรม

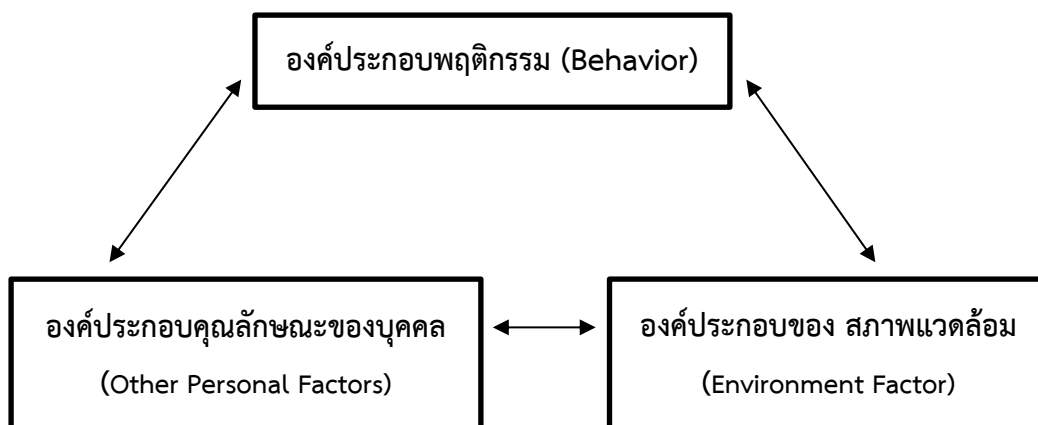
2.1.2 ทฤษฎีการเรียนรู้ทางปัญญาสังคม (Social Cognitive Learning Theory)

แนวคิดตามทฤษฎีและความสำคัญของทฤษฎีการเรียนรู้ทางปัญญาสังคม

ทฤษฎีการเรียนรู้ทางสังคม เป็นทฤษฎีที่ Bandura มีความเชื่อว่าการเรียนรู้ของมนุษย์ส่วนมากเป็นการเรียนรู้ โดยการสังเกตหรือการเลียนแบบ เน้นการมีปฏิสัมพันธ์ระหว่างพฤติกรรมของบุคคลกับสิ่งแวดล้อม เนื่องจากมนุษย์มีปฏิสัมพันธ์กับสิ่งแวดล้อมที่อยู่รอบ ๆ ตัวอยู่เสมอ และได้มีพัฒนาการมาเป็นลำดับ ทำให้ขอบข่ายทฤษฎีกว้างขวางขึ้น จึงเปลี่ยนเป็นทฤษฎีการเรียนรู้ทางปัญญาสังคม (Social Cognitive Theory) ซึ่งมีความเชื่อว่าการเรียนรู้ของมนุษย์ส่วนหนึ่ง เกิดจากการเรียนรู้จากประสบการณ์ของตนเองและอีกส่วนหนึ่ง เกิดจากการสังเกตพฤติกรรมของผู้อื่น จุดเน้นของทฤษฎีคือ การเรียนรู้ที่เกิดจากประสบการณ์ของตนเองและอีกส่วนหนึ่งเกิดจากการสังเกตผ่านตัวแบบ (model) (Bandura, 1986; มัชชรา ธรรมบุศย์, 2563)

ทฤษฎีการเรียนรู้ทางปัญญาสังคม (Social Cognitive Learning Theory) มีแนวคิดพื้นฐานของทฤษฎีการเรียนรู้ทางปัญญาสังคมของ Bandura กล่าวว่า พฤติกรรมของบุคคลเกิดจากการปฏิสัมพันธ์ซึ่งกันและกันระหว่าง 3 องค์ประกอบ ได้แก่ 1) องค์ประกอบพฤติกรรม (Behavior) 2) องค์ประกอบคุณลักษณะของบุคคล (Other Personal Factors) และ 3) องค์ประกอบของสภาพแวดล้อม (Environment Factor) ที่ทำหน้าที่กำหนดซึ่งกันและกัน ไม่ได้หมายความว่าทั้ง 3 ปัจจัยมีอิทธิพลในการกำหนดความสามารถของตนเอง (Self - Efficacy) โดยมีอิทธิพลที่จะช่วยให้บุคคลปฏิบัติตนบนพื้นฐานแนวคิดที่เกี่ยวกับการรับรู้ความสามารถของตนเอง ซึ่ง Bandura เชื่อว่าการศึกษากิจกรรมของมนุษย์จะต้องวิเคราะห์ทั้งใจ และสิ่งเร้าที่จะมาเสริมแรงให้ใจนั้นคงอยู่ พฤติกรรมการเรียนรู้ของมนุษย์จึง เกิดจากกระบวนการเรียนรู้ขององค์ประกอบหลายอย่างโดยมี พันธุกรรม สภาพแวดล้อมสังคม ประสบการณ์ความสามารถเฉพาะตัวของบุคคลผสมผสานกัน ซึ่งถ้าหากบุคคล มีการรับรู้ความสามารถตนเอง (Perceived Self - efficacy) และ คาดหวังในผลลัพธ์ของการปฏิบัติ (Outcome Expectations) เขาจะแสดง ซึ่งพฤติกรรมนั้นให้บรรลุเป้าหมายที่กำหนด ซึ่งมีรายละเอียดดังภาพที่ 2.4 (น้ำทิพย์ งามจาจวนิชย์, 2556: 64-65)

ภาพที่ 2.4 โครงสร้างความสัมพันธ์ระหว่าง 3 องค์ประกอบของทฤษฎีการเรียนรู้ทางปัญญา สังคม ของ Bandura, 1977 อ้างถึงใน นันทิพย์ งามอาภาวิชัย, 2556: 65

จากโครงสร้างความสัมพันธ์ระหว่าง 3 องค์ประกอบของทฤษฎีการเรียนรู้ทางปัญญา สังคม ของ Bandura สามารถอธิบายความสัมพันธ์ของปัจจัยทั้ง 3 องค์ประกอบ ได้ดังนี้

1) ความสัมพันธ์ระหว่างปัจจัยด้านบุคคลกับพฤติกรรม กล่าวคือ ปัจจัยด้านความคิด ความรู้สึก ความคาดหวัง ความเชื่อ การรับรู้เกี่ยวกับตนเอง เป้าหมาย และความตั้งใจเป็นตัวกำหนด ลักษณะ และทิศทางของพฤติกรรม ในขณะที่พฤติกรรมก็เป็นตัวกำหนดลักษณะการคิด และการตอบสนองทางอารมณ์

2) องค์ประกอบคุณลักษณะของบุคคล (Other Personal Factors) เป็นความสัมพันธ์ระหว่างปัจจัยด้านสิ่งแวดล้อมกับบุคคล กล่าวคือ ความคาดหวัง ความเชื่อ อารมณ์ และความสามารถทางปัญญาของบุคคล จะพัฒนาและเปลี่ยนแปลง โดยอิทธิพล ทางสังคม ที่ให้ข้อมูลและกระตุ้น การสนองตอบทางอารมณ์โดยการผ่านตัวแบบ การสอน และการชัก จูงทางสังคม โดยแต่ละบุคคล ตอบสนองต่อสิ่งเร้าแตกต่างกันตามสภาพแวดล้อมทางสังคมและ ลักษณะทางกายภาพ เช่น อายุ ขนาดของร่างกาย เชื้อชาติ เพศ ความน่าสนใจของร่างกาย บทบาท และสถานภาพทางสังคม

3) องค์ประกอบของสภาพแวดล้อม (Environment Factor) เป็นความสัมพันธ์ระหว่าง พฤติกรรม และสภาพแวดล้อม กล่าวคือ พฤติกรรมเปลี่ยนไปตามเงื่อนไขสภาพแวดล้อม ในขณะเดียวกันเงื่อนไขของสภาพแวดล้อมที่เปลี่ยนไป ทำให้พฤติกรรมถูกเปลี่ยนไปด้วย จากปัจจัย ทั้ง 3 ประการทำหน้าที่กำหนดซึ่งกันและกัน ไม่มีอิทธิพลในการกำหนดอย่างเท่าเทียมกัน ปัจจัยหนึ่ง อาจมีอิทธิพลมากกว่าอีกปัจจัยหนึ่ง อิทธิพลของแต่ละปัจจัยไม่ได้ เกิดขึ้นพร้อมกัน แต่ถ้าเวลาผ่านไป ปัจจัยใดปัจจัยหนึ่งจะมีอิทธิพลต่อการกำหนดปัจจัยอื่น ตัวอย่างเช่น นักศึกษาที่เข้าไปเรียน

ในชั้นเรียน ซึ่งเพื่อนนักศึกษา ส่วนมากขยันตั้งใจเรียน ดังนั้นเมื่อสภาพแวดล้อมเป็นเช่นนี้ก็ ส่งผลให้นักศึกษาเชื่อว่าความขยัน และการตั้งใจเรียนเป็นบรรทัดฐานของกลุ่มนี้ ซึ่งมีผลให้นักศึกษามีพฤติกรรม ซึ่งแสดงถึงความขยัน ตั้งใจเรียน และพฤติกรรม ซึ่งแสดงถึงความขยันและตั้งใจเรียนของนักศึกษา ทำหน้าที่เป็นสภาพแวดล้อม ให้กับนักศึกษาคนอื่น ๆ ด้วยเช่นกัน

2.1.3 การตอบสนองตามความปรารถนาของสังคม (Socially Desirable Responding)

การตอบสนองตามความปรารถนาของสังคม (Socially Desirable Responding) เป็นการตอบสนองต่อคำถามที่ไวต่อความรู้สึกทางสังคม (King & Brunner, 2000) การตอบสนองในลักษณะนี้จะทำให้การประเมินเกิดความลำเอียง ในกรณีการตอบคำถามที่เป็นลักษณะการรายงาน หรือประเมินตนเอง (Self-report) (Paulhus, 1991 cite in Verardi et al., 2010; Milfont, 2009) ซึ่ง จากการที่ผู้วิจัยได้ศึกษาเอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้องเกี่ยวกับการตอบสนองตามความปรารถนาของสังคม (Social Desirability Responding) มีนักวิจัยและนักจิตวิทยา ไว้อย่างหลากหลาย สามารถสรุปได้ดังนี้ การตอบสนองตามความปรารถนาของสังคม (Socially Desirable Responding) เป็นความโน้มเอียง หรือสะท้อนความต้องการของแต่ละบุคคลในการรายงานเกี่ยวกับบุคลิกภาพของตนเอง โดยใช้ความปรารถนาของสังคม เพื่อปฏิเสธข้อความหรือรายการที่สังคมไม่ปรารถนา แต่เป็นลักษณะการตอบที่สามารถสร้างความประทับใจให้กับบุคคลอื่นในสังคม (Edwards 1957; Johnson & Fendrich; 2005; Blake et al., 2006; เพ็ญญา ศรีโณม, 2558: 421-422) ซึ่งสุกัญญา จันทวาลย์ (2556) ได้ให้ความหมายของการตอบสนองตามความปรารถนาของสังคม (Socially Desirable Responding) ว่าเป็นลักษณะของบุคคลที่มีความโน้มเอียงที่จะให้คำตอบ หรือรายงานเกี่ยวกับบุคลิกภาพ ความคิด ความรู้สึก ทศนคติ หรือพฤติกรรมของตนเอง เพื่อให้ตนเองมีภาพลักษณ์ที่ดีเป็นที่ชื่นชอบและเป็นที่ยอมรับของสังคม ซึ่งในการตอบ บุคคลมักคำนึงถึงบรรทัดฐาน การยอมรับของคนในสังคม โดยปฏิเสธข้อความ หรือรายการที่สังคมไม่ปรารถนา อีกทั้งน้ำทิพย์ งามอาภาวิชัย (2556) ยังอธิบายเพิ่มเติมว่าการตอบสนองตามความปรารถนาของสังคม (Socially Desirable Responding) คือ แนวโน้ม ของบุคคลในการตอบสนองต่อสิ่งต่าง ๆ ตามความนิยมชมชอบของสังคม ในขณะที่มีงานวิจัยที่พบความลำเอียง (Bias) สำหรับการวัดการรายงานตนเองของคุณลักษณะบุคลิกภาพ (Personality) (Crowne & Marlow, 1960), เจตคติ (Attitudes) (Arkin & Lake, 1983) และพฤติกรรม (Behaviors) (Goode & Hatt, 1952) โดย Edwards (1957) ได้นำเสนอความหมายของ Social Desirability Bias คือ แนวโน้มของวัตถุประสงค์ในการตอบแบบวัดในทางที่นำเสนอ ในแบบที่สังคมยอมรับ เพื่อให้ได้มาจากการเห็นด้วยของผู้อื่น ซึ่งความลำเอียงในการตอบสนองตามความปรารถนาของสังคม (Social Desirability Response Bias) ส่งผลต่อความตรงของแบบสอบถาม (Huang et al, 1998) เป็นการพิจารณาที่สำคัญ และแหล่งผิดปกติของความลำเอียงส่งผลต่อความตรงของผลการวิจัยในการทดลอง และการสำรวจในทางจิตวิทยาและสังคมวิทยา (Nederhof,

1985; Paulhus, 1991 cite in Verardi et al., 2010; Peltier & Walsh, 1990) ดังนั้นแบบวัดการตอบตามความปรารถนาของสังคม (Social Desirability Scales) เป็นเครื่องมือวัดใช้ประเมินความโน้มเอียงของแต่ละบุคคลที่นำเสนอตนเองในทางที่นิยมชมชอบของสังคม (Moorman & Podsakoff, 1992)

การควบคุมอิทธิพลของความปรารถนาของสังคม แบ่งเป็น 3 วิธี ดังนี้ (1) เทคนิคการมีเหตุผล (Rational Techniques) (2) การลดความต้องการ (Demand Reduction) และ (3) เทคนิคความแปรปรวนร่วม (Covariate Techniques) ซึ่งทั้ง 3 วิธีนี้สอดคล้องกับวิธีที่ใช้ระหว่างโครงสร้างการทดสอบ ระหว่างการบริหารการทดสอบ และระหว่างการวิเคราะห์ข้อมูล ตามลำดับ (สุกัญญา จันทวาลย์, 2556: 17-18)

1) เทคนิคการมีเหตุผล (Rational Techniques) คือ การป้องกันผู้ตอบจากการตอบในรูปแบบที่นำเสนอมากเกินไป เช่น การจำกัดตัวเลือกข้อความที่มีความปรารถนาของสังคมในระดับปานกลาง ข้อคำถามแบบบังคับเลือก อาจมีความปรารถนาของสังคมเหมือนกันหรือเท่ากันได้

2) การลดความต้องการ (Demand Reduction) คือ ไม่ระบุชื่อผู้ตอบ (Anonymity) และเก็บข้อมูลของผู้ตอบเป็นความลับ (Confidentiality) ให้มากที่สุด การให้ข้อมูลย้อนกลับที่เป็นประโยชน์ต่อผู้ตอบ จะทำให้ผู้ตอบเลือกตอบอย่างซื่อสัตย์ โดยผู้วิจัยจะต้องให้ข้อแนะนำทั้งหมดไว้ในคำชี้แจงก่อนการทดสอบ เพื่อลดความต้องการตอบตามความปรารถนาของสังคม

3) เทคนิคความแปรปรวนร่วม (Covariate Techniques) เทคนิคนี้เกี่ยวข้องกับการบริหารแบบวัด SDR ตามเนื้อหาของการวัดที่สนใจ เนื่องจากคะแนน SDR เป็นส่วนหนึ่งของเนื้อหา การวัด ถ้าจะสร้างการวัดเนื้อหาที่บริสุทธิ์ ไม่ควรใช้เทคนิคความแปรปรวนร่วม เพราะความแปรปรวน จะแปรเปลี่ยนไป และทำให้ความตรงของเนื้อหาในการวัดลดลง (Ones, Viswesvaran, & Reiss, 1996) ผู้ประเมินจึงควรใช้วิธีที่มีเหตุผลและลดความต้องการที่ผู้ตอบเลือกตอบตามความต้องการของสังคม

2.2 การตรวจสอบคุณภาพของแบบวัด

ผู้วิจัยได้ศึกษาเอกสาร และงานวิจัยที่เกี่ยวข้องในการตรวจสอบคุณภาพของแบบวัดด้านความตรง ความเที่ยง อำนาจจำแนก ตามแนวคิดทฤษฎีการทดสอบแบบดั้งเดิม (Classic Test Theory: CTT) ซึ่งแบบวัดลักษณะนี้เป็นเครื่องมือการวิจัยที่ใช้วัดความรู้ วัดความสามารถของบุคคล จึงจำเป็นอย่างยิ่งที่จะต้องหาคุณภาพของเครื่องมือ 3 ประการ ดังนี้ 1) ความตรง (Validity) ซึ่งแบ่งเป็นความตรงเชิงเนื้อหา และความตรงเชิงโครงสร้าง 2) ความเที่ยง (Reliability) 3) ค่าอำนาจจำแนก (Discrimination) 4) วิเคราะห์ความไม่แปรเปลี่ยนของโมเดลการวัด (บุญชม ศรีสะอาด, 2553: 103; ฉัตรศิริ ปิยะพิมลสิทธิ์, 2559: 88-93; ญัฐภรณ์ หลาวทอง, 2559: 81-83; สุชาติ สกลกิจรุ่งโรจน์, 2563: 3; สุทธิมาศ อภีรักษ์ณิษฐ์, 2563) ซึ่งมีรายละเอียดดังต่อไปนี้

2.2.1 ความตรง (Validity)

ความตรง เป็นคุณสมบัติที่สำคัญที่สุดของแบบสอบถาม หรือเครื่องมือวัดผลที่สามารถวัดได้ตรงตามวัตถุประสงค์ที่ต้องการวัดได้อย่างถูกต้องแม่นยำ ครอบคลุมครบถ้วนตรงตามเนื้อหาสาระ และสอดคล้องตรงตามความเป็นจริงของสิ่งที่ต้องการวัด โดยพิจารณาจากความเหมาะสม (Appropriateness) ความหมาย (Meaningfulness) และประโยชน์ (Usefulness) ของข้อสรุปที่ได้มาจากผลของการวัด การตรวจสอบความตรง เป็น “กระบวนการรวบรวมและวิเคราะห์หลักฐานเพื่อการสนับสนุน ความเหมาะสมและความถูกต้องของการนำคะแนนจากเครื่องมือวัดไปสรุปอ้างอิงถึงคุณลักษณะที่มุ่งวัด” ซึ่งสามารถจำแนกประเภทการตรวจสอบความตรงตามเป้าหมายสำคัญได้ 3 ประเภทหลัก ๆ ได้แก่ ความตรงเชิงเนื้อหา (Content validity) ความตรงตามเกณฑ์สัมพันธ์ (Criterion-related validity) และความตรงเชิงทฤษฎี / โครงสร้าง (Construct validity) ซึ่งแต่ละประเภทมีความหมาย วิธีตรวจสอบ และความสำคัญที่แตกต่างกัน ดังรายละเอียดในตารางที่ 2.4 (ศิริชัย กาญจนวาสี, 2556: 99-104; เจนรบ โกรธา, 2558: 3-5)

ตารางที่ 2.4 ประเภทของความตรง ความหมาย และวิธีการตรวจสอบ

(ศิริชัย กาญจนวาสี, 2556: 103-104)

ประเภท	ความหมาย	วิธีการตรวจสอบ
1. ความตรงเชิงเนื้อหา (Content validity)	ความสามารถในการวัดกลุ่มตัวอย่างเนื้อหา วัดได้ครอบคลุม และเป็นตัวแทนของมวลเนื้อหา หรือประสบการณ์ที่มุ่งวัด	1) ให้ผู้เชี่ยวชาญตรวจสอบความเหมาะสม ของนิยาม และขอบเขตของเนื้อหาหรือ ประสบการณ์ที่มุ่งวัด 2) ตรวจสอบกลุ่มตัวอย่างเนื้อหาหรือพฤติกรรมที่นำมาใช้วัดในเครื่องมือว่ามีความครอบคลุมเนื้อหาหรือประสบการณ์ทั้งหมดหรือไม่ เพียงไร 3) เปรียบเทียบสัดส่วนของข้อคำถามว่ามีความสอดคล้องกับน้ำหนักความสำคัญของแต่ละลักษณะเนื้อหาที่มุ่งวัดมากน้อยเพียงไร

ตารางที่ 2.5 ประเภทของความตรง ความหมาย และวิธีการตรวจสอบ (ต่อ)

(ศิริชัย กาญจนวาสี, 2556: 103-104)

ประเภท	ความหมาย	วิธีการตรวจสอบ
2. ความตรงตามเกณฑ์สัมพันธ์ (Criterion-related validity)	ความสามารถในการวัด ลักษณะที่สนใจได้ สอดคล้องกับเกณฑ์ ภายนอก	คำนวณค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์ ระหว่างคะแนนที่วัดได้จากเครื่องมือ กับคะแนนจากเกณฑ์ภายนอก ซึ่งวัด ได้จากเครื่องมืออิสระอื่น ที่เชื่อถือได้
2.1 ความตรงตามสภาพ หรือ ร่วมสมัย (Concurrent validity)	ความสามารถในการวัด ลักษณะที่สนใจได้ตรง ตามสมรรถนะของสิ่งนั้น ในสภาพปัจจุบัน	คำนวณค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์ ระหว่างคะแนนที่วัดได้จากเครื่องมือ กับคะแนนที่วัดได้จากเครื่องมือ มาตรฐานอื่น ซึ่งสามารถวัดสิ่งนั้นได้ ในสภาพปัจจุบันคำนวณค่า สัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์ระหว่าง
2.2 ความตรงเชิงทำนาย (Predictive validity)	ความสามารถในการวัด ลักษณะที่สนใจได้ตรง ตามสมรรถนะของสิ่งนั้น ที่จะเกิดขึ้นในอนาคต	คะแนนที่วัดได้จากเครื่องมือกับ คะแนนที่วัดได้จากเครื่องมือ มาตรฐานอื่น ซึ่งสามารถวัดสิ่งนั้นได้ ในเวลาต่อมาหรือในอนาคต
3. ความตรงเชิงทฤษฎี หรือ ความตรงเชิงโครงสร้าง (Construct Validity)	ความสามารถในการวัด ได้ตรงตามลักษณะที่มุ่ง วัด โดยผลการวัดมีความ สอดคล้องกับโครงสร้าง และความหมายทาง ทฤษฎีของลักษณะที่มุ่ง วัดนั้น	ศึกษาความสัมพันธ์ระหว่างผลการวัด ที่ได้จากเครื่องมือกับโครงสร้าง และ คำทำนายทางทฤษฎีของลักษณะที่มุ่ง วัด โดยอาศัยข้อสนับสนุนเชิงสะสม ของหลักฐานจากวิธีการวิเคราะห์ต่าง ๆ เช่น 1. วิธีตัดสินโดยผู้เชี่ยวชาญ 2. วิธีเปรียบเทียบคะแนนระหว่าง กลุ่มที่ทราบผล 3. วิธีเปรียบเทียบคะแนนจากการ ทดลอง 4. วิธีวิเคราะห์เมทริกซ์พหุลักษณะ- พหุวิธี 5. วิธีวิเคราะห์ตัวประกอบ

จากตารางที่ 2.4 ผู้วิจัยสังเกตเห็นว่า ความตรงเชิงเนื้อหา (Content Validity) เป็นความตรงพื้นฐาน ที่มีความสำคัญต่อการพัฒนาแบบสอบประเภทต่าง ๆ ทางจิตวิทยาและการศึกษา ซึ่งมีเป้าหมายชัดเจนในการตรวจสอบว่า “ข้อสอบที่ใช้มีความเพียงพอและเป็นตัวแทนมวลความรู้/ประสบการณ์ (Domain of content) หรือแนวคิดเชิงทฤษฎี (Theoretical concept) ที่มุ่งวัดได้ครบถ้วนเพียงไร” และความตรงเชิงทฤษฎี หรือความตรงเชิงโครงสร้าง (Construct Validity) เป็นคุณสมบัติที่สำคัญที่สุดของเครื่องมือวัดลักษณะที่เป็นนามธรรม ไม่สามารถสังเกตได้โดยตรง ต้องทำการวัดทางอ้อม จึงจำเป็นต้องใช้การพิจารณาลักษณะนั้นในบริบทของทฤษฎี โดยอาศัยแนวคิดเชิงทฤษฎี (Theoretical concepts) เพื่อตรวจสอบความสอดคล้องและคำทำนายตามทฤษฎี (ศิริชัย กาญจนวาสี, 2556: 104-119) ดังนั้น ผู้วิจัยจึงขอเสนอวิธีการตรวจสอบความตรงเชิงเนื้อหา (Content Validity) และความตรงเชิงทฤษฎี หรือความตรงเชิงโครงสร้าง (Construct Validity) ด้วยวิธีการวิเคราะห์องค์ประกอบ ดังนี้

การตรวจสอบความตรงเชิงเนื้อหา (Content Validity)

ความตรงเชิงเนื้อหาของแบบสอบมีความสำคัญสำหรับการทดสอบ เพื่อวัดว่า “ผู้สอบมีความรู้/ความสามารถในสิ่งที่มุ่งวัดเพียงใด” โดยเนื้อหาจะต้องครอบคลุมครบถ้วน และเป็นตัวแทนของสาระสำคัญในแต่ละด้านของสิ่งที่มุ่งวัด สะท้อนได้จากแผนผังการวิเคราะห์ข้อสอบตามองค์ประกอบ โดยการตรวจสอบใช้การตัดสินของกลุ่มผู้เชี่ยวชาญที่เป็นอิสระจากกันว่า กลุ่มตัวอย่างในแบบสอบมีขอบเขตที่ครอบคลุม และเป็นตัวแทนที่มีความสอดคล้องกับนิยาม หรือวัตถุประสงค์ รวมไปถึงประสบการณ์ที่มุ่งวัดนั้น

ขั้นตอนการสร้างแบบสอบเพื่อให้มีความตรงเชิงเนื้อเรื่อง

แนวคิดของการพัฒนาแบบสอบเพื่อให้มีความตรงเชิงเนื้อเรื่อง ซึ่งมีรายละเอียดดังภาพที่ 2.5 (ศิริชัย กาญจนวาสี, 2556: 106-107)

ภาพที่ 2.5 แนวคิดของการพัฒนาแบบสอบให้มีความตรงเชิงเนื้อหา

ที่มา : (ศิริชัย กาญจนวาสี, 2556: 106-107)

ขั้นตอนการตรวจสอบความตรงเชิงเนื้อหา

การตรวจสอบความตรงเชิงเนื้อเรื่อง สามารถดำเนินการตามขั้นตอนดังนี้

- 1) คัดเลือกกลุ่มผู้เชี่ยวชาญ เกี่ยวกับเนื้อหานั้น และมีความรู้ในหลักการวัดและประเมินผล มีจำนวน 3 คนขึ้นไป (นิยมใช้เป็นจำนวนคี่)
- 2) ติดต่อประสานงานผู้เชี่ยวชาญ และจัดส่งเอกสารให้ผู้เชี่ยวชาญ ได้แก่ ผังข้อสอบ ข้อสอบ และแบบฟอร์มการตรวจ เพื่อให้ผู้เชี่ยวชาญดำเนินการตัดสินใจประเด็นต่าง ๆ ต่อไปนี้
  - 2.1) ความเหมาะสมของขอบเขต และความชัดเจนของเนื้อหาที่ต้องการวัด

2.2) ความครอบคลุมของโครงสร้าง และความเป็นตัวแทนของเนื้อหาที่ต้องการวัดของผังข้อสอบ

2.3) ความสอดคล้องตรงตามจุดมุ่งหมาย และเนื้อหาที่มุ่งวัดของข้อสอบที่สร้างขึ้น

3) วิเคราะห์ผลการตัดสินของกลุ่มผู้เชี่ยวชาญ โดยการพิจารณาต่อบังชี้ต่อไปนี้

3.1) ระดับความเหมาะสมของขอบเขต และความชัดเจนของเนื้อหาที่มุ่งวัด

3.2) สัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์ระหว่างน้ำหนักความสำคัญของแต่ละจุดมุ่งหมายกับจำนวนข้อสอบที่ใช้วัดจุดมุ่งหมายนั้น

3.3) ดัชนีความสอดคล้องระหว่างสิ่งที่ข้อสอบมุ่งวัดกับจุดมุ่งหมาย หรือร้อยละของจำนวนข้อสอบที่มุ่งวัดได้สอดคล้องกับจุดมุ่งหมาย โดยสามารถใช้สูตรการคำนวณดัชนีความสอดคล้องกับวัตถุประสงค์ (Index of Objective Congruence: IOC) โดยมีเกณฑ์ในการคัดเลือกข้อสอบหรือข้อคำถามที่มีความตรงเชิงเนื้อหาจะคัดเลือกข้อที่ค่า IOC มากกว่า 0.50 เป็นต้นไป และหากมีข้อเสนอแนะเพิ่มเติมจากผู้เชี่ยวชาญควรปรับแก้ให้สมบูรณ์ (ณัฐภรณ์ หลาวทอง, 2559: 96)

การตรวจสอบความตรงเชิงทฤษฎี หรือความตรงเชิงโครงสร้าง (Construct Validity) การตรวจสอบความตรงตามโครงสร้าง เป็นกระบวนการศึกษาขอบเขตความเหมาะสมของการนำคะแนนจากแบบสอบไปแปลผลถึงลักษณะทางจิตวิทยาที่มุ่งวัดได้ดีเพียงไร การตรวจสอบความตรงเชิงทฤษฎี หรือความตรงเชิงโครงสร้าง (Construct Validity) ถือว่าเป็นกระบวนการที่มีความเกี่ยวข้องสัมพันธ์ และส่งเสริมกระบวนการสร้างทฤษฎี (Theory building) และการทดสอบทฤษฎี (Theory testing) (Cronbach and Meehl, 1955) การตรวจสอบความตรงเชิงโครงสร้างจึงต้องทำการวิเคราะห์ทั้งกระบวนการพัฒนาแบบสอบ เพื่อให้ได้หลักฐานสนับสนุนความตรงทั้งในแง่ความตรงเชิงเนื้อเรื่อง ความตรงตามเกณฑ์สัมพันธ์ และหลักฐานอื่น ๆ ที่สอดคล้องกับคำทำนายทางทฤษฎีเกี่ยวกับลักษณะที่มุ่งวัดนั้น

ขั้นตอนการสร้างแบบสอบและการตรวจสอบความตรงเชิงโครงสร้าง

กระบวนการสร้างเครื่องมือหรือแบบสอบและการตรวจสอบความตรงเชิงโครงสร้างมีขั้นตอนสำคัญดังนี้

1) ศึกษาทฤษฎี และนิยามลักษณะที่มุ่งวัด จากกรอบแนวคิดเชิงทฤษฎี เกี่ยวกับลักษณะที่มุ่งวัด จะต้องให้ความหมายของลักษณะที่มุ่งวัด โดยกำหนดนิยามต่อไปนี้

2) สร้างเครื่องมือวัดหรือแบบสอบ จากกรอบแนวคิดทฤษฎี และนิยามของลักษณะที่มุ่งวัดนำมาใช้สร้างเครื่องมือวัดหรือแบบสอบดังนี้

2.1) ร่างข้อคำถามที่ตรงประเด็นและเป็นตัวแทนพฤติกรรมบ่งชี้ลักษณะที่มุ่งวัดตามนิยามที่กำหนดไว้

2.2) ให้ผู้เชี่ยวชาญตรวจสอบความเหมาะสม และความครอบคลุมของนิยามความตรงตามเนื้อเรื่อง และทำการปรับปรุงแก้ไข

3) ตั้งสมมติฐานตามคำทำนายของทฤษฎี จากคำทำนายของทฤษฎี นำมาตั้งเป็นสมมติฐาน เกี่ยวกับลักษณะที่มุ่งวัด โดยอาจพิจารณาแนวทางตั้งสมมติฐานดังนี้

3.1) ถ้าเครื่องมือหรือแบบสอบนั้นวัดลักษณะนั้นได้จริง ผลการวัดคาดว่าจะแตกต่างกันตามลักษณะกายภาพ หรือตัวแปรเกณฑ์ใดบ้าง เช่น กลุ่มอายุ กลุ่มความสามารถ กลุ่มวัฒนธรรม เป็นต้น

3.2) ลักษณะที่วัดนั้นคาดว่าจะมีความสัมพันธ์/ไม่สัมพันธ์กับลักษณะอื่นใดบ้าง ความสัมพันธ์นั้นควรมีทิศทางใด และขนาดความสัมพันธ์ หรือการเปลี่ยนแปลง ลักษณะนั้นมีความสัมพันธ์กับเวลา หรือการจัดกระทำใดบ้าง

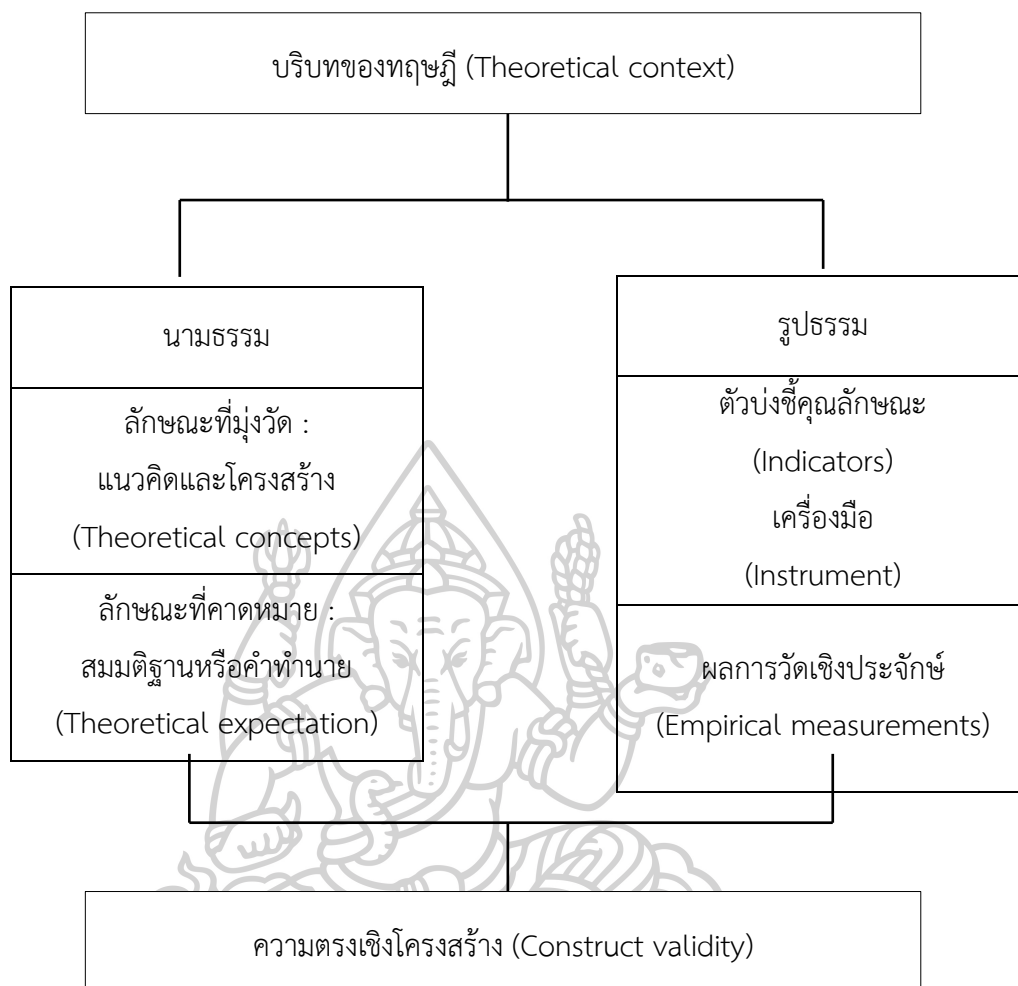
4) เก็บรวบรวมข้อมูลจากกลุ่มตัวอย่าง ทำการเก็บรวบรวมข้อมูลดังนี้

4.1) นำเครื่องมือหรือแบบสอบไปใช้ทดสอบกับกลุ่มตัวอย่างที่มีขนาดใหญ่เพียงพอ

4.2) รวบรวมข้อมูลหรือตัวแปรอื่น ๆ ที่เกี่ยวข้องกับกลุ่มตัวอย่าง

5) วิเคราะห์ข้อมูลสนับสนุนความตรงเชิงโครงสร้างวิเคราะห์ข้อมูลเพื่อตรวจสอบสมมติฐานว่าเป็นไปตามสมมติฐานหรือไม่โดยใช้หลักฐานเชิงประจักษ์ และหลักเหตุผลประกอบการพิจารณา เพื่อใช้เป็นหลักฐานสนับสนุนความตรงเชิงโครงสร้าง มีรายละเอียดดังภาพที่ 2.6 (ศิริชัย กาญจนวาสี, 2556: 122)

ภาพที่ 2.6 มโนทัศน์ของการตรวจสอบความตรงเชิงโครงสร้าง
ที่มา : (ศิริชัย กาญจนวาสี, 2556: 122)

ความตรงตามทฤษฎี หรือความตรงเชิงโครงสร้าง (Construct validity) หมายถึง ความสามารถในการวัดได้ตรงตามลักษณะที่มุ่งวัด โดยผลการวัดมีความสอดคล้องกับโครงสร้าง และความหมายทางทฤษฎีของลักษณะที่มุ่งวัด มีวิธีการตรวจสอบความตรงเชิงโครงสร้าง โดยการศึกษาความสัมพันธ์ระหว่างผลการวัดที่ได้จากเครื่องมือกับโครงสร้างและคำทำนายทางทฤษฎีของลักษณะที่มุ่งวัด โดยอาศัยการสนับสนุนจากวิธีวิเคราะห์ต่าง ๆ ดังนี้ 1) วิธีการตัดสินโดยผู้เชี่ยวชาญหรือการตรวจเชิงตรรกะ 2) วิธีเปรียบเทียบคะแนนระหว่างกลุ่มที่ทราบผลแล้ว (Comparing the scores of know groups) 3) วิธีเปรียบเทียบกับคะแนนจากการทดลอง (Comparing scores from experiment) 4) วิธีวิเคราะห์เมตริกซ์พหุลักษณะพหุวิธี (Multitrait-multimethod: MTMM) และ 5) วิธีการวิเคราะห์องค์ประกอบ (Factor analysis)

จากข้อมูลข้างต้น ผู้วิจัยสังเกตเห็นว่าวิธีการตรวจสอบความตรงเชิงทฤษฎี หรือความตรงเชิงโครงสร้าง (Construct validity) ด้วยวิธีการวิเคราะห์องค์ประกอบ เป็นเทคนิคทางสถิติที่ใช้สร้างองค์ประกอบจากหลายตัวแปร โดยรวมกลุ่มตัวแปรที่เกี่ยวข้องสัมพันธ์กันให้เป็นองค์ประกอบเดียวกัน ซึ่งมีรายละเอียดดังต่อไปนี้

การวิเคราะห์ตัวประกอบ (Factor analysis) ซึ่งเป็นเทคนิคทางสถิติสำหรับวิเคราะห์ความสัมพันธ์ระหว่างตัวแปรที่สังเกตค่าได้ เพื่อหาลักษณะร่วมกันของชุดตัวแปรเหล่านั้น ลักษณะร่วมกันนี้เรียกว่า ตัวประกอบ (Factor) ซึ่งเป็นตัวแปรเชิงสมมติฐานที่ไม่สามารถสังเกตได้โดยตรง แต่คาดว่าเป็นลักษณะหรือโครงสร้างที่เกิดจากการเกาะกลุ่มของตัวแปรที่มีความสัมพันธ์กันสูงจากการวิเคราะห์ตัวประกอบทำให้ได้ตัวประกอบ ซึ่งสามารถใช้เป็นหลักฐานตรวจสอบความตรงเชิงทฤษฎีของเครื่องมือหรือแบบสอบถามได้ใน 2 ลักษณะ ได้แก่ (1) แบบสอบถามมุ่งวัดลักษณะได้สอดคล้องกับโครงสร้างทางทฤษฎีของลักษณะที่มุ่งวัดนั้นเพียงไร (วัดส่วนประกอบได้ครอบคลุมโครงสร้างทางทฤษฎีของลักษณะที่สนใจ) และ (2) แบบสอบถามมุ่งวัดลักษณะได้ตรงตามลักษณะที่ต้องการวัดนั้นเพียงไร (วัดตัวประกอบรวมได้ตรงตามลักษณะที่สนใจ)

โมเดลสำหรับวิเคราะห์องค์ประกอบที่ใช้อยู่ในปัจจุบันมีอยู่ 2 โมเดล ได้แก่ โมเดลการวิเคราะห์องค์ประกอบเชิงสำรวจ (Exploratory Factor Model) และโมเดลการวิเคราะห์องค์ประกอบเชิงยืนยัน (Confirmatory Factor Model) ดังจะได้กล่าวในรายละเอียด ซึ่งผู้วิจัยขอเสนอเฉพาะในส่วนของโมเดลการวิเคราะห์องค์ประกอบเชิงยืนยัน (Confirmatory Factor Model) ซึ่งมีรายละเอียดดังต่อไปนี้

การวิเคราะห์องค์ประกอบเชิงยืนยัน (Confirmatory Factor Analysis)

การวิเคราะห์องค์ประกอบเชิงยืนยัน (CFA) มีโมเดล ข้อตกลงเบื้องต้น และขั้นตอนการดำเนินงานที่ค่อนข้างสลับซับซ้อน และจำเป็นต้องอาศัยเทคนิคการวิเคราะห์ทางสถิติขั้นสูง ในที่นี้จะขอกกล่าวถึงหลักการและแนวทางอย่างกว้าง ๆ เพื่อเป็นพื้นฐานสำหรับการติดตามศึกษาในขั้นสูงต่อไป

ขั้นตอนการวิเคราะห์องค์ประกอบเชิงยืนยัน

การวิเคราะห์องค์ประกอบเชิงยืนยันมีขั้นตอนสำคัญมีรายละเอียดดังนี้ (น้ำทิพย์ อองอาจวานิชย์, 2556: 89-90; ศิริชัย กาญจนวาสิ, 2556: 139-141)

1) กำหนดรูปแบบของโมเดลตัวประกอบ (Specification of the confirmatory factor model) จากทฤษฎีเกี่ยวกับลักษณะที่ต้องการตรวจสอบยืนยัน ผู้วิเคราะห์จะต้องกำหนดรายละเอียดรูปแบบของโมเดลตัวประกอบเชิงยืนยันที่ต้องการนำมาตรวจสอบ ดังนี้

1.1) จำนวนตัวประกอบรวม และจำนวนตัวแปรที่สังเกตได้

1.2) ความสัมพันธ์ระหว่างตัวประกอบร่วมกับตัวแปรที่สังเกตได้ และความสัมพันธ์ระหว่างตัวแปรที่สังเกตได้กับตัวประกอบส่วนที่เหลือ

1.3) ความแปรปรวนและความแปรปรวนร่วมระหว่างตัวประกอบร่วม

1.4) ความแปรปรวนและความแปรปรวนร่วมระหว่างตัวประกอบส่วนที่เหลือ

2) ศึกษาคุณสมบัติที่จำเป็น สำหรับการประมาณค่าพารามิเตอร์ของโมเดล (Identification of the confirmatory factor model) การประมาณค่าพารามิเตอร์แต่ละตัวในโมเดลจะเป็นเอกลักษณ์ (Unique) ก็ต่อเมื่อโครงสร้างของโมเดลอยู่ในเงื่อนไขที่สามารถใช้ประมาณค่าพารามิเตอร์ที่สนใจทุกตัวได้ (Identify) ถ้าโมเดลไม่ Identify ก็เป็นไปได้ที่จะประมาณค่าพารามิเตอร์ของโมเดลอย่างเป็นเอกลักษณ์ โดยเงื่อนไขที่จะทำให้โครงสร้างโมเดลสามารถใช้ประมาณค่าพารามิเตอร์ที่สนใจได้ มีดังนี้

2.1) เงื่อนไขที่จำเป็น (Necessary) สำหรับโครงสร้างของโมเดล คือ จะต้องมีย่านหน่วยของข้อมูลมากกว่าจำนวนพารามิเตอร์ที่สนใจประมาณค่า เช่น ถ้าโมเดลมีตัวแปรที่สังเกตได้ p ตัว จำนวนค่าความแปรปรวนและความแปรปรวนร่วมที่สามารถนำไปใช้เป็นข้อมูลสำหรับประมาณค่าพารามิเตอร์จะมีได้ $[(p)(p+1)]/2$ ค่า ดังนั้นจำนวนพารามิเตอร์อิสระที่สนใจประมาณค่าจะต้องไม่เกิน $[(p)(p+1)]/2$ ตัว เป็นต้น

2.2) เงื่อนไขที่จำเป็นและเพียงพอ (Necessary and sufficient) สำหรับการประมาณค่าพารามิเตอร์ของโมเดล คือ พารามิเตอร์อิสระที่สนใจประมาณค่าทุกตัวจะต้องสามารถคำนวณ หรือหาค่าได้โดยการจัดกระทำทางพีชคณิตในเทอมของค่าความแปรปรวน และความแปรปรวนร่วมของตัวแปรที่สังเกตได้

3) ทำการประมาณค่าพารามิเตอร์ของโมเดล (Estimation of the confirmatory factor model) ใช้โปรแกรมคอมพิวเตอร์ เช่น LISREL (Joreskog and Sorbom, 1985) EQS (Bentler, 1985), LISCOMP (Muthen, 1988) เป็นต้น ทำการประมาณค่าพารามิเตอร์ของโมเดลโดยใช้หลักความน่าจะเป็นไปได้สูงสุด (maximum likelihood) ด้วยการพิจารณาความสอดคล้องระหว่างเมทริกซ์ความแปรปรวน - ความแปรปรวนร่วมของประชากรกับเมทริกซ์ ความแปรปรวน - ความแปรปรวนร่วมของกลุ่มตัวอย่าง ซึ่งเป็นข้อมูลเชิงประจักษ์ ที่มีค่าประมาณเข้าใกล้ S (เมทริกซ์แปรปรวน - ความแปรปรวนร่วมของตัวแปรที่สังเกตได้จากกลุ่มตัวอย่าง) มากที่สุด ผลการวิเคราะห์ทำให้ทราบค่าประมาณพารามิเตอร์ดังนี้

3.1) เมทริกซ์น้ำหนักตัวประกอบของตัวแปรที่สังเกตได้บนตัวประกอบ

3.2) เมทริกซ์สัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์ระหว่างตัวประกอบ

3.3) เมทริกซ์ความแปรปรวน - ความแปรปรวนร่วมระหว่างตัวประกอบส่วนที่เหลือ

4) ตรวจสอบความสอดคล้องระหว่างโมเดลกับข้อมูล (Assessment of fit in the confirmatory factor model)

การตรวจสอบความเหมาะสมของโมเดล โดยพิจารณาดัชนีต่อไปนี้

4.1) ผลการทดสอบความสอดคล้องระหว่างโมเดลกับข้อมูล โดยสถิติทดสอบด้วยไค-สแควร์ χ^2 ถ้าผลการทดสอบไม่มีนัยสำคัญแสดงว่าโมเดลสอดคล้องกับข้อมูล

4.2) ดัชนีสอดคล้องระหว่างโมเดลกับข้อมูล (Goodness-of fit: GFI) ถ้าดัชนีมีค่าเข้าใกล้ 1.00 แสดงว่าโมเดลสอดคล้องกับข้อมูล

4.3) เปรียบเทียบความแตกต่าง ระหว่างโมเดล สำหรับโมเดลที่เป็นส่วนหนึ่ง หรือโมเดลที่ซ้อนหรือเกี่ยวข้องสัมพันธ์กัน (Nested model)

4.4) ดัชนีวัดความกลมกลืนที่ปรับแก้แล้ว (Adjusted goodness of fit Index: AGFI) เป็นการนำค่าดัชนี GFI มาปรับแก้โดยคำนึงถึงขนาดขององศาอิสระ รวมทั้งจำนวนตัวแปร และขนาดของกลุ่มตัวอย่าง มีคุณสมบัติคล้ายกับค่า GFI

4.5) ค่าไค-สแควร์สัมพัทธ์ (Relative chi-square: χ^2/df) เป็นค่าสถิติที่ใช้เปรียบเทียบระดับความกลมกลืนระหว่างโมเดลที่มีองศาอิสระไม่เท่ากัน โดยที่โมเดลที่มีความเหมาะสมกลมกลืนกับข้อมูลเชิงประจักษ์ดี ควรมีค่าไค-สแควร์สัมพัทธ์ไม่เกิน 2

5) แปลความหมายผลการวิเคราะห์ (Interpretation of the confirmatory factor model) ทำการแปลความหมายและสรุปผลการวิเคราะห์ที่ตัวประกอบเชิงยืนยัน ถ้าผลที่ได้สอดคล้องกับสมมติฐานเชิงทฤษฎีตามโมเดลตัวประกอบที่นำมาตรวจสอบ ก็เป็นหลักฐานสำหรับการยืนยันตัวประกอบหรือลักษณะที่มุ่งวัด แต่ถ้าผลที่ได้ไม่สอดคล้อง จะต้องหาแนวทางอธิบายสำหรับการปรับเปลี่ยน หรือปรับปรุงเครื่องมือ ทฤษฎี หรือโมเดล เพื่อทำการตรวจสอบต่อไป

การเปรียบเทียบความแตกต่างในการเลือกใช้การวิเคราะห์องค์ประกอบเชิงสำรวจ และการวิเคราะห์องค์ประกอบเชิงยืนยันมีความแตกต่างใน 3 ประเด็น คือ ประเด็นแรก คือ การวิเคราะห์องค์ประกอบเชิงสำรวจเหมาะสำหรับการศึกษาคูณลักษณะที่ยังไม่มีทฤษฎี หรือโมเดลการวัดจะต้องสำรวจว่าคุณลักษณะที่สนใจศึกษาประกอบด้วยตัวแปรใดบ้าง ส่วนการวิเคราะห์องค์ประกอบเชิงยืนยันจะเหมาะสมกับการศึกษาคูณลักษณะที่มีโมเดลทางทฤษฎีที่ต้องการตรวจสอบว่า โมเดลและข้อมูลมีความสอดคล้องกันเพียงใด รวมทั้งเป็นการตรวจสอบความตรงของโมเดล ประเด็นที่สอง คือการวิเคราะห์เชิงสำรวจมีข้อตกลงเบื้องต้นที่เข้มงวดและไม่ตรงกับสภาพความเป็นจริง เช่น ความคลาดเคลื่อนต้องเป็นอิสระต่อกัน แต่การวิเคราะห์องค์ประกอบเชิงยืนยันมีการผ่อนคลายข้อตกลงเบื้องต้น ให้สอดคล้องกับข้อมูลตามสภาพที่เป็นจริง ทำให้ผลการวิเคราะห์ข้อมูลมีความถูกต้องมากขึ้น ประเด็นสุดท้าย คือ ผลการวิเคราะห์องค์ประกอบเชิงสำรวจให้ค่าน้ำหนัก

องค์ประกอบของตัวแปรสังเกตได้ทุกตัวที่เป็นผลมาจากการวิเคราะห์องค์ประกอบ เพื่อนำผลไปใช้ ต้องกำหนดจำนวนองค์ประกอบตามผลการวิเคราะห์ ไม่มีหลักในการแปลผล เพราะผลการวิเคราะห์ จะรายงานความสัมพันธ์ระหว่างตัวแปรและองค์ประกอบ รวมทั้งมีการทดสอบนัยสำคัญทางสถิติของน้ำหนักองค์ประกอบทุกค่าด้วยได้ทั้ง ๆ ที่น้ำหนักองค์ประกอบไม่มีนัยสำคัญ แต่การวิเคราะห์องค์ประกอบเชิงยืนยัน จะแปลความหมายได้ง่ายและมีความถูกต้อง เพราะมีค่าสถิติในการตรวจสอบความสอดคล้องกลมกลืนระหว่างโมเดลกับข้อมูลเชิงประจักษ์

2.2.2 ความเที่ยง (Reliability)

ความเที่ยง (Reliability) อัตราส่วนระหว่างความแปรปรวนของคะแนนจริงกับความแปรปรวนของคะแนนที่สังเกตได้ โดยพิจารณาถึง “ความคงที่หรือความคงเส้นคงวาของผลที่ได้จากการวัดซ้ำ” ซึ่งการประมาณค่าความเที่ยงสามารถกระทำได้หลายวิธี แต่ละวิธีมีความคล้ายคลึงกัน ในการหาความสัมพันธ์ระหว่างข้อมูล 2 ชุด ที่ได้มาจากเครื่องมือชนิดเดียวกัน หรือเครื่องมือที่คู่ขนานกัน เนื่องจากการใช้สัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์ (Correlation coefficient) สำหรับประมาณค่าความเที่ยง บางครั้งเรียกผลที่ได้ว่า สัมประสิทธิ์ความเที่ยง (Reliability coefficient) สามารถจำแนกความเที่ยงออกเป็น 4 ประเภทใหญ่ ๆ โดยมีความหมายและวิธีการประมาณค่า รายละเอียดดังตารางที่ 2.5 (ศิริชัย กาญจนวาสี, 2556: 58-59; เจนรบ โกรธา, 2558: 3)

ตารางที่ 2.6 ประเภทของความเที่ยง ความหมาย และวิธีการประมาณค่า (ศิริชัย กาญจนวาสี, 2556: 58-59; เจนรบ โกรธา, 2558: 3)

ประเภท (Type of Reliability Measures)	ความหมาย (Meaning and Methods)	วิธีประมาณค่า (Procedures)
1. ความเที่ยงแบบความคงที่ (Measure of stability)	ความคงเส้นคงวาของคะแนนจากการวัดในช่วงเวลาที่ต่างกันโดยวิธีสอบซ้ำด้วยแบบสอบเดิม (Test - retest method)	คำนวณค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์ระหว่างคะแนนที่วัดได้จากคนกลุ่มเดียวกันด้วยเครื่องมือเดียวกัน โดยทำการวัดซ้ำสองครั้งในเวลาที่แตกต่างกัน
2. ความเที่ยงแบบความสมมูล (Measure of equivalence)	ความสอดคล้องกันของคะแนนจากการวัดในช่วงเวลาเดียวกัน โดยใช้แบบสอบที่สมมูลกัน (Equivalent - forms method)	คำนวณค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์ระหว่างคะแนนที่วัดได้ในเวลาเดียวกันจากคนกลุ่มเดียวกันโดยใช้เครื่องมือ 2 ฉบับที่ตัดเทียบหรือคู่ขนานกัน

ตารางที่ 2.6 ประเภทของความเที่ยง ความหมาย และวิธีการประมาณค่า (ต่อ)

(ศิริชัย กาญจนวาสี, 2556: 58-59; เจนรบ โกรธา, 2558: 3)

ประเภท (Type of Reliability Measures)	ความหมาย (Meaning and Methods)	วิธีประมาณค่า (Procedures)
3. ความเที่ยงแบบความคงที่ และสมมูล (Measure of stability and equivalence)	ความสอดคล้องกันของคะแนนจากการวัดในช่วงเวลาที่ต่างกัน โดยวิธีสอบซ้ำด้วยแบบสอบที่สมมูลกัน (Test - retest with equivalent forms)	คำนวณค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์ระหว่างคะแนนที่วัดได้ในเวลาที่ต่างกันจากคนกลุ่มเดียวกันโดยใช้เครื่องมือ 2 ฉบับที่ตัดเทียบหรือคู่ขนานกัน
4. ความเที่ยงแบบความสอดคล้องภายใน (Measure of internal consistency)	ความสอดคล้องกันระหว่างคะแนนรายข้อหรือความเป็นเอกพันธ์ของเนื้อหา รายข้ออันเป็นตัวแทนของคุณลักษณะเด่นเดียวกันที่ต้องการวัด โดยใช้วิธีต่าง ๆ ดังนี้	คำนวณค่าสัมประสิทธิ์ความเป็นเอกพันธ์ระหว่างคะแนนของกลุ่มข้อสอบ 2 กลุ่มจากการวัดด้วยแบบสอบเดียวกัน
	4.1 วิธีแบ่งครึ่งข้อสอบ (Split - half method)	คำนวณค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์ระหว่างคะแนนที่วัดได้จากการแบ่งครึ่งข้อสอบที่สมมูลกัน เช่น แบ่งเป็นข้อคู่ และข้อคี่ เป็นต้น จากนั้น จึงใช้สูตรของสเปียร์แมน บราวน์
	4.2 วิธีของคูเดอร์-ริชาร์ดสัน (Kuder - Richardson method)	คำนวณค่าสถิติของคะแนนรายข้อ (ซึ่งให้คะแนนแบบ 0, 1) และคะแนนรวม จากนั้นจึงใช้สูตรของคูเดอร์ - ริชาร์ดสัน
	4.3 วิธีสัมประสิทธิ์แอลฟาของครอนบาค (Cronbach's Alpha method)	คำนวณค่าสถิติของคะแนนรายข้อ และคะแนนรวม จากนั้นจึงใช้สูตรคำนวณสัมประสิทธิ์แอลฟาของครอนบาค
	4.4 วิธีวิเคราะห์ความแปรปรวนของฮอยท์ (Hoyt's analysis of variance method)	วิเคราะห์ความแปรปรวนแบบสองทาง จากนั้นจึงใช้สูตรของฮอยท์

จากตารางที่ 2.5 ผู้วิจัยเลือกใช้การหาความเที่ยงแบบความสอดคล้องภายใน (Measure of internal consistency) ด้วยวิธีหาค่าสัมประสิทธิ์แอลฟาของครอนบาค (Cronbach's Alpha method) เป็นวิธีที่นิยมใช้กันอย่างแพร่หลายสำหรับประมาณค่าความเที่ยงแบบความสอดคล้องภายใน เพราะสะดวกในการนำไปใช้ เนื่องจากทำการทดสอบกลุ่มผู้สอบเพียงครั้งเดียว และสามารถใช้ประมาณค่ากับแบบสอบที่ให้คะแนนแบบ 0, 1 คะแนนแบบถ่วงน้ำหนัก กำหนดคะแนนแบบมาตราประมาณค่า (Rating Scale) หรือแม้แต่ข้อสอบแบบอัตนัย (Essay test) ซึ่งเป็นแบบสอบที่ใช้ในการทดสอบ ควรมีค่าสัมประสิทธิ์ความเที่ยงสูงที่สุดเท่าที่จะเป็นไปได้ ภายใต้สภาพการณ์นั้น ซึ่งไม่ควรต่ำกว่า 0.50 แต่จะสูงถึงขนาดไหนขึ้นอยู่กับความสำคัญของการตัดสินใจที่จะมีขึ้น และโอกาสของการติดตามตรวจสอบในเรื่องที่ได้ตัดสินใจไปแล้ว ซึ่งปัจจัยสำคัญที่มีผลต่อค่าสัมประสิทธิ์ความเที่ยงของแบบสอบ ได้แก่ ความเป็นเอกพันธ์ของกลุ่มผู้สอบ ความยาวของแบบสอบ ความสัมพันธ์ระหว่างข้อสอบ เวลาที่ใช้ในการทำแบบสอบ และวิธีที่ใช้ในการประมาณค่าความเที่ยง (ศิริชัย กาญจนวาสี, 2556: 97-98)

2.2.3 อำนาจจำแนก (Discrimination)

อำนาจจำแนก (Discrimination) หรือ การจำแนก เป็นค่าสถิติที่อธิบายคุณภาพของข้อคำถามในการจำแนกความแตกต่างระหว่างกลุ่มสูงและกลุ่มต่ำออกจากกันได้ การหาอำนาจจำแนกโดยใช้สถิติ t-test จะใช้กับแบบสอบถาม แบบมาตราส่วนประมาณค่า (Rating Scale) โดยแบ่งกลุ่มสูงและกลุ่มต่ำออกเป็นกลุ่มละ 25% แล้วคำนวณโดยใช้ t-test ทดสอบความแตกต่างระหว่างกลุ่มสูงและกลุ่มต่ำ ค่า t-test ที่ได้คือ คุณภาพค่าอำนาจจำแนก รายข้อจะถือว่าข้อคำถามนั้นใช้ได้ ก็ต่อเมื่อ t-test มีนัยสำคัญทางสถิติ (ฉัตรศิริ ปิยะพิมลสิทธิ์, 2559: 88-93; ณีฎฐภรณ์ หลาวทอง, 2559: 86-87; บุญชม ศรีสะอาด, 2553: 103)

2.3 การสร้างเกณฑ์ปกติ (Norms)

ผู้วิจัยเรียบเรียงเนื้อหา เกี่ยวกับการสร้างเกณฑ์ปกติ โดยนำเสนอความหมายของเกณฑ์ปกติ ประเภทของเกณฑ์ปกติ และหลักการสร้างเกณฑ์ปกติ มีรายละเอียดดังนี้

ความหมายของเกณฑ์ปกติ

เกณฑ์ปกติ (Norms) หมายถึง ข้อเท็จจริงทางสถิติที่บรรยายการแจกแจงของคะแนนจากประชากรที่นิยามไว้ และเป็นคะแนนที่จะบอก ระดับความสามารถของผู้สอบว่าอยู่ในระดับใดของกลุ่มประชากร ในทางปฏิบัติประชากรที่นิยามไว้ดีแล้ว จะเป็นกลุ่มตัวอย่างที่ดีของประชากรได้นั้น แต่ต้องมีจำนวนมากพอที่จะเป็นตัวแทนประชากรได้ด้วย ไม่อย่างนั้นแล้วเกณฑ์ปกติจะไม่น่าเชื่อถือ การตีความหมายของคะแนนจะใช้การอ้างอิงจากเกณฑ์ปกติที่สร้างไว้แล้ว ในการสร้างเกณฑ์ปกติ จะทำได้เมื่อแบบทดสอบถูกพัฒนาจนมีคุณภาพรายข้อและทั้งฉบับ จากนั้นจึงนำคะแนนจากการสอบ มาสร้างเกณฑ์ปกติ โดยการแปลงคะแนนผลการสอบเป็นคะแนน T ปกติ (Normalized T Score)

เพื่อใช้สำหรับตีความหมายคะแนนดิบของผู้สอบแต่ละคนที่ได้มาจากการสอบด้วยแบบทดสอบมาตรฐาน (ชนิดดา เทียนฤกษ์, 2557: 30-33; ญัตถุภรณ์ หลาวทอง, 2559: 120-123)

หลักการการสร้างเกณฑ์ปกติ

หลักการการสร้างเกณฑ์ปกติขึ้นอยู่กับเกณฑ์ 3 ประการดังนี้ (ล้วน สายยศ และอังคณา สายยศ, 2539: 313-315 อ้างถึงใน ชนิดดา เทียนฤกษ์, 2557: 30-31) ดังนี้

1) ความเป็นตัวแทนที่ดี การสุ่มตัวอย่างจากประชากรทำได้หลายวิธี เช่น การสุ่มตัวอย่างแบบง่าย (Simple random sampling) การสุ่มตัวอย่างแบบเป็นระบบ (Systematic random sampling) การสุ่มตัวอย่างแบบชั้นภูมิ (Stratified random sampling) การสุ่มตัวอย่างแบบกลุ่ม (Cluster random sampling) เป็นต้น เลือกสุ่มตามความเหมาะสม โดยพิจารณาประชากรเป็นสำคัญ ถ้าประชากรมีลักษณะเป็นเอกภาพ ไม่มีลักษณะที่แตกต่างกันมาก ใช้การสุ่มตัวอย่างแบบง่ายจะดีที่สุด แต่ถ้ามีลักษณะที่มีความแตกต่างกันมาก เช่น ขนาดของโรงเรียนต่างกัน ควรจะใช้การสุ่มตัวอย่างแบบชั้นภูมิ จึงจะเหมาะสม ถ้าระหว่างกลุ่มย่อยมีลักษณะเหมือนกัน เช่น ในห้องเรียนปะปนกันทั้งเก่ง ปานกลาง และอ่อน ควรใช้การสุ่มตัวอย่างแบบแบ่งกลุ่มจะดีที่สุด การสุ่มตัวอย่างทั้ง 3 วิธีนิยมใช้เพื่อสร้างเกณฑ์ปกติมากที่สุด จึงต้องออกแบบและวางแผนการสุ่มตัวอย่างให้ดี เพื่อให้เกณฑ์ปกติมีความน่าเชื่อถือ

2) มีความเที่ยงตรง หมายถึง การนำคะแนนดิบไปเทียบกับเกณฑ์ปกติที่ทำไว้แล้ว สามารถแปลความหมายได้ตรงกับความเป็นจริงหรือไม่ เช่น นักเรียนคนหนึ่งสอบวิชาคณิตศาสตร์ได้ 40 คะแนน ตรงกับเปอร์เซ็นต์ไทล์ที่ 50 และตรงกับคะแนน (T) ปกติ 50 แปลว่า มีความสามารถอยู่ในระดับปานกลางตามเกณฑ์ปกติ ดังนั้นความสอดคล้องของคะแนนสอบกับเกณฑ์ปกติตามความเป็นจริง จึงสำคัญมากในการแปลความหมายของคะแนนการสอบแต่ละครั้ง

3) มีความทันสมัย เกณฑ์ปกติจะขึ้นอยู่กับความสามารถของประชากรกลุ่มนั้น ๆ ควรมีการพัฒนาตลอดเวลา ด้วยเทคโนโลยี สภาพแวดล้อม อาหาร ล้วนจะช่วยให้คนเก่งขึ้น หรืออ่อนลง ดังนั้นเกณฑ์ปกติที่เคยศึกษาไว้นานหลายปี อาจมีความผิดพลาดจากความเป็นจริง จึงจำเป็นต้องศึกษาใหม่และปรับเปลี่ยนเกณฑ์ให้มีความทันสมัยอยู่เสมอ โดยทั่วไปแล้วควรเปลี่ยนทุก ๆ 5 ปี

ประเภทของเกณฑ์ปกติ

ชนิดดา เทียนฤกษ์ (2557: 31) สมนึก ภัททิยธนี (2558: 274-275) และ ญัตถุภรณ์ หลาวทอง (2559: 120-123) ได้แบ่งประเภทของเกณฑ์ปกติไว้ 2 ลักษณะ คือ การแบ่งตามลักษณะของประชากร และการแบ่งตามลักษณะของการใช้สถิติ เพื่อการเปรียบเทียบ โดยแบ่งตามลักษณะของประชากร ได้ดังนี้

1) การแบ่งตามลักษณะของประชากร แบ่งออกเป็น 3 ประเภท ดังนี้

1.1 เกณฑ์ปกติระดับชาติ (National Norms) เป็นการสร้างเกณฑ์ที่ต้องใช้ประชากรทั่วประเทศ เช่น การหาเกณฑ์ปกติของวิชาคณิตศาสตร์ระดับชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 4 ก็ต้องสอบนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 4 ทั่วประเทศ หรือสุ่มตัวอย่างให้ครอบคลุมทั่วประเทศ จำนวนนักเรียนที่จะต้องสอบจริงจึงมีมาก เพื่อให้รู้ว่าสร้างเมื่อปีใด ต้องกำหนดเดือนปีการสร้างไว้ด้วย

1.2 เกณฑ์ปกติระดับท้องถิ่น (Local Norms) เป็นการสร้างเกณฑ์ปกติระดับเล็กลงมา เช่น ระดับจังหวัด หรือระดับอำเภอ เพื่อเป็นประโยชน์ในการเปรียบเทียบคะแนนของผู้สอบกับคนทั้งจังหวัด หรืออำเภอ วิชาที่มีการเน้นแตกต่างกัน การสร้างเกณฑ์ปกติระดับท้องถิ่นจะมีประโยชน์มาก แต่วิชาพื้นฐานอื่น ๆ ก็สามารถหาเกณฑ์ปกติระดับท้องถิ่นได้

1.3 เกณฑ์ปกติระดับโรงเรียน (School Norms) โรงเรียนบางแห่งมีขนาดใหญ่ นักเรียนแต่ละระดับชั้นมีจำนวนมาก เมื่อสร้างแบบทดสอบแต่ละวิชา ของแต่ละระดับชั้น จนมีคุณภาพได้มาตรฐานแล้วจะสร้างเกณฑ์ปกติของโรงเรียนตนเองได้ กรณีสร้างเกณฑ์ปกติของโรงเรียนเดียว หรือกลุ่มโรงเรียนในเครือเดียวกัน เรียกว่า เกณฑ์ปกติของโรงเรียน ใช้ประเมินเปรียบเทียบนักเรียนแต่ละคนกับนักเรียน ส่วนรวมของโรงเรียน และใช้เกณฑ์ประเมินการพัฒนาของโรงเรียนได้ด้วย โดยพิจารณาจากผลการสอบแต่ละปีว่า ดีขึ้นหรือแย่กว่าปีที่สร้างเกณฑ์ปกติเอาไว้

2) การแบ่งตามลักษณะของการใช้สถิติเพื่อการเปรียบเทียบ

2.1 เกณฑ์ปกติเปอร์เซ็นต์ไทล์ (Percentile Norms) เกณฑ์ปกติประเภทนี้สร้างจากคะแนนดิบได้มาจากประชากร หรือกลุ่มตัวอย่าง ที่เป็นตัวแทนที่ดี แล้วดำเนินการตามวิธีการสร้างเกณฑ์ปกติทั่วไป เมื่อหาค่าเปอร์เซ็นต์ไทล์เสร็จจึงหยุด โดยใช้เป็นคะแนนจัดอันดับเท่านั้น ไม่สามารถคำนวณต่อได้ แต่สามารถเปรียบเทียบและแปลความหมายระหว่างกลุ่มนักเรียนที่ใช้แบบสอบเดียวกันได้ เช่น เด็กคนหนึ่งสอบได้ 30 คะแนนเมื่อไปเทียบกับเกณฑ์ปกติตรงกับเปอร์เซ็นต์ไทล์ที่ 80 แสดงว่าถ้ามีผู้เข้าสอบ 100 คนเด็กคนนี้สอบได้คะแนนมากกว่าเด็กคนอื่นอยู่ 80 คน

2.2 เกณฑ์ปกติคะแนนที (T-Score Norms) นิยมใช้กันมาก เนื่องจากเป็นคะแนนมาตรฐานที่สามารถนำมาคำนวณต่อและหาคะแนนเฉลี่ยได้ มีค่าเหมาะสมสำหรับการแปลความหมายคือ มีค่าตั้งแต่ 0 ถึง 100 มีคะแนนเฉลี่ย 50 ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน 10 เรียกคะแนนชนิดนี้ว่า คะแนน T ปกติ (Normalized T-Score)

2.3 เกณฑ์ปกติสเตนไนน์ (Stanine Norms) เป็นคะแนนมาตรฐานชนิดหนึ่ง ซึ่งมีค่าเพียง 9 ตำแหน่ง (Standard Nine Points) ตั้งแต่ 1 ถึง 9 คะแนน โดยเฉลี่ยอยู่ที่ 5 คะแนน และมีส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานเท่ากับ 2 การหาเกณฑ์ปกติสเตนไนน์จะถูกกำหนดตามอัตราส่วนร้อยละของการแจกแจงโค้งปกติ

2.4 เกณฑ์ปกติตามอายุ (Age Norms) เป็นการใช้แบบทดสอบมาตรฐาน เพื่อหาเกณฑ์ปกติตามอายุ สำหรับการพิจารณาพัฒนาการในเรื่องเดียวกันว่า เมื่ออายุต่างกันจะมีพัฒนาการอย่างไร

หรืออายุเท่ากันจะมีพัฒนาการต่างกันหรือไม่ การสร้างแบบทดสอบวัดเชาว์ปัญญา และความถนัด สำหรับแบบทดสอบวัดผลสัมฤทธิ์ นิยามหาเกณฑ์ปกติด้วยวิธีนี้

2.5 เกณฑ์ปกติตามระดับชั้น (Grade Norms) เป็นการหาเกณฑ์ปกติตามระดับชั้นเรียน ในโรงเรียน เพื่อพิจารณาว่าผู้สอบคะแนนเท่าไร โดยแบบทดสอบที่จะทำเกณฑ์ปกติตามระดับชั้น ควรเป็นเนื้อหาเดียวกัน ดังนั้นการวัดที่มีเนื้อหาแตกต่างกันตามระดับชั้นจะไม่สามารถทำได้ ซึ่งวิชา ที่นิยามสร้างเกณฑ์ปกติระดับชั้นส่วนใหญ่เป็นวิชาพื้นฐาน เช่น คณิตศาสตร์ ภาษาอังกฤษ แบบทดสอบ วัดความรู้ความสามารถที่ค่อนข้างกว้างขวาง เป็นต้น

2.4 งานวิจัยที่เกี่ยวข้อง

ผู้วิจัยได้ศึกษางานวิจัยที่เกี่ยวข้องเกี่ยวกับแนวคิดในการพัฒนาแบบวัด และการสร้างเกณฑ์ ปกติ ที่มีนักวิจัยหลายท่าน ได้สร้าง หรือพัฒนาแบบวัดทักษะ ตรวจสอบคุณภาพของแบบวัด การทดสอบความไม่แปรเปลี่ยนของโมเดลการวัด และการสร้างเกณฑ์ปกติ ไว้ดังนี้

อำนาจ หุ่มรินทร์ และพรทิพย์ ไชยโส (2559) สร้างแบบวัดทักษะชีวิต สำหรับนักเรียน ชั้นมัธยมศึกษาตอนปลาย โรงเรียนคุรุประชาสรรค์ นี้มีวัตถุประสงค์เพื่อ 1) สร้างและตรวจสอบ คุณภาพของแบบวัดทักษะชีวิตในประเด็นของอำนาจจำแนก ความตรงตามทฤษฎี ความตรง ตามสภาพ และความเที่ยง 2) สร้างเกณฑ์สำหรับแปลความหมายผลคะแนน และ 3) สร้างคู่มือการใช้ แบบวัดที่สร้างขึ้น การสร้างแบบวัดทักษะชีวิต มีขั้นตอนดังนี้ (1) กำหนดโครงสร้าง และนิยาม องค์ประกอบของแบบวัดทักษะชีวิตตามสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน มี 4 องค์ประกอบ คือ (1) การตระหนักรู้และเห็นคุณค่าในตนเองและผู้อื่น การคิดวิเคราะห์ตัดสินใจและ แก้ปัญหาอย่างสร้างสรรค์ การจัดการกับอารมณ์และความเครียด และการสร้างสัมพันธภาพที่ดีกับ ผู้อื่น (2) สร้างแบบวัดทักษะชีวิตแบบเลือกตอบ 4 ตัวเลือก จำนวน 40 ข้อ (3) ตรวจสอบความตรง ตามทฤษฎีโดยผู้ทรงคุณวุฒิ 5 ท่านนำมาแก้ไข และนำไปทดลองใช้กับนักเรียน ชั้นมัธยมศึกษา ปีที่ 4-6 และครูโรงเรียนคุรุประชาสรรค์ ภาคเรียนที่ 2 ปีการศึกษา 2557 เพื่อตรวจสอบ อำนาจจำแนก ความตรงตามทฤษฎี ความตรงตามสภาพ และความเที่ยง (4) สร้างเกณฑ์แปล ความหมายผลคะแนน และตรวจสอบคุณภาพโดยการพิจารณาของผู้ทรงคุณวุฒิ (5) สร้างคู่มือการใช้ แบบวัดทักษะชีวิต และตรวจสอบคุณภาพโดยการ ทดสอบความเป็นปรนัยโดยครูประจำชั้น ผลการวิจัยพบว่า 1) แบบวัดทักษะชีวิตมีความตรงตามทฤษฎีโดยมีสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์ระหว่าง คะแนนรวมในแต่ละองค์ประกอบ และระหว่างคะแนนรวมในแต่ละองค์ประกอบกับคะแนนรวม ทั้งหมด .21-.54 และ .65-.81 ตามลำดับ และนักเรียนมีคะแนนหลังเข้าร่วมกิจกรรมเสริมสร้างทักษะ ชีวิตมีคะแนนสูง กว่าก่อนเข้าร่วมกิจกรรม มีความตรงตามสภาพโดยมีค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์ ระหว่างคะแนนจากแบบวัดทักษะชีวิต และแบบสังเกตพฤติกรรมทักษะชีวิตเป็น .90 มีค่า อำนาจจำแนก .28-.75 มีค่าความเที่ยง .88 2) เกณฑ์สำหรับแปล ความหมายผลคะแนนจากแบบวัด

ทักษะชีวิตมี 4 ระดับ ได้แก่ ทักษะชีวิตระดับต่ำ ปานกลาง สูงและสูงมาก ซึ่งมีคะแนนอยู่ในช่วง 0-15, 16-23, 24-31 และ 32-40 ตามลำดับ และ3) คู่มือการใช้แบบวัดทักษะชีวิตมีความเหมาะสม อ่านเข้าใจง่าย เหมาะสำหรับนำไปบริหารการวัดทักษะชีวิต

กิตติยาภรณ์ สุปะทัง (2560) สร้างแบบวัดทักษะกระบวนการทางคณิตศาสตร์ สำหรับนักเรียน ชั้นประถมศึกษาปีที่ 3 มีวัตถุประสงค์ เพื่อสร้างและหาคุณภาพของแบบวัดทักษะกระบวนการทางคณิตศาสตร์ สำหรับนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 3 และสร้างเกณฑ์ปกติของคะแนนแบบวัดทักษะกระบวนการทางคณิตศาสตร์สำหรับนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 3 ในโรงเรียนสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสุรินทร์ เขต 2 กลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการวิจัยครั้งนี้ ได้แก่ นักเรียนที่กำลังเรียน อยู่ในระดับชั้นประถมศึกษาปีที่ 3 ปีการศึกษา 2556 จำนวน 532 คน จาก 50 โรงเรียน ในสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา ประถมศึกษาสุรินทร์ เขต 2 ได้มาโดยวิธีการสุ่มแบบหลายขั้นตอน (Multi-Stage Random Sampling) เครื่องมือที่ใช้ ได้แก่ แบบวัดทักษะกระบวนการทางคณิตศาสตร์สำหรับนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 3 จำนวน 3 ฉบับ ทำการสร้างเกณฑ์ปกติโดยใช้คะแนนที่ปกติ (Normalized T – score) ผลการวิจัยพบว่า 1. การสร้างแบบวัดทักษะกระบวนการทางคณิตศาสตร์ ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3 ได้แบบวัดทั้งหมด 3 ฉบับ ได้แก่ 1) ฉบับที่ 1 แบบวัดทักษะด้านการแก้ปัญหา และทักษะด้านการให้เหตุผล แบบเลือกตอบชนิด 3 ตัวเลือก จำนวน 10 ข้อ 2) ฉบับที่ 2 แบบวัด ทักษะด้านการสื่อสาร การสื่อความหมาย และการนำเสนอ และทักษะด้านการเชื่อมโยงความรู้ต่าง ๆ ทางคณิตศาสตร์และการเชื่อมโยง คณิตศาสตร์อื่น ๆ แบบเลือกตอบ ชนิด 3 ตัวเลือก จำนวน 9 ข้อ 3) ฉบับที่ 3 แบบวัดทักษะด้านความคิดริเริ่มสร้างสรรค์ แบบอัตนัย จำนวน 1 ข้อ 2. การตรวจสอบคุณภาพแบบวัดทักษะกระบวนการทางคณิตศาสตร์ของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3 พบว่า แบบวัดทั้ง 3 ฉบับ มีคุณภาพด้านความตรงเชิงเนื้อหา ความยากง่าย อำนาจจำแนก และความตรงเชิงโครงสร้างเป็นไปตามเกณฑ์ที่กำหนดทั้ง 3 ฉบับ 3. เกณฑ์ปกติของคะแนนแบบวัดทักษะกระบวนการทางคณิตศาสตร์ ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3 ในโรงเรียนสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสุรินทร์ เขต 2 พบว่ามีช่วงคะแนนดิบตั้งแต่ 0-50 และคะแนนที่ปกติตั้งแต่ T10 – T88 แบ่งเป็น 5 ระดับ ได้แก่ ระดับสูงมาก ระดับสูง ระดับปานกลางระดับต่ำ และระดับต่ำมาก

เมษา นวลศรี กมลวรรณ ตังธนากานนท์ และโชติกา ภาชีผล (2560) พัฒนาเกณฑ์ปกติของแบบวัดพหุมิติความเป็นพลเมืองที่มีความรับผิดชอบ ของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาตอนต้น มีวัตถุประสงค์ เพื่อพัฒนาเกณฑ์ปกติของแบบวัดพหุมิติความเป็นพลเมืองที่มีความรับผิดชอบของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาตอนต้น กลุ่มตัวอย่าง คือ นักเรียนชั้นมัธยมศึกษาตอนต้น สังกัดสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน จำนวน 1,420 คน โดยใช้วิธีการสุ่มตัวอย่างแบบหลายขั้นตอน เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัยครั้งนี้เป็นแบบวัดความเป็นพลเมืองที่มีความรับผิดชอบของนักเรียน

ชั้นมัธยมศึกษาตอนต้น ตรวจสอบคุณภาพเครื่องมือทั้งความตรง (validity) และความเที่ยง (reliability) และค่าอำนาจจำแนก (discrimination) n ซึ่งมีข้อคำถามครอบคลุมทั้ง 3 มิติ มิติละ 12 ข้อ รวมทั้งสิ้น 36 ข้อ ได้แก่ มิติด้านความรู้ มิติด้านทักษะ และมิติด้านเจตคติมีค่าความเที่ยงแบบ EAP ในแต่ละมิติ เท่ากับ .954, .901, และ .895 ตามลำดับ วิเคราะห์ข้อมูลโดยใช้สถิติเชิงบรรยาย ได้แก่ ค่าความถี่ ร้อยละ ค่าเฉลี่ยเลขคณิต ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน ความเบ้ ความโด่ง และพัฒนาเกณฑ์ปกติด้วยวิธีแปลงคะแนนดิบเป็นเปอร์เซ็นต์ไทล์ และคะแนนที่ปกติ ผลการวิจัยพบว่า เกณฑ์ปกติของคะแนนความเป็นพลเมืองที่มีความรับผิดชอบ ของนักเรียนมัธยมศึกษาตอนต้น กลุ่มระดับชาติ มีช่วงคะแนนที่ ตั้งแต่ T16 ถึง T84 (P.04 – P99.96) เมื่อพิจารณาเป็นรายมิติ พบว่า มิติด้านความรู้ (knowledge) มีช่วงคะแนนที่ ตั้งแต่ T16 ถึง T84 (P.04 – P99.96) มิติด้านทักษะ (skill) มีช่วงคะแนนที่ ตั้งแต่ T24 ถึง T84 (P.49 – P99.96) และมิติด้านเจตคติ (attitude) มีช่วงคะแนนที่ ตั้งแต่ T24 ถึง T84 (P.46 – P99.96)

ศิริขวัญ กลางสุพรรณ และสุวิมล กฤษชฤทธาสัน (2560) สร้างแบบวัดทักษะทางสังคม และทักษะการเรียนรู้ข้ามวัฒนธรรมในศตวรรษที่ 21 สำหรับนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 4-6 ซึ่งมีลักษณะข้อคำถามเป็นแบบมาตราส่วนประมาณค่า 5 ระดับ ตามวิธีการของลิเคิร์ต (Likert) คือ มากที่สุด มาก ปานกลาง น้อย และน้อยที่สุด จำนวน 37 ข้อ ตรวจสอบคุณภาพของแบบวัด โดยการหาค่าความตรงเชิงเนื้อหา (Content Validity) ค่าอำนาจจำแนก (Item Discriminating) ค่าความเที่ยง (Reliability) และค่าความตรงเชิงโครงสร้าง (Construct Validity) ดำเนินการเก็บรวบรวมข้อมูล จำนวน 2 ครั้ง โดยครั้งที่ 1 เก็บข้อมูลกับกลุ่มทดลองใช้ (try out) จำนวน 75 คน ซึ่งเป็นนักเรียนที่มีลักษณะคล้ายกับกลุ่มตัวอย่างสำหรับการตรวจสอบคุณภาพของแบบวัด ด้านค่าอำนาจจำแนก (Item Discriminating) และค่าความเที่ยง (Reliability) และครั้งที่ 2 นำไปใช้กับกลุ่มตัวอย่างจริง จำนวน 722 คน เพื่อตรวจสอบคุณภาพของแบบวัด ด้านความตรงเชิงโครงสร้าง (Construct Validity) ด้วยการวิเคราะห์องค์ประกอบเชิงยืนยัน (Confirmatory Factor Analysis) ผู้วิจัยใช้โปรแกรมสำเร็จรูปในการวิเคราะห์ข้อมูล ดังนี้ 1) สถิติสำหรับการสร้างและตรวจสอบคุณภาพเครื่องมือ ได้แก่ ค่าความตรงเชิงเนื้อหา โดยการหาค่าดัชนีความสอดคล้อง (Item objective Congruence: IOC) ค่าอำนาจจำแนก โดยการหาค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์ของเพียร์สัน (Pearson Product Moment correlation Coefficient) และค่าความเที่ยง โดยการใช้สูตรสัมประสิทธิ์แอลฟา (Alpha coefficient) ของครอนบาค (Cronbach) 2) สถิติสำหรับการวิเคราะห์ข้อมูล คือ การวิเคราะห์องค์ประกอบเชิงยืนยัน (Confirmatory Factor Analysis) ซึ่งพิจารณาจากค่าดัชนีอัตราส่วนระหว่างค่าไค-สแควร์กับองศาอิสระ (χ^2/df) มีค่าอยู่ในช่วง 0.00 ถึง 2.00 ค่าดัชนีวัดความคลาดเคลื่อนของกลุ่มตัวอย่างที่คลาดเคลื่อนไปจากโมเดลทางทฤษฎี (RMR) มีค่าอยู่ในช่วง 0.00 ถึง 0.05 ค่ารากกำลังสองเฉลี่ยของค่าความคลาดเคลื่อนในการประมาณ (RMSEA) มีค่าอยู่ใน

ช่วง 0.00 ถึง 0.05 ค่าดัชนีเปรียบเทียบสัดส่วนที่ปรับให้ดีขึ้น (CFI) มีค่าอยู่ในช่วง 0.95 ถึง 0.97 ค่าดัชนีวัดระดับความสอดคล้อง (GFI) มีค่าอยู่ในช่วง 0.95 ถึง 1.00 และค่าดัชนีวัดระดับความสอดคล้องที่ปรับแก้แล้ว (AGFI) มีค่าอยู่ในช่วง 0.90 ถึง 1.00

ปวีณา มะแซ (2561) พัฒนาแบบวัดทักษะการรู้เท่าทันสื่อในศตวรรษที่ 21 ของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาตอนต้น โดยประยุกต์ใช้ทฤษฎีการตอบสนองข้อสอบแบบพหุวิภาค มีวัตถุประสงค์เพื่อ 1) สร้างแบบวัดทักษะการรู้เท่าทันสื่อในศตวรรษที่ 21 ของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาตอนต้น 2) หาคุณภาพของแบบวัดทักษะการรู้เท่าทันสื่อในศตวรรษที่ 21 ของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาตอนต้น โดยประยุกต์ใช้ทฤษฎีการตอบสนองข้อสอบแบบพหุวิภาค และ 3) สร้างเกณฑ์ปกติของแบบวัดทักษะการรู้เท่าทันสื่อในศตวรรษที่ 21 ของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาตอนต้น กลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการวิจัยเป็นนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาตอนต้น สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 15 จำนวน 1,000 คน โดยวิธีการสุ่มแบบแบ่งชั้น (Stratified Random Sampling) เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัยเป็นแบบวัดทักษะการรู้เท่าทันสื่อในศตวรรษที่ 21 ของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาตอนต้น ที่ผู้วิจัยพัฒนาขึ้นมีรูปแบบเป็นข้อสอบสถานการณ์ชนิดปรนัย 4 ตัวเลือก ได้ตรวจสอบคุณภาพโดยใช้ทฤษฎีการทดสอบแบบดั้งเดิม (CTT) ด้วยวิธีการตรวจสอบความตรงเชิงพินิจ (Face Validity) และความเที่ยงด้วยการวิเคราะห์ค่าสัมประสิทธิ์แอลฟาของครอนบาค และในขั้นตอนการตรวจสอบคุณภาพด้วยทฤษฎีการตอบสนองข้อสอบแบบพหุวิภาค (Polytomous IRT) ได้ตรวจสอบความเป็นเอกมิติ (Unidimension) โดยใช้วิธีวิเคราะห์องค์ประกอบเชิงยืนยัน (CFA) ตรวจสอบพารามิเตอร์ของข้อสอบ ได้แก่ อำนาจจำแนก (α) ความยาก (β) และสารสนเทศของแบบวัด (TIF) ด้วย Grade response model (GRM) และสร้างเกณฑ์ปกติของแบบวัดทักษะการรู้เท่าทันสื่อในศตวรรษที่ 21 แบบคะแนนที่ปกติ (Normalized T-Score) ผลการวิจัยพบว่า 1. แบบวัดทักษะการรู้เท่าทันสื่อในศตวรรษที่ 21 ของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาตอนต้น มีข้อคำถาม จำนวน 42 ข้อ จำแนกเป็น 5 องค์ประกอบ คือ 1) ทักษะการเข้าถึง 2) ทักษะการวิเคราะห์ 3) ทักษะการประเมิน 4) ทักษะการสร้างสรรค์ และ 5) ทักษะการมีส่วนร่วม ตรวจสอบความตรงเชิงพินิจ ทุกข้อมีค่าเท่ากับ 0.60 – 1.00 วิเคราะห์ค่าอำนาจจำแนก ด้วยวิธีการทดสอบค่าที่ t-test ได้ข้อคำถามที่ผ่านเกณฑ์การคัดเลือกจำนวน 42 ข้อ ค่าความเที่ยง เท่ากับ 0.87 2. คุณภาพของแบบวัดทักษะการรู้เท่าทันสื่อในศตวรรษที่ 21 ของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาตอนต้น โดยตรวจสอบข้อตกลงเบื้องต้นด้านความเป็นเอกมิติ (Unidimension) ด้วยวิธีวิเคราะห์องค์ประกอบเชิงยืนยัน พบว่า ทักษะการรู้เท่าทันสื่อในศตวรรษที่ 21 ทั้ง 5 ทักษะ มีความเป็นเอกมิติเมื่อทำการตรวจสอบคุณภาพของแบบวัดตามทฤษฎีการตอบสนองข้อสอบแบบพหุวิภาค (Polytomous IRT) ค่าอำนาจจำแนกรายข้อ (α) อยู่ระหว่าง 0.06 – 2.01 ส่วนค่าความยาก (β) ของแต่ละรายการคำตอบ มีค่าเรียงลำดับจากน้อยไปมากทุกข้อ

และค่าสารสนเทศของแบบวัดมีความเที่ยงเท่ากับ 0.89 3. เกณฑ์ปกติของแบบวัดทักษะการรู้เท่าทันสื่อในศตวรรษที่ 21 ของนักเรียน ชั้นมัธยมศึกษาตอนต้น คะแนนดิบอยู่ระหว่าง 59 – 166 คะแนน เปอร์เซ็นไทล์ มีค่าตั้งแต่ 0.05 - 99.95 และคะแนนที่ปกติตั้งแต่ 17 ถึง 83

ปาริชาติ อังกาบ และทัศนศิริรินทร์ สว่างบุญ (2561) สร้างแบบวัดทักษะชีวิตและอาชีพตามแนวคิดทักษะในศตวรรษที่ 21 สำหรับนักเรียนระดับมัธยมศึกษาตอนปลาย โดยมีความมุ่งหมายคือ 1) เพื่อสร้างแบบวัดทักษะชีวิตและอาชีพ 2) เพื่อหาคุณภาพของ แบบวัดทักษะชีวิตและอาชีพ 3) เพื่อสร้างเกณฑ์ปกติของแบบวัดทักษะชีวิตและอาชีพ ตามแนวคิดทักษะในศตวรรษที่ 21 สำหรับนักเรียนระดับมัธยมศึกษาตอนปลาย กลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการวิจัย คือ นักเรียนระดับมัธยมศึกษาตอนปลาย ที่กำลังศึกษาในภาคเรียนที่ 2 ปีการศึกษา 2559 ของโรงเรียนในสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 25 จำนวน 618 คน มีลักษณะเป็นแบบวัดเชิง และมีตัวเลือกให้เลือกตอบข้อละ 4 ตัวเลือก ซึ่งแต่ละตัวเลือกจะสะท้อนถึงระดับทักษะ ชีวิตและอาชีพที่แตกต่างกัน 4 ระดับ ผลการวิจัยพบว่า 1. แบบวัดทักษะชีวิตและอาชีพ จำนวน 40 ข้อ จำแนกเป็นด้านความยืดหยุ่นและการปรับตัว 8 ข้อ ด้านการริเริ่มและการนำตนเอง 8 ข้อ ด้านทักษะสังคมและการข้ามวัฒนธรรม 8 ข้อ ด้านการผลิตงาน และความรับผิดชอบตรวจสอบได้ 8 ข้อ ด้านภาวะผู้นำและความรับผิดชอบ 8 ข้อ 2. คุณภาพของแบบวัดทักษะชีวิตและอาชีพ ตามแนวคิดทักษะในศตวรรษที่ 21 สำหรับนักเรียนระดับมัธยมศึกษาตอนปลาย มีค่าดัชนีความสอดคล้อง (IOC) ตั้งแต่ 0.60 ถึง 1.00 ค่าอำนาจจำแนก ตั้งแต่ 0.319 ถึง 0.748 ค่าความเชื่อมั่นทั้งฉบับ เท่ากับ 0.910 ผลการตรวจสอบความเที่ยงตรงเชิงโครงสร้างโดยการวิเคราะห์ องค์ประกอบเชิงยืนยัน พบว่า แบบวัดทักษะชีวิตและอาชีพทั้ง 5 ด้าน มีค่าน้ำหนักองค์ประกอบเรียงจากมากไปหาน้อย คือ ภาวะผู้นำและความรับผิดชอบ การผลิตงานและความรับผิดชอบตรวจสอบได้ ทักษะสังคมและการข้ามวัฒนธรรม ความยืดหยุ่นและการปรับตัว และการริเริ่มและการนำตนเอง โดยมีน้ำหนักองค์ประกอบเท่ากับ 0.993, 0.956, 0.936, 0.808 และ 0.799 ตามลำดับ มีดัชนีวัดระดับความกลมกลืนค่าไค-สแควร์(χ^2) เท่ากับ 503.846 ค่าไค-สแควร์สัมพัทธ์ (χ^2 / df) เท่ากับ 1.105 ค่าความน่าจะเป็น (p-value) เท่ากับ 0.0601 ค่าดัชนีรากของกำลังที่สองเฉลี่ยเศษของการประมาณค่าความคลาดเคลื่อน (RMSEA) เท่ากับ 0.013 ค่าดัชนีวัดระดับความสอดคล้อง (CFI) เท่ากับ 0.993 ค่าดัชนีวัดระดับความสอดคล้องเปรียบเทียบของ Tucker และ Lewis (TLI) เท่ากับ 0.988 และค่าดัชนีรากของค่าเฉลี่ยกำลังสองของส่วนที่เหลือมาตรฐาน (SRMR) เท่ากับ 0.050 แสดงว่าโมเดลมีความตรงเชิงโครงสร้าง 3. เกณฑ์ปกติของแบบวัดทักษะชีวิตและอาชีพ ตามแนวคิดทักษะในศตวรรษที่ 21 สำหรับนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาตอนปลาย มีเกณฑ์ปกติในรูปคะแนนที่ปกติอยู่ระหว่าง T24 ถึง T72

สิริภพ สมิงชัย และพนิดา ศกุนตนาถ (2561) พัฒนาแบบวัดความสามารถคิดบริหารจัดการตนสำหรับนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1 สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 7 มีวัตถุประสงค์ เพื่อสร้างและตรวจสอบคุณภาพของแบบวัดความสามารถคิดบริหารจัดการตนสำหรับ นักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1 และเพื่อศึกษาระดับความสามารถคิดบริหารจัดการตนสำหรับนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1 ตัวอย่างวิจัยเป็นนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1 ปีการศึกษา 2560 สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 7 จำนวน 568 คน ซึ่งได้มาจากการสุ่มตัวอย่างแบบสองขั้นตอน โดยเครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย คือ แบบวัดความสามารถคิดบริหารจัดการตนวิเคราะห์คุณภาพของเครื่องมือรายข้อด้วยค่าความยากง่าย อำนาจจำแนก และคุณภาพของเครื่องมือทั้งฉบับ ด้วยค่าความเที่ยงตรงเชิงพิไนจ ความเที่ยงตรงเชิงโครงสร้างและความเชื่อมั่น รวมทั้งวิเคราะห์ระดับความสามารถคิดบริหารจัดการตน โดยใช้สถิติบรรยาย ผลการวิจัยพบว่า 1) แบบวัดความสามารถคิดบริหารจัดการตนที่ผู้วิจัยสร้างขึ้นตามแนวคิดของจีเอเยและคณจะมี 3 องค์ประกอบ 9 ด้าน ซึ่งข้อคำถามมีลักษณะเป็นมาตราประมาณค่า 5 ระดับ จำนวน 45 ข้อ ผลการตรวจสอบคุณภาพของแบบวัดพบว่า มีคุณภาพโดยรายข้อคำถามมีค่าอำนาจจำแนก 0.223 ถึง 0.696 เมื่อวิเคราะห์ด้วยโมเดลการตอบสนองข้อสอบ แบบตรวจให้คะแนนมากกว่า 2 ค่า โดยใช้ Graded Response Model ความยากง่ายข้อคำถามทุกข้อมีค่า $\beta_1 < \beta_2 < \beta_3 < \beta_4$ ค่าอำนาจจำแนกของข้อคำถามมีค่าพารามิเตอร์ความชันร่วม 0.70 ถึง 14.85 และคุณภาพของเครื่องมือทั้งฉบับมีความเที่ยงตรงเชิงพิไนจ โดยมีค่าดัชนีความสอดคล้อง 0.60 ถึง 1.00 มีความเที่ยงตรงเชิงโครงสร้าง ($\chi^2 = 10.31$, $df = 9$, $p = 0.325$, $GFI = 0.996$, $AGFI = 0.980$, $RMSEA = 0.016$) และค่าความเชื่อมั่นเท่ากับ 0.916 และ 2) ผลการศึกษาระดับความสามารถคิดบริหารจัดการตนสำหรับนักเรียนระดับชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1 พบว่า ในภาพรวมนักเรียนมีความสามารถคิดบริหารจัดการตนอยู่ในระดับมาก ($\bar{X} = 3.73$)

มณฑนา เขตชมพู อรัญ ชูกระเดื่อง และอพนันตรี พูลพุทธา (2562) สร้างแบบวัดและเกณฑ์การประเมินแบบวัดทักษะภาคปฏิบัติ กลุ่มสาระการเรียนรู้การงานอาชีพ สาระการดำรงชีวิตและครอบครัว ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1 จังหวัดกาฬสินธุ์ มีวัตถุประสงค์เพื่อ 1) เพื่อสร้างแบบวัดและเกณฑ์การให้คะแนนแบบวัดทักษะภาคปฏิบัติ สาระที่ 1 การดำรงชีวิตและครอบครัว กลุ่มสาระการเรียนรู้การงานอาชีพ ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1 2) เพื่อหาคุณภาพแบบวัดและเกณฑ์การให้คะแนนแบบวัดทักษะภาคปฏิบัติ 3) เพื่อประเมินทักษะภาคปฏิบัติ เครื่องมือที่ใช้ ได้แก่ แบบวัดและเกณฑ์การประเมินแบบวัดทักษะภาคปฏิบัติ การหาคุณภาพของแบบวัดทักษะภาคปฏิบัติ ได้แก่ ความเที่ยงตรงเชิงเนื้อหา ค่าอำนาจจำแนก ค่าความเชื่อมั่น และการตรวจสอบความเหมาะสมของกิจกรรม ซึ่งกลุ่มตัวอย่าง ได้แก่ นักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1 จากโรงเรียนในอำเภอฆ้องชัย

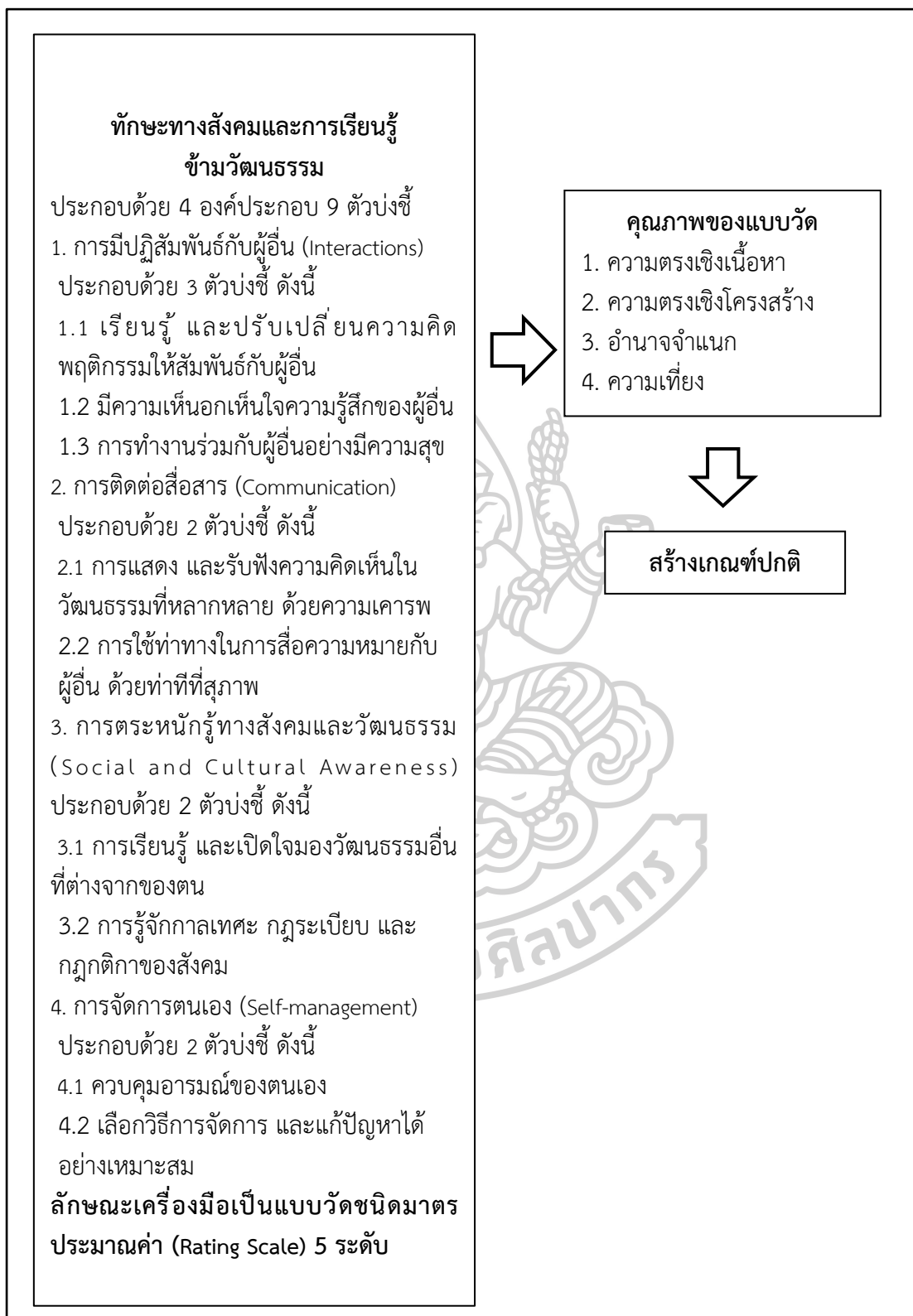
จังหวัดกาฬสินธุ์ สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 24 จำนวน 119 คน จำนวน 3 โรงเรียน คือ จากโรงเรียนห้องชัยพัฒนา จำนวน 38 คน จากโรงเรียนเหล่ากลางวิทยาคม จำนวน 39 คน จากโรงเรียนไตรรัตน์วิทยาคมในอำเภอห้องชัย จำนวน 42 คน ทั้ง 3 โรงเรียน ได้มาโดยการเลือกแบบเจาะจง เพื่อนำมาทดลอง 3 ครั้ง สถิติที่ใช้ ได้แก่ ค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน ค่าความสอดคล้องระหว่างจุดประสงค์เชิงพฤติกรรมกับงานที่กำหนดให้ปฏิบัติ ค่าอำนาจจำแนก และค่าความเชื่อมั่น ผลการวิจัยพบว่า 1) ค่าอำนาจจำแนกรายฉบับ ปรากฏว่างานที่ 1 ถึง งานที่ 5 มีค่าอำนาจจำแนกรายข้อตั้งแต่ 0.40 ถึง 0.78 แสดงว่าค่าอำนาจจำแนกรายข้อทั้ง 5 งานถึงเกณฑ์คุณภาพ 2) ค่าความเชื่อมั่น จากการสังเกตการณ์ปฏิบัติงานของนักเรียนโดยผู้สังเกตให้ คะแนน 2 คน ปรากฏว่าความเชื่อมั่น มีค่าตั้งแต่ 0.83 ถึง 0.99 ซึ่งค่าความเชื่อมั่นของแบบวัดทักษะภาคปฏิบัติ เข้าถึงเกณฑ์คุณภาพทั้ง 5 งาน 3) ผลการประเมินทักษะภาคปฏิบัตินักเรียนทั้ง 42 คน ได้ระดับดี ทั้ง 42 คน

จากการศึกษาเอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้องเกี่ยวกับทักษะทางสังคมและการเรียนรู้ข้ามวัฒนธรรม การพัฒนาแบบวัด และเกณฑ์ปกติ ผู้วิจัยเล็งเห็นว่าควรพัฒนาเครื่องมือที่สามารถวัดทักษะของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาตอนปลาย ในเรื่องทักษะทางสังคมและการเรียนรู้ข้ามวัฒนธรรม โดยเครื่องมือจะเป็นแบบวัดทักษะทางสังคมและการเรียนรู้ข้ามวัฒนธรรม ของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาตอนปลายทั้ง 4 ด้าน 9 ตัวบ่งชี้ ได้แก่ 1) การมีปฏิสัมพันธ์กับผู้อื่น (Interactions) ประกอบด้วย 3 ตัวบ่งชี้ ดังนี้ 1.1) เรียนรู้ และปรับเปลี่ยนความคิด พฤติกรรมให้สัมพันธ์กับผู้อื่น 1.2) มีความจริงใจ เข้าใจความแตกต่างระหว่างบุคคล และเอาใจใส่ความรู้สึกของผู้อื่น 1.3) ทำงานร่วมกับผู้อื่นอย่างมีความสุข 2) การติดต่อสื่อสาร (Communication) ประกอบด้วย 2 ตัวบ่งชี้ ดังนี้ 2.1) แสดงและรับฟังความคิดเห็น ข้อเสนอแนะของผู้อื่นด้วยความเคารพ 2.2) ใช้ภาษากาย ท่าทาง และถ้อยคำที่สุภาพ เหมาะสมในการสื่อสารกับผู้อื่น 3) การจัดการตนเอง (Self-management) ประกอบด้วย 2 ตัวบ่งชี้ ดังนี้ 3.1) ควบคุมอารมณ์ของตนเองได้อย่างเหมาะสม 3.2) เลือกวิธีการจัดการ และแก้ปัญหาในสถานการณ์ต่าง ๆ ได้อย่างเหมาะสม และ 4) การตระหนักรู้ทางสังคมและวัฒนธรรม (Social and Cultural Awareness) ประกอบด้วย 2 ตัวบ่งชี้ ดังนี้ 4.1) มีความยืดหยุ่นในการปรับตัวให้เข้ากับวัฒนธรรมอื่น ๆ 4.2) รู้จักกาลเทศะ และปฏิบัติตามกฎกติกาของสังคมที่ตนอยู่ มีการให้คะแนนเป็นมาตรฐานค่า (Rating Scale) 5 ระดับ ผู้วิจัยสร้างเกณฑ์ปกติระดับท้องถิ่น (Local Norms) เนื่องจากต้องการเปรียบเทียบคะแนนของผู้สอบกับคนทั้งจังหวัด อีกทั้ง ผู้วิจัยต้องการพัฒนาเครื่องมือวัดทักษะทางสังคมและการเรียนรู้ข้ามวัฒนธรรมสำหรับนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาตอนปลายนั้น เนื่องจากช่วงอายุของนักเรียน ชั้นมัธยมศึกษาตอนปลายเป็นช่วงการเปลี่ยนแปลงระหว่างชีวิตวัยเด็กเข้าสู่วัยผู้ใหญ่ ต้องเรียนรู้การเข้าสังคมที่มีความแตกต่างระหว่างวัฒนธรรม มักเกิดปัญหาต่าง ๆ มากมาย ทั้งปัญหาในด้านการเรียน ครอบครัว เพื่อน ความรัก

ด้วยการแสดงออกทางพฤติกรรมที่มีความชัดเจน รุนแรง ตรงไปตรงมา และมีความเป็นตัวของตัวเองสูง จึงเป็นช่วงวัยที่ต้องปรับตัวทั้งร่างกาย อารมณ์ จิตใจ สติปัญญา และสังคม ดังนั้น จึงเป็นช่วงวัยที่เหมาะสมควรค่าแก่การวัดความรู้เกี่ยวกับทักษะทางสังคมและการเรียนรู้ข้ามวัฒนธรรม เพื่อให้ นักเรียนทราบถึงระดับความรู้ของตนเองในด้านของลักษณะพฤติกรรมต่าง ๆ ของทักษะทางสังคม และการเรียนรู้ข้ามวัฒนธรรม

3. กรอบแนวคิดในการวิจัย

จากการศึกษาเอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง พบว่า ทักษะทางสังคมและการเรียนรู้ข้ามวัฒนธรรม (Social and Cross-Cultural Skills) จากการสังเคราะห์งานวิจัย พบว่า มีลักษณะของพฤติกรรมของทักษะทางสังคมและการเรียนรู้ข้ามวัฒนธรรมประกอบด้วย 4 ด้าน 9 ตัวบ่งชี้ ได้แก่ 1) การมีปฏิสัมพันธ์กับผู้อื่น (Interactions) จำนวน 3 ตัวบ่งชี้ 2) การติดต่อสื่อสาร (Communication) จำนวน 2 ตัวบ่งชี้ 3) การตระหนักรู้ทางสังคมและวัฒนธรรม (Social and Cultural Awareness) จำนวน 2 ตัวบ่งชี้ และ 4) การจัดการตนเอง (Self-management) จำนวน 2 ตัวบ่งชี้ ทั้งนี้ผู้วิจัยได้ออกแบบกรอบที่ครอบคลุมทักษะทางสังคมและการเรียนรู้ข้ามวัฒนธรรมเรียบร้อยแล้ว จึงพัฒนาแบบวัดทักษะทางสังคมและการเรียนรู้ข้ามวัฒนธรรม โดยมีลักษณะเครื่องมือเป็นแบบวัดชนิดมาตราประมาณค่า (Rating Scale) 5 ระดับ ทั้งนี้การตรวจสอบคุณภาพของแบบวัดที่พัฒนาขึ้นในมิติของความตรงประกอบด้วย ความตรงเชิงเนื้อหา ความตรงเชิงโครงสร้าง ด้วยวิธีการวิเคราะห์องค์ประกอบเชิงยืนยัน อำนาจจำแนก ความเที่ยง และการสร้างเกณฑ์ปกติระดับท้องถิ่น (Local Norms) ในการแปลความหมายของคะแนน สามารถสรุปเป็นกรอบแนวคิดในการพัฒนาแบบวัด ได้ดังภาพที่ 2.7

ภาพที่ 2.7 กรอบแนวคิดในการวิจัย

บทที่ 3 วิธีดำเนินการวิจัย

การวิจัยครั้งนี้มีวัตถุประสงค์เพื่อ 1) เพื่อพัฒนาและตรวจสอบคุณภาพของแบบวัดทักษะทางสังคมและการเรียนรู้ข้ามวัฒนธรรมในศตวรรษที่ 21 สำหรับนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาตอนปลาย และ 2) เพื่อหาเกณฑ์ปกติระดับท้องถิ่น (Local Norms) ของแบบวัดทักษะทางสังคมและการเรียนรู้ข้ามวัฒนธรรมในศตวรรษที่ 21 สำหรับนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาตอนปลาย ซึ่งมีรายละเอียดเกี่ยวกับวิธีดำเนินการวิจัย ดังนี้

- 3.1 ประชากรและตัวอย่าง
- 3.2 การสร้างและพัฒนาเครื่องมือในการวิจัย
- 3.3 การเก็บรวบรวมข้อมูล
- 3.4 การวิเคราะห์ข้อมูล

3.1 ประชากรและตัวอย่าง

ประชากร

ประชากรในการศึกษานี้ ได้แก่ นักเรียนชั้นมัธยมศึกษาตอนปลาย กำลังศึกษาในภาคเรียนที่ 2 ปีการศึกษา 2565 ของโรงเรียนสังกัดสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน (สพฐ.) ในสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษานครปฐม ซึ่งมีโรงเรียนจำนวน 29 โรงเรียน และมีนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาตอนปลาย จำนวน 16,457 คน (ที่มา: ระบบบริการข้อมูลภาครัฐ BIG DATA สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา นครปฐม ณ วันที่ 2 ธันวาคม 2565) มีรายละเอียดดังตารางที่ 3.1

ตารางที่ 3.1 จำนวนนักเรียนระดับชั้นมัธยมศึกษาตอนปลายในสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา

มัธยมศึกษา นครปฐม

ระดับชั้น	จำนวนนักเรียน (คน)
มัธยมศึกษาปีที่ 4	5,739
มัธยมศึกษาปีที่ 5	5,577
มัธยมศึกษาปีที่ 6	5,141
รวม	16,457

ตัวอย่าง

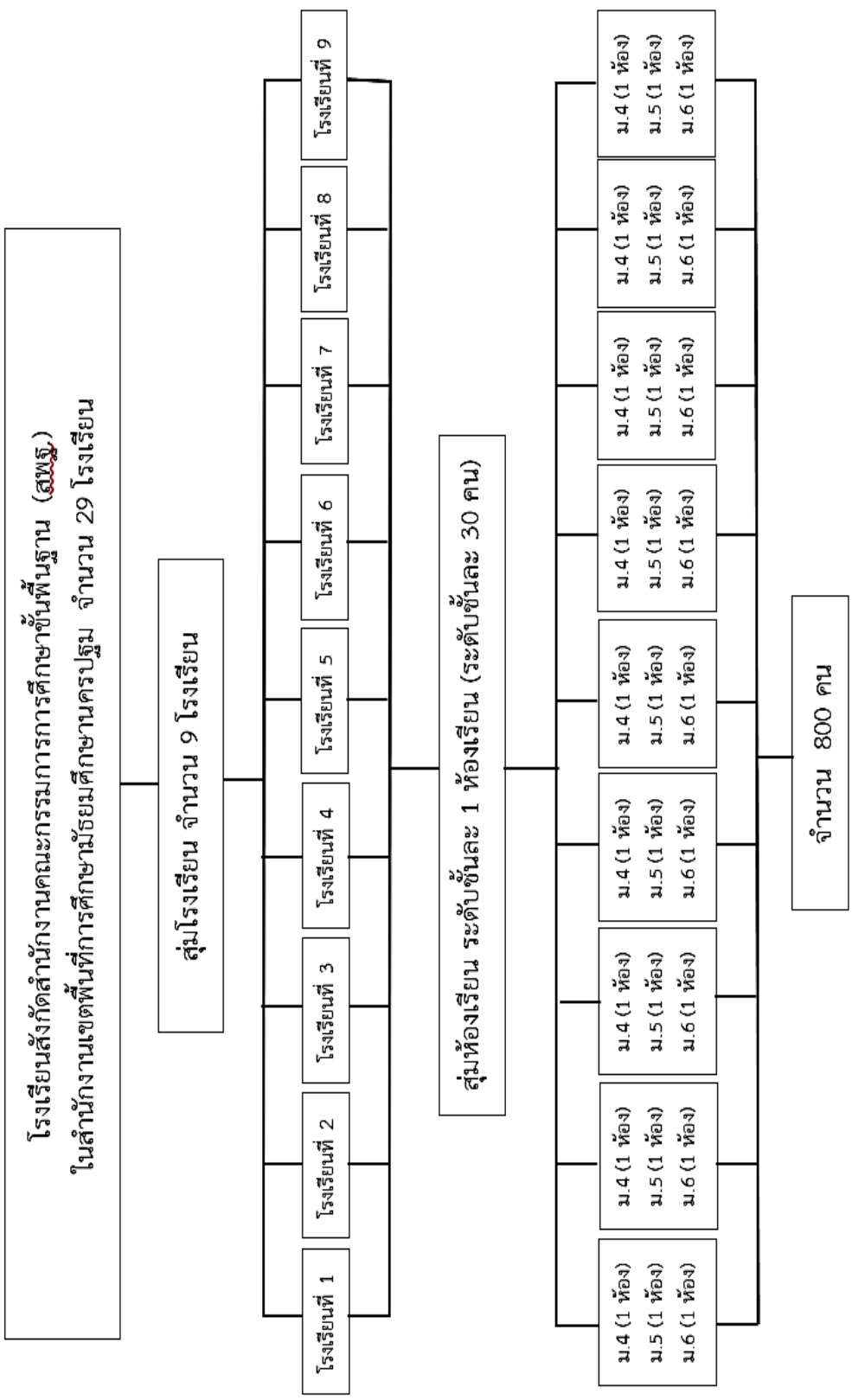
ตัวอย่างในการศึกษาครั้งนี้ ได้แก่ นักเรียนชั้นมัธยมศึกษาตอนปลาย กำลังศึกษา ในภาคเรียนที่ 2 ปีการศึกษา 2565 ของโรงเรียนสังกัดสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน (สพฐ.) ในสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษานครปฐม ที่ได้มาจากการสุ่มแบบสองขั้นตอน (Two - Stage Random Sampling) งานวิจัยครั้งนี้ มีการวิเคราะห์องค์ประกอบเชิงยืนยัน โดย Hair et al. (2019) ได้กล่าวเกี่ยวกับขนาดของตัวอย่างที่เหมาะสมที่ใช้ในการวิเคราะห์ ที่นิยมใช้กัน มาก คือ ขนาดตัวอย่าง 10 คนต่อ 1 พารามิเตอร์ที่เหมาะสมในการประมาณค่าโมเดลในงานวิจัย และ ถ้าต้องการลดปัญหาการแจกแจงแบบโค้งปกติ ให้เบี่ยงเบนน้อยลง ควรเลือกใช้อัตราส่วนระหว่าง ขนาดตัวอย่าง 15 คน ต่อ 1 พารามิเตอร์ที่ต้องประมาณค่าในโมเดล ซึ่ง Gagne & Hancock (2006) ได้ให้ข้อเสนอแนะว่ากลุ่มตัวอย่างที่เหมาะสมที่ใช้ในการวิเคราะห์องค์ประกอบเชิงยืนยัน ควรมี ตัวอย่าง อย่างน้อย 400 คน ประกอบกับจากที่ผู้วิจัยได้ศึกษางานวิจัยที่มีการสร้างเกณฑ์ปกติสำหรับ ใช้ประกอบแบบวัดพบว่า มีการกำหนดขนาดตัวอย่างจำนวน 500 ตัวอย่างขึ้นไปเช่นกัน (ชนัดดา เทียนฤกษ์, 2557: 34-35; กิตติภรณ์ สุปะทัง, 2560: 957; เมษา นวลศรี กมลวรรณ ดังชนกานนท์ และโชติกา ภาชีผล, 2560: 146; ปวีณา มะแซ, 2561: 68-69, ปาริชาติ อังกาบ, 2561: 88) การวิจัย ในครั้งนี้ ผู้วิจัยใช้การวิเคราะห์องค์ประกอบเชิงยืนยันในการตรวจสอบความตรงตามโครงสร้างของ แบบวัดทักษะทางสังคมและการเรียนรู้ข้ามวัฒนธรรม ซึ่งมี จำนวนพารามิเตอร์ที่ต้องประมาณค่า จำนวน 31 ค่า ดังนั้นการกำหนดขนาดตัวอย่าง ให้มีจำนวนเพียงพอต่อการวิเคราะห์ด้วยสถิติดังกล่าว จึงต้องมีตัวอย่างอย่างน้อย 465 คน เมื่อใช้อัตราส่วน 15:1 หรืออย่างน้อย 620 คน เมื่อใช้อัตราส่วน 20:1 เพื่อให้ได้ข้อมูลตอบกลับที่เพียงพอในการวิเคราะห์และผลการวิจัยที่แม่นยำ ผู้วิจัยจึงกำหนด ตัวอย่างเป็นจำนวน 800 คน

วิธีการได้มาของตัวอย่าง

การได้มาซึ่งตัวอย่างใช้การสุ่มแบบสองขั้นตอน (Two - Stage Random Sampling) ดังนี้

ขั้นที่ 1 สุ่มโรงเรียนสังกัดสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน (สพฐ.) ในสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา นครปฐม จำนวน 9 โรงเรียน จาก 29 โรงเรียน ด้วยการสุ่มอย่างง่าย (Simple Random Sampling)

ขั้นที่ 2 ผู้วิจัยดำเนินการเก็บรวบรวมข้อมูลครอบคลุมทั้ง 3 ระดับชั้นของทั้ง 9 โรงเรียนที่ ได้จากการสุ่มในขั้นที่ 1 โดยดำเนินการสุ่มห้องเรียน ระดับชั้นละ 1 ห้องเรียน (ห้องเรียนละ 30 คน) ตัวอย่างที่ใช้ในงานวิจัยเป็น จำนวน 800 คน ด้วยการสุ่มอย่างง่าย (Simple Random Sampling) รายละเอียดการสุ่มตัวอย่างดังแสดงในภาพที่ 3.1

ภาพที่ 3.1 ขั้นตอนการสุ่มตัวอย่างด้วยการสุ่มแบบสองขั้นตอน (Two - Stage Random Sampling)

3.2 การสร้างและพัฒนาเครื่องมือในการวิจัย

เครื่องมือที่ใช้ในการศึกษาค้นคว้าในครั้งนี้ เป็นแบบวัดทักษะทางสังคม และการเรียนรู้ข้ามวัฒนธรรม สำหรับนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาตอนปลาย จำนวน 1 ฉบับ ประกอบด้วย 4 องค์ประกอบ 9 ตัวบ่งชี้ ได้แก่ 1) การมีปฏิสัมพันธ์กับผู้อื่น (Interactions) จำนวน 3 ตัวบ่งชี้ 2) การติดต่อสื่อสาร (Communication) จำนวน 2 ตัวบ่งชี้ 3) การตระหนักรู้ทางสังคมและวัฒนธรรม (Social and Cultural Awareness) จำนวน 2 ตัวบ่งชี้ และ 4) การจัดการตนเอง (Self-management) จำนวน 2 ตัวบ่งชี้ เป็นแบบวัดมาตราประมาณค่า (Rating Scale) 5 ระดับ โดยมีขั้นตอนในการสร้าง ดังนี้

1) ศึกษาเอกสาร และงานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับทักษะทางสังคมและการเรียนรู้ข้ามวัฒนธรรม ตัวอย่างแบบวัดทักษะทางสังคมและการเรียนรู้ข้ามวัฒนธรรมในรูปแบบต่าง ๆ ซึ่งครอบคลุมเนื้อหาองค์ประกอบของทักษะทางสังคมและการเรียนรู้ข้ามวัฒนธรรม เพื่อใช้เป็นแนวทางในการสร้างแบบวัดทักษะทางสังคมและการเรียนรู้ข้ามวัฒนธรรมในครั้งนี้

2) กำหนดจุดมุ่งหมายในการสร้างแบบวัดทักษะทางสังคมและการเรียนรู้ข้ามวัฒนธรรม ในศตวรรษที่ 21 คือ เพื่อพัฒนาและหาคุณภาพของแบบวัดทักษะทางสังคมและการเรียนรู้ข้ามวัฒนธรรม สำหรับนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาตอนปลายที่ผู้วิจัยพัฒนาขึ้น ซึ่งจะเป็นเครื่องมือที่ช่วยตรวจสอบระดับความรู้เกี่ยวกับทักษะทางสังคมและการเรียนรู้ข้ามวัฒนธรรมของนักเรียนว่าอยู่ในระดับใด

3) จากการศึกษาเอกสาร และงานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับทักษะทางสังคมและการเรียนรู้ข้ามวัฒนธรรม ผู้วิจัยมุ่งพัฒนาครอบคลุมองค์ประกอบ 4 องค์ประกอบ 9 ตัวบ่งชี้ ได้แก่ 1) การมีปฏิสัมพันธ์กับผู้อื่น (Interactions) จำนวน 3 ตัวบ่งชี้ 2) การติดต่อสื่อสาร (Communication) จำนวน 2 ตัวบ่งชี้ 3) การตระหนักรู้ทางสังคมและวัฒนธรรม (Social and Cultural Awareness) จำนวน 2 ตัวบ่งชี้ และ 4) การจัดการตนเอง (Self-management) จำนวน 2 ตัวบ่งชี้ (P₂₁, 2016; Sulistyaningsih et al., 2019: 231-232; ไหมไทย ไชยพันธุ์, 2557: 24-30; ทศน์ จารุศักดิ์ศรี, 2559: 10-15; กฤติน เก้าเอี้ยน, 2560: 32-37; ศิริขวัญ กลางสุพรรณ และสุวิมล กฤชกฤทาสัน, 2560: 743-748; บุษกร ทองจินดาและจุฑามาส ศรีจ้านงค์, 2562: 22-24; ปิยนันท์ สวัสดิ์ศฤงฆาร, 2562; สมิตี เจือจินดา และวรรณภา โพธิ์ผลิ, 2562: 21-23)

4) กำหนดนิยามเชิงปฏิบัติการ พฤติกรรมบ่งชี้ ทักษะทางสังคมและการเรียนรู้ข้ามวัฒนธรรมขององค์ประกอบทั้ง 4 องค์ประกอบ 9 ตัวบ่งชี้ ดังนี้

องค์ประกอบที่ 1 การมีปฏิสัมพันธ์กับผู้อื่น (Interactions) หมายถึง ความสามารถในการสร้างความสัมพันธ์กับผู้อื่น โดยเรียนรู้ เข้าใจความแตกต่างในการแสดงออกทางความคิด และท่าทางของแต่ละบุคคล มีความเห็นอกเห็นใจ เอาใจใส่ความรู้สึกของผู้อื่น และปรับเปลี่ยนความคิด

พฤติกรรมให้ตนเองเป็นที่ยอมรับนับถือในสังคม เพื่อสร้างความร่วมมือ และทำงานร่วมกับผู้อื่นได้อย่างมีความสุข ประกอบด้วย 3 ตัวบ่งชี้ ดังนี้

ตัวบ่งชี้ที่ 1.1 เรียนรู้ และปรับเปลี่ยนความคิด พฤติกรรมให้สัมพันธ์กับผู้อื่น หมายถึง การสร้างความสัมพันธ์กับผู้อื่น โดยการแลกเปลี่ยน เรียนรู้ เข้าใจความแตกต่างในการแสดงออกทางความคิด และท่าทางของแต่ละบุคคล ทั้งวัฒนธรรม ภาษา เชื้อชาติ ศาสนา และยอมรับในการเปลี่ยนแปลงต่าง ๆ ที่เกิดขึ้น โดยปรับเปลี่ยนความคิด พฤติกรรมให้เหมาะสมกับสภาพสังคม และสิ่งแวดล้อมที่ตนอยู่ เพื่อให้ตนเองเป็นที่ยอมรับนับถือในสังคม

ตัวบ่งชี้ที่ 1.2 มีความเห็นอกเห็นใจความรู้สึกของผู้อื่น หมายถึง เข้าใจในความคิด อารมณ์ หรือการแสดงออกของอีกฝ่าย ที่มีความหลากหลายทางวัฒนธรรม โดยการเอาใจใส่ความรู้สึกของทุกคน ด้วยความจริงใจ มีน้ำใจเอื้อเฟื้อเผื่อแผ่ และแบ่งปันผู้อื่นอย่างเท่าเทียมกัน

ตัวบ่งชี้ที่ 1.3 การทำงานร่วมกับผู้อื่นอย่างมีความสุข หมายถึง การสร้างความร่วมมือในการทำงาน ติดต่อประสานงานกับผู้อื่น ภายใต้บริบทที่มีความหลากหลายทางความคิด วัฒนธรรม โดยเชื่อมั่นว่าทุกคน มีความสามารถในการทำงานให้สำเร็จอย่างมีประสิทธิภาพ รับผิดชอบต่อหน้าที่ของตนเอง เป็นทั้งผู้นำ และผู้ตามที่ดี เพื่อการทำงานร่วมกันได้อย่างมีความสุข

องค์ประกอบที่ 2 การติดต่อสื่อสาร (Communication) หมายถึง ความสามารถในการถ่ายทอดทางความคิด และการแสดงออกทางพฤติกรรม โดยใช้ภาษาพูด และท่าทางในการสื่อความหมายกับผู้อื่น ด้วยท่าทีที่สุภาพ เพื่อแสดงความคิดเห็น และรับฟังความคิดเห็น ข้อเสนอแนะ ในมุมมองทางวัฒนธรรมที่หลากหลายด้วยความเคารพ ให้เกิดความเข้าใจที่ตรงกัน ประกอบด้วย 2 ตัวบ่งชี้ ดังนี้

ตัวบ่งชี้ที่ 2.1 การแสดง และรับฟังความคิดเห็นในวัฒนธรรมที่หลากหลาย ด้วยความเคารพ หมายถึง การใช้ภาษาพูดในการแสดงมุมมอง และรับฟังความคิดเห็นที่มีความแตกต่างทางวัฒนธรรม ด้วยความเคารพ ทั้งด้านเพศ ภาษา การศึกษา การอบรมเลี้ยงดู โดยปราศจากอคติ สามารถปรับเปลี่ยนความคิดเห็นของตนเองได้ รวมทั้งเปิดโอกาสให้ผู้อื่นมีส่วนร่วมในการซักถาม ข้อเสนอแนะ และแสดงความคิดเห็นบนพื้นฐานข้อมูลที่ต้องการอย่างสมเหตุสมผล

ตัวบ่งชี้ที่ 2.2 การใช้ท่าทางในการสื่อความหมายกับผู้อื่น ด้วยท่าทีที่สุภาพ หมายถึง ความสามารถในการใช้ท่าทางในการสื่อความหมายกับผู้อื่น ด้วยท่าทีที่สุภาพ ทั้งสีหน้า น้ำเสียง สายตา สัญลักษณ์ และสิ่งแวดล้อมต่าง ๆ ที่สามารถรับรู้ แปลความหมาย และทำความเข้าใจกับคู่สนทนาที่มีความหลากหลายทางวัฒนธรรมได้อย่างเหมาะสม

องค์ประกอบที่ 3 การตระหนักรู้ทางสังคมและวัฒนธรรม (Social and Cultural Awareness) หมายถึง ความสามารถในการเรียนรู้การอยู่ร่วมกันในสังคมที่มีความหลากหลายทางวัฒนธรรม โดยเปิดใจมองวัฒนธรรมอื่นที่ต่างจากตนเอง ทั้งด้านเพศ เชื้อชาติ ศาสนา สังคม วัฒนธรรม รวมถึงบรรทัดฐานของแต่ละสังคม โดยมีการยืดหยุ่นทางความคิด และพยายามทำความเข้าใจ ยอมรับในความแตกต่าง รู้จักกาลเทศะ ภาวะเปียบ กฎกติกาของสังคมนั้นๆ ที่สมาชิกยอมรับร่วมกัน และลดอคติต่อความหลากหลายทางวัฒนธรรม เพื่อให้สามารถอยู่ร่วมกันในสังคมได้อย่างมีความสุข ประกอบด้วย 2 ตัวบ่งชี้ ดังนี้

ตัวบ่งชี้ที่ 3.1 การเรียนรู้ และเปิดใจมองวัฒนธรรมอื่นที่ต่างจากของตน หมายถึง ความสามารถในการเรียนรู้การอยู่ร่วมกันในสังคมที่มีความหลากหลายทางวัฒนธรรม โดยเปิดใจมองวัฒนธรรมอื่นที่ต่างจากตนเอง ทั้งด้านเพศ เชื้อชาติ ศาสนา สังคม วัฒนธรรม รวมถึงบรรทัดฐานของแต่ละสังคม โดยมีความยืดหยุ่นทางความคิด และพยายามทำความเข้าใจ ยอมรับในความแตกต่าง และสามารถนำความรู้กับสิ่งใหม่ที่เข้าใจนี้ไปประยุกต์ใช้ในการสร้างสัมพันธภาพต่างวัฒนธรรมได้ โดยไม่ยึดติดในวัฒนธรรมของตนเอง

ตัวบ่งชี้ที่ 3.2 การรู้จักกาลเทศะ ภาวะเปียบ และกฎกติกาของสังคม หมายถึง การรู้จักกาลเทศะ โดยการแสดงออกทั้งด้านกิริยา วาจา ให้มีแบบแผนการประพฤติปฏิบัติ ที่ถือว่าสุภาพเรียบร้อยเหมาะสมกับเวลา สถานที่ และบุคคลที่มีความหลากหลาย ทางวัฒนธรรม รวมไปถึงมีความรู้ และเข้าใจในภาวะเปียบ กฎกติกาของสังคม หรือชุมชนที่สมาชิกยอมรับร่วมกัน โดยคำนึงถึงการอยู่ร่วมกันในสังคมอย่างสงบสุข

องค์ประกอบที่ 4 การจัดการตนเอง (Self-management) หมายถึง ความสามารถในการรับรู้ และควบคุมอารมณ์ของตนเอง ในสถานการณ์ที่มีความแตกต่างทางความเชื่อ และวัฒนธรรม ได้อย่างเหมาะสม โดยเลือกวิธีการจัดการกับความคิดเห็นที่แตกต่าง ความรู้สึกที่เกิดขึ้นของตนเอง นำไปสู่การแก้ไขปัญหาที่นั้น ๆ ได้อย่างเหมาะสม ประกอบด้วย 2 ตัวบ่งชี้ ดังนี้

ตัวบ่งชี้ที่ 4.1 ควบคุมอารมณ์ของตนเอง หมายถึง ความสามารถในการควบคุมอารมณ์ ความคิด และพฤติกรรมของตนเอง ในสถานการณ์ที่มีความแตกต่างทางความเชื่อ และวัฒนธรรม ได้อย่างเหมาะสม โดยจัดการกับความคิดเห็นที่ไม่ตรงกัน หรือความรู้สึกไม่พอใจของตนเองที่มีต่อคนรอบข้างได้ สามารถปรับเปลี่ยน หรือยับยั้งอารมณ์ พฤติกรรมของตนที่ไม่เหมาะสมที่แสดงออกมา ทำให้ดำรงชีวิตอยู่ร่วมกับผู้อื่นในสังคมได้อย่างมีความสุข

ตัวบ่งชี้ที่ 4.2 เลือกวิธีการจัดการ และแก้ปัญหาได้อย่างเหมาะสม หมายถึง ความสามารถในการเลือกวิธีการจัดการกับปัญหาที่หลากหลาย กล้าตัดสินใจ มีไหวพริบในการแก้ไขปัญหาเฉพาะหน้า โดยมีการวิเคราะห์ ระบุประเด็นปัญหา และหาข้อสรุปของปัญหาที่เกิดขึ้น

กับตนเอง ในสถานการณ์ที่มีความแตกต่างทางวัฒนธรรมอย่างมีสติ อันจะนำไปสู่วิธีการแก้ไขปัญหา และเลือกวิธีที่ดีที่สุดในการจัดการกับปัญหานั้น ๆ ที่จะไม่กระทบกับส่วนรวม

5) ออกแบบตารางโครงสร้างของแบบวัดทักษะทางสังคมและการเรียนรู้ข้ามวัฒนธรรม ตามกรอบแนวคิดเชิงปฏิบัติการที่กำหนดไว้ เป็นแบบวัดชนิดมาตราประมาณค่า (Rating Scale) 5 ระดับ

โดยกำหนดจำนวนข้อที่ต้องการสร้างตามองค์ประกอบของทักษะทางสังคมและการเรียนรู้ข้ามวัฒนธรรม ซึ่งประกอบด้วย 4 องค์ประกอบ 9 ตัวบ่งชี้ ตัวบ่งชี้ละ 4 ข้อ จะได้ข้อคำถามทั้งหมด จำนวน 36 ข้อ ซึ่งมีรายละเอียดดังตารางที่ 3.2

ตารางที่ 3.2 ตารางโครงสร้างของแบบวัดทักษะทางสังคมและการเรียนรู้ข้ามวัฒนธรรม สำหรับนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาตอนปลาย เป็นแบบวัดชนิดมาตราประมาณค่า (Rating Scale) 5 ระดับ

องค์ประกอบ	ตัวบ่งชี้	จำนวน (ข้อ)	รวม (ข้อ)	ร้อยละ
1. การมีปฏิสัมพันธ์กับผู้อื่น (Interactions)	1.1 เรียนรู้ และปรับเปลี่ยนความคิด พฤติกรรมให้สัมพันธ์กับผู้อื่น	4	12	34
	1.2 มีความเห็นอกเห็นใจ ความรู้สึกของผู้อื่น	4		
	1.3 การทำงานร่วมกับผู้อื่นอย่างมีความสุข	4		
2. การติดต่อสื่อสาร (Communication)	2.1 การแสดง และรับฟังความคิดเห็นในวัฒนธรรมที่หลากหลาย ด้วยความเคารพ	4	8	22
	2.2 การใช้ท่าทางในการสื่อความหมายกับผู้อื่น ด้วยท่าทีที่สุภาพ	4		

ตารางที่ 3.2 ตารางโครงสร้างของแบบวัดทักษะทางสังคมและการเรียนรู้ข้ามวัฒนธรรม สำหรับนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาตอนปลาย เป็นแบบวัดชนิดมาตราประมาณค่า (Rating Scale) 5 ระดับ

องค์ประกอบ	ตัวบ่งชี้	จำนวน (ข้อ)	รวม (ข้อ)	ร้อยละ
3. การตระหนักรู้ทางสังคมและวัฒนธรรม (Social and Cultural Awareness)	3.1 การเรียนรู้ และเปิดใจมองวัฒนธรรมอื่นที่ต่างจากของตน	4	8	22
	3.2 การรู้จักกาลเทศะ กฎระเบียบ และกฎกติกาของสังคม	4		
4. การจัดการตนเอง (Self-management)	4.1 ควบคุมอารมณ์ของตนเอง	4	8	22
	4.2 เลือกวิธีการจัดการ และแก้ปัญหาได้อย่างเหมาะสม	4		
รวม		36	36	100

6) สร้างข้อคำถามของแบบวัดทักษะทางสังคมและการเรียนรู้ข้ามวัฒนธรรม ตามกรอบนิยามเชิงปฏิบัติการที่กำหนดไว้

7) ตรวจสอบความตรงเชิงเนื้อหา (Content Validity) โดยให้ผู้เชี่ยวชาญจำนวน 5 ท่าน ประกอบด้วยผู้เชี่ยวชาญที่มีความรู้ ความสามารถด้านจิตวิทยาการแนะแนว จำนวน 3 ท่าน ผู้เชี่ยวชาญที่มีความรู้ ความสามารถด้านการวัดและประเมินผล จำนวน 2 ท่าน พิจารณาความสอดคล้องระหว่างข้อคำถามกับนิยามเชิงปฏิบัติการ (Index of Item Objective Congruence: IOC) แล้วคัดเลือกข้อสอบที่มีค่า IOC ตั้งแต่ 0.50 ถึง 1.00 แสดงว่าเครื่องมือในการวิจัยมีคุณภาพในด้านความตรงเชิงเนื้อหาเป็นไปตามเกณฑ์ที่ผู้วิจัยกำหนด พร้อมทั้งปรับปรุงข้อคำถามตามคำแนะนำของผู้เชี่ยวชาญ

8) นำแบบวัดทักษะทางสังคมและการเรียนรู้ข้ามวัฒนธรรม ที่ปรับปรุงตามคำแนะนำของผู้เชี่ยวชาญแล้ว ไปใช้กับนักเรียนกลุ่มทดลองใช้ (try out) ที่มีลักษณะใกล้เคียงกับตัวอย่าง จำนวน 90 คน เพื่อตรวจสอบคุณภาพรายข้อในประเด็นของค่าอำนาจจำแนกของแบบวัด และคัดเลือกข้อคำถามที่มีค่าอำนาจจำแนก ด้วยการวิเคราะห์สถิติทดสอบที (t-test) ระหว่างกลุ่มสูง และกลุ่มต่ำ ถ้าผล

การวิเคราะห์มีนัยสำคัญทางสถิติ แสดงว่าข้อคำถามนั้นมีอำนาจจำแนกกลุ่มสูง และกลุ่มต่ำได้ และค่าความเที่ยงแบบความสอดคล้องภายใน (Measure of internal consistency) ด้วยวิธีหาสัมประสิทธิ์แอลฟาของครอนบาค (Cronbach's Alpha method) ทั้งฉบับ ทั้งนี้ (ศิริชัย กาญจนวาสี, 2544: 98) ได้ให้เกณฑ์ในการแปลผลความเที่ยงในแต่ละช่วงไว้ ดังนี้

ค่าความเที่ยง	ความหมาย
มากกว่า 0.9	ดีมาก
มากกว่า 0.8	ดี
มากกว่า 0.7	พอใช้
มากกว่า 0.6	ค่อนข้างพอใช้
มากกว่า 0.5	ต่ำ
น้อยกว่า หรือ เท่ากับ 0.5	ไม่สามารถรับได้

ทั้งนี้ ผู้วิจัยได้กำหนดเกณฑ์พิจารณาคัดเลือกแบบวัดทักษะทางสังคมและการเรียนรู้ข้ามวัฒนธรรมฉบับสมบูรณ์ ที่มีค่าอำนาจจำแนกกลุ่มสูงและกลุ่มต่ำ และค่าความเที่ยงทั้งฉบับตั้งแต่ 0.8 ขึ้นไป (ศิริชัย กาญจนวาสี, 2556) จำนวน 36 ข้อ เพื่อตรวจสอบหาคุณภาพรายข้อในประเด็นของค่าอำนาจจำแนกของข้อคำถาม ในแต่ละองค์ประกอบด้วยสถิติทดสอบที (t-test) เพื่อวิเคราะห์ความแตกต่างของค่าเฉลี่ยระหว่างกลุ่มสูงและกลุ่มต่ำ ซึ่งผลการทดสอบพบว่า ข้อคำถามสามารถจำแนกกลุ่มสูงและกลุ่มต่ำได้อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 ทุกข้อ และการตรวจสอบค่าความเที่ยงแบบความสอดคล้องภายใน ด้วยวิธีสัมประสิทธิ์แอลฟาของครอนบาค (Cronbach's alpha coefficient) พบว่า มีค่าความเที่ยงทั้งฉบับเท่ากับ .842 อยู่ในระดับดี และมีค่าความเที่ยงขององค์ประกอบอยู่ระหว่าง .762-.839 อยู่ในระดับพอใช้ถึงดี ซึ่งผ่านตามเกณฑ์ที่กำหนด สามารถนำมาใช้ในงานวิจัยได้ โดยมีรายละเอียดดังตารางที่ 3.3

ตารางที่ 3.3 แสดงค่าอำนาจจำแนกของข้อคำถามด้วยสถิติทดสอบที (t-test) และค่าความเที่ยงด้วยสัมประสิทธิ์แอลฟาของครอนบาค ตามองค์ประกอบของทักษะทางสังคมและการเรียนรู้ข้ามวัฒนธรรม

รายการ	อำนาจจำแนก (t)	สัมประสิทธิ์แอลฟา
ทักษะทางสังคมและการเรียนรู้ข้ามวัฒนธรรม	3.112-8.802	.842
องค์ประกอบที่ 1 การมีปฏิสัมพันธ์กับผู้อื่น (Interactions)	3.321-8.802	.816
องค์ประกอบที่ 2 การติดต่อสื่อสาร (Communication)	4.159-8.239	.762
องค์ประกอบที่ 3 การตระหนักรู้ทางสังคมและวัฒนธรรม (Social and Cultural Awareness)	3.112-7.599	.839
องค์ประกอบที่ 4 การจัดการตนเอง (Self-management)	5.019-7.001	.781

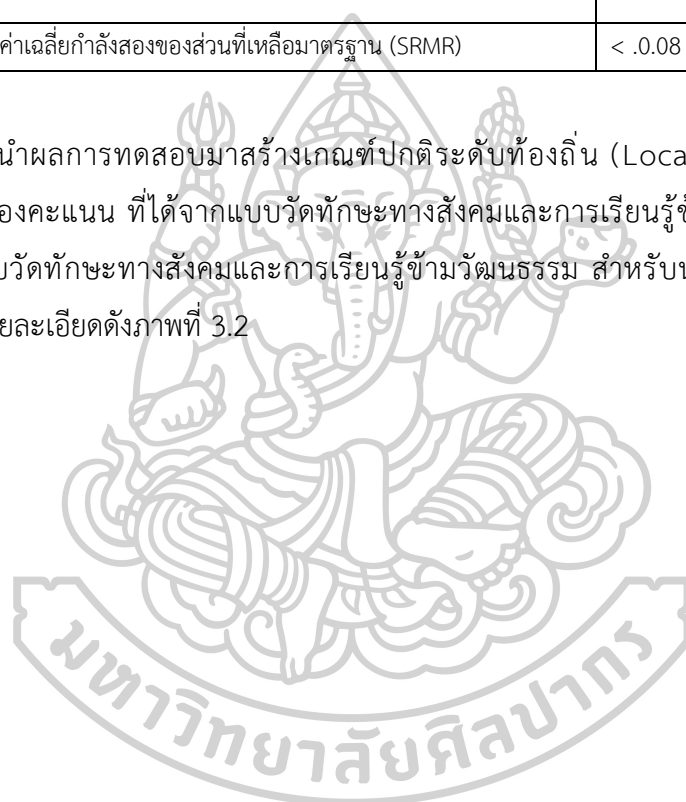
9) จากนั้นผู้วิจัยนำแบบวัดที่ได้มาทำการปรับข้อคำถาม และจัดพิมพ์แบบวัดทักษะทางสังคมและการเรียนรู้ข้ามวัฒนธรรม เพื่อเตรียมนำแบบวัดไปใช้เก็บข้อมูลกับตัวอย่างในการวิจัย จำนวน 800 คน

10) นำแบบวัดทักษะทางสังคมและการเรียนรู้ข้ามวัฒนธรรมฉบับสมบูรณ์ ที่พัฒนาขึ้นไปใช้เก็บข้อมูลกับตัวอย่างในการวิจัย จำนวน 800 คน เพื่อวิเคราะห์หาค่าอำนาจจำแนกรายข้อ ด้วยการวิเคราะห์สถิติทดสอบที (t-test) ระหว่างกลุ่มสูงและกลุ่มต่ำ หาค่าความเที่ยงแบบความสอดคล้องภายใน (Measure of internal consistency) ด้วยวิธีหาสัมประสิทธิ์แอลฟาของครอนบาค (Cronbach's Alpha method) ทั้งฉบับ ของแบบวัดซ้ำอีกครั้ง และวิเคราะห์ความตรงตามโครงสร้าง (construct validity) ด้วยวิธีวิเคราะห์องค์ประกอบเชิงยืนยัน (Confirmatory Factor Analysis: CFA) เป็นคุณลักษณะที่มุ่งพิจารณาว่าเครื่องมือสามารถวัดได้ตรงตามทฤษฎีหรือไม่ ซึ่งโดยส่วนใหญ่แล้วจะเป็นคุณลักษณะแฝงภายในซึ่งเป็นลักษณะทางจิตวิทยา (psychological traits) ของบุคคล เพื่อยืนยันว่าแบบวัดที่สร้างขึ้นสอดคล้องเป็นไปตามโครงสร้างเชิงทฤษฎีที่กำหนดไว้หรือไม่ แต่ละองค์ประกอบมีตัวแปรหรือตัวประกอบร่วมแบบวัดที่กำหนดไว้หรือไม่ และค่าประมาณความน่าเชื่อถือที่เลือกปฏิบัติ เพื่อความถูกต้องของโครงสร้าง โดยมีเกณฑ์ดัชนีความสอดคล้องกลมกลืนของโมเดล ตามที่ (Hooper, Coughlan & Mullen, 2008 อ้างถึงใน อ้างถึงใน สรรยญา จันทร์ชูสกุล, อัจศรา ประเสริฐสิน, และพินดา วราสุนันท์, 2560: 61) ได้สังเคราะห์ไว้ดังตารางที่ 3.4

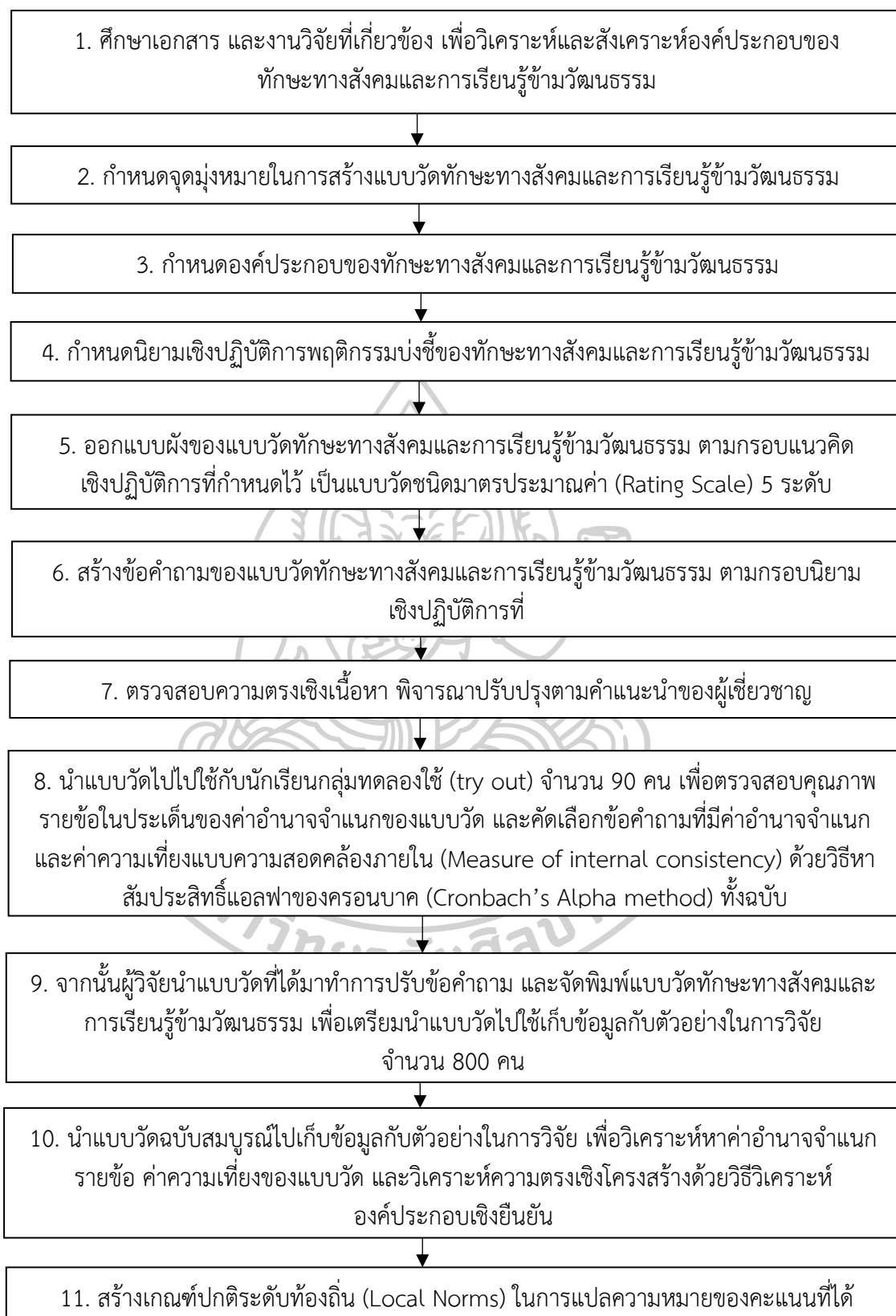
ตารางที่ 3.4 เกณฑ์ดัชนีความสอดคล้องกลมกลืนของโมเดล

ดัชนีความสอดคล้อง	ระดับความสอดคล้อง
Chi-Square χ^2	$p > 0.05$
χ^2 / df	2:1 (Tabachnik & Fidell, 2007) 3:1 (Kline, 2005)
ค่าดัชนีวัดระดับความกลมกลืนเปรียบเทียบ (CFI)	$> .95$
ค่าดัชนี Tucker-Lewis Index (TLI)	$> .95$
ค่าดัชนีรากของกำลังที่สองเฉลี่ยเศษของการประมาณค่าความคลาดเคลื่อน (RMSEA)	$< .07$ (Steiger, 2007)
ค่าดัชนีรากของค่าเฉลี่ยกำลังสองของส่วนที่เหลือมาตรฐาน (SRMR)	$< .08$ (Hu & Bentler, 1999)

11) นำผลการทดสอบมาสร้างเกณฑ์ปกติระดับท้องถิ่น (Local Norms) ในการแปลความหมายของคะแนน ที่ได้จากแบบวัดทักษะทางสังคมและการเรียนรู้ข้ามวัฒนธรรม ขั้นตอนการสร้างแบบวัดทักษะทางสังคมและการเรียนรู้ข้ามวัฒนธรรม สำหรับนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาตอนปลาย รายละเอียดดังภาพที่ 3.2

ภาพที่ 3.1 ขั้นตอนการสร้างแบบวัดทักษะทางสังคมและการเรียนรู้ข้ามวัฒนธรรม สำหรับนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาตอนปลาย

3.3 การเก็บรวบรวมข้อมูล

การเก็บรวบรวมข้อมูลเพื่อสร้างแบบวัดทักษะทางสังคมและการเรียนรู้ข้ามวัฒนธรรม ผู้วิจัยได้ดำเนินการเก็บรวบรวมข้อมูล ดังนี้

- 1) ผู้วิจัยติดต่อทำหนังสือขอความร่วมมือในการเก็บรวบรวมข้อมูลวิจัย เสนอไปยังบัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยศิลปากร เพื่อทำหนังสือขอความร่วมมือในการเก็บรวบรวมไปยังผู้อำนวยการโรงเรียนที่เป็นตัวอย่างในครั้งนี เพื่อขอความอนุเคราะห์และอำนวยความสะดวกในการเก็บรวบรวมข้อมูล
- 2) ผู้วิจัยติดต่อประสานงานกับทางโรงเรียน ที่ใช้เป็นตัวอย่าง ดำเนินการประสานกับโรงเรียน เพื่อขอความอนุเคราะห์ ในการดำเนินการเก็บรวบรวมข้อมูล เพื่ออำนวยความสะดวกให้ผู้เก็บรวบรวมโทรแจ้งตามเบอร์โทรศัพท์ของผู้วิจัย และผู้วิจัยไปรับแบบวัดกลับคืน พร้อมระบุค่าชี้แจง ในการเก็บรวบรวมข้อมูลอย่างชัดเจน
- 3) จัดเตรียมแบบวัดทักษะทางสังคมและการเรียนรู้ข้ามวัฒนธรรม ที่ใช้ในการเก็บรวบรวมข้อมูลกับตัวอย่างในการวิจัย จำนวน 800 คน
- 4) วิเคราะห์คุณภาพแบบวัดทักษะทางสังคมและการเรียนรู้ข้ามวัฒนธรรมที่ผู้วิจัยพัฒนาขึ้น สำหรับนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาตอนปลาย

3.4 การวิเคราะห์ข้อมูล

ผู้วิจัยได้ดำเนินการวิเคราะห์ข้อมูลพื้นฐาน โดยใช้สถิติเชิงบรรยาย (Descriptive statistic) เพื่ออธิบายลักษณะทั่วไปของกลุ่มตัวอย่าง โดยทำการวิเคราะห์ค่าสถิติพื้นฐาน ได้แก่ จำนวน ร้อยละ ค่าเฉลี่ย ค่าส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน และศึกษาคุณสมบัติของแบบวัด โดยตรวจสอบ ด้วยโปรแกรมสำเร็จรูป ในการวิเคราะห์ข้อมูล ซึ่งมีแนวทางในการวิเคราะห์ข้อมูลดังนี้

- 1) วิเคราะห์คุณภาพของแบบวัดรายข้อ ดังนี้ ความตรงเชิงเนื้อหา ค่าอำนาจจำแนกรายข้อ ด้วยสถิติทดสอบที (t-test) ค่าความเที่ยงแบบแบบความสอดคล้องภายใน ด้วยวิธีสัมประสิทธิ์แอลฟาของครอนบาค (Cronbach's alpha coefficient) และความตรงเชิงโครงสร้าง ด้วยโปรแกรมสำเร็จรูป ในการวิเคราะห์ข้อมูลผู้วิจัยใช้โปรแกรมสำเร็จรูป และโปรแกรม Mplus ในการวิเคราะห์ข้อมูล
- 2) วิเคราะห์คะแนนดิบให้เป็นคะแนนมาตรฐาน T โดยคำนวณหาค่าเปอร์เซ็นต์ไทล์ (Percentile) เพื่อนำข้อมูลไปเทียบหาคะแนนมาตรฐาน T ปกติ (Normalized T-Score) โดยใช้โปรแกรม Microsoft Office Excel

บทที่ 4

ผลการวิเคราะห์ข้อมูล

การวิจัยครั้งนี้มีจุดมุ่งหมายเพื่อพัฒนาแบบวัดทักษะทางสังคมและการเรียนรู้ข้ามวัฒนธรรม สำหรับนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาตอนปลาย โดยมีวัตถุประสงค์ คือ 1) เพื่อพัฒนาและตรวจสอบคุณภาพของแบบวัดทักษะทางสังคมและการเรียนรู้ข้ามวัฒนธรรม สำหรับนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาตอนปลาย และ 2) เพื่อหาเกณฑ์ปกติระดับท้องถิ่น (Local Norms) ของแบบวัดทักษะทางสังคมและการเรียนรู้ข้ามวัฒนธรรม สำหรับนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาตอนปลาย ผู้วิจัยนำเสนอผลการวิเคราะห์ข้อมูล เพื่อตอบวัตถุประสงค์การวิจัย ดังนี้

ตอนที่ 1 การพัฒนาและผลการตรวจสอบคุณภาพของแบบวัดทักษะทางสังคมและการเรียนรู้ข้ามวัฒนธรรม สำหรับนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาตอนปลาย

ในตอนนี้ผู้วิจัยนำเสนอ 5 หัวข้อ ได้แก่ 1.1) ค่าสถิติพื้นฐานของตัวอย่างที่ใช้ในการตรวจสอบคุณภาพแบบวัด 1.2) การตรวจสอบความตรงเชิงเนื้อหา 1.3) การตรวจสอบอำนาจจำแนกรายข้อระหว่างกลุ่มสูงและกลุ่มต่ำ 1.4) การตรวจสอบความเที่ยง และ 1.5) การตรวจสอบความตรงเชิงโครงสร้าง ซึ่งมีรายละเอียดของแต่ละส่วน ดังนี้

1.1 ค่าสถิติพื้นฐานของตัวอย่างที่ใช้ในการตรวจสอบคุณภาพแบบวัด

การวิเคราะห์ข้อมูลในขั้นตอนนี้เป็นการวิเคราะห์ค่าสถิติพื้นฐานของตัวอย่างที่ใช้ในการตรวจสอบคุณภาพแบบวัดทักษะทางสังคมและการเรียนรู้ข้ามวัฒนธรรม เพื่อบรรยายการแจกแจงข้อมูลทั่วไปของตัวอย่าง จำแนกตามเพศ และระดับชั้น

ผลการวิเคราะห์ค่าสถิติพื้นฐานของตัวอย่างที่ใช้ในการตรวจสอบคุณภาพแบบวัด พบว่าตัวอย่างทั้งหมดเป็นนักเรียนมัธยมศึกษาตอนปลาย จำนวน 800 คน เมื่อพิจารณาตามเพศของนักเรียน นักเรียนส่วนใหญ่เป็นเพศหญิง จำนวน 401 คน (50.12%) เพศชาย จำนวน 320 คน (40.00%) และ LGBTQ จำนวน 79 คน (9.88%) ตามลำดับ เมื่อพิจารณาตามระดับชั้น นักเรียนส่วนใหญ่อยู่ในระดับชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 5 จำนวน 269 คน (33.62%) ระดับชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 6 จำนวน 267 คน (33.38%) และระดับชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 4 จำนวน 264 คน (33.00%) ตามลำดับ โดยมีรายละเอียดดังตารางที่ 4.1

ตารางที่ 4.1 จำนวนและร้อยละของตัวอย่างที่ใช้ในการตรวจสอบคุณภาพแบบวัดทักษะทางสังคม และการเรียนรู้ข้ามวัฒนธรรม

	สถานภาพ	จำนวน(คน)	ร้อยละ
เพศ	ชาย	320	40.00
	หญิง	401	50.12
	LGBTQ	79	9.88
	รวม	800	100.00
ระดับชั้น	มัธยมศึกษาปีที่ 4	264	33.00
	มัธยมศึกษาปีที่ 5	269	33.62
	มัธยมศึกษาปีที่ 6	267	33.38
	รวม	800	100.00

1.2 การตรวจสอบความตรงเชิงเนื้อหา

ผู้วิจัยได้นำแบบวัดทักษะทางสังคมและการเรียนรู้ข้ามวัฒนธรรม ซึ่งเป็นแบบวัดชนิดมาตรประมาณค่า (Rating Scale) 5 ระดับ จำนวน 36 ข้อ ไปตรวจสอบความตรงเชิงเนื้อหา โดยให้ผู้เชี่ยวชาญจำนวน 5 ท่าน ประกอบด้วยผู้เชี่ยวชาญที่มีความรู้ ความสามารถด้านจิตวิทยาการแนะแนว จำนวน 3 ท่าน ผู้เชี่ยวชาญที่มีความรู้ ความสามารถด้านการวัดและประเมินผล จำนวน 2 ท่าน เป็นผู้พิจารณาความสอดคล้องระหว่างข้อคำถามกับนิยามเชิงปฏิบัติการ ผลการพิจารณาของผู้เชี่ยวชาญปรากฏว่า ข้อคำถามจำนวน 36 ข้อ ผ่านเกณฑ์ทั้งหมด โดยมีรายละเอียดดังตารางที่ 4.2

ตารางที่ 4.2 แสดงค่าดัชนีความสอดคล้องระหว่างข้อคำถามกับนิยามเชิงปฏิบัติการ

นิยามเชิงปฏิบัติการ	ข้อที่	ค่า IOC	สรุปผล
1. การมีปฏิสัมพันธ์กับผู้อื่น(Interactions)			
1.1 เรียนรู้ และปรับเปลี่ยนความคิด พฤติกรรมให้สัมพันธ์กับผู้อื่น	1	1.00	ผ่านเกณฑ์
	2	1.00	ผ่านเกณฑ์
	3	1.00	ผ่านเกณฑ์
	4	0.80	ผ่านเกณฑ์
1.2 มีความเห็นอกเห็นใจความรู้สึกของผู้อื่น	5	0.80	ผ่านเกณฑ์
	6	0.80	ผ่านเกณฑ์
	7	0.80	ผ่านเกณฑ์
	8	1.00	ผ่านเกณฑ์

ตารางที่ 4.2 แสดงค่าดัชนีความสอดคล้องระหว่างข้อคำถามกับนิยามเชิงปฏิบัติการ

นิยามเชิงปฏิบัติการ	ข้อที่	ค่า IOC	สรุปผล
1.3 การทำงานร่วมกับผู้อื่นอย่างมีความสุข	9	1.00	ผ่านเกณฑ์
	10	0.80	ผ่านเกณฑ์
	11	0.60	ผ่านเกณฑ์
	12	0.80	ผ่านเกณฑ์
2. การติดต่อสื่อสาร (Communication)			
2.1 การแสดง และรับฟังความคิดเห็นในวัฒนธรรมที่หลากหลาย ด้วยความเคารพ	13	1.00	ผ่านเกณฑ์
	14	1.00	ผ่านเกณฑ์
	15	1.00	ผ่านเกณฑ์
	16	0.80	ผ่านเกณฑ์
2.2 การใช้ท่าทางในการสื่อความหมายกับผู้อื่น ด้วยท่าทีที่สุภาพ	17	1.00	ผ่านเกณฑ์
	18	0.80	ผ่านเกณฑ์
	19	0.80	ผ่านเกณฑ์
	20	1.00	ผ่านเกณฑ์
3. การตระหนักรู้ทางสังคมและวัฒนธรรม (Social and Cultural Awareness)			
3.1 การเรียนรู้ และเปิดใจมองวัฒนธรรมอื่นที่ต่างจากของตน	21	0.80	ผ่านเกณฑ์
	22	1.00	ผ่านเกณฑ์
	23	1.00	ผ่านเกณฑ์
	24	1.00	ผ่านเกณฑ์
3.2 การรู้จักกาลเทศะ กฎระเบียบ และกฎกติกาของสังคม	25	1.00	ผ่านเกณฑ์
	26	1.00	ผ่านเกณฑ์
	27	1.00	ผ่านเกณฑ์
	28	0.80	ผ่านเกณฑ์
4. การจัดการตนเอง (Self-management)			
4.1 ควบคุมอารมณ์ของตนเอง	29	0.80	ผ่านเกณฑ์
	30	0.80	ผ่านเกณฑ์
	31	0.80	ผ่านเกณฑ์
	32	0.80	ผ่านเกณฑ์
4.2 เลือกรวิธีการจัดการ และแก้ปัญหาได้อย่างเหมาะสม	33	1.00	ผ่านเกณฑ์
	34	0.80	ผ่านเกณฑ์
	35	1.00	ผ่านเกณฑ์
	36	1.00	ผ่านเกณฑ์

จากการพิจารณาความตรงเชิงเนื้อหาของข้อคำถามโดยพิจารณาค่า IOC ที่มีค่าตั้งแต่ 0.50 ขึ้นไป ข้อคำถามผ่านเกณฑ์ทั้งหมด จำนวน 36 ข้อ แสดงว่าเครื่องมือในการวิจัยมีคุณภาพในด้านความตรงเชิงเนื้อหาเป็นไปตามเกณฑ์ที่ผู้วิจัยกำหนด ทั้งนี้ผู้วิจัยได้ดำเนินการปรับปรุงข้อคำถามให้มีคุณภาพยิ่งขึ้น โดยผู้วิจัยได้ดำเนินการปรับปรุงข้อคำถามตามข้อเสนอแนะของผู้เชี่ยวชาญ โดยมีรายละเอียดดังตารางที่ 4.3

ตารางที่ 4.3 แสดงข้อคำถามที่ได้รับการปรับปรุงตามข้อเสนอแนะของผู้เชี่ยวชาญ

นิยามเชิงปฏิบัติการ	ข้อที่	ข้อเสนอแนะ	ผลการปรับแก้ตาม ข้อเสนอแนะ
1. การมีปฏิสัมพันธ์กับผู้อื่น(Interactions)			
1.1 เรียนรู้ และปรับเปลี่ยน ความคิด พฤติกรรม ให้ สัมพันธ์กับผู้อื่น	4	ในประโยคควรเพิ่มเนื้อความ ที่สื่อถึงพฤติกรรมการเรียนรู้ ข้ามวัฒนธรรม	ฉันมักได้รับคำชื่นชมจาก บุคคลอื่น ๆ ว่าเป็นผู้ที่มี กาลเทศะ ปฏิบัติตนได้ เหมาะสมตามสถานการณ์ที่ มีบุคคลหลากหลายทาง วัฒนธรรม
1.2 มีความเห็นอกเห็นใจ ความรู้สึกของผู้อื่น	5	5-7 สิ่งเหล่านี้ คือ ทักษะทาง สังคม แต่สื่อถึงการเรียนรู้ข้าม วัฒนธรรมอย่างไร ควรมี บริบทที่สื่อถึงด้วย มิเช่นนั้น จะเป็นคำถามเกี่ยวกับ ทักษะ	ฉันพร้อมทำความเข้าใจ เกี่ยวกับการกระทำความคิด หรือการแสดงออกตาม วัฒนธรรมของบุคคลอื่นด้วย ใจที่เป็นกลาง
	6	ทางสังคมอย่างเดียว	ฉันเอาใจใส่ความรู้สึกของ ผู้อื่นที่แตกต่างทางเพศ เชื้อชาติ และวัฒนธรรม ที่ แสดงออกผ่านพฤติกรรม และคำพูดด้วยความจริงใจ
	7		ฉันหยาบคายน้ำใจให้แก่ ผู้อื่นที่มีความแตกต่างทาง วัฒนธรรมที่กำลังเดือดร้อน โดยไม่เลือกปฏิบัติ

ตารางที่ 4.3 แสดงข้อความที่ได้รับการปรับปรุงตามข้อเสนอแนะของผู้เชี่ยวชาญ (ต่อ)

นิยามเชิงปฏิบัติการ	ข้อที่	ข้อเสนอแนะ	ผลการปรับแก้ตาม ข้อเสนอแนะ
1.3 การทำงานร่วมกับ ผู้อื่นอย่างมีความสุข	10	10-12 เป็นทักษะทางสังคม ทั่วไป แต่งานวิจัยมีจุดเน้นที่ การเรียนรู้ข้ามวัฒนธรรม ดังนั้น คำถามต้องสื่อถึงบริบท ความต่างทางวัฒนธรรม	เมื่อต้องทำงานกลุ่ม ฉัน สามารถเป็นคนกลางที่ ติดต่อสื่อสาร หรือสร้าง ความร่วมมือทางวัฒนธรรม กับสมาชิกภายในกลุ่มได้
	11		แม้ว่าในกลุ่มจะมีสมาชิกที่มี ความแตกต่างหลากหลาย แต่ฉันก็สามารถเป็นทั้งผู้นำ และผู้ตามที่ดีได้
	12		ในขณะที่ทำงานกลุ่ม เมื่อเกิด ความขัดแย้งขึ้น ฉันพร้อม รับฟังความคิดเห็นของเพื่อน ในกลุ่มที่มีความแตกต่าง หลากหลาย และหาทางออก ด้วยเหตุผลเสมอ
2. การติดต่อสื่อสาร (Communication)			
2.1 การแสดง และรับฟัง ความคิดเห็นใน วัฒนธรรม ที่หลากหลาย ด้วยความ เคารพ	16	ปรับข้อความให้เห็นถึง วัฒนธรรมที่หลากหลายตาม นิยาม	ฉันพร้อมที่จะเปิดโอกาสให้ ผู้อื่นที่มีความแตกต่างทาง ความคิด วัฒนธรรมได้มีส่วน ร่วมในการซักถาม เสนอแนะ และแสดงความคิด เห็นบนพื้นฐานข้อมูลที่ถูก ต้องอย่างสมเหตุสมผล

ตารางที่ 4.3 แสดงข้อความที่ได้รับการปรับปรุงตามข้อเสนอแนะของผู้เชี่ยวชาญ (ต่อ)

นิยามเชิงปฏิบัติการ	ข้อที่	ข้อเสนอแนะ	ผลการปรับแก้ตาม ข้อเสนอแนะ
2.2 การใช้ท่าทางในการ สื่อความหมายกับ ผู้อื่น ด้วยท่าทีที่ สุภาพ	18	เป็นการสื่อสารทั่วไป ยังไม่ได้ เน้นความหลากหลายทาง วัฒนธรรม เช่น บางวัฒนธรรม ทักทายด้วยการจับมือ ,การ โอบกอด	ฉันมักจะมองคู่สนทนาด้วย สายตาที่เป็นมิตร สบตาคู่ สนทนาเป็นระยะ ๆ อย่าง สุภาพ ตามการแสดงออก ของบุคคลที่มีความแตกต่าง ทางวัฒนธรรม
	19		ฉันสามารถรับรู้การ แสดงออกทางสีหน้า สายตา ท่าทาง หรือน้ำเสียงที่คู่ สนทนาต้องการสื่อ ความหมายตามวัฒนธรรม ของบุคคลนั้น ๆ ได้อย่าง เข้าใจ
3. การตระหนักรู้ทางสังคมและวัฒนธรรม (Social and Cultural Awareness)			
3.2 การรู้จักกาลเทศะ กฎระเบียบ และ กฎกติกาของสังคม	28	ยังไม่สะท้อนด้านความต่าง ทางวัฒนธรรม	ฉันพร้อมที่จะปฏิบัติตามกฎ ข้อบังคับ ของโรงเรียน หรือ สังคมที่หลากหลาย เพื่อ ไม่ให้ผู้อื่นเดือดร้อน
4. การจัดการตนเอง (Self-management)			
4.1 ควบคุมอารมณ์ของ ตนเอง	29	คำถามด้านนี้ ควรปรับบริบท ให้เห็นภาพของการควบคุม อารมณ์ ให้สอดคล้องตาม วัฒนธรรม ข้อความส่วนใหญ่	ฉันสามารถรับรู้ความคิด อารมณ์และความรู้สึกของ ตนเองในแต่ละสถานการณ์ ต่อวัฒนธรรมที่แตกต่างได้ดี

ตารางที่ 4.3 แสดงข้อความที่ได้รับการปรับปรุงตามข้อเสนอแนะของผู้เชี่ยวชาญ (ต่อ)

นิยามเชิงปฏิบัติการ	ข้อที่	ข้อเสนอแนะ	ผลการปรับแก้ตามข้อเสนอแนะ
	30	เป็นทักษะทั่วไป ยังไม่เห็นภาพการควบคุมอารมณ์ตามความแตกต่างทางความเชื่อ, วัฒนธรรม	เมื่ออยู่ในสถานการณ์ที่ขัดแย้ง ฉันสามารถปรับเปลี่ยนความคิดของตนเองให้สอดคล้องตามวัฒนธรรมที่แตกต่าง โดยยึดหลักความเป็นเหตุผลในการแก้ปัญหาได้
	31		เมื่อฉันไม่พอใจกับพฤติกรรม หรือการแสดงออกของบุคคลรอบข้างที่มีความแตกต่างหลากหลาย ฉันจะปรับเปลี่ยนความคิดของตนเองก่อนเสมอ
	32		ฉันสามารถควบคุมอารมณ์ หรือการแสดงออกของตนเองแม้จะไม่พอใจต่อพฤติกรรมหรือการแสดงออกของคนรอบข้างที่มีความแตกต่างหลากหลายทางวัฒนธรรม
4.2 เลือกวิธีการจัดการและแก้ปัญหาได้อย่างเหมาะสม	34	เพิ่มบริบทการแก้ปัญหาในวัฒนธรรมที่ต่างกัน ความต่างระหว่างบุคคล สังคม/ส่วนรวม	ฉันกล้าตัดสินใจที่จะทำในสิ่งที่ถูกต้อง หรือแก้ไขปัญหาเฉพาะหน้า โดยเลือกวิธีที่กระทบกับผู้อื่นที่มีความแตกต่างหลากหลายทางวัฒนธรรม และส่วนรวมให้น้อยที่สุด

1.3 การตรวจสอบอำนาจจำแนกรายข้อระหว่างกลุ่มสูงและกลุ่มต่ำ

ผู้วิจัยได้นำแบบวัดทักษะทางสังคมและการเรียนรู้ข้ามวัฒนธรรม สำหรับนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาตอนปลาย จำนวน 36 ข้อ ที่ผ่านการตรวจสอบความตรงเชิงเนื้อหา และปรับปรุงตามข้อเสนอแนะของผู้เชี่ยวชาญ แล้วนำไปเก็บข้อมูลกับตัวอย่างในการวิจัยจำนวน 800 คน โดยเป็นนักเรียนชั้นระดับชั้นมัธยมศึกษาตอนปลาย ภาคเรียนที่ 2 ปีการศึกษา 2565 โรงเรียนสังกัดสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน (สพฐ.) ในสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษานครปฐม เพื่อตรวจสอบอำนาจจำแนกของข้อคำถามในแต่ละองค์ประกอบด้วยสถิติทดสอบที (t-test) ผลการทดสอบพบว่า ข้อคำถามสามารถจำแนกกลุ่มสูงและกลุ่มต่ำได้อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 ทุกข้อ โดยมีรายละเอียดดังตารางที่ 4.4

ตารางที่ 4.4 การตรวจสอบอำนาจจำแนกของข้อคำถามด้วยสถิติทดสอบที (t-test)

รายการ	อำนาจจำแนก (t)
ทักษะทางสังคมและการเรียนรู้ข้ามวัฒนธรรม	14.671-23.781
องค์ประกอบที่ 1 การมีปฏิสัมพันธ์กับผู้อื่น(Interactions)	15.754-20.269
ตัวบ่งชี้ที่ 1.1 เรียนรู้ และปรับเปลี่ยนความคิด พฤติกรรมให้สัมพันธ์กับผู้อื่น	16.863-20.269
ตัวบ่งชี้ที่ 1.2 มีความเห็นอกเห็นใจความรู้สึกของผู้อื่น	16.784-19.767
ตัวบ่งชี้ที่ 1.3 การทำงานร่วมกับผู้อื่นอย่างมีความสุข	15.754-18.939
องค์ประกอบที่ 2 การติดต่อสื่อสาร (Communication)	16.727-20.770
ตัวบ่งชี้ที่ 2.1 การแสดง และรับฟังความคิดเห็นในวัฒนธรรมที่หลากหลายด้วยความเคารพ	16.727-20.770
ตัวบ่งชี้ที่ 2.2 การใช้ท่าทางในการสื่อความหมายกับผู้อื่น ด้วยท่าทีที่สุภาพ	18.580-20.273
องค์ประกอบที่ 3 การตระหนักรู้ทางสังคมและวัฒนธรรม (Social and Cultural Awareness)	16.532-23.781
ตัวบ่งชี้ที่ 3.1 การเรียนรู้ และเปิดใจมองวัฒนธรรมอื่นที่ต่างจากของตน	17.763-22.174
ตัวบ่งชี้ที่ 3.2 การรู้จักกาลเทศะ กฎระเบียบ และกฎกติกาของสังคม	16.532-23.781
องค์ประกอบที่ 4 การจัดการตนเอง (Self-management)	14.671-22.373
ตัวบ่งชี้ที่ 4.1 ควบคุมอารมณ์ของตนเอง	14.671-20.458
ตัวบ่งชี้ที่ 4.2 เลือกวิธีการจัดการ และแก้ปัญหาได้อย่างเหมาะสม	19.151-22.373

1.4 การตรวจสอบความเที่ยง

การตรวจสอบค่าความเที่ยงแบบความสอดคล้องภายใน ด้วยวิธีสัมประสิทธิ์แอลฟาของครอนบาค (Cronbach's alpha coefficient) กับตัวอย่างในการวิจัยจำนวน 800 คน พบว่ามีค่าความเที่ยงทั้งฉบับเท่ากับ .918 มีค่าความเที่ยงอยู่ในระดับดีมาก โดยมีค่าความเที่ยงขององค์ประกอบอยู่ระหว่าง .885-.908 มีค่าความเที่ยงอยู่ในระดับดีถึงดีมาก และผ่านตามเกณฑ์ที่กำหนด สามารถนำมาใช้ในงานวิจัยได้ (ศิริชัย กาญจนวาสี, 2556) โดยมีรายละเอียดดังตารางที่ 4.5

ตารางที่ 4.5 การตรวจสอบค่าความเที่ยงด้วยสัมประสิทธิ์แอลฟาของครอนบาค

องค์ประกอบ	สัมประสิทธิ์แอลฟา
ทักษะทางสังคมและการเรียนรู้ข้ามวัฒนธรรม	.918
องค์ประกอบที่ 1 การมีปฏิสัมพันธ์กับผู้อื่น(Interactions)	.887
องค์ประกอบที่ 2 การติดต่อสื่อสาร (Communication)	.885
องค์ประกอบที่ 3 การตระหนักรู้ทางสังคมและวัฒนธรรม (Social and Cultural Awareness)	.896
องค์ประกอบที่ 4 การจัดการตนเอง (Self-management)	.908

1.5 การตรวจสอบความตรงเชิงโครงสร้าง

การตรวจสอบความตรงเชิงโครงสร้าง (construct validity) ของแบบวัดทักษะทางสังคมและการเรียนรู้ข้ามวัฒนธรรม ด้วยการวิเคราะห์องค์ประกอบเชิงยืนยันอันดับที่สอง (second-order confirmatory factor analysis) มีรายละเอียดดังนี้

1.5.1 ค่าสถิติเบื้องต้นของตัวแปรทักษะทางสังคมและการเรียนรู้ข้ามวัฒนธรรม จำแนกตามองค์ประกอบ

ผลการวิเคราะห์ข้อมูลตัวแปรทักษะทางสังคมและการเรียนรู้ข้ามวัฒนธรรมในภาพรวมพบว่า มีค่าเฉลี่ยอยู่ในระดับมาก ($M = 4.146$) มีการกระจายน้อยโดยมีค่าส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (SD) เท่ากับ 0.483 และมีค่าสัมประสิทธิ์การกระจาย (C.V.) เท่ากับ 11.650 เมื่อพิจารณาการแจกแจงของข้อมูล พบว่า ค่าความเบ้และค่าความโด่งเป็นลบ แสดงว่า ตัวอย่างส่วนใหญ่มีคะแนนทักษะทางสังคมและการเรียนรู้ข้ามวัฒนธรรมในภาพรวมสูงกว่าค่าเฉลี่ย และมีการกระจายของข้อมูลมาก เมื่อพิจารณาในแต่ละองค์ประกอบ พบว่า ทุกองค์ประกอบมีค่าเฉลี่ยอยู่ในระดับสูงทั้งหมด โดยองค์ประกอบที่ 3 การตระหนักรู้ทางสังคมและวัฒนธรรม มีค่าเฉลี่ยสูงสุด รองลงมาคือองค์ประกอบที่ 2 การติดต่อสื่อสาร, องค์ประกอบที่ 1 การมีปฏิสัมพันธ์กับผู้อื่น และองค์ประกอบที่ 4

การจัดการตนเอง ตามลำดับ ($M = 4.222, 4.193, 4.130$ และ 4.039 ตามลำดับ) องค์กรประกอบที่ 1 การมีปฏิสัมพันธ์กับผู้อื่น และองค์กรประกอบที่ 4 การจัดการตนเองมีการกระจายของข้อมูลมาก ส่วนองค์กรประกอบที่ 2 การติดต่อสื่อสาร และองค์กรประกอบที่ 3 การตระหนักรู้ทางสังคมและวัฒนธรรม มีการกระจายของข้อมูลน้อย โดยมีค่าส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (SD) อยู่ระหว่าง 0.519 ถึง 0.558 และมีค่าสัมประสิทธิ์การกระจาย ($C.V.$) อยู่ระหว่าง 12.567 ถึง 13.815 องค์กรประกอบที่มีการกระจายมากที่สุดคือ องค์กรประกอบที่ 4 การจัดการตนเอง องค์กรประกอบที่มีการกระจายน้อยที่สุดคือ องค์กรประกอบที่ 1 การมีปฏิสัมพันธ์กับผู้อื่น เมื่อพิจารณาการแจกแจงของข้อมูล พบว่า ค่าความเบ้ และค่าความโด่งเป็นลบ แสดงว่า ตัวอย่างส่วนใหญ่มีคะแนนทักษะทางสังคมและการเรียนรู้ข้ามวัฒนธรรมในแต่ละองค์กรประกอบสูงกว่าค่าเฉลี่ยและมีการกระจายของข้อมูลมาก ยกเว้น องค์กรประกอบที่ 2 ด้านการติดต่อสื่อสาร (Communication) และองค์กรประกอบที่ 3 ด้านการตระหนักรู้ทางสังคมและวัฒนธรรม (Social and Cultural Awareness) ที่มีการกระจายของข้อมูลปกติ โดยมีรายละเอียดดังตารางที่ 4.6

ตารางที่ 4.6 ค่าสถิติเบื้องต้นของตัวแปรทักษะทางสังคมและการเรียนรู้ข้ามวัฒนธรรมจำแนกตาม

องค์กรประกอบ

ตัวแปร/องค์กรประกอบ	n	M	SD	CV	Min	Max	Sk	Ku
ทักษะทางสังคม และการเรียนรู้ข้ามวัฒนธรรม	800	4.146	0.483	11.650	2.460	5.000	-0.483	-0.140
การมีปฏิสัมพันธ์กับผู้อื่น (Interactions)	800	4.130	0.519	12.567	2.420	5.000	-0.457	-0.166
การติดต่อสื่อสาร (Communication)	800	4.193	0.530	12.640	2.000	5.000	-0.612	0.072
การตระหนักรู้ทางสังคมและ วัฒนธรรม (Social and Cultural Awareness)	800	4.222	0.547	12.956	2.000	5.000	-0.653	0.082
การจัดการตนเอง (Self-management)	800	4.039	0.558	13.815	2.000	5.000	-0.351	-0.265

1.5.2 ผลการวิเคราะห์ค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์ของตัวบ่งชี้ในโมเดลการวัดทักษะทางสังคมและการเรียนรู้ข้ามวัฒนธรรม

โมเดลการวัดทักษะทางสังคมและการเรียนรู้ข้ามวัฒนธรรมประกอบด้วย 4 องค์ประกอบ ได้แก่ องค์ประกอบที่ 1 การมีปฏิสัมพันธ์กับผู้อื่น จำนวน 3 ตัวบ่งชี้, องค์ประกอบที่ 2 การติดต่อสื่อสาร จำนวน 2 ตัวบ่งชี้, องค์ประกอบที่ 3 การตระหนักรู้ทางสังคมและวัฒนธรรม จำนวน 2 ตัวบ่งชี้ และองค์ประกอบที่ 4 การจัดการตนเอง จำนวน 2 ตัวบ่งชี้ รวม 9 ตัวบ่งชี้ หรือ 9 ตัวแปรสังเกตได้

ผลการวิเคราะห์เมทริกซ์สัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์ของตัวแปรสังเกตได้ในโมเดลจำนวน 36 คู่ มีค่าแตกต่างจากศูนย์อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 ($p = .000$) ทุกคู่ ค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์มีค่าอยู่ระหว่าง 0.502 - 0.700 ด้านขนาดความสัมพันธ์ พบว่า ตัวแปรมีความสัมพันธ์กันอยู่ในระดับปานกลาง (Isaacs, Zara, & Herbert, 2013 อ้างถึงใน สรรยัญญา จันทรชูสกุล, อัจศรา ประเสริฐสิน, และพินดา วรสุรินทร์, 2560: 60) ทั้งนี้ ตัวแปรสังเกตได้ที่มีค่าเฉลี่ยสูงสุด คือ ตัวบ่งชี้ที่ 1.2 มีความเห็นอกเห็นใจความรู้สึกของผู้อื่น ($M=4.356$, $SD=0.576$) และตัวแปรสังเกตได้ที่มีค่าเฉลี่ยต่ำสุด คือ ตัวบ่งชี้ที่ 1.3 การทำงานร่วมกับผู้อื่นอย่างมีความสุข ($M=3.955$, $SD=0.662$)

เมื่อพิจารณาผลการทดสอบค่าสถิติ Bartlett's Test of Sphericity ซึ่งเป็นค่าสถิติทดสอบสมมติฐานว่าเมทริกซ์สหสัมพันธ์นั้นเป็นเมทริกซ์เอกลักษณ์ (identity matrix) หรือไม่ พบว่า $\chi^2 = 4545.677$ ($df=36$, $p=.000$) ซึ่งแตกต่างจากศูนย์อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 และสอดคล้องกับผลการวิเคราะห์ค่าดัชนี Kaiser-Meyer-Olkin (KMO) ซึ่งมีค่าเข้าใกล้ 1 ($KMO=0.947$) แสดงให้เห็นว่า เมทริกซ์สหสัมพันธ์ของตัวแปรสังเกตได้ไม่เป็นเมทริกซ์เอกลักษณ์ และมีความสัมพันธ์ระหว่างตัวแปรมากพอที่จะนำมาวิเคราะห์องค์ประกอบเพื่อตรวจสอบความตรงเชิงโครงสร้างได้ รายละเอียดของค่าเฉลี่ย ค่าส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน และสหสัมพันธ์ของตัวแปรสังเกตได้ในโมเดลทักษะทางสังคมและการเรียนรู้ข้ามวัฒนธรรม โดยมีรายละเอียดดังตารางที่ 4.7

ตารางที่ 4.7 ค่าเฉลี่ย ค่าส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน ค่าสหสัมพันธ์ของตัวแปรสังเกตได้ในโมเดลการวัดทักษะทางสังคมและการเรียนรู้ข้ามวัฒนธรรม

ตัวแปร	ค่าสหสัมพันธ์								
	S1.1	S1.2	S1.3	S2.1	S2.2	S3.1	S3.2	S4.1	S4.2
S1.1	1.000								
S1.2	0.592**	1.000							
S1.3	0.589**	0.515**	1.000						
S2.1	0.597**	0.671**	0.575**	1.000					
S2.2	0.602**	0.602**	0.603**	0.637**	1.000				
S3.1	0.582**	0.632**	0.552**	0.700**	0.616**	1.000			
S3.2	0.554**	0.570**	0.544**	0.625**	0.593**	0.663**	1.000		
S4.1	0.561**	0.498**	0.572**	0.555**	0.631**	0.563**	0.590**	1.000	
S4.2	0.579**	0.502**	0.621**	0.568**	0.598**	0.579**	0.597**	0.673**	1.000
MEAN	4.080	4.356	3.955	4.279	4.108	4.236	4.209	4.042	4.036
SD	0.610	0.576	0.662	0.553	0.619	0.589	0.611	0.588	0.632

KMO: Measure of Sampling Adequacy = 0.947, Bartlett's Test of Sphericity: Chi-Square= 4545.677, df=36, p=.000

หมายเหตุ * p<.05, ** p<.01

ผลการวิเคราะห์องค์ประกอบเชิงยืนยันอันดับที่สอง พบว่า โมเดลการวัดทักษะทางสังคมและการเรียนรู้ข้ามวัฒนธรรม มีความสอดคล้องกลมกลืนกับข้อมูลเชิงประจักษ์ พิจารณาได้จาก $\chi^2=23.419$, $df=14$, $p=.053$, $CFI=0.998$, $TLI=0.995$, $RMSEA=0.029$, $SRMR=0.011$ และ $\chi^2/df=1.672$ ค่าสถิติไค-สแควร์และดัชนีวัดระดับความกลมกลืนมีค่าเป็นไปตามเกณฑ์ของ (Hooper, Coughlan & Mullen, 2008 อ้างถึงใน สรัญญา จันทร์ชูสกุล และคณะ, 2560: 61)

ค่าสัมประสิทธิ์น้ำหนักองค์ประกอบมาตรฐาน (β) ของตัวแปรสังเกตได้หรือตัวบ่งชี้ พบว่า องค์ประกอบที่ 1 การมีปฏิสัมพันธ์กับผู้อื่น (Interactions) มีค่าสัมประสิทธิ์น้ำหนักองค์ประกอบมาตรฐาน (β) ของตัวแปรสังเกตหรือตัวบ่งชี้อยู่ระหว่าง 0.712-0.775 ทุกค่ามีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 ($p=.000$) ตัวแปรสังเกตได้ที่มีน้ำหนักองค์ประกอบมากที่สุด คือ ตัวบ่งชี้ที่ 1.2 มีความเห็นอกเห็นใจความรู้สึกของผู้อื่น ($\beta=0.770$) รองลงมาคือ ตัวบ่งชี้ที่ 1.3 การทำงานร่วมกับผู้อื่นอย่างมีความสุข ($\beta=0.767$), และตัวบ่งชี้ที่ 1.1 เรียนรู้ และปรับเปลี่ยนความคิด พฤติกรรมให้สัมพันธ์กับผู้อื่น ($\beta=0.764$) ตามลำดับ และมีค่าสัมประสิทธิ์การพยากรณ์อยู่ในระดับปานกลาง (R^2 อยู่ระหว่าง 0.584 ถึง 0.593)

องค์ประกอบที่ 2 การติดต่อสื่อสาร (Communication) มีค่าสัมประสิทธิ์น้ำหนักองค์ประกอบมาตรฐาน (β) ของตัวแปรสังเกตได้หรือตัวบ่งชี้อยู่ระหว่าง 0.779-0.812 ทุกค่ามีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 ($p = .000$) ตัวแปรสังเกตได้ที่มีน้ำหนักองค์ประกอบมากที่สุด คือ ตัวบ่งชี้ที่ 2.2 การใช้ท่าทางในการสื่อความหมายกับผู้อื่น ด้วยท่าทีที่สุภาพ ($\beta = 0.812$) รองลงมาคือ ตัวบ่งชี้ที่ 2.1 การแสดง และรับฟังความคิดเห็นในวัฒนธรรมที่หลากหลาย ด้วยความเคารพ ($\beta = 0.779$) และมีค่าสัมประสิทธิ์การพยากรณ์อยู่ในระดับปานกลาง (R^2 อยู่ระหว่าง 0.607 ถึง 0.660)

องค์ประกอบที่ 3 การตระหนักรู้ทางสังคมและวัฒนธรรม (Social and Cultural Awareness) มีค่าสัมประสิทธิ์น้ำหนักองค์ประกอบมาตรฐาน (β) ของตัวแปรสังเกตได้หรือตัวบ่งชี้อยู่ระหว่าง 0.811-0.818 ทุกค่ามีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 ($p = .000$) ตัวแปรสังเกตได้ที่มีน้ำหนักองค์ประกอบมากที่สุด คือ ตัวบ่งชี้ที่ 3.1 การเรียนรู้ และเปิดใจมองวัฒนธรรมอื่นที่ต่างจากของตน ($\beta = 0.818$) รองลงมาคือ ตัวบ่งชี้ที่ 3.2 การรู้จักกาลเทศะ กฎระเบียบ และกฎกติกาของสังคม ($\beta = 0.811$) และมีค่าสัมประสิทธิ์การพยากรณ์อยู่ในระดับปานกลาง (R^2 อยู่ระหว่าง 0.657 ถึง 0.669)

องค์ประกอบที่ 4 การจัดการตนเอง (Self-management) มีค่าสัมประสิทธิ์น้ำหนักองค์ประกอบมาตรฐาน (β) ของตัวแปรสังเกตได้หรือตัวบ่งชี้อยู่ระหว่าง 0.807-0.836 ทุกค่ามีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 ($p = .000$) ตัวแปรสังเกตได้ที่มีน้ำหนักองค์ประกอบมากที่สุด คือ ตัวบ่งชี้ที่ 4.2 เลือกรวิธีการจัดการ และแก้ปัญหาได้อย่างเหมาะสม ($\beta = 0.836$) รองลงมาคือ ตัวบ่งชี้ที่ 4.1 ควบคุมอารมณ์ของตนเอง ($\beta = 0.807$) และมีค่าสัมประสิทธิ์การพยากรณ์อยู่ในระดับปานกลาง (R^2 อยู่ระหว่าง 0.651 ถึง 0.699)

สำหรับค่าสัมประสิทธิ์น้ำหนักองค์ประกอบมาตรฐาน (β) ขององค์ประกอบย่อยพบว่า องค์ประกอบที่ 1 การมีปฏิสัมพันธ์กับผู้อื่น (Interactions) มีน้ำหนักองค์ประกอบมากที่สุด ($\beta = 0.992$) รองลงมาคือ องค์ประกอบที่ 2 การติดต่อสื่อสาร (Communication) ($\beta = 0.974$), องค์ประกอบที่ 4 การจัดการตนเอง (Self-management) ($\beta = 0.928$) และองค์ประกอบที่ 3 การตระหนักรู้ทางสังคมและวัฒนธรรม (Social and Cultural Awareness) ($\beta = 0.924$) ตามลำดับ และมีค่าสัมประสิทธิ์การพยากรณ์อยู่ในระดับสูงถึงสูงมาก (R^2 อยู่ระหว่าง 0.853 ถึง 0.985) โดยมีรายละเอียดดังตารางที่ 4.8 และภาพที่ 4.1

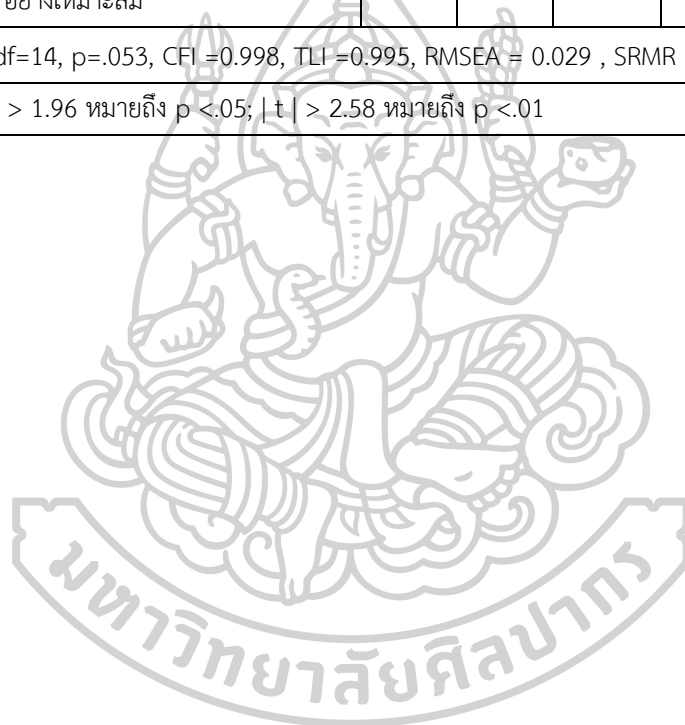
ตารางที่ 4.8 ค่าสถิติผลการวิเคราะห์องค์ประกอบเชิงยืนยันโมเดลการวัดทักษะทางสังคมและการเรียนรู้ข้ามวัฒนธรรม

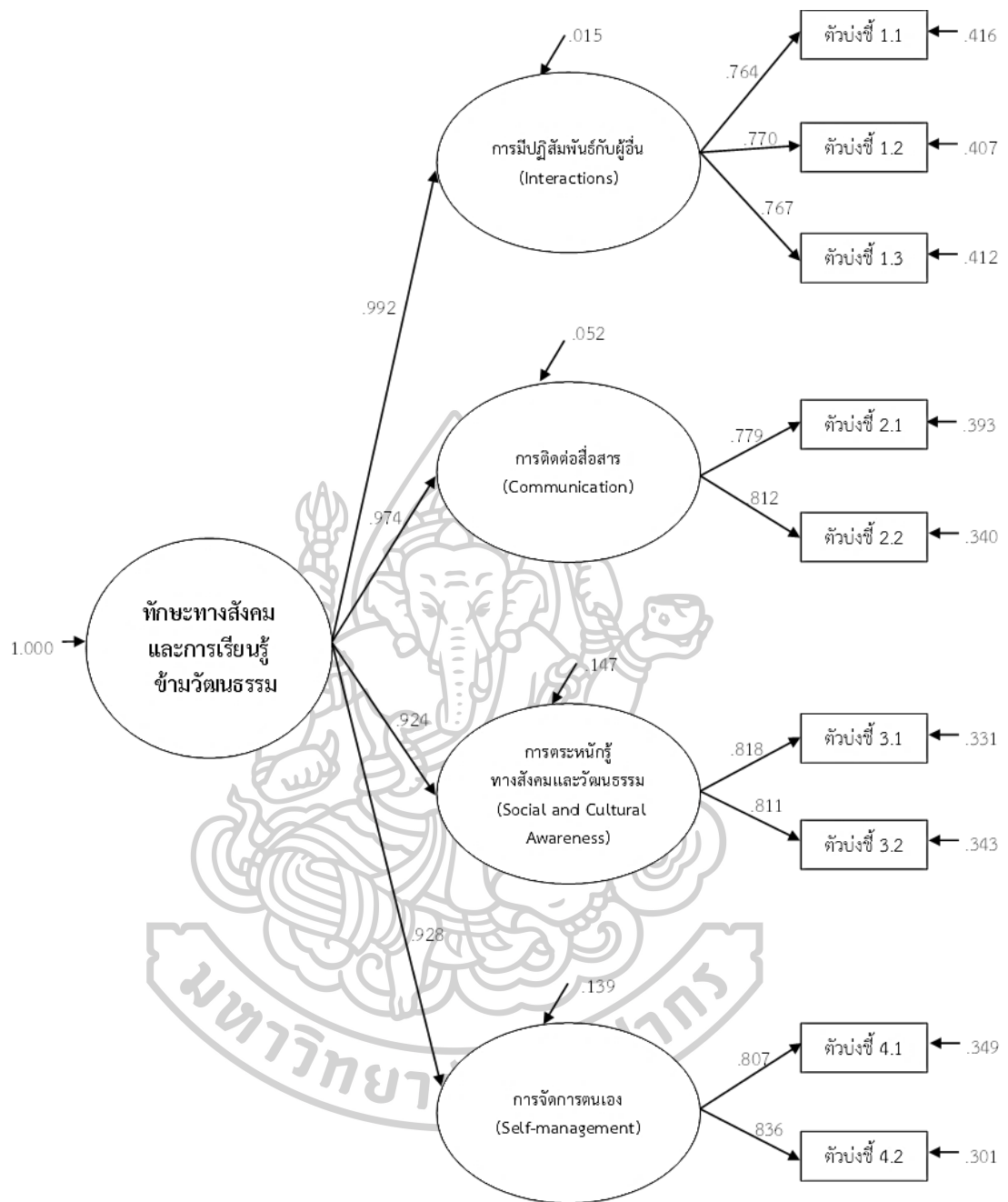
องค์ประกอบ	เมทริกซ์น้ำหนัก องค์ประกอบ			β	FS	R ²
	b	SE	t			
องค์ประกอบที่ 1 การมีปฏิสัมพันธ์กับผู้อื่น (Interactions)	1.000	-	-	0.992	-	0.985
ตัวบ่งชี้ที่ 1.1 เรียนรู้ และปรับเปลี่ยนความคิด พฤติกรรมให้สัมพันธ์กับผู้อื่น	0.918	0.042	21.986	0.764	0.126	0.584
ตัวบ่งชี้ที่ 1.2 มีความเห็นอกเห็นใจความรู้สึกของ ผู้อื่น	0.871	0.045	19.369	0.770	0.198	0.593
ตัวบ่งชี้ที่ 1.3 การทำงานร่วมกับผู้อื่นอย่างมี ความสุข	1.000	-	-	0.767	0.146	0.588
องค์ประกอบที่ 2 การติดต่อสื่อสาร (Communication)	0.972	0.044	22.284	0.974	-	0.948
ตัวบ่งชี้ที่ 2.1 การแสดง และรับฟังความคิดเห็นใน วัฒนธรรมที่หลากหลาย ด้วย ความเคารพ	0.856	0.037	23.273	0.779	0.132	0.607
ตัวบ่งชี้ที่ 2.2 การใช้ท่าทางในการสื่อความหมาย กับผู้อื่น ด้วยท่าทีที่สุภาพ	1.000	-	-	0.812	0.196	0.660
องค์ประกอบที่ 3 การตระหนักรู้ทางสังคมและ วัฒนธรรม (Social and Cultural Awareness)	0.908	0.044	20.644	0.924	-	0.853
ตัวบ่งชี้ที่ 3.1 การเรียนรู้ และเปิดใจมองวัฒนธรรม อื่นที่ต่างจากของตน	0.972	0.040	24.134	0.818	0.261	0.669
ตัวบ่งชี้ที่ 3.2 การรู้จักกาลเทศะ กฎระเบียบ และ กฎกติกาของสังคม	1.000	-	-	0.811	0.244	0.657

ตารางที่ 4.8 ค่าสถิติผลการวิเคราะห์องค์ประกอบเชิงยืนยันโมเดลการวัดทักษะทางสังคมและการเรียนรู้ข้ามวัฒนธรรม (ต่อ)

องค์ประกอบ	เมทริกซ์น้ำหนัก องค์ประกอบ			β	FS	R^2
	b	SE	t			
องค์ประกอบที่ 4 การจัดการตนเอง (Self-management)	0.973	0.044	22.160	0.928	-	0.861
ตัวบ่งชี้ที่ 4.1 ควบคุมอารมณ์ของตนเอง	0.898	0.037	24.532	0.807	0.250	0.651
ตัวบ่งชี้ที่ 4.2 เลือกรวิธีการจัดการ และแก้ปัญหาได้อย่างเหมาะสม	1.000	-	-	0.836	0.291	0.699
$\chi^2=23.419$, $df=14$, $p=.053$, $CFI =0.998$, $TLI =0.995$, $RMSEA = 0.029$, $SRMR = 0.011$						
หมายเหตุ t > 1.96 หมายถึง $p < .05$; t > 2.58 หมายถึง $p < .01$						

ภาพที่ 4.1 โมเดลการวัดทักษะทางสังคมและการเรียนรู้ข้ามวัฒนธรรม

ตอนที่ 2 ผลการวิเคราะห์เกณฑ์ปกติระดับท้องถิ่น (Local Norms) ของแบบวัดทักษะทางสังคม และการเรียนรู้ข้ามวัฒนธรรม สำหรับนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาตอนปลาย

การวิเคราะห์เกณฑ์ปกติของทักษะทางสังคมและการเรียนรู้ข้ามวัฒนธรรม สำหรับนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาตอนปลาย โดยนำคะแนนรวมของทักษะทางสังคมและการเรียนรู้ข้ามวัฒนธรรม ซึ่งเป็นแบบวัดชนิดมาตราประมาณค่า (Rating Scale) 5 ระดับ จำนวนทั้งหมด 36 ข้อ มาหาค่าเปอร์เซ็นต์ไทล์ (percentile) และนำข้อมูลที่ได้ไปเทียบเพื่อหาคะแนนมาตรฐาน T ปกติ (Normalized T-score) ซึ่งมีคะแนนดิบอยู่ที่ 91 ถึง 180 คะแนน และคะแนนมาตรฐานที่ปกติอยู่ระหว่าง 18 ถึง 74 โดยมีรายละเอียดดังตารางที่ 4.9

ตารางที่ 4.9 เกณฑ์ปกติของแบบวัดทักษะทางสังคมและการเรียนรู้ข้ามวัฒนธรรม สำหรับนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาตอนปลาย

คะแนน	Pr	T ปกติ	คะแนน	Pr	T ปกติ	คะแนน	Pr	T ปกติ
180	99.25	74	153	54.56	51	126	10.56	38
179	98.25	71	152	52.50	51	125	9.81	37
178	97.31	69	151	51.06	50	124	8.87	36
177	96.18	68	150	49.18	50	123	7.87	36
176	95.56	67	149	46.62	49	122	7.25	35
175	94.87	66	148	44.43	48	121	6.62	35
174	93.68	65	147	42.50	48	120	5.93	34
173	92.62	64	146	40.12	47	119	5.50	34
172	91.62	64	145	37.50	47	118	5.18	34
171	90.25	63	144	35.12	46	117	4.87	33
170	88.81	62	143	32.93	45	116	4.56	33
169	87.25	61	142	31.00	45	115	4.12	33
168	85.62	61	141	29.00	45	114	3.75	32
167	84.00	60	140	26.81	44	113	3.56	32
166	82.37	59	139	25.06	43	111	3.37	32
165	81.00	59	138	23.87	43	110	3.12	31
164	79.18	58	137	23.12	43	109	2.68	31
163	76.68	57	136	22.25	42	108	1.87	29

คะแนน	Pr	T ปกติ	คะแนน	Pr	T ปกติ	คะแนน	Pr	T ปกติ
162	74.50	57	135	21.06	42	107	1.25	28
161	72.75	56	134	19.87	41	106	1.06	27
160	70.56	55	133	18.62	41	105	0.93	26
159	68.18	55	132	16.93	40	104	0.81	26
158	66.18	54	131	15.50	40	103	0.56	25
157	64.31	54	130	14.43	39	101	0.31	23
156	61.93	53	129	13.43	39	98	0.18	21
155	59.25	52	128	12.31	38	91	0.06	18
154	56.93	52	127	11.31	38			

ผู้วิจัยได้แบ่งเกณฑ์การแปลคะแนน T ปกติ เป็น 5 ระดับ ดังนี้

- คะแนน T ปกติ ตั้งแต่ 62 ขึ้นไป หมายถึง กลุ่มที่ ทักษะทางสังคมและการเรียนรู้
 ข้ามวัฒนธรรมอยู่ใน ระดับดีมาก
- คะแนน T ปกติ 51 ถึง 61 หมายถึง กลุ่มที่ ทักษะทางสังคมและการเรียนรู้
 ข้ามวัฒนธรรมอยู่ในระดับดี
- คะแนน T ปกติ 40 ถึง 50 หมายถึง กลุ่มที่ ทักษะทางสังคมและการเรียนรู้
 ข้ามวัฒนธรรมอยู่ใน ระดับปานกลาง
- คะแนน T ปกติ 29 ถึง 39 หมายถึง กลุ่มที่ ทักษะทางสังคมและการเรียนรู้
 ข้ามวัฒนธรรมอยู่ในระดับต่ำ
- คะแนน T ปกติ ตั้งแต่ 28 ลงมา หมายถึง กลุ่มที่ ทักษะทางสังคมและการเรียนรู้
 ข้ามวัฒนธรรมอยู่ใน ระดับต่ำมาก

บทที่ 5

สรุปผลการวิจัย อภิปรายผล และข้อเสนอแนะ

การวิจัย เรื่อง การพัฒนาแบบวัดทักษะทางสังคมและการเรียนรู้ข้ามวัฒนธรรม สำหรับนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาตอนปลาย มีวัตถุประสงค์เพื่อ 1) เพื่อพัฒนาและตรวจสอบคุณภาพของแบบวัดทักษะทางสังคมและการเรียนรู้ข้ามวัฒนธรรม สำหรับนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาตอนปลาย และ 2) เพื่อหาเกณฑ์ปกติระดับท้องถิ่น (Local Norms) ของแบบวัดทักษะทางสังคมและการเรียนรู้ข้ามวัฒนธรรม สำหรับนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาตอนปลาย

เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย คือ แบบวัดทักษะทางสังคมและการเรียนรู้ข้ามวัฒนธรรม สำหรับนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาตอนปลาย ชนิดมาตราประมาณค่า (Rating Scale) 5 ระดับ ซึ่งประกอบด้วย 4 องค์ประกอบ 9 ตัวบ่งชี้ ได้แก่ องค์ประกอบที่ 1 การมีปฏิสัมพันธ์กับผู้อื่น (Interactions) มีตัวบ่งชี้ คือ เรียนรู้ และปรับเปลี่ยนความคิด พฤติกรรมให้สัมพันธ์กับผู้อื่น, มีความเห็นอกเห็นใจความรู้สึกของผู้อื่น และการทำงานร่วมกับผู้อื่นอย่างมีความสุข องค์ประกอบที่ 2 การติดต่อสื่อสาร (Communication) มีตัวบ่งชี้ คือ การแสดง และรับฟังความคิดเห็นในวัฒนธรรมที่หลากหลาย ด้วยความเคารพ และการใช้ท่าทางในการสื่อความหมายกับผู้อื่น ด้วยท่าทีที่สุภาพ องค์ประกอบที่ 3 การตระหนักรู้ทางสังคมและวัฒนธรรม (Social and Cultural Awareness) มีตัวบ่งชี้ คือ การเรียนรู้ และเปิดใจมองวัฒนธรรมอื่นที่ต่างจากของตน และการรู้จักกาลเทศะ กฎระเบียบ และกฎกติกาของสังคม และองค์ประกอบที่ 4 การจัดการตนเอง (Self-management) มีตัวบ่งชี้ คือ ควบคุมอารมณ์ของตนเอง และเลือกวิธีการจัดการ และแก้ปัญหาได้อย่างเหมาะสม แบ่งเป็นตัวบ่งชี้ละ 4 ข้อ ซึ่งจะได้ข้อคำถามจำนวน 36 ข้อ สำหรับการตรวจให้คะแนนมีค่าระหว่าง 1-5 คะแนน

การดำเนินการวิจัยนี้ ตัวอย่างเป็นนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาตอนปลาย ภาคเรียนที่ 2 ปีการศึกษา 2565 ของโรงเรียนสังกัดสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน (สพฐ.) ในสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษานครปฐม จำนวน 800 คน จากการสุ่มแบบสองขั้นตอน (Two - Stage Random Sampling) ดังนี้ ชั้นที่ 1 สุ่มโรงเรียนสังกัดสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน (สพฐ.) ในสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษานครปฐม จำนวน 9 โรงเรียน จาก 29 โรงเรียน ด้วยการสุ่มอย่างง่าย (Simple Random Sampling) ชั้นที่ 2 ผู้วิจัยดำเนินการเก็บรวบรวมข้อมูลครอบคลุมทั้ง 3 ระดับชั้นของทั้ง 9 โรงเรียนที่ได้จากการสุ่มในชั้นที่ 1 โดยดำเนินการสุ่มห้องเรียน ระดับชั้นละ 1 ห้องเรียน (ห้องเรียนละ 30 คน) ตัวอย่างที่ใช้ในงานวิจัยเป็นจำนวน 800 คน ด้วยการสุ่มอย่างง่าย (Simple Random Sampling)

การวิเคราะห์ข้อมูล ผู้วิจัยดำเนินการวิเคราะห์ค่าสถิติพื้นฐาน ได้แก่ จำนวน ร้อยละ ค่าเฉลี่ย ค่าส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน และศึกษาคูณสมบัติของแบบวัด โดยตรวจสอบ 1) ความตรงเชิงเนื้อหา 2) ค่าอำนาจจำแนกรายข้อด้วยสถิติทดสอบที (t-test) 3) ค่าความเที่ยงแบบแบบความสอดคล้องภายใน ด้วยวิธีสัมประสิทธิ์แอลฟาของครอนบาค (Cronbach's alpha coefficient) ด้วยโปรแกรมสำเร็จรูป ในการวิเคราะห์ข้อมูล และ 5) ความตรงเชิงโครงสร้าง ผู้วิจัยใช้โปรแกรมสำเร็จรูป Mplus ในการวิเคราะห์ข้อมูล และได้คำนวณหาค่าเปอร์เซ็นต์ไทล์ (Percentile) เพื่อนำข้อมูลไปเทียบหาคะแนนมาตรฐาน T ปกติ (Normalized T-Score) โดยใช้โปรแกรม Microsoft Office Excel

สรุปผลการวิจัย

การสรุปผลการวิจัยการพัฒนาแบบวัดทักษะทางสังคมและการเรียนรู้ข้ามวัฒนธรรม สำหรับนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาตอนปลาย แบ่งออกเป็น 2 ตอน เพื่อตอบวัตถุประสงค์ของการวิจัย ดังนี้

1. ผลการพัฒนาและตรวจสอบคุณภาพของแบบวัดทักษะทางสังคมและการเรียนรู้ข้ามวัฒนธรรม สำหรับนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาตอนปลาย

ผลการตรวจสอบคุณภาพของแบบวัดทักษะทางสังคมและการเรียนรู้ข้ามวัฒนธรรม สำหรับนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาตอนปลาย สรุปได้ดังนี้

1.1 ผลการตรวจสอบความตรงเชิงเนื้อหาจากผู้เชี่ยวชาญจำนวน 5 ท่าน โดยพิจารณาความสอดคล้องระหว่างข้อคำถามกับนิยามเชิงปฏิบัติการ (Index of Item Objective Congruence: IOC) พบว่ามีค่า IOC อยู่ระหว่าง 0.60-1.00 สรุปได้ว่าข้อคำถามทุกข้อมีความตรงเชิงเนื้อหา

1.2 ผลการตรวจสอบอำนาจจำแนกรายข้อระหว่างกลุ่มสูงและกลุ่มต่ำในแต่ละองค์ประกอบด้วยสถิติทดสอบที (t-test) เพื่อวิเคราะห์ความแตกต่างของค่าเฉลี่ยระหว่างกลุ่มสูงและกลุ่มต่ำ ผลการทดสอบกับตัวอย่างในการวิจัย จำนวน 800 คน พบว่า ข้อคำถามสามารถจำแนกกลุ่มสูงและกลุ่มต่ำอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 ทุกข้อ

1.3 ผลการตรวจสอบความเที่ยงแบบความสอดคล้องภายใน ด้วยวิธีสัมประสิทธิ์แอลฟาของครอนบาค (Cronbach's alpha coefficient) ผลการวิเคราะห์ค่าความเที่ยงจากตัวอย่างในการวิจัย มีค่าความเที่ยงทั้งฉบับเท่ากับ .918 โดยมีค่าความเที่ยงขององค์ประกอบอยู่ระหว่าง .885-.908

1.4 ผลการตรวจสอบความตรงเชิงโครงสร้างของแบบวัดทักษะทางสังคมและการเรียนรู้ข้ามวัฒนธรรม ด้วยการวิเคราะห์องค์ประกอบเชิงยืนยันลำดับที่สอง (second-order confirmatory factor analysis) พบว่า โมเดลการวัดทักษะทางสังคมและการเรียนรู้ข้ามวัฒนธรรม มี

ความสอดคล้องกลมกลืนกับข้อมูลเชิงประจักษ์ พิจารณาได้จาก $\chi^2 = 23.419$, $df = 14$, $p = .053$, $CFI = 0.998$, $TLI = 0.995$, $RMSEA = 0.029$, $SRMR = 0.011$ และ $\chi^2/df = 1.672$

2. การหาเกณฑ์ปกติระดับท้องถิ่น (Local Norms) ของแบบวัดทักษะทางสังคมและการเรียนรู้ข้ามวัฒนธรรม สำหรับนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาตอนปลาย

การวิเคราะห์เกณฑ์ปกติของแบบวัดทักษะทางสังคมและการเรียนรู้ข้ามวัฒนธรรม สำหรับนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาตอนปลาย ซึ่งแปลงคะแนนเป็นคะแนนที่ปกติ คะแนนที่ปกติอยู่ระหว่าง 18 ถึง 74 ซึ่งครอบคลุมคะแนนดิบตั้งแต่ 91 ถึง 180 คะแนน

อภิปรายผลการวิจัย

การอภิปรายผลการวิจัยการพัฒนาแบบวัดทักษะทางสังคมและการเรียนรู้ข้ามวัฒนธรรม สำหรับนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาตอนปลาย แบ่งออกเป็น 2 ตอน เพื่อตอบวัตถุประสงค์ของการวิจัย ดังนี้

ตอนที่ 1 ผลการพัฒนาและตรวจสอบคุณภาพของแบบวัดทักษะทางสังคมและการเรียนรู้ข้ามวัฒนธรรม สำหรับนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาตอนปลาย

แบบวัดทักษะทางสังคมและการเรียนรู้ข้ามวัฒนธรรมสำหรับนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาตอนปลาย ที่ผู้วิจัยพัฒนาขึ้นเป็นแบบวัดชนิดมาตราประมาณค่า (Rating Scale) 5 ระดับ ครอบคลุมเนื้อหาทักษะทางสังคมและการเรียนรู้ข้ามวัฒนธรรมทั้ง 4 องค์ประกอบ 9 ตัวบ่งชี้ ได้แก่ องค์ประกอบที่ 1 การมีปฏิสัมพันธ์กับผู้อื่น (Interactions), องค์ประกอบที่ 2 การติดต่อสื่อสาร (Communication), องค์ประกอบที่ 3 การตระหนักรู้ทางสังคมและวัฒนธรรม (Social and Cultural Awareness) และ องค์ประกอบที่ 4 การจัดการตนเอง (Self-management) จากการที่ผู้วิจัยศึกษาองค์ประกอบของทักษะทางสังคมและการเรียนรู้ข้ามวัฒนธรรม พบว่า ลักษณะของข้อมูลมีขอบเขตในการประเมินกว้าง ไม่เหมาะกับการใช้ประเมินผู้เรียนซึ่งอยู่ในบริบทสังคมโรงเรียน อันเป็นเพียงระยะแรกในการสร้างพื้นฐานของทักษะทางสังคมและการเรียนรู้ข้ามวัฒนธรรม จึงได้ทำการสังเคราะห์ตัวบ่งชี้ทักษะทางสังคม และทักษะการเรียนรู้ข้ามวัฒนธรรม เข้าด้วยกัน เพื่อหาตัวบ่งชี้พฤติกรรมของทักษะทางสังคมและการเรียนรู้ข้ามวัฒนธรรมที่ครอบคลุมและเหมาะสมกับบริบทของผู้เรียน ซึ่งผู้วิจัยได้สังเคราะห์องค์ประกอบทั้งหมด 3 ส่วน ดังนี้ ในส่วนที่ 1 สังเคราะห์องค์ประกอบทักษะทางสังคม ส่วนที่ 2 สังเคราะห์ทักษะการเรียนรู้ข้ามวัฒนธรรม และส่วนที่ 3 นำทั้งสองทักษะมาสังเคราะห์รวมกัน คือ ส่วนที่ 1 ผู้วิจัยได้สังเคราะห์องค์ประกอบของทักษะทางสังคมที่ครอบคลุมแนวคิดของนักวิชาการทั้งในประเทศและต่างประเทศ กล่าวถึงลักษณะที่คล้ายคลึงกันจำนวน 4 องค์ประกอบ 11 ตัวบ่งชี้ คือ องค์ประกอบที่ 1 ด้านการมีปฏิสัมพันธ์กับผู้อื่น

(Interactions) จำนวน 3 ตัวบ่งชี้, องค์ประกอบที่ 2 ด้านการติดต่อสื่อสาร (Communication) จำนวน 3 ตัวบ่งชี้, องค์ประกอบที่ 3 การตระหนักรู้ทางสังคม (Social Awareness) จำนวน 2 ตัวบ่งชี้ และองค์ประกอบที่ 4 ด้านการจัดการตนเอง (Self-management) จำนวน 3 ตัวบ่งชี้ (Korukcu et al, 2015: 194-196; Daraee et al, 2016: 14-18; Deming, 2017: 14-18; Little et al, 2017: 9-10; Azua et al, 2020: 2-4; Hendy, 2020: 6-13; จรีลักษณ์ รัตนาพันธ์, 2559; ชญานิษฐ์ สุระเสนา และคณะ, 2559: 74-77; ณปนต์ โคตพัฒน์, 2559: 27-28; เพ็ญประภา ลูกอินทร์ และคณะ, 2559: 225-231; วรพรรณ กระต่ายทอง, 2559: 147-148; กฤติน เก้าเอี้ยน, 2560: 23-27; กัญญา สมบูรณ์, 2560: 47-83; ปวีณาพัฒน์ วรพันธ์, 2561: 98-100; ภาณุมาศ หอมบุญยงค์, 2562: 47-38; ลัดดา แสงเพชร และคณะ, 2562: 586-589; อาชัญวิชญ์ ชุมภณพงษ์ศักดิ์, 2562: 22-26) ในส่วนที่ 2 ผู้วิจัยได้สังเคราะห์องค์ประกอบของทักษะการเรียนรู้ข้ามวัฒนธรรม ที่มีนักวิชาการหลายท่านได้กล่าวถึงองค์ประกอบของทักษะการเรียนรู้ข้ามวัฒนธรรม จำนวน 4 ด้าน 11 ตัวบ่งชี้ ดังนี้ องค์ประกอบที่ 1 ทักษะการจัดการตนเอง (Self-maintenance Skills) จำนวน 4 ตัวบ่งชี้, องค์ประกอบที่ 2 ทักษะความสัมพันธ์ระหว่างบุคคล (Interpersonal Skills) จำนวน 2 ตัวบ่งชี้, องค์ประกอบที่ 3 ทักษะการสื่อสาร (Communication Skills) จำนวน 2 ตัวบ่งชี้ และองค์ประกอบที่ 4 การตระหนักรู้ทางวัฒนธรรม (Cultural Awareness) จำนวน 3 ตัวบ่งชี้ (Chong and Grzymala, 2015: 23-41; Rodman, 2015: 23-24; Wang et al, 2017: 124-126; สำนักวิชาการและมาตรฐานการศึกษา, 2559; พัชราภา เอื้ออมรวนิช, 2560: 99-101; กัลญา โอภาสเสถียร, 2561: 23-25; ธีรศักดิ์ สุขสันติกมล, 2561: 75-84; กิตติวรรณ สิ้นธนูวา และ สถาพร ปกป้อง, 2562: 70-72) แล้วจึงนำส่วนที่ 1 และ ส่วนที่ 2 มาสังเคราะห์รวมกัน เป็นส่วนที่ 3 เพื่อรวมองค์ประกอบของทักษะทางสังคมและการเรียนรู้ข้ามวัฒนธรรมที่ครอบคลุมแนวคิดของนักวิชาการทั้งในประเทศและต่างประเทศ ที่กล่าวถึงตัวบ่งชี้ทักษะทางสังคมและการเรียนรู้ข้ามวัฒนธรรม จำนวน 15 เรื่องขึ้นไปสามารถจำแนกออกเป็น 4 ด้าน 9 ตัวบ่งชี้ ดังนี้ (P₂₁, 2016; Sulistyaningsih et al., 2019: 231-232; ไหมไทย ไชยพันธุ์, 2557: 24-30; ทศน์ จารุศักดิ์ศรี, 2559: 10-15; กฤติน เก้าเอี้ยน, 2560: 32-37; ศิริขวัญ กลางสุพรรณ และสุวิมล กฤชคฤหาสน์, 2560: 743-748; บุษกร ทองจินดาและจุฑามาส ศรีจำนงค์, 2562: 22-24; ปิยนันท์ สวัสดิ์ศฤงฆาร, 2562; สมिति์ เจือจินดา และวรรณภา โพธิ์ผลิ, 2562: 21-23) องค์ประกอบที่ 1 การมีปฏิสัมพันธ์กับผู้อื่น (Interactions) ประกอบด้วย 3 ตัวบ่งชี้ คือ เรียนรู้ และปรับเปลี่ยนความคิด พฤติกรรมให้สัมพันธ์กับผู้อื่น, มีความเห็นอกเห็นใจความรู้สึกของผู้อื่น และการทำงานร่วมกับผู้อื่นอย่างมีความสุข, องค์ประกอบที่ 2 การติดต่อสื่อสาร (Communication) ประกอบด้วย 2 ตัวบ่งชี้ คือ การแสดง และรับฟังความคิดเห็นในวัฒนธรรมที่หลากหลาย ด้วยความเคารพ และการใช้ท่าทางการสื่อความหมายกับผู้อื่น ด้วยท่าทีที่สุภาพ, องค์ประกอบที่ 3 การตระหนักรู้ทางสังคมและ

วัฒนธรรม (Social and Cultural Awareness) ประกอบด้วย 2 ตัวบ่งชี้ คือ การเรียนรู้ และเปิดใจมองวัฒนธรรมอื่นที่ต่างจากของตน และการรู้จักกาลเทศะ กฎระเบียบ และกฎกติกาของสังคม และองค์ประกอบที่ 4 การจัดการตนเอง (Self-management) ประกอบด้วย 2 ตัวบ่งชี้ คือ ควบคุมอารมณ์ของตนเอง และเลือกวิธีการจัดการ และแก้ปัญหาได้อย่างเหมาะสม

1.1 การพัฒนาแบบวัดทักษะทางสังคมและการเรียนรู้ข้ามวัฒนธรรม สำหรับนักเรียนมัธยมศึกษาตอนปลาย ซึ่งผู้ตอบแบบวัดเป็นผู้เลือกตอบด้วยตนเองจึงมีแนวคิด ทฤษฎีที่เกี่ยวข้องในการตอบของนักเรียน โดยผู้วิจัยแบ่งเป็น 3 หัวข้อ คือ 1) ทฤษฎีเกี่ยวกับการรับรู้ตนเอง (Self-Theory) หรือการรับรู้เกี่ยวกับตนเอง (Self Perception) หมายถึง ความเข้าใจ ความสนใจ การรับรู้ การตัดสินใจความสามารถของตนเองในทุก ๆ ด้าน เป็นความเชื่อของบุคคล เกี่ยวกับความสามารถในการกระทำสิ่งใดสิ่งหนึ่ง ซึ่งมีอิทธิพลต่อการดำรงชีวิต พฤติกรรมที่แสดงออกมา ซึ่งเป็นผลมาจากการเรียนรู้และ ประสบการณ์ที่บุคคลได้มีปฏิสัมพันธ์กับบุคคลอื่นและสิ่งแวดล้อม อันเป็นตัวกำหนดจุดมุ่งหมายในชีวิต (Urbinner, 2020; กลัญญู เพชรภรณ์, 2555: 10-11; น้ำทิพย์ อองอาจวานิชย์, 2556: 61; ภาสิต ศิริเทศ และณพวิทย์ ธรรมสีหา, 2562: 60-61) ซึ่ง Kako (2016) ได้ให้ความหมายเกี่ยวกับการรู้จักตนเอง (Self Awareness) ว่าเป็นความสามารถในการจดจ่อกับตัวเอง จัดการอารมณ์ และสามารถปรับเปลี่ยนพฤติกรรมให้สอดคล้องกับค่านิยมและวัฒนธรรมของสังคมได้ อีกทั้งวรัญญา สะอาดเอี่ยม (2557) ยังอธิบายเพิ่มเติมว่าการรู้จักตนเอง คือ การค้นพบตนเอง และสามารถแสดงออกทางกรปฏิบัติจริงผ่านการกระทำ ความคิด การพูดในสถานการณ์ต่าง ๆ ใช้ชีวิต ซึ่งผู้วิจัยได้นำแนวคิดทฤษฎีที่เกี่ยวข้องในการตอบแบบวัดของนักเรียน มาปรับรูปแบบ และภาษาของแบบวัดทักษะทางสังคมและการเรียนรู้ข้ามวัฒนธรรม เพื่อประเมินตามการรับรู้ของนักเรียน โดยผู้วิจัยพัฒนาขึ้นเป็นแบบวัดชนิดมาตราประมาณค่า (Rating Scale) 5 ระดับ ตามกรอบนิยามเชิงปฏิบัติการ และตัวบ่งชี้ที่กำหนดไว้ ซึ่งประกอบด้วย 4 องค์ประกอบ 9 ตัวบ่งชี้ ได้แก่ 1) การมีปฏิสัมพันธ์กับผู้อื่น (Interactions) จำนวน 3 ตัวบ่งชี้ 2) การติดต่อสื่อสาร (Communication) จำนวน 2 ตัวบ่งชี้ 3) การตระหนักรู้ทางสังคมและวัฒนธรรม (Social and Cultural Awareness) จำนวน 2 ตัวบ่งชี้ และ 4) การจัดการตนเอง (Self-management) จำนวน 2 ตัวบ่งชี้ โดยกำหนดจำนวนข้อที่ต้องการสร้างให้ครอบคลุมตามองค์ประกอบของทักษะทางสังคมและการเรียนรู้ข้ามวัฒนธรรม ตัวบ่งชี้ละ 4 ข้อ รวมจำนวน 36 ข้อ แบบวัดฉบับดังกล่าวได้ผ่านการตรวจสอบความตรงเชิงเนื้อหา ซึ่งเป็นดังที่ ราตรี นันทสุคนธ์ (2555) กล่าวไว้ว่าการวิเคราะห์ความสอดคล้องระหว่างพฤติกรรมที่ต้องการวัดรายข้อกับจุดมุ่งหมายของแบบสอบถามที่กำหนดไว้ สอดคล้องกับ ศิริชัย กาญจนवासี (2556) ที่กล่าวว่า ความตรงเชิงเนื้อหามีความสำคัญสำหรับการทดสอบอย่างมาก เพื่อวัดว่า “ผู้สอบมีความรู้/ความสามารถต่อสิ่งที่มุ่งวัดเพียงใด” โดยเนื้อหาจะต้องครอบคลุม เป็นตัวแทนสาระสำคัญในแต่ละด้านของสิ่งที่มุ่งวัด สะท้อนจากแผนผังการวิเคราะห์ข้อคำถามตามองค์ประกอบ

โดยต้องอาศัยผู้เชี่ยวชาญ และผู้มีส่วนเกี่ยวข้องพิจารณาความครอบคลุม ความครบถ้วน ความเป็นตัวแทน และความสอดคล้องกับนิยามหรือวัตถุประสงค์ประกอบ เพื่อให้ได้แบบวัดทักษะทางสังคม และการเรียนรู้ข้ามวัฒนธรรมที่มีความตรงเชิงเนื้อหา ผู้วิจัยได้นำข้อคำถามที่สร้างขึ้นให้ผู้เชี่ยวชาญพิจารณาจำนวน 5 ท่าน ประกอบด้วยผู้เชี่ยวชาญที่มีความรู้ ความสามารถด้านจิตวิทยาการแนะแนว จำนวน 3 ท่าน ผู้เชี่ยวชาญที่มีความรู้ ความสามารถด้านการวัดและประเมินผล จำนวน 2 ท่าน ลงความเห็นว่ข้อคำถามมีความสอดคล้องกับนิยามเชิงปฏิบัติการ (Index of Item Objective Congruence: IOC) โดยมีค่า IOC อยู่ระหว่าง 0.60-1.00 ซึ่งสูงกว่าเกณฑ์ในการคัดเลือกข้อสอบหรือข้อคำถามที่มีความตรงเชิงเนื้อหาจะคัดเลือกข้อที่ค่า IOC มากกว่า 0.50 เป็นต้นไป (ณัฐภรณ์ หลาวทอง, 2559: 96) สรุปได้ว่า แบบวัดทักษะทางสังคมและการเรียนรู้ข้ามวัฒนธรรม สำหรับนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาตอนปลายที่ผู้วิจัยพัฒนาขึ้นมีความตรงเชิงเนื้อหาทุกข้อ

1.2 การตรวจสอบอำนาจจำแนกรายข้อระหว่างกลุ่มสูงและกลุ่มต่ำในแต่ละองค์ประกอบ ด้วยสถิติทดสอบที (t-test) เพื่อวิเคราะห์ความแตกต่างของค่าเฉลี่ยระหว่างกลุ่มสูงและกลุ่มต่ำ ซึ่งค่าอำนาจจำแนก เป็นค่าสถิติที่อธิบายคุณภาพของข้อคำถามในการจำแนกความแตกต่างระหว่างกลุ่มสูงและกลุ่มต่ำออกจากกันได้ การหาอำนาจจำแนก โดยใช้สถิติ t-test จะใช้กับแบบสอบถาม แบบมาตราส่วนประมาณค่า (Rating Scale) โดยแบ่งกลุ่มสูงและกลุ่มต่ำออกเป็นกลุ่มละ 25% แล้วคำนวณโดยใช้ t-test ทดสอบความแตกต่างระหว่างกลุ่มสูงและกลุ่มต่ำ ค่า t-test ที่ได้คือ คุณภาพค่าอำนาจจำแนก รายข้อจะถือว่าข้อคำถามนั้นใช้ได้ ก็ต่อเมื่อ t-test มีนัยสำคัญทางสถิติ (ฉัตรศิริ ปิยะพิมลสิทธิ์, 2559: 88-93; ณัฐภรณ์ หลาวทอง, 2559: 86-87; บุญชม ศรีสะอาด, 2553: 103) สอดคล้องกับ นิคมถนอมเสียง (2550) ที่กล่าวว่า การหาค่าอำนาจจำแนกจากการทดสอบสถิติ t-test จะใช้ในกรณีที่ลักษณะข้อคำถามเป็นแบบ Rating Scale เช่น Likert Scale ซึ่งสามารถหาค่าเฉลี่ยของคะแนนได้ โดยการทดสอบเมื่อผลมีนัยสำคัญเช่น ค่า p-value จากค่าของ t-test มีค่าน้อยกว่า .05 แสดงว่าข้อคำถามนั้นมีอำนาจจำแนก ซึ่งผลการวิจัยพบว่า ข้อคำถามสามารถจำแนกกลุ่มสูงและกลุ่มต่ำได้อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 ทุกข้อ ซึ่งตรงกับเกณฑ์คุณภาพค่าอำนาจจำแนก สรุปได้ว่าข้อคำถามทุกข้อมีประสิทธิภาพในการจำแนกคำตอบระหว่างนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาตอนปลายกลุ่มที่มีทักษะทางสังคมและการเรียนรู้ข้ามวัฒนธรรมอยู่ในกลุ่มสูง และกลุ่มที่มีทักษะทางสังคมและการเรียนรู้ข้ามวัฒนธรรมอยู่ในกลุ่มต่ำออกจากกันได้

1.3 การตรวจสอบความเที่ยงแบบความสอดคล้องภายใน ด้วยวิธีสัมประสิทธิ์แอลฟาของครอนบาค (Cronbach's alpha coefficient) เป็นวิธีที่นิยมใช้กันอย่างแพร่หลายสำหรับประมาณค่าความเที่ยงแบบความสอดคล้องภายใน เพราะสะดวกในการนำไปใช้ เนื่องจากทำการทดสอบกลุ่มผู้สอบเพียงครั้งเดียว และสามารถใช้ประมาณค่ากับแบบสอบที่ให้คะแนนแบบ 0, 1 คะแนนแบบถ่วงน้ำหนัก กำหนดคะแนนแบบมาตราประมาณค่า (Rating Scale) หรือแม้แต่

ข้อสอบแบบอัตนัย (Essay test) ซึ่งเป็นแบบสอบที่ใช้ในการทดสอบ ควรมีค่าสัมประสิทธิ์ความเที่ยงสูงสุดเท่าที่จะเป็นไปได้ ภายใต้สภาพการณ์นั้น ซึ่งไม่ควรต่ำกว่า 0.50 แต่จะสูงถึงขนาดไหนขึ้นอยู่กับความสำคัญของการตัดสินที่จะมีขึ้น และโอกาสของการติดตามตรวจสอบในเรื่องที่ได้ตัดสินไปแล้ว ซึ่งปัจจัยสำคัญที่มีผลต่อค่าสัมประสิทธิ์ความเที่ยงของแบบสอบ ได้แก่ ความเป็นเอกพันธ์ของกลุ่มผู้สอบ ความยาวของแบบสอบ ความสัมพันธ์ระหว่างข้อสอบ เวลาที่ใช้ในการทำแบบสอบ และวิธีที่ใช้ในการประมาณค่าความเที่ยง (ศิริชัย กาญจนวาสี, 2556: 97-98) สอดคล้องกับ นิคม ถนอมเสียง (2550) ที่กล่าวว่า สัมประสิทธิ์เอลฟา เป็นวิธีการหาค่าความเที่ยง เพื่อวัดความสอดคล้องภายในเหมาะสมกับแบบทดสอบหรือแบบสอบถามที่มีการให้ค่าคะแนนไม่เท่ากัน เช่น มาตราวัดประเมินค่า (rating scale) ของ Likert ที่นิยมนำมาใช้ในแบบสอบถามวัดทัศนคติ แบบสอบถามวัดการรับรู้ เป็นต้น ซึ่งเป็นวิธีที่ใช้การคำนวณจากเมตริกความแปรปรวน สามารถคำนวณข้อคำถามแต่ละข้อที่รวมกันเป็นแบบสอบถามทั้งฉบับ โดยค่าความเที่ยงไม่ควรต่ำกว่า .80 ส่วนค่าความเที่ยงพิจารณาได้ดังนี้ ค่าความเที่ยงต่ำกว่า .60 แสดงว่าอยู่ในเกณฑ์ต่ำ ค่าความเที่ยงใกล้เคียงกับ .75 แสดงว่าอยู่ในเกณฑ์ปานกลาง และค่าความเที่ยงที่มีค่าสูงกว่า .80 จัดอยู่ในเกณฑ์สูง George & Mallery (2003) กล่าวเพิ่มเติมว่า เกณฑ์การพิจารณาค่าสัมประสิทธิ์ความเที่ยง พิจารณายอมรับค่าได้ที่ระดับ .70 ขึ้นไป นอกจากนี้ ศิริชัย กาญจนวาสี (2544) ได้ให้เกณฑ์ในการแปลผลความเที่ยงในแต่ละช่วงไว้ดังนี้ ค่าความเที่ยงมากกว่า 0.5 หมายถึง ต่ำ, 0.6 หมายถึง ค่อนข้างพอใช้, 0.7 หมายถึง พอใช้, 0.8 หมายถึง ดี, 0.9 หมายถึง ดีมาก ซึ่งผลการวิเคราะห์ค่าความเที่ยงทั้งฉบับของแบบวัดทักษะทางสังคมและการเรียนรู้ข้ามวัฒนธรรม เมื่อนำไปทดลองใช้กับตัวอย่างในการวิจัย จำนวน 800 คน พบว่า ค่าความเที่ยงทั้งฉบับเท่ากับ .918 มีค่าความเที่ยงอยู่ในระดับดีมาก และความเที่ยงขององค์ประกอบอยู่ระหว่าง .885-.908 มีค่าความเที่ยงอยู่ในระดับดีถึงดีมาก และมีคุณภาพด้านความเที่ยงใกล้เคียงกับตัวอย่างที่ใช้ทดลองเครื่องมือ (try out) จำนวน 90 คน ซึ่งแสดงถึงความคงเส้นคงวาของแบบวัดทักษะในศตวรรษที่ 21 ด้านทักษะทางสังคมและการเรียนรู้ข้ามวัฒนธรรม และเมื่อเปรียบเทียบกับแบบวัดทักษะทางสังคมและการเรียนรู้ข้ามวัฒนธรรมที่พัฒนาโดย กฤติน เก้าเอี้ยน (2560) มีลักษณะเครื่องมือเป็นแบบเลือกตอบ 4 ตัวเลือก มีค่าความเที่ยงของแบบวัดทั้งฉบับเท่ากับ .901 ในขณะที่ศิริขวัญ กลางสุพรรณ และสุวิมล กฤชกฤหาสน์ (2560) ได้สร้างแบบวัดทักษะทางสังคมและการเรียนรู้ข้ามวัฒนธรรมในศตวรรษที่ 21 สำหรับนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 4-6 ที่มีลักษณะเครื่องมือเป็นแบบมาตราส่วนประมาณค่า 5 ระดับ ตามวิธีการของลิเคิร์ต (Likert) มีค่าความเที่ยงของแบบวัดทั้งฉบับเท่ากับ .858 จะเห็นได้ว่าแบบวัดที่ผู้วิจัยพัฒนาขึ้นมีค่าความเที่ยงที่ใกล้เคียงกับแบบวัดทั้งสองฉบับ แสดงให้เห็นว่าแบบวัดฉบับนี้ที่ผู้วิจัยได้พัฒนาขึ้นมีภาษาที่กระชับ เข้าใจง่าย จำนวนข้อคำถามครอบคลุมทุกมิติของตัวบ่งชี้

1.4 การตรวจสอบความตรงเชิงโครงสร้าง (construct validity) ของแบบวัดทักษะทางสังคม และการเรียนรู้ข้ามวัฒนธรรม เป็นคุณลักษณะที่มุ่งพิจารณาว่าเครื่องมือสามารถวัดได้ตรงตามทฤษฎีหรือไม่ ซึ่งโดยส่วนใหญ่แล้วจะเป็นคุณลักษณะแฝงภายใน ซึ่งเป็นลักษณะทางจิตวิทยา (psychological traits) ของบุคคล ซึ่งนับได้ว่าเป็นโครงสร้างความคิด (construct) ที่เป็นนามธรรม ไม่สามารถสังเกตได้โดยตรง ดังนั้นเครื่องมือที่ใช้วัดตัวแปรที่มีคุณลักษณะเหล่านี้จำเป็นต้องมีการตรวจสอบความตรงเชิงโครงสร้างตามที่ทฤษฎีได้กล่าวไว้ (ศิริชัย กาญจนวาสี, 2556; สุวิมล ตีรกาพันธ์, 2551; Miller, et al, 2009 อ้างถึงใน สรรัญญา จันทร์ชูสกุล และคณะ, 2560: 61) ในการวิจัยครั้งนี้ผู้วิจัยได้ตรวจสอบความตรงเชิงโครงสร้างของโมเดลการวัดทักษะทางสังคมและการเรียนรู้ข้ามวัฒนธรรม ด้วยการวิเคราะห์องค์ประกอบเชิงยืนยันลำดับที่สอง (second-order confirmatory factor analysis) เมื่อทำการวิเคราะห์องค์ประกอบของโมเดลการวัดทักษะทางสังคมและการเรียนรู้ข้ามวัฒนธรรม โดยนำคะแนนรายองค์ประกอบ จำนวน 4 องค์ประกอบ มาวิเคราะห์องค์ประกอบเชิงยืนยันลำดับที่สอง พบว่า ค่าสัมประสิทธิ์น้ำหนักองค์ประกอบมาตรฐาน (β) ขององค์ประกอบ ได้แก่ องค์ประกอบที่ 1 การมีปฏิสัมพันธ์กับผู้อื่น (Interactions) มีน้ำหนักองค์ประกอบมากที่สุด ($\beta = 0.992$) รองลงมาคือ องค์ประกอบที่ 2 การติดต่อสื่อสาร (Communication) ($\beta = 0.974$), องค์ประกอบที่ 4 การจัดการตนเอง (Self-management) ($\beta = 0.928$) และ องค์ประกอบที่ 3 การตระหนักรู้ทางสังคมและวัฒนธรรม (Social and Cultural Awareness) ($\beta = 0.924$) ตามลำดับ ซึ่งจะเห็นได้ว่าค่าสัมประสิทธิ์น้ำหนักองค์ประกอบมาตรฐานมีค่าใกล้เคียงกัน สอดคล้องกับ น้ำทิพย์ งามอาภาวิชย์ (2556) ที่กล่าวว่า ทักษะชีวิตและการทำงาน ($\beta = 0.910$) และ ทักษะการเรียนรู้และนวัตกรรม ($\beta = 0.900$) ซึ่งมีค่าน้ำหนักองค์ประกอบใกล้เคียงกัน และใกล้เคียงกับผลการวิจัยในครั้งนี้ นอกจากนี้งานวิจัยของปาริชาติ อังกาบ และ ทศน์ศิริรินทร์ สว่างบุญ (2561) ได้สร้างแบบวัดทักษะชีวิตและอาชีพ ตามแนวคิดทักษะในศตวรรษที่ 21 สำหรับนักเรียนระดับมัธยมศึกษาตอนปลาย มีค่าน้ำหนักองค์ประกอบ ด้านภาวะผู้นำและความรับผิดชอบ ด้านทักษะทางสังคมและการข้ามวัฒนธรรม และด้านความยืดหยุ่นและการปรับตัว โดยมีน้ำหนักองค์ประกอบเท่ากับ 0.993, 0.936 และ 0.808 ซึ่งค่าน้ำหนักองค์ประกอบมีความใกล้เคียงกัน และสอดคล้องกับผลการวิจัยในครั้งนี้เช่นเดียวกัน ซึ่งแสดงให้เห็นว่าโมเดลการวัดทักษะทางสังคมและการเรียนรู้ข้ามวัฒนธรรมที่ผู้วิจัยพัฒนาขึ้นทุกตัวบ่งชี้เป็นตัวบ่งชี้ที่สำคัญของทักษะทางสังคมและการเรียนรู้ข้ามวัฒนธรรม เนื่องจากผู้วิจัยได้มีกระบวนการพัฒนาตัวบ่งชี้ จากการสังเคราะห์ในเชิงทฤษฎี และมีความสอดคล้องกับข้อมูลเชิงประจักษ์ สามารถนำไปใช้วัดทักษะทางสังคมและการเรียนรู้ข้ามวัฒนธรรมได้

ตอนที่ 2 ผลการหาเกณฑ์ปกติระดับท้องถิ่น (Local Norms) ของแบบวัดทักษะทางสังคมและการเรียนรู้ข้ามวัฒนธรรม สำหรับนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาตอนปลาย

จากผลการสร้างเกณฑ์ปกติระดับท้องถิ่นของแบบวัดทักษะทางสังคมและการเรียนรู้ข้ามวัฒนธรรม สำหรับนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาตอนปลาย ได้พัฒนาให้มีคะแนนมาตรฐาน T ปกติ (Normalized T-score) จากนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาตอนปลาย จำนวน 800 คน มีคะแนนดิบอยู่ระหว่าง 91 ถึง 180 คะแนน (คะแนนเต็ม 180 คะแนน) และมีคะแนนที่ปกติอยู่ระหว่าง 18 ถึง 74 ซึ่งผู้วิจัยได้แบ่งเกณฑ์การแปลคะแนน T ปกติ เป็น 5 ระดับ คือ ดีมาก ดี ปานกลาง ต่ำ และต่ำมาก เมื่อนำผลการใช้แบบวัดทักษะทางสังคมและการเรียนรู้ข้ามวัฒนธรรม สำหรับนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาตอนปลายฉบับนี้ มาเปรียบเทียบกับเกณฑ์การแปลคะแนน T ปกติ ทำให้ทราบถึงระดับทักษะทางสังคมและการเรียนรู้ข้ามวัฒนธรรม เห็นได้ว่าเป็นความเหมาะสมในการนำไปใช้และจัดกลุ่มนักเรียนตามระดับความสามารถของทักษะทางสังคมและการเรียนรู้ข้ามวัฒนธรรมของผู้ตอบว่ามีทักษะทางสังคมและการเรียนรู้ข้ามวัฒนธรรมอยู่ในระดับใด ซึ่งสอดคล้องกับ สมนึก ภัททิยธนี (2558) และณัฐภรณ์ หลาวทอง (2559) ที่กล่าวว่า ในการสร้างเกณฑ์ปกติจะทำได้เมื่อแบบทดสอบที่พัฒนาขึ้นนั้นมีคุณภาพทั้งรายข้อและทั้งฉบับเป็นไปตามเกณฑ์ที่กำหนด ไปทดสอบกับกลุ่มตัวอย่างที่มีจำนวนมากพอที่จะสร้างเกณฑ์ปกติ จากนั้นจึงนำคะแนนสอบมาแปลงเป็นคะแนน T ปกติ (Normalized T-Score) เพื่อตีความหมายคะแนนดิบของผู้สอบแต่ละคน โดยอ้างอิงจากเกณฑ์ปกติที่สร้างไว้ เพื่อบอกระดับความรู้ความสามารถของผู้สอบว่าอยู่ในระดับใด

ข้อเสนอแนะ

1. ข้อเสนอแนะในการนำผลวิจัยไปใช้

1.1 แบบวัดทักษะทางสังคมและการเรียนรู้ข้ามวัฒนธรรม สำหรับนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาตอนปลายที่สร้างขึ้นนี้ เป็นแบบประเมินการรับรู้ตนเองของนักเรียน หากต้องการนำไปใช้ควรทำการศึกษารายละเอียดของลักษณะเฉพาะของแบบวัด ซึ่งจะทำให้เข้าใจองค์ประกอบ และตัวบ่งชี้แต่ละด้าน เพื่อให้เกิดประโยชน์สูงสุดต่อผู้เรียน

1.2 แบบวัดทักษะทางสังคมและการเรียนรู้ข้ามวัฒนธรรมนี้ได้ผ่านการสร้าง และพัฒนาให้มีประสิทธิภาพแล้ว จึงสามารถนำไปใช้วัดทักษะทางสังคมและการเรียนรู้ข้ามวัฒนธรรมของนักเรียน เพื่อประโยชน์ต่อผู้บริหาร ครู ผู้ปกครอง และหน่วยงานที่เกี่ยวข้องในการพัฒนาทักษะทางสังคมและการเรียนรู้ข้ามวัฒนธรรมให้สูงขึ้น

2. ข้อเสนอแนะเพื่อการวิจัยครั้งต่อไป

2.1 ควรมีการศึกษา และสร้างเครื่องมือในรูปแบบการวัดที่หลากหลาย เช่น แบบสัมภาษณ์ แบบสังเกต หรือแบบวัดที่เป็นข้อคำถามตามสถานการณ์ เพื่อให้ได้ข้อมูลหลากหลาย มิติ แม่นยำ และตรงกับความเป็นจริงมากที่สุด

2.2 ควรมีการศึกษาความไม่แปรเปลี่ยนของแบบวัดทักษะทางสังคมและการเรียนรู้ข้ามวัฒนธรรมตามเพศ และระดับชั้นต่าง ๆ เพื่อประโยชน์ในการพัฒนาแบบวัดให้มีประสิทธิภาพมากยิ่งขึ้น

รายการอ้างอิง

- กมลชนก ชำนาญ และอวยพร เรื่องตระกูล. (2557). "การพัฒนาแบบวัดและการวิเคราะห์ระดับความสามารถทางวัฒนธรรมของครู." **วารสารอิเล็กทรอนิกส์ทางการศึกษา**, 9, 2: 534-548.
- กฤติน แก้วเอี่ยม. (2560). "การพัฒนาทักษะทางสังคมและการเรียนรู้ข้ามวัฒนธรรม และความสามารถในการอ่านจับใจความภาษาอังกฤษ โดยใช้การจัดการเรียนรู้แบบเน้นกระบวนการกลุ่มร่วมกับแนวคิดจิตตปัญญาศึกษา สำหรับนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 6." วิทยานิพนธ์ปริญญาโท สาขาวิชาหลักสูตรและการสอน ภาควิชาหลักสูตรและวิธีสอน มหาวิทยาลัยศิลปากร.
- กัลญญา เพชรภรณ์. (2555). "การศึกษาอัตมโนทัศน์หลายมิติของนักเรียนระดับมัธยมศึกษาตอนปลายในจังหวัดสมุทรปราการ ตามแนวคิดของแบรคเคน." ทุนอุดหนุนวิจัย มหาวิทยาลัยราชภัฏสวนสุนันทา.
- กัญญา สมบูรณ์. (2560). "การศึกษาผลการใช้รูปแบบการเสริมสร้างทักษะทางสังคมของเยาวชนชนเผ่ามูเซอแดง ในอำเภอปางมะผ้า จังหวัดแม่ฮ่องสอน." **วารสารวิชาการมหาวิทยาลัยฟาร์อีสเทอร์น**, 11, 4: 160-170.
- กัลญา โอภาสเสถียร. (2561). "การพัฒนาตัวบ่งชี้สมรรถนะระหว่างวัฒนธรรมของอาจารย์หลักสูตรนานาชาติ." วิทยานิพนธ์ปริญญาครุศาสตรดุษฎีบัณฑิต สาขาวิชาอุดมศึกษา ภาควิชานโยบายการจัดการและความเป็นผู้นำทางการศึกษา คณะครุศาสตร์ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.
- กัลยาณี ภูเจริญ. (2563). **การสอนภาษาอังกฤษในศตวรรษที่ 21: จากอดีตถึงปัจจุบัน**. เข้าถึงเมื่อ 7 ตุลาคม 2562. เข้าถึงได้จาก <http://file:///C:/Users/msi/Downloads/RelationshipsamongCommunicativeEnglis.pdf>
- กิตติวรรณ สินธุนา และสถาพร ปกป้อง. (2562). "ปัจจัยสำคัญของการเรียนรู้ประสบการณ์ข้ามวัฒนธรรม." **วารสารวิชาการเครือข่ายบัณฑิตศึกษามหาวิทยาลัยราชภัฏภาคเหนือ**, 9, 2: 63-76.
- กิตติภรณ์ สุปะทัง. (2560). "การสร้างแบบวัดทักษะกระบวนการทางคณิตศาสตร์ สำหรับนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 3." วิทยานิพนธ์ปริญญาโท สาขาวิจัยและประเมินผลการศึกษา คณะครุศาสตร์ มหาวิทยาลัยราชภัฏมหาสารคาม.
- กุลพัฒน์ ยิ่งคำนูน, ธนปพน ภูสุวรรณ และชลิตา ตระกูลสุนทร. (2561). "ทักษะทางสังคมของนักศึกษาระดับปริญญาตรีที่ได้รับการให้คำปรึกษากลุ่มตามแนวคิดการพิจารณาเหตุผล อารมณ์ และพฤติกรรม." **วารสารสังคมศาสตร์บูรณาการ** :137-163.

- จรีลักษณ์ รัตนพันธ์. (2559). **ทักษะทางสังคม**. เข้าถึงเมื่อ 7 มีนาคม 2563. เข้าถึงได้จาก http://jareeluk.blogspot.com/2014/09/blog-post_27.html
- จรรุวรรณ เต็มสุข. (2558). "การพัฒนาลักษณะเฉพาะของแบบวัดทักษะชีวิตและอาชีพแห่งศตวรรษที่ 21 ของนิสิตนักศึกษาปริญญาตรี." *วิทยานิพนธ์ปริญญาครุศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชาการวัดและประเมินผลการศึกษา ภาควิชาวิจัยและจิตวิทยาการศึกษา คณะครุศาสตร์ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย*.
- จิตภา เริงมีศรีสุข และคณะ. (2562). "รูปแบบการพัฒนาทักษะทางสังคมของบัณฑิตนักปฏิบัติ ด้านบริการฐานความรู้ของมหาวิทยาลัยเทคโนโลยีราชมงคลสุวรรณภูมิ." *วารสารมหาจุฬานาครทรรศน์*, 6, 10: 4914-4929.
- จินตนา สัจจามันท์. (2556). **การศึกษาและการพัฒนาชุมชนในศตวรรษที่ 21**. กรุงเทพฯ: โอเดียนสโตร์.
- เจนรบ โกรธา. (2558). "การประเมินทักษะการรู้สารสนเทศ สำหรับนักเรียนระดับมัธยมศึกษา." *วิทยานิพนธ์ปริญญาศึกษาศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชาการวัดและประเมินผลการศึกษา คณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยขอนแก่น*.
- ฉัตรศิริ ปิยะพิมลสิทธิ์. (2559). การใช้ IBM SPSS Statistics เพื่อการวิเคราะห์ข้อมูล. ใน **เอกสารประกอบการสอนรายวิชา FE 522 สถิติเพื่อการวิจัย**. มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ ประสานมิตร.
- ชญาณิชฎ์ สุระเสนา, ศรีสมร สุริยาศศิน และอรพรรณ ลือบุญธวัชชัย. (2559). "การให้คำปรึกษากลุ่มเชิงบูรณาการเพื่อพัฒนาทักษะทางสังคมของนักศึกษามหาวิทยาลัยราชภัฏ." *วารสารวิชาการเครือข่ายบัณฑิตศึกษามหาวิทยาลัยราชภัฏภาคเหนือ*, 6, 10: 71-86.
- ชนิดดา เทียนฤกษ์. (2557). "การพัฒนาโมเดลการวัดทักษะชีวิตและอาชีพของนักเรียนระดับชั้นมัธยมศึกษาตอนปลายในศตวรรษที่ 21." *วิทยานิพนธ์ปริญญาครุศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชาวิธีวิทยาการวิจัยการศึกษา ภาควิชาวิจัยและจิตวิทยาการศึกษา คณะครุศาสตร์ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย*.
- โชติญา เผ่าจินดา. (2560). "การตรวจสอบความตรงของโมเดลทักษะชีวิตและอาชีพ ในศตวรรษที่ 21 สำหรับนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 6." *Veridian E-Journal, Silpakorn University*, 10, 1: 458-470.
- ญาณี วัฒนากร. (2558). "การพัฒนาลักษณะเฉพาะของแบบวัดทักษะการทำงานร่วมกับผู้อื่นแห่งศตวรรษที่ 21 ของนิสิตนักศึกษาปริญญาตรี." *วิทยานิพนธ์ปริญญาครุศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชาการวัดและประเมินผลการศึกษา คณะครุศาสตร์ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย*.

- ณปนต์ โคตพัฒน์. (2559). "ผลของการจัดกิจกรรมการศึกษานอกระบบโรงเรียนตามแนวคิดการศึกษาแบบใช้พื้นที่เป็นฐาน เพื่อเสริมสร้างทักษะทางสังคม สำหรับบุคคลออทิสติกวัยรุ่น." **วารสารอิเล็กทรอนิกส์ทางการศึกษา**, 12, 2: 401-415.
- ณัฐภรณ์ หลาวทอง. (2559). **การสร้างเครื่องมือการวิจัยทางการศึกษา**. กรุงเทพฯ: สำนักพิมพ์แห่งจุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.
- ทัศน์ จารุศักดิ์ศรี. (2559). "การพัฒนาสมรรถนะแห่งตน โดยใช้การปรึกษากลุ่มตามทฤษฎีโปรแกรมภาษาประสาทสัมผัส." **วิทยานิพนธ์ปรัชญาดุษฎีบัณฑิต สาขาวิชาจิตวิทยาการศึกษา คณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยบูรพา**.
- ธีรศักดิ์ สุขสันติกมล. (2561). "การพัฒนารูปแบบการจัดการเรียนรู้พหุวัฒนธรรม ด้วยวิธีการเชิงชาติพันธุ์วรรณา เพื่อเสริมสร้างสมรรถนะข้ามวัฒนธรรม." **วิทยานิพนธ์ปรัชญาดุษฎีบัณฑิต สาขาวิชาหลักสูตรและวิธีสอน มหาวิทยาลัยศิลปากร**.
- น้ำทิพย์ อองอาจวนิชย์. (2556). "การพัฒนาแบบวัดทักษะแห่งศตวรรษที่ 21 ตามการรับรู้ของนักเรียนมัธยมศึกษาตอนต้น: การประยุกต์ใช้แนวคิดการเข้าถึงคุณลักษณะที่มุ่งวัดของแบบสอบ." **วิทยานิพนธ์ปริญญาครุศาสตรดุษฎีบัณฑิต สาขาวิชาการวัดและประเมินผลการศึกษา ภาควิชาวิจัยและจิตวิทยาการศึกษา คณะครุศาสตร์ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย**.
- นิคม ถนอมเสียง. (2550). **การตรวจสอบคุณภาพแบบสอบถาม**. ขอนแก่น: ภาควิชาสถิติและประชากรศาสตร์ มหาวิทยาลัยขอนแก่น.
- บุญชม ศรีสะอาด. (2553). **การวิจัยเบื้องต้น**. พิมพ์ครั้งที่ 5. กรุงเทพฯ: สุวีริยาสาส์น.
- บุญรอด โชติวชิรา. (2559). "รูปแบบการจัดการศึกษาข้ามวัฒนธรรมของการสอนภาษาไทยในฐานะภาษาต่างประเทศ ในระดับปริญญาตรีของมหาวิทยาลัยในประเทศไทยและประเทศสาธารณรัฐเกาหลีใต้." **วิทยานิพนธ์ปริญญาครุศาสตรดุษฎีบัณฑิต ภาควิชานโยบาย การจัดการและความ เป็นผู้นำทางการศึกษา คณะครุศาสตร์ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย**.
- บุษกร ทองจินดา และจุฑามาส ศรีจำนง. (2562). "การสร้างแบบวัดความเป็นพลเมืองดี สำหรับนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 โรงเรียน ในสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่ การศึกษาประถมศึกษาหนองบัวลำภู เขต 2." **วารสารวิจัยและประเมินผล อุบลราชธานี**, 8, 1: 21-30.
- ปนัดดา นกแก้ว. (2562). "ทักษะชีวิตและอาชีพในศตวรรษที่ 21 ของนักเรียนระดับชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3 จังหวัดสมุทรปราการ." **วิทยานิพนธ์ปริญญาศึกษาศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชาการบริหาร การศึกษา คณะครุศาสตร์อุตสาหกรรม มหาวิทยาลัยเทคโนโลยีราชมงคลธัญบุรี**.
- "ประกาศกระทรวงศึกษาธิการ เรื่อง การกำหนดและแก้ไขเปลี่ยนแปลงเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา." (2564). **ราชกิจจานุเบกษา** เล่ม 138 ตอนพิเศษ 38 ง (17 กุมภาพันธ์): 4-9.

- ประณีต ส่งวัฒนา. (2557). "การวิจัยทางการพยาบาลข้ามวัฒนธรรม: แนวคิดและประเด็นวิจัย." **วารสารสภาการพยาบาล**, 29, 4: 5-21.
- ปวีณาพัฒน์ วรพันธ์. (2561). "แนวทางการจัดการเรียนรู้สังคมศึกษาเพื่อพัฒนาทักษะทางสังคมของนักเรียนมัธยมศึกษาตอนปลาย." วิทยานิพนธ์ศึกษาศาสตร์มหาบัณฑิต สาขาวิชาการสอนสังคมศึกษา ภาควิชาหลักสูตรและวิธีสอน มหาวิทยาลัยสงขลานครินทร์.
- ปวีณา มะแซ. (2561). "การพัฒนาแบบวัดทักษะการรู้เท่าทันสื่อในศตวรรษที่ 21 ของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาตอนต้นโดยประยุกต์ใช้ทฤษฎีการตอบสนองข้อสอบแบบพหุวิภาค." วิทยานิพนธ์ปริญญาโทมหาบัณฑิต คณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยสงขลานครินทร์.
- ปอละเตียง ซาเหลา. (2560). "ความต้องการจำเป็นในการเสริมสร้างทักษะศตวรรษที่ 21 ของนักเรียนระดับมัธยมศึกษาตอนปลาย สังกัดพื้นที่การศึกษากรุงเทพมหานคร เขต 1." **Veridian E-Journal, Silpakorn University**, 10, 3: 785-799.
- ปาริชาติ อังกาบ และทัศนศิริรินทร์ สว่างบุญ. (2561). "การสร้างแบบวัดทักษะชีวิตและอาชีพตามแนวคิดทักษะในศตวรรษที่ 21 สำหรับนักเรียนระดับมัธยมศึกษาตอนปลาย." **วารสารการวัดผลการศึกษา มหาวิทยาลัยมหาสารคาม**, 24, 2: 128-142.
- ปิยนันท์ สวัสดิ์ศฤงฆาร. (2562). **การมีปฏิสัมพันธ์และการทำงานร่วมกับผู้อื่น**. เข้าถึงเมื่อ 7 มีนาคม 2563. เข้าถึงได้จาก <http://oknation.nationtv.tv/blog/print.php>
- พรพะเยาว์ กังเม่ง. (2557). "การสื่อสารภายใต้มิติความหลากหลายทางวัฒนธรรม ตามแนวคิด Geert Hofstede Communication through Multi-Cultural Dimensions of Geert Hofstede." **วารสารวิชาการมนุษยศาสตร์และสังคมศาสตร์**, 4, 1: 634-655.
- พระอธิการสุวิธ ธีรวโส (จันครา). (2563). "โรงเรียนพระปริยัติธรรมแผนกสามัญศึกษาในศตวรรษที่ 21." **วารสารอนันนิกาย**, 4, 2: 39-46.
- พัชรภา เอื้ออมรวนิช. (2560). "การสื่อสารภายใต้มิติความหลากหลายทางวัฒนธรรม ตามแนวคิด Geert Hofstede Communication through Multi-Cultural Dimensions of Geert Hofstede." **วารสารวิชาการมนุษยศาสตร์และสังคมศาสตร์**, 25, 47: 223-240.
- พิชากรณั棚พิศ. (2561). "ปัจจัยที่ส่งผลต่อทักษะของผู้เรียนในศตวรรษที่ 21 ของนิสิตระดับปริญญาตรี มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์วิทยาเขตกำแพงแสน." วิทยานิพนธ์ศึกษาศาสตร์มหาบัณฑิต ภาควิชาพื้นฐานทางการศึกษา มหาวิทยาลัยศิลปากร.
- เพชรยุพา บุรณ์สิริจรุงรัฐ. (2558). **หลักการพัฒนาความฉลาดทางสังคม**. กรุงเทพฯ: เฉม เดียมอง.
- เพ็ญภา ศรีโถม. (2559). "การเปรียบเทียบอิทธิพลของวิธีการวัดของแบบวัดสุขภาพจิตที่เป็นผลมาจากการตอบตามความพึงปรารถนาของสังคม : การประยุกต์ใช้เทคนิคซีอียูแอลและเทคนิคซีอีเอ็มแอล." **วารสารอิเล็กทรอนิกส์ทางการศึกษา**, 10, 4: 420-432.

- เพ็ญประภา ลูกอินทร์, อรุณช ศรีสะอาด และปรีชา จันทวี. (2559). "การพัฒนาการปรับตัวทางสังคมของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1 โดยใช้กิจกรรมเสริมสร้างการปรับตัวทางสังคม : ประยุกต์ใช้แนวความคิดประเมินตนเอง." **วารสารการวัดผลการศึกษา มหาวิทยาลัยมหาสารคาม**, 22, 1: 225-236.
- ภาณุมาศ หอมบุญยงค์. (2562). "แนวทางการพัฒนาทักษะทางสังคมของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 6 สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาเขต 10 ในจังหวัดสมุทรสงคราม." **วิทยานิพนธ์ศึกษาศาสตร์มหาบัณฑิต สาขาวิชาพัฒนศึกษา ภาควิชาพื้นฐานทางการศึกษา มหาวิทยาลัยศิลปากร**.
- ภาสิต ศิริเทศ และณพวิทย์ ธรรมสีหา. (2562). "ทฤษฎีการรับรู้ความสามารถของตนเองกับพฤติกรรมการดูแลสุขภาพของผู้สูงอายุ." **วารสารพยาบาลทหารบก**, 20, 2: 58-65.
- มณฑนา เขตชมพู, อรัญ ชูยกระเดื่อง และอพนันตรี พูลพุทธา. (2562). "การสร้างแบบวัดและเกณฑ์การประเมินแบบวัดทักษะภาคปฏิบัติ กลุ่มสาระการเรียนรู้การงานอาชีพ สาระการดำรงชีวิตและครอบครัว ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1 จังหวัดกาฬสินธุ์." **วารสารมนุษยศาสตร์และ สังคมศาสตร์ มหาวิทยาลัยมหาสารคาม**, 38, 5: 45-53.
- มณฑรา ธรรมบุศย์. (2563). **แนวคิดเกี่ยวกับการเรียนรู้/ลีลาการเรียนรู้และในการเข้าสังคม**. เข้าถึงเมื่อ 7 มีนาคม 2563. เข้าถึงได้จาก <https://sites.google.com/a/phasang.ac.th/krukanokwan-science>
- มาเรียม นิลพันธ์. (2558). **วิธีวิจัยทางการศึกษา**. พิมพ์ครั้งที่ 9. นครปฐม: ศูนย์วิจัยและพัฒนากาทางการศึกษา คณะศึกษาศาสตร์มหาวิทยาลัยศิลปากร.
- เมษา นวลศรี, กมลวรรณ ตั้งธนานนท์ และโชติกา ภาษีผล. (2560). "การพัฒนาเกณฑ์ปกติของแบบวัดพหุมิติความเป็นพลเมืองที่มีความรับผิดชอบของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาตอนต้น." **วารสารบัณฑิตศึกษา มหาวิทยาลัยราชภัฏวไลยอลงกรณ์ ในพระบรมราชูปถัมภ์**, 11, 3: 143-155.
- ราตรี นันทสุคนธ์. (2555). **หลักการวัดและประเมินผลการศึกษา** (ฉบับปรับปรุง). พิมพ์ครั้งที่ 4. กรุงเทพฯ: บริษัทจุดทองจำกัด.
- ล้วน สายยศ และอังคณา สายยศ. (2553). **เทคนิคการวิจัยทางการศึกษา**. พิมพ์ครั้งที่ 11. กรุงเทพฯ: สุวีริยาสาส์น.
- ลัดดา แสงเพชร, สรพงษ์ เจริญกฤตยาวุฒิ และณัฐกฤตา งามมีฤทธิ์. (2562). "การศึกษาทักษะทางสังคมของนักเรียนระดับประกาศนียบัตรวิชาชีพ ประเภทวิชาพาณิชยกรรม: การวิจัยเชิงผสมผสาน." **วารสาร "ศึกษาศาสตร์ มมร" คณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยมหาสารคาม**, 7, 2: 582-596.

- วรพรรณ กระต่ายทอง. (2559). "แนวทางพัฒนาทักษะครูในศตวรรษที่ 21 สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่ การศึกษามัธยมศึกษา ในจังหวัดพิษณุโลก." *วารสารวิชาการ มหาวิทยาลัยราชภัฏลำปาง*, 11, 2: 129-138.
- วรลักษณ์ คำหว่าง และนางลักษณ์ ใจฉลาด. (2560). "การพัฒนาหลักสูตรเสริม เพื่อพัฒนาทักษะทาง สังคม สำหรับการอยู่ร่วมกันในสังคมพหุวัฒนธรรมของนักศึกษา." *วารสารมนุษยศาสตร์ สังคมศาสตร์ มหาวิทยาลัยทักษิณ*, 11, 2: 141-165.
- วรัญญา สะอาดเอี่ยม. (2557). *ความสำคัญของการรู้จักตนเอง*. เข้าถึงเมื่อ 23 กันยายน 2563. เข้าถึง ได้จาก <https://www.posttoday.com/life/healthy/320954>
- วราพร ภาครธรรม และองอาจ นัยพัฒน์. (2560). "การศึกษาการปรับวัฒนธรรมองค์การเพื่อการดำรงอยู่ ของโรงเรียนประถมศึกษาขนาดเล็กในจังหวัดพระนครศรีอยุธยา : การวิจัยเชิงปรากฏการณ์ วิทยา." *วารสารบัณฑิตศึกษา มหาวิทยาลัยราชภัฏวไลยอลงกรณ์ ในพระบรมราชูปถัมภ์*, 11, ฉบับพิเศษ: 106-123.
- วศิน ชูชาติ. (2559). "ปัจจัยที่ส่งผลต่อความสามารถในการจัดการเรียนรู้ของครู เพื่อส่งเสริมทักษะการ เรียนรู้ของผู้เรียนแห่งศตวรรษที่ 21 จังหวัดสุพรรณบุรี." *วิทยานิพนธ์ ศึกษาศาสตร์มหาบัณฑิต สาขาวิชาพัฒนศึกษา มหาวิทยาลัยศิลปากร*.
- วิจารณ์ พานิช. (2555). *วิถีสร้างการเรียนรู้เพื่อศิษย์ในศตวรรษที่ 21*. กรุงเทพฯ: มูลนิธิสดศรี-สฤษดิ์ วงศ์.
- วิจารณ์ พานิช. (2556). *การเรียนรู้เกิดขึ้นอย่างไร*. กรุงเทพฯ: บริษัท เอส.อาร์.พรีนติ้ง แมสโปรดักส์ จำกัด.
- วิจารณ์ พานิช. (2558). *เรียนรู้สู่การเปลี่ยนแปลง*. กรุงเทพฯ: บริษัท เอส.อาร์.พรีนติ้ง แมสโปรดักส์ จำกัด.
- วิภาวี ศิริลักษณ์. (2557). "การพัฒนาตัวบ่งชี้ทักษะของนักเรียนในศตวรรษที่ 21." *วิทยานิพนธ์ปริญญา การศึกษามหาบัณฑิต สาขาวิจัยและประเมินผลการศึกษา มหาวิทยาลัยนเรศวร*.
- วิชานา อับดุลเลาะ และวุฒิชัย เนียมเทศ. (2563). "การจัดสภาพแวดล้อมการเรียนรู้เพื่อส่งเสริมทักษะ การเรียนรู้ในศตวรรษที่ 21 แนวคิด ทฤษฎี และแนวทางปฏิบัติ." *วารสาร "ศึกษาศาสตร์ มจร" คณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยมหาจุฬาราชวิทยาลัยมหาวิทยาลัยนราธิวาสราชนครินทร์ สาขามนุษยศาสตร์และสังคมศาสตร์*, 7, 2: 227-246.
- วีรญา นรารัตน์. (2560). "การพัฒนาแบบวัดทักษะการคิดอย่างมีวิจารณญาณ ในศตวรรษที่ 21 ระดับ มัธยมศึกษาตอนต้น." *วิทยานิพนธ์มหาบัณฑิต มหาวิทยาลัยราชภัฏนครราชสีมา*.
- วีระพัฒน์ ปันตินามย์. (2551). *เขาวนอารมณ์ (EQ): ดัชนีเพื่อความสุขและความสำเร็จของชีวิต*. พิมพ์ครั้งที่ 7. กรุงเทพฯ: จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.

- ศิริขวัญ กลางสุพรรณ และสุวิมล กฤษณกุลหาสน์. (2560). การสร้างแบบวัดทักษะทางสังคมและทักษะการเรียนรู้ข้ามวัฒนธรรมในศตวรรษที่ 21 สำหรับนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 4-6. ใน **การประชุมวิชาการระดับชาติ ครั้งที่ 11 “มนุษยศาสตร์และสังคมศาสตร์ในยุค Thailand 4.0”**, ณ คณะมนุษยศาสตร์และสังคมศาสตร์ : มหาวิทยาลัยบูรพา.
- ศิริชัย กาญจนวาสี. (2544). **ทฤษฎีการทดสอบแบบดั้งเดิม**. พิมพ์ครั้งที่ 4. กรุงเทพฯ: คณะครุศาสตร์ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.
- ศิริชัย กาญจนวาสี. (2555). **ทฤษฎีการทดสอบแนวใหม่**. กรุงเทพฯ: คณะครุศาสตร์ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.
- ศิริชัย กาญจนวาสี. (2556). **ทฤษฎีการทดสอบแบบดั้งเดิม**. พิมพ์ครั้งที่ 7. กรุงเทพฯ: โรงพิมพ์แห่ง จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.
- ศิลาวัฒน์ ชัยวงศ์, พระครูสังรักษ์ (ศุภณัฐ ภูริวฑฒโน) และลำพอง กลมกุล. (2561). "การพัฒนาหลักสูตรเสริม เพื่อพัฒนาทักษะทางสังคม สำหรับการอยู่ร่วมกันในสังคมพหุวัฒนธรรมของนักศึกษา." **วารสารครุศาสตร์ปริทรรศน์ คณะครุศาสตร์ มหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย**, 7, 2: 141-165.
- สถาบันภาษาและวัฒนธรรมเอเชีย. (2559). **ประชาธิปไตยในวิถีไทย : ความเข้าใจเพื่อการพัฒนาเด็กและเยาวชนสู่สังคมสุขภาวะ**. นครปฐม: สถาบันวิจัยภาษาและวัฒนธรรมเอเชีย มหาวิทยาลัยมหิดล.
- สมนึก ภัททิยธนี. (2558). **การวัดผลการศึกษา**. พิมพ์ครั้งที่ 10. กทม: ประสานการพิมพ์.
- สมิทธิ์ เจือจินดา และวรรณภา โพธิ์ผลิ. (2562). "การพัฒนาโปรแกรมเสริมสร้างการเห็นคุณค่าของตนเองสำหรับผู้สูงอายุในชุมชนเขตนบุรี กรุงเทพมหานคร." **ทุนวิจัยจากงบประมาณแผ่นดิน คณะครุศาสตร์ มหาวิทยาลัยราชภัฏธนบุรี**.
- สร้อยญา จันทร์ชูสกุล, อัจศรา ประเสริฐสิน และพินดา วราสุนันท์. (2560). "รายงานการวิจัยการพัฒนามาตรวัดการรู้เท่าทันสื่อและสารสนเทศ สำหรับนักเรียนระดับชั้นมัธยมศึกษา." **ทุนอุดหนุนการวิจัยจากสถาบันทดสอบทางการศึกษาแห่งชาติ (องค์การมหาชน) ปีงบประมาณ พ.ศ.2560**.
- สารานุกรมไทยสำหรับเยาวชน. (2559). **ทักษะทางสังคม**. เข้าถึงเมื่อ 24 กันยายน 2563. เข้าถึงได้จาก <http://saranukromthai.or.th/sub/>
- สำนักงานประมาณของรัฐสภา. (2558). **รายงานการศึกษาเปรียบเทียบข้อสังเกต ของคณะกรรมการ การพิจารณาร่างงบประมาณ รายจ่ายประจำปีงบประมาณ พ.ศ. 2556 – 2558**. กรุงเทพฯ.
- สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐานสำนักงานกวีวิชาการและมาตรฐานการศึกษา. (2559). **ทักษะชีวิต**. เข้าถึงเมื่อ 10 มิถุนายน 2563. เข้าถึงได้จาก <http://lifeskills.obec.go.th/main.php>

- สำนักวิชาการและมาตรฐานการศึกษา. (2559). **ทักษะทางสังคมการเรียนรู้ของผู้เรียน**. เข้าถึงเมื่อ 8 ตุลาคม 2563. เข้าถึงได้จาก <https://academic.obec.go.th/>
- สิริภาพ สมิงชัย และพินิตา ศกุนตนาค. (2561). "การพัฒนาแบบวัดความสามารถคิดบริหารจัดการตน สำหรับนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1 สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาเขต 7." **วารสารบรรณศาสตร์ มศว.**, 11, 2: 34-47.
- สุกัญญา จันทวาลย์. (2556). "การพัฒนาแบบวัดการตอบตามความปรารถนาของสังคมของนิสิต นักศึกษาไทย." **วิทยานิพนธ์ปริญญาครุศาสตรดุษฎีบัณฑิต คณะครุศาสตร์ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย**.
- สุชาดา สกลกิจรุ่งโรจน์. (2563). "การสังเคราะห์ความหมาย องค์ประกอบ และตัวชี้วัดของทักษะการรู้ดิจิทัล สำหรับนักศึกษาระดับบัณฑิตศึกษา มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมาธิราช." **วารสารอิเล็กทรอนิกส์การเรียนรู้ทางไกลเชิงนวัตกรรม**, 10, 1: 82-97.
- สุทธิมาศ อภิรักษ์วิชย์. (2563). **แบบวัดทักษะ**. เข้าถึงเมื่อ 8 ตุลาคม 2563. เข้าถึงได้จาก <https://sites.google.comsite/thinkcon3unit1>
- สุนทรียา ไชยปัญญา และอุรารักษ์ ศรีประเสริฐ. (2559). "แนวคิด ทฤษฎีวัฒนธรรมการจัดการ : การปรับตัวภายใต้ความแตกต่างทางวัฒนธรรม." **วารสารอิเล็กทรอนิกส์ทางการศึกษา**, 1, 2: 104.
- สุพรรณา เพ็ชรรักษา และสมเกียรติ กอบัวแก้ว. (2558). **21st Century ทักษะการเรียนรู้ในศตวรรษใหม่**. เข้าถึงเมื่อ 8 ตุลาคม 2562. เข้าถึงได้จาก <https://upannapetraksa.blogspot.com>
- สุภมาส อังศุโชติ. (2556). การวิเคราะห์ข้อมูลวิจัยเพื่อพัฒนาการเรียนการสอน." หน่วยที่ 6. **ในเอกสารการวิจัยเพื่อพัฒนาการเรียนการสอน**. กรุงเทพฯ: เจริญดีมั่นคงการพิมพ์.
- สุวิมล ทิรภานันท์. (2551). **ระเบียบวิธีการวิจัยทางสังคมศาสตร์: แนวทางสู่การปฏิบัติ**. พิมพ์ครั้งที่ 7. กรุงเทพฯ: โรงพิมพ์จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.
- ไหมไทย ไชยพันธุ์. (2557). "จิตวิทยา : แนวคิดทฤษฎีการศึกษาการปรับพฤติกรรมในชั้นเรียน." **วารสารมหาวิทยาลัยนราธิวาสราชนครินทร์ สาขามนุษยศาสตร์และสังคมศาสตร์**, 1, 1: 21-33.
- อนุชา โสมาบุตร. (2556). **แนวคิดการจัดการเรียนรู้สำหรับครูในศตวรรษที่ 21**. เข้าถึงเมื่อ 7 ตุลาคม 2562. เข้าถึงได้จาก <https://teacherweekly.wordpress.com>
- อาชญวิชญ์ ชุมภณพงษ์ศักดิ์. (2562). "การพัฒนาโปรแกรมการเสริมสร้างทักษะทางสังคมของเยาวชนนอกระบบการศึกษาในจังหวัดมหาสารคาม." **วิทยานิพนธ์ปริญญาการศึกษามหาบัณฑิต สาขาวิชาวิจัยและประเมินผลการศึกษา มหาวิทยาลัยมหาสารคาม**.
- อำนาจ หม่อมรีน และพรทิพย์ ไชยโส. (2559). "การสร้างแบบวัดทักษะชีวิตสำหรับนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาตอนปลาย โรงเรียนครูประชาสรรค์." **วารสารวิชาการครุศาสตร์อุตสาหกรรม พระจอมเกล้าพระนครเหนือ**, 7, 2: 19-29.

- Arkin, R. M., & Lake, E. A. . (1983). "Plumbing the depths of the bogus pipeline: A reprise." **Journal of Research in Personality**, 17, 1: 81-88.
- Azua, S. R., Etxebarria, N. O., & Pinto, A. G. et al. (2020). "Communicative and Social Skills among Medical Students in Spain: A Descriptive Analysis." **International Journal of Environmental Research and Public Health**, 17, 4: 1408.
- Babin, B. J., and Anderson, R. E. (2019). **Multivariate Data Analysis**. NJ: Pearson Education Inc.
- Bentler. (1985). "On the implications of Bartholomew's approach to factor analysis." **British Journal of Mathematical and Statistical Psychology**, 38: 129-131.
- Blake, and Pratt. (2006). "Collaborative Information Synthesis II: Recommendations for Information Systems to Support Synthesis Activities." **JOURNAL OF THE AMERICAN SOCIETY FOR INFORMATION SCIENCE AND TECHNOLOGY**, 57, 14: 1888–1895
- Carolynne Kako. (2016). "Cross Cultural Competence Development in the Public Sector: The Exploration of Work Related Cross Cultural Encounters and Learning in the Work Place." Master's Thesis in Strategic HRM and Labour Relations Department for Sociology/ Department of Business Administration University of GOTHENBURG.
- Cui, Q. (2016). "A Study of Factors Influencing Students' Intercultural Competence." **Journal of Language Teaching and Research**, 7, 3: 433-439.
- Dan Wang, Di Fan, & Susan Freeman. (2017). "Exploring cross-cultural skills for expatriate managers from Chinese multinationals: Congruence and contextualization." **Asia Pacific Journal of Management**, 34, 1: 123-146.
- David, J. D. ((2017). **THE GROWING IMPORTANCE OF SOCIAL SKILLS IN THE LABOR MARKET**. NATIONAL BUREAU OF ECONOMIC RESEARCH Cambridge.
- Dede. ((2010). Comparing frameworks for 21st century skills. In J. Bellance, & R. Brandt (eds.) (Ed.): Harvard Graduate School of Education.
- Edwards. (1957). "The social desirability variable in personality assessment and research." **Journal of Personality and Social Psychology**, 55, 3: 394-396.
- Esquith. (2007). **Teach Like Your Hair's on Fire: The Methods and Madness Inside Room 56**. South Africa: Penguin Books Ltd.

- ETS. (2007). "Testing Information Literacy in Digital Environments: ETS's iSkills Assessment." Senior Research Scientist in the Research and Development Division at Educational Testing Service.
- Gagne, P., and Hancock, G. R. (2006). "Measurement Model Quality, Sample Size, and Solution Propriety in Confirmatory Factor Models." **Multivariate Behavioral Research**, 41, 1: 65–83.
- George, D., and Mallery, P. (2003). **SPSS for window step by step: A simple guide and reference**. 4th ed 11.0 update. Boston MA: Pearson Allyn & Bacon.
- Goleman. (2006). **The Socially Intelligent**. accessed 2019, July 25. Available from https://cmapspublic2.ihmc.us/rid=1207228817342_1390637911_7833/Goleman-%20Socially%20Intelligent%20Leader.pdf
- Goode, W. J., and Hatt, P. K. (1952). **Methods in social research**. McGraw-Hill Inc. Hair, J.F., Black.
- Grzymala, C. (2015). "The Chinese-perspective of Intercultural Competence Models Revisited." **Journal of Intercultural Management**, 7, 1: 23-41.
- Hair, J. F., Black, W. C., Babin, B. J., and Anderson, R. E. (2019). **Multivariate Data Analysis**. NJ: Pearson Education Inc.
- Hargreaves, and Shirley. (2009). **The Fourth Way: The Inspiring Future for Educational Change**. Asia-Pacific Pte. Ltd.
- Heinzmann, Künzle, Schallhart & Müller. (2015). "The effect of study abroad on intercultural competence: Results from a longitudinal quasi-experimental study." **The Interdisciplinary Journal of Study Abroad**, 25: 187-208.
- Hendy. (2020). "The Effect of Using Hendy's 4Cs Model on Acquiring some Vocational Concepts and Social Skills for Primary School Students." **International Journal on Social and Education Sciences**, 2, 2: 81-87.
- Hofstede. (2011). "Dimensionalizing Cultures: The Hofstede Model in Context." **Online Readings in Psychology and Culture**, 2, 1. Available from <https://doi.org/10.9707/2307-0919.1014>.
- Huang, C., Liao, H., and Chang, S. (1998). "Social desirability and the Clinical Self-Report Inventory: methodological reconsideration." **Journal of Clinical Psychology**, 54, 4: 517-528.

- Hunter, J. (2011). **Preparing Students for the World Beyond the Classroom: Linking EQAO Assessments to 21st-Century Skills**. accessed 2020, Apr 8. Available from www.eqao.com/Research/pdf/E/ResearchBulletin7_en.pdf
- James, A., and James, A. (2004). "Constructing Childhood Theory, Policy and Social Practice " **Journal of Research in Special Educational Needs**, 13, 4: 272-275.
- Johnson & Fendrich. (2005). "Race/Ethnicity Differences in the Validity of Self-Reported Drug Use: Results from a Household Survey." **Journal of Urban Health**, 82, 2(3): 67-81.
- Joreskog, and Sorbom. (1985). **A number of different research designs for data collection, analysis, and interpretation has been proposed for the study of developmental change**. Springer Verlag New York Inc.
- Kay, and Greenhill. (2011). Twenty-First Century Students Need 21st Century Skills.". In G. G. Wan, D. M. (Ed.), **Bringing Schools into the 21st century**. New York: Springer.
- King, M., and Bruner, G. (2000). "Social desirability bias: a neglected aspect of validity testing." **Psychology and Marketing**, 17, 2: 79-103.
- Kosciw, J.G., Palmer, N.A. & Kull, R.M. (2015). "Reflecting Resiliency: Openness About Sexual Orientation and/or Gender Identity and Its Relationship to Well-Being and Educational Outcomes for LGBT Students." **Am J Community Psychol**, 55: 167-178.
- Little, S. G., Swangler, J., Akin-Little, A. (2017). **Defining social skills. Handbook of Social Behaviors and Skills in Children**. accessed 2020, Sep 17. doi: 10.1007/978-3-319-64592-6_2
- Luterbach, K. L. B., C. (2011). "Education for the 21st century International." **Journal of Applied Educational Studies**, 11, 1.
- Marlow, C. (1960). "A New Scale of Social Desirability Independent of Psychopathology." **Journal of Consulting Psychology**, 24(4): 349-354.
- Matsumoto, S. (2011). "Development of Division." **Journal of Japan Society of Mathematical Education**, Special Issue (EARCOME 5): 44-46.
- Meadows, L. M., and Morse, J. M. (2001). "Constructing Evidence within the Qualitative Project." **Journal of Nursing**, 11, 2: 188-201.

- Medical - dictionary.com. (2020). **Behavioral Modification**. accessed 2019, Sep 20. Available from <https://www.dictionary.com/misspelling?term=Behavioral%20Modification&s=t>
- Meehl, C. (1955). "Construct validity in psychological tests." **Journal of Personality and Social Psychology**, 52, 4: 281-302.
- Minoo Daraee, Keyvan Salehi, & Maryam Fakhr. (2016). **Comparison of Social Skills between Students in Ordinary and Talented Schools**. accessed 2020, Nov 5. Available from: <https://www.researchgate.net/publication/310736360>
- Moorman, R. H., and Podsakoff, P. M. (1992). "A meta-analytic review and empirical test of the potential confounding effects of social desirability response sets in organization behavior research." **Journal of Occupational and Organizational Psychology**, 65: 131-149.
- Mulyana, R., and Vivanti. (2018). "The Effect of Guided Inquiry Learning Model and Scientific Performance on Student Learning Outcomes." **Indonesian Journal of Science and Education**, 2, 1: 105-109.
- Muthen. (1988). **Latent variable modeling in heterogeneous populations**. accessed 2019, Sep 17. Available from : <https://link.springer.com/article/10.1007/BF02296397>
- Nederhof, A. J. (1985). "Methods of coping with social desirability bias: A review." **European, Journal of Social Psychology**, 15, 3: 263-280.
- North Central Regional Educational Laboratory & the Metiri Group. (2003). **enGauge 21st century skills: Literacy in the digital age**. Chicago: North Central Regional Educational Laboratory.
- Ollhoff, J., and Ollhoff, L. (2004). **Getting Along: Teaching Social Skills to Children and Youth**. MN: Sparrow Media Group, Inc.
- Ones, D. S., Viswesvaran, C. V., and Reiss, A. D. (1996). "The Role of Social Desirability in Personality Testing for Personnel Selection." **Journal of Applied Psychology**, 81, 6: 660-679.
- Ozlem Korukcu, Ceyhun Ersan, & Neriman Aral. (2015). "The Effect of Drama Education on Social Skill Levels of the Students Attending Child Development Associate Program." **International J. Soc. Sci. & Education**, 5, 2: 192-202.

- P21, P. f. ^s. C. S. (2016). **Twenty-First Century Creativity: An Investigation of How the Partnership for 21st Century Instructional Framework Reflects the Principles of Creativity.** accessed 2019, Sep 14. Available from <https://doi.org/10.1080/02783193.2016.1183741>
- Paulhus. (1991). **Measurement and Control of Response Bias.** accessed 2020, Sep 8. Available from: file:///C:/Users/msi/Downloads/RSW915MB.pdf
- Pearson Education. (2009). "Effective Practices for Developing Reading Comprehension." **Journal of Education**, 189, 1-2: 107-122.
- Peltier, B. D., and Walsh, J. A. (1990). "An investigation of response bias in the Chapman Scale." **Educational and Psychological Measurement**, 50: 803–815.
- Perreault. (2004). "Gender Differences in Lipoprotein Lipase Activity after Acute Exercise." **OBESITY RESEARCH**, 12, 2: 241-249.
- Perren, F.-K. A. (2012). **Self- and other-oriented social skills : Differential associations with children's mental health and bullying roles.** accessed 2020, Mar 1. Available from: <https://www.researchgate.net/publication/258343357Self-andother-orientedsocialskillsDifferentialassociationswithchildren'smentalhealthandbullyingroles>
- Pratt, B. (2006). "Collaborative Information Synthesis II: Recommendations for Information Systems to Support Synthesis Activities." **JOURNAL OF THE AMERICAN SOCIETY FOR INFORMATION SCIENCE AND TECHNOLOGY**, 57, 14: 1888–1895.
- Rahayu, Septiyan, G. D. & Nugraha, F. F. (2018). "EFFECT OF TEACHING MATERIALS BIKIN DONGENG YUK! LEARNING OUTCOMES OF CLASS V PRIMARY SCHOOL." **PrimaryEdu - Journal of Primary Education**, 2, 2: 109.
- Rahayu & Febby Fajar Nugraha. (2018). "EFFECT OF COOPERATIVE LEARNING MODEL TYPE TEAM GAME TOURNAMENT (TGT) ON CROSS-CULTURAL SKILLS IN LEARNING SCIENCE SOCIAL KNOWLEDGE IN PRIMARY SCHOOL." **Journal of Elementary Education**, 2, 1: 63-70.
- Rodman, J. (2015). "Caribbean Diasporic Spaces and Mobilities, Transnational Incorporation Overseas and Transnational Capacity-Building on Return." **Journal of Latin America and Caribbean States (CALACS)**, 40, 1: 1-26.

- Shubert, A. N. (2011). "Teaching Millenials: A Model for Integrating 21st Century Skills into An English Language Arts Curriculum." A Dissertation for the degree of the Doctor of Educational Leadership. Delaware University.
- Skinner, W. G. (1975). **Change and Persistence in Thai Society: Essays in Honor of Lauriston Sharp**. 1st ed. Ithaca: Cornell University Press.
- Stephen, N. E. (2001). **Educational Psychology: Effective Teaching, Effective Learning**. Thrift Recycling Management.
- Sulistyaningsih, Sulam, Syakur & Musyarofah. (2019). "THE IMPLEMENTATION OF 21ST CENTURY SKILLS AS THE NEW LEARNING PARADIGM TO THE RESULT OF STUDENT'S CAREER AND LIFE SKILLS." **Magister Scientiae**, 46: 228-237.
- Trilling, B., and Fadel, C. (2009). **21st Century Skills: Learning for Life in Our Times**. United States of America: JOSSEY-BASS A Wiley Imprint.
- UNESCO. (2016). **Global Campaign for Peace Education**. accessed 2019, Sep 14. Available from <http://www.peace-ed-campaign.org>
- Urbinner. (2020). **Model of 21st Century Skills**. accessed 2020, Jul 15. Available from <https://www.urbiner.com/post/specific-framework-for-self-understanding>

ภาคผนวก

รายนามผู้ทรงคุณวุฒิตรวจสอบคุณภาพเครื่องมือ

1. ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร. พินดา วราสุนันท์
คณะศึกษาศาสตร์และพัฒนศาสตร์ มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์
2. ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร. พิทักษ์ สุพรรณโณภาพ
คณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยศิลปากร
3. ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร. กัญยรัตน์ เมืองแก้ว
คณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยศิลปากร
4. อาจารย์ ดร. วรัญญา แก้วแก้วปาน
คณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยศิลปากร
5. อาจารย์สุภารัตน์ พัฒนแหวน
ครูสอนรายวิชากิจกรรมแนะแนว โรงเรียนเตรียมอุดมศึกษา สุวินทวงศ์
จังหวัดกรุงเทพมหานครฯ
วุฒิปริญญาตรี การศึกษาระดับบัณฑิต คณะศึกษาศาสตร์ สาขาจิตวิทยาการแนะแนว
มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ
วุฒิปริญญาโท การศึกษาระดับบัณฑิต คณะศึกษาศาสตร์ สาขาจิตวิทยาการแนะแนว
มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ

ภาคผนวก ข

ผลการตรวจสอบคุณภาพเครื่องมือดัชนีความสอดคล้อง

นิยามเชิงปฏิบัติการ	ข้อคำถาม	ผู้เชี่ยวชาญคนที่					ค่า IOC	หมายเหตุ	การแก้ไข
		1	2	3	4	5			
1. การมีปฏิสัมพันธ์กับผู้อื่น(Interactions) คือ ความสามารถในการสร้างความสัมพันธ์กับผู้อื่น โดยเรียนรู้ เข้าใจความแตกต่างในการแสดงออกทางความคิด และท่าทางของแต่ละบุคคล มีความเห็นอกเห็นใจ เอาใจใส่ความรู้สึกของผู้อื่น และปรับเปลี่ยนความคิด พฤติกรรมให้ตนเองเป็นที่ยอมรับนับถือในสังคม เพื่อสร้างความร่วมมือและทำงานร่วมกับผู้อื่นได้อย่างมีความสุขประกอบด้วย 3 ตัวบ่งชี้									
1.1 เรียนรู้ และปรับเปลี่ยนความคิด พฤติกรรมให้สัมพันธ์กับผู้อื่น นิยาม : การสร้างความสัมพันธ์กับผู้อื่น โดย การแลกเปลี่ยน เรียนรู้ เข้าใจความแตกต่างในการแสดงออกทางความคิด และท่าทางของแต่ละบุคคล ทั้งวัฒนธรรม ภาษา	1. ฉันพร้อมทำความรู้จักกับบุคคลใหม่ ๑ ที่มีเชื้อชาติ ภาษา วัฒนธรรม หรือ ศาสนาที่แตกต่างจากฉัน	1	1	1	1	1	1.0		ไม่แก้ไข
	2. ฉันเปิดใจแลกเปลี่ยนเรียนรู้วัฒนธรรม ธรรมเนียมปฏิบัติ คติความเชื่อที่ฉันไม่คุ้นเคย	1	1	1	1	1	1.0		ไม่แก้ไข
	3. ฉันพร้อมปรับเปลี่ยนการแสดงออกของตนเองตาม	1	1	1	1	1	1.0		ไม่แก้ไข

นิยามเชิงปฏิบัติการ	ข้อคำถาม	ผู้เชี่ยวชาญคนที่					ค่า IOC	หมายเหตุ	การแก้ไข
		1	2	3	4	5			
เชื้อชาติ ศาสนา และยอมรับในการเปลี่ยนแปลงต่าง ๆ ที่เกิดขึ้น โดยปรับเปลี่ยนความคิดเห็น พฤติกรรมให้เหมาะสมกับสภาพสังคม และสิ่งแวดล้อมที่ตนอยู่ เพื่อให้เห็นเองเป็นที่ยอมรับนับถือในสังคม	วัฒนธรรมของบุคคลที่ฉันมีปฏิสัมพันธ์ด้วย 4. ฉันมักได้รับคำชื่นชมจากบุคคลอื่น ๆ ว่าเป็นผู้ที่มีกาลเทศะ ปฏิบัติตนได้เหมาะสมกับสถานการณ์	1	1	1	0	1	0.8	ในประโยคควรเพิ่มเนื้อความที่สื่อถึงพฤติกรรม การเรียนรู้ข้ามวัฒนธรรม (คนที่ 4)	ฉันมักได้รับคำชื่นชมจากบุคคลอื่น ๆ ว่าเป็นผู้ที่มีกาลเทศะ ปฏิบัติตนได้เหมาะสมตามสถานการณ์ที่มีบุคคลหลากหลายทางวัฒนธรรม
1.2 มีความเห็นอกเห็นใจ ความรู้สึกรู้สึกของผู้อื่น นิยาม : เข้าใจในความคิด อารมณ์ หรือการแสดงออกของอีกฝ่าย ที่มีความ	5. ฉันพร้อมทำความเข้าใจเกี่ยวกับภาระการทำ ความคิด หรือการแสดงออกทางอารมณ์ของผู้อื่น ด้วยใจที่เป็นกลาง	1	1	1	0	1	0.8	5-7 ยังดูไม่ค่อยถนัดถึงด้านความต่างทางวัฒนธรรม ยังทั่วไป (คนที่ 1)	5. ฉันพร้อมทำ ความเข้าใจเกี่ยวกับ การกระทำความคิด หรือการแสดงออกตามวัฒนธรรมของ

นิยามเชิงปฏิบัติการ	ข้อคำถาม	ผู้เชี่ยวชาญคนที่					ค่า IOC	หมายเหตุ	การแก้ไข
		1	2	3	4	5			
หลากหลายทางวัฒนธรรม โดยการเอาใจใส่ความรู้สึกของทุกคน ด้วยความจริงใจ มีน้ำใจเอื้อเฟื้อเผื่อแผ่ และแบ่งปันผู้อื่นอย่างเท่าเทียมกัน	ข้อคำถามที่ 6. ฉันเอาใจใส่ความรู้สึกของบุคคลอื่นที่แสดงออกผ่าน การกระทำ และคำพูดด้วยความจริงใจ	1	1	1	0	1	0.8	ฉันเอาใจใส่ ความรู้สึกของบุคคลอื่นที่แสดงออกผ่าน พฤติกรรม และ คำพูดด้วยความจริงใจ (คนที่ 5)	บุคคลอื่นด้วยใจที่เป็นกลาง 6. ฉันเอาใจใส่ ความรู้สึกของผู้คนที่แตกต่างกันทางเพศ เชื้อชาติ และ วัฒนธรรม ที่ แสดงออกผ่าน พฤติกรรม และ คำพูดด้วยความจริงใจ

นิยามเชิงปฏิบัติการ	ข้อคำถาม	ผู้เชี่ยวชาญคนที่					ค่า IOC	หมายเหตุ	การแก้ไข
		1	2	3	4	5			
	7. ฉันหยิบบัตรน้ำใจให้แก่ผู้อื่นที่เดือดร้อน โดยไม่เลือกปฏิบัติ	1	1	1	0	1	0.8	ด้วย มีเช่นนั้น จะเป็นคำถามเกี่ยวกับทักษะทางสังคม อย่างเดียว (คนที่ 4)	ฉันหยิบบัตรน้ำใจให้แก่ผู้อื่นที่มีความแตกต่างทางวัฒนธรรม ที่กำลังเดือดร้อน โดยไม่เลือกปฏิบัติ
	8. ฉันพร้อมที่จะเป็นผู้ให้และแบ่งปันมิตรภาพที่ดีให้กับผู้อื่นที่แตกต่างทางเพศ เชื้อชาติ และวัฒนธรรมด้วยความจริงใจ	1	1	1	1	1	1.0		ไม่แก้ไข
1.3 การทำงานร่วมกับผู้อื่นอย่างมีความสุข นิยาม : การสร้างความร่วมมือในการทำงาน ติดต่อกัน	9. ฉันสามารถทำงานร่วมกับสมาชิกที่ไม่คุ้นเคย หรือมีความแตกต่างหลากหลายได้	1	1	1	1	1	1.0		ไม่แก้ไข

นิยามเชิงปฏิบัติการ	ข้อคำถาม	ผู้เชี่ยวชาญคนที่					ค่า IOC	หมายเหตุ	การแก้ไข
		1	2	3	4	5			
<p>ประสานงานกับผู้อื่น ภายใต้อบรมที่มีความหลากหลายทางความคิด วัฒนธรรม โดยเชื่อมั่นว่าทุกคน มีความสามารถในการทำงานให้สำเร็จอย่างมีประสิทธิภาพ รับผิดชอบ ต่อหน้าที่ของตนเอง เป็นทั้งผู้นำ และผู้ตามที่ดี เพื่อการทำงานร่วมกันได้อย่างมีความสุข</p>	<p>10. เมื่อต้องทำงานกลุ่ม ฉันสามารถเป็นคนกลางที่ติดต่อสื่อสาร หรือสร้างความรู้ร่วมกันได้</p> <p>11. ฉันเชื่อว่าสมาชิกในกลุ่มที่แตกต่างกัน จะสามารถช่วยให้การทำงานสำเร็จได้ตามเป้าหมาย</p>	1	1	1	0	1	0.8	<p>10-12 พยายามเชื่อมโยงให้มีความแตกต่าง วัฒนธรรม (คนที่ 1)</p> <p>ข้อ 11 แม้ว่าในกลุ่มจะมีสมาชิก ที่มี ความแตกต่าง หลากหลาย แต่ฉันก็สามารถเป็นทั้งผู้นำ และผู้ตามที่ดีได้ (คนที่ 3)</p>	<p>10. เมื่อต้องทำงานกลุ่ม ฉันสามารถเป็นคนกลางที่ติดต่อสื่อสาร หรือสร้างความรู้ร่วมกัน พัฒนาธรรมกับสมาชิกภายในกลุ่มได้</p> <p>11. แม้ว่าในกลุ่มจะมีสมาชิก ที่มีความแตกต่างหลากหลาย แต่ฉันก็สามารถเป็น</p>
		1	1	0	0	1	0.6	<p>11. แม้ว่าในกลุ่มจะมีสมาชิก ที่มีความแตกต่างหลากหลาย แต่ฉันก็สามารถเป็น</p>	

นิยามเชิงปฏิบัติการ	ข้อคำถาม	ผู้เชี่ยวชาญคนที่					ค่า IOC	หมายเหตุ	การแก้ไข
		1	2	3	4	5			
								ทั้งผู้นำและผู้ติดตามที่ดีได้	
	12. ในขณะทำงานกลุ่ม เมื่อเกิดความขัดแย้งขึ้น ฉันจะรับฟังความคิดเห็นของเพื่อนในกลุ่ม และหาทางออกด้วยเหตุผลเสมอ	1	1	1	0	1	0.8	10-12 เป็นทักษะทางสังคมทั่วไป แต่งานวิจัยมีจุดเน้นที่การเรียนรู้ข้ามวัฒนธรรม ดังนั้นคำถามต้องสื่อถึงบริบทความแตกต่างทางวัฒนธรรมด้วย (คนที่ 4)	12. ในขณะทำงานกลุ่ม เมื่อเกิดความขัดแย้งขึ้น ฉันพร้อมรับฟังความคิดเห็นของเพื่อนในกลุ่มที่มีความแตกต่างหลากหลาย และหาทางออกด้วยเหตุผลเสมอ (คนที่ 5)

นิยามเชิงปฏิบัติการ	ข้อคำถาม	ผู้เชี่ยวชาญคนที่					ค่า IOC	หมายเหตุ	การแก้ไข
		1	2	3	4	5			
								หาทางออกด้วย เหตุผลเสมอ (คนที่ 5)	
2. การติดต่อสื่อสาร (Communication) คือ ความสามารถในการถ่ายทอดทางความคิด และการแสดงออกทางพฤติกรรม โดยใช้ภาษาพูด และทาทาในการสื่อความหมายกับผู้อื่น ด้วยท่าทีที่สุภาพ เพื่อแสดงความคิดเห็น และรับฟังความคิดเห็น เห็น ข้อเสนอแนะ ในมุมมองทางวัฒนธรรมที่หลากหลายด้วยความเคารพ ให้เกิดความเข้าใจที่ตรงกัน ประกอบด้วย 2 ดัชนีชี้									
2.1 การแสดง และรับฟังความคิดเห็นในวัฒนธรรมที่หลากหลาย ด้วยความเคารพ	13. เมื่อต้องสื่อสารกับบุคคลที่แตกต่างกันทางวัฒนธรรม ฉันทระมัดระวังคำพูด ความหมาย หรือนัยแฝงที่	1	1	1	1	1	1.0		ไม่แก้ไข

นิยามเชิงปฏิบัติการ	ข้อคำถาม	ผู้เชี่ยวชาญคนที่					ค่า IOC	หมายเหตุ	การแก้ไข
		1	2	3	4	5			
<p>นิยาม : การใช้ภาษาพูดในการแสดงมุมมอง และรับฟังความคิดเห็นที่มีความแตกต่างทางวัฒนธรรม ด้วยความเคารพ ทั้งด้านเพศ ภาษา การศึกษา การอบรมเลี้ยงดู โดยปราศจากอคติ สามารถปรับเปลี่ยนความคิดเห็นของตนเองได้ รวมทั้งเปิดโอกาสให้ผู้อื่นมีส่วนร่วมในการซักถาม เสนอแนะ และแสดงความคิดเห็นบนพื้นฐานข้อมูลที่ถูกต้องอย่างสมเหตุสมผล</p>	<p>อาจจะก่อให้เกิดความเข้าใจผิดได้</p>								
	<p>14. ฉันทินรีบั้งความคิดของบุคคลที่มีความแตกต่างทางวัฒนธรรมด้วยใจที่เป็นกลาง</p>	1	1	1	1	1	1.0	ไม่แก้ไข	
	<p>15. ฉันทินรีบั้งความคิดของตนเองทางความคิดของตนเองในการสื่อสารกับบุคคลอื่น เพื่อให้การสื่อสารดำเนินไปอย่างราบรื่น</p>	1	1	1	1	1	1.0	ฉันทินรีบั้งความคิดของตนเองในการสื่อสารกับบุคคลที่มีความแตกต่างกัน เพื่อให้การสื่อสารดำเนินไปอย่างราบรื่น	

นิยามเชิงปฏิบัติการ	ข้อคำถาม	ผู้เชี่ยวชาญคนที่					ค่า IOC	หมายเหตุ	การแก้ไข
		1	2	3	4	5			
	16. ฉันพร้อมที่จะเปิดโอกาสให้ผู้อื่นมีส่วนร่วมในการซักถาม เสนอแนะ และแสดงความคิดเห็นกับฉัน ฉันพร้อมที่จะเปิดโอกาสให้ผู้มีส่วนรวมในทางความคิด วัฒนธรรม ได้มีส่วนร่วมในการซักถาม เสนอแนะ และแสดงความคิดเห็นบนพื้นฐานข้อมูลที่ถูกต้องอย่างสมเหตุสมผล	1	1	1	0	1	0.8	ไปอย่างราบรื่น (คนที่ 3) ปรับข้อความให้เห็นถึงวัฒนธรรมที่หลากหลายตามนิยาม (คนที่ 4)	ฉันพร้อมที่จะเปิดโอกาสให้ผู้มีส่วนรวมในทางความคิด วัฒนธรรม ได้มีส่วนร่วมในการซักถาม เสนอแนะ และแสดงความคิดเห็นบนพื้นฐานข้อมูลที่ถูกต้องอย่างสมเหตุสมผล
	17. ฉันใช้ท่าทาง และ น้ำเสียงในการสื่อสารกับผู้อื่น	1	1	1	1	1	1.0		ไม่แก้ไข

นิยามเชิงปฏิบัติการ	ข้อคำถาม	ผู้เชี่ยวชาญคนที่					ค่า IOC	หมายเหตุ	การแก้ไข
		1	2	3	4	5			
<p>2.2 การใช้ทำทางในการสื่อความหมายกับผู้อื่น ด้วยท่าทีที่สุภาพ</p> <p><u>นิยาม</u> : ความสามารถในการใช้ทำทางในการสื่อความหมายกับผู้อื่น ด้วยท่าทีที่สุภาพ ทั้งสีหน้า น้ำเสียง สายตา สัญลักษณ์ และสิ่งแวดล้อมต่าง ๆ ที่สามารถรับรู้ แปลความหมาย และทำความเข้าใจกับผู้สนทนาที่มีความหลากหลายทางวัฒนธรรมได้ อย่างเหมาะสม</p>	<p>ข้อคำถาม</p> <p>18. ฉันมักจะมองผู้สนทนาด้วยสายตาที่เป็นมิตร สบายตา ผู้สนทนาเป็นระยะ ๆ อย่างไม่ตั้งใจกับผู้สนทนาที่มีความหลากหลายทางวัฒนธรรม เช่น บางวัฒนธรรม ทักทายด้วยการจับมือ ,การโอบกอด (คนที่ 4)</p>	1	1	1	0	1	0.8	18. ฉันมักจะมองผู้สนทนาด้วยสายตาที่เป็นมิตร สบายตา ผู้สนทนาเป็นระยะ ๆ อย่างไม่ตั้งใจกับผู้สนทนาที่มีความหลากหลายทางวัฒนธรรม เช่น บางวัฒนธรรม ทักทายด้วยการจับมือ ,การโอบกอด (คนที่ 4)	18. ฉันมักจะมองผู้สนทนาด้วยสายตาที่เป็นมิตร สบายตา ผู้สนทนาเป็นระยะ ๆ อย่างไม่ตั้งใจกับผู้สนทนาที่มีความหลากหลายทางวัฒนธรรม เช่น บางวัฒนธรรม ทักทายด้วยการจับมือ ,การโอบกอด (คนที่ 4)

นิยามเชิงปฏิบัติการ	ข้อคำถาม	ผู้เชี่ยวชาญคนที่					ค่า IOC	หมายเหตุ	การแก้ไข
		1	2	3	4	5			
	19. ฉันสามารถรับรู้การ แสดงออกทางสีหน้า สายตา ท่าทาง หรือน้ำเสียงที่คู่สนทนาต้องการสื่อความหมาย	1	1	1	0	1	0.8		19. ฉันสามารถรับรู้ การแสดงออกทางสี หน้า สายตา ท่าทาง หรือน้ำเสียงที่คู่ สนทนาต้องการสื่อ ความหมายตาม วัฒนธรรมของ บุคคลนั้น ๆ ได้ อย่างเข้าใจ

นิยามเชิงปฏิบัติการ	ข้อคำถาม	ผู้เชี่ยวชาญคนที่					ค่า IOC	หมายเหตุ	การแก้ไข
		1	2	3	4	5			
	20. ชั้นสามารถแสดงท่าทางประกอบการเล่นท่อน่าได้อย่างเหมาะสม กับบุคคลวัฒนธรรมที่แตกต่างได้	1	1	1	1	1	1.0	ชั้นสามารถแสดงท่าทางประกอบการเล่นท่อน่าได้อย่างเหมาะสม กับบุคคลที่มีความแตกต่างวัฒนธรรม (คนที่ 3)	ชั้นสามารถแสดงท่าทางประกอบการเล่นท่อน่าได้อย่างเหมาะสม กับบุคคลที่มีความแตกต่างวัฒนธรรม
<p>3. การตระหนักรู้ทางสังคมและวัฒนธรรม (Social and Cultural Awareness)</p> <p>คือ ความสามารถในการอยู่ร่วมกันในสังคมที่มีความหลากหลายทางวัฒนธรรม โดยเปิดใจมองวัฒนธรรมอื่นที่ต่างจากตนเอง ทั้งด้านเพศ เชื้อชาติ ศาสนา สังคม วัฒนธรรม รวมถึงบรรทัดฐานของแต่ละสังคม โดยมีการยืดหยุ่นทางความคิด และพยายามทำความเข้าใจ ยอมรับในความแตกต่าง รู้จักกาลเทศะ กฎระเบียบ กฎกติกาสังคมนั้นๆ ที่สมาชิกยอมรับร่วมกัน และลดอคติต่อความหลากหลายทางวัฒนธรรม เพื่อให้สามารถอยู่ร่วมกันในสังคมได้อย่างมีความสุข ประกอบด้วย 2 ตัวบ่งชี้</p>									
3.1 การเรียนรู้ และเปิดใจมองวัฒนธรรมอื่นที่ต่างจากของตน	21. ชั้นคิดว่าความหลากหลายทางสังคม และ	1	1	1	1	0	0.8		ไม่แก้ไข

นิยามเชิงปฏิบัติการ	ข้อคำถาม	ผู้เชี่ยวชาญคนที่					ค่า IOC	หมายเหตุ	การแก้ไข
		1	2	3	4	5			
<p>นิยาม : ความสามารถในการเรียนรู้การอยู่ร่วมกันในสังคมที่มีความหลากหลายทางวัฒนธรรม โดยเปิดใจมองวัฒนธรรมอื่นที่ต่างจากตนเอง ทั้งด้านเพศ เชื้อชาติ ศาสนา สังคม วัฒนธรรม รวมถึงบรรทัดฐานของแต่ละสังคม โดยมีความยืดหยุ่นทางความคิด และพยายามทำความเข้าใจ ยอมรับในความแตกต่าง และสามารถนำความรู้กับสิ่งใหม่ที่เขาเจ้ไปประยุกต์ใช้ในการสร้างสัมพันธภาพต่างวัฒนธรรมได้</p>	<p>วัฒนธรรมเป็นสิ่งที่ไม่เรียนรู้และทำความเข้าใจ</p>								
	<p>22. การเรียนรู้วัฒนธรรมนิยมปฏิบัติที่แตกต่างจากที่ฉันทัดใจ ทำให้อันเข้าใจความคิด และการกระทำของบุคคลอื่นมากยิ่งขึ้น</p>	1	1	1	1	1	1.0		ไม่แก้ไข
	<p>23. เมื่อฉันพบบุคคลปฏิบัติ หรือคิดแตกต่างจากฉัน ฉันเปิดใจยอมรับว่าเป็นเรื่องปกติ</p>	1	1	1	1	1	1.0	เมื่อฉันพบบุคคลที่ปฏิบัติตน หรือคิดแตกต่างจากฉัน ฉันเปิดใจยอมรับว่าเป็นเรื่องปกติ (คนที่ 3)	เมื่อฉันพบบุคคลที่ปฏิบัติตน หรือคิดแตกต่างจากฉัน ฉันเปิดใจยอมรับว่าเป็นเรื่องปกติ

นิยามเชิงปฏิบัติการ	ข้อคำถาม	ผู้เชี่ยวชาญคนที่					ค่า IOC	หมายเหตุ	การแก้ไข
		1	2	3	4	5			
<p>โดยไม่มีติดัดในวันธรรมของตนเอง</p>	<p>24. ฉันพร้อมที่จะปรับเปลี่ยนพฤติกรรมให้สอดคล้องกับวัฒนธรรม เพศ ภาษา หรือศาสนาที่แตกต่างกันตามสถานการณ์นั้น ๆ ได้ อย่างเหมาะสม</p>	1	1	1	1	1	1.0		ไม่แก้ไข
<p>3.2 การรู้จักกาลเทศะ กฎระเบียบ และกฎกติกาของสังคม</p> <p><u>นิยาม</u> : การรู้จักกาลเทศะ โดยการแสดงออกทั้งด้าน กิริยา วาจา ให้มีแบบแผนการประพฤติปฏิบัติ ที่ถือว่าสุภาพเรียบร้อย เหมาะสมกับเวลา สถานที่</p>	<p>25. ฉันพร้อมปรับเปลี่ยนคำพูด ทำท่าทางที่เหมาะสมกับเวลา สถานที่ และบุคคลที่มีเชื้อชาติ วัฒนธรรมที่แตกต่างกัน</p> <p>26. ฉันมักจะแต่งกายให้เหมาะสมตามกาลเทศะ</p>	1	1	1	1	1	1.0		ไม่แก้ไข

นิยามเชิงปฏิบัติการ	ข้อคำถาม	ผู้เชี่ยวชาญคนที่					ค่า IOC	หมายเหตุ	การแก้ไข
		1	2	3	4	5			
และบุคคลที่มีความหลากหลาย ทางวัฒนธรรม รวมไปถึงมีความรู้ และเข้าใจในกฎระเบียบ กฎกติกาของสังคม หรือชุมชนที่สมาชิกยอมรับร่วมกัน โดยคำนึงถึงการอยู่ร่วมกันในสังคมอย่างสงบสุข	สถานที่ และวัฒนธรรมนั้น ๆ เสมอ								
	27. ฉันทворoomที่จะเรียนรู้กฎระเบียบ ข้อบังคับ กฎกติกาของโรงเรียนและสังคม หรือชุมชนที่สมาชิกยอมรับร่วมกัน	1	1	1	1	1	1.0		ไม่แก้ไข
	28. ฉันทворoomที่จะปฏิบัติตาม ข้อบังคับ ของโรงเรียน หรือสังคม เพื่อไม่ให้ผู้อื่นเดือดร้อน	1	1	1	1	0	0.8	ยังไม่สะท้อนด้านความต่างทางวัฒนธรรม (คนที่ 1)	28. ฉันทворoomที่จะปฏิบัติตาม ข้อบังคับ ของโรงเรียน หรือสังคม ที่หลากหลาย เพื่อไม่ให้ผู้อื่นเดือดร้อน

นิยามเชิงปฏิบัติการ	ข้อคำถาม	ผู้เชี่ยวชาญคนที่					ค่า IOC	หมายเหตุ	การแก้ไข
		1	2	3	4	5			
4. การจัดการตนเอง (Self-management)									
คือ ความสามารถในการรับรู้ และควบคุมอารมณ์ของตนเอง ในสถานการณ์ที่มีความแตกต่างทางความเชื่อ และวัฒนธรรมได้อย่างเหมาะสม โดยเลือกวิธีการจัดการกับความวิตกกังวลที่แตกต่าง ความรู้สึกที่เกิดขึ้นของตนเอง นำไปสู่การแก้ไขปัญหานั้น ๑ ได้อย่างเหมาะสม ประกอบด้วย 2 ตัวอย่างชี้									
4.1 ควบคุมอารมณ์ของ	29. ฉันสามารถรับรู้ความคิด อารมณ์และความรู้สึกของตนเองในแต่ละสถานการณ์ได้ดี	1	1	1	0	1	0.80	คำถามด้านนี้ ควรปรับบริบทให้เห็นภาพของการควบคุมอารมณ์ให้สอดคล้องตามวัฒนธรรม ข้อความส่วนใหญ่เป็นทักษะ ส่วนใหญ่เป็นทักษะทั่วไป ยังไม่เห็นภาพการควบคุมอารมณ์ที่ตามความแตกต่างทางความเชื่อ, วัฒนธรรม	29. ฉันสามารถรับรู้ความคิด อารมณ์ และความรู้สึกของตนเองในแต่ละสถานการณ์ ต่อวัฒนธรรมที่แตกต่างได้ดี
ตนเอง นิยาม : ความสามารถในการควบคุมอารมณ์ ความคิด และพฤติกรรมของตนเอง ในสถานการณ์ที่มีความแตกต่างทางความเชื่อ และวัฒนธรรมได้อย่างเหมาะสม โดยจัดการกับความวิตกกังวลที่ไม่ตรงกัน หรือความรู้สึกไม่พอใจของตนเองที่มีต่อคนรอบข้างได้ สามารถ	30. เมื่ออยู่ในสถานการณ์ที่ขัดแย้ง ฉันสามารถปรับเปลี่ยนความคิดของตนเอง โดยยึดหลักความเป็นเหตุผลในการแก้ปัญหาได้	1	1	1	0	1	0.80	30. เมื่ออยู่ในสถานการณ์ที่ขัดแย้ง ฉันสามารถปรับเปลี่ยนความคิดของตนเอง โดยยึดหลักความเป็นเหตุผลในการแก้ปัญหาได้	

นิยามเชิงปฏิบัติการ	ข้อคำถาม	ผู้เชี่ยวชาญคนที่					ค่า IOC	หมายเหตุ	การแก้ไข
		1	2	3	4	5			
<p>ปรับเปลี่ยน หรือยัง</p> <p>อารมณ์ พฤติกรรมของตนที่</p> <p>ไม่เหมาะสมที่แสดงออกมา</p> <p>ทำให้ดำรงชีวิตอยู่ร่วมกับ</p> <p>ผู้อื่นในสังคมได้อย่างมี</p> <p>ความสุข</p>	<p>31. เมื่อฉันไม่พอใจกับ</p> <p>พฤติกรรม หรือการ</p> <p>แสดงออกของบุคคล</p> <p>รอบข้าง ฉันจะปรับเปลี่ยน</p> <p>ความคิดของตนเองก่อน</p>	1	1	1	0	1	0.8	(คนที่ 4)	<p>สอดคล้องตาม</p> <p>วัฒนธรรมที่</p> <p>แตกต่างกัน โดยยึด</p> <p>หลักความเป็น</p> <p>เหตุผลในการ</p> <p>แก้ปัญหาได้</p> <p>31. เมื่อฉันไม่พอใจ</p> <p>กับพฤติกรรม หรือ</p> <p>การแสดงออกของ</p> <p>บุคคลรอบข้างที่มี</p> <p>ความแตกต่าง</p> <p>หลากหลาย ฉันจะ</p> <p>ปรับเปลี่ยนความคิด</p> <p>ของตนเองก่อน</p> <p>เสมอ</p>

นิยามเชิงปฏิบัติการ	ข้อคำถาม	ผู้เชี่ยวชาญคนที่					ค่า IOC	หมายเหตุ	การแก้ไข
		1	2	3	4	5			
	32. ฉันสามารถควบคุมอารมณ์หรือการแสดงออกของตนเอง แม้จะไม่พอใจต่อพฤติกรรมหรือการแสดงออกของคนรอบข้าง	1	1	1	0	1	0.8		32. ฉันสามารถควบคุมอารมณ์หรือการแสดงออกของตนเอง แม้จะไม่พอใจต่อพฤติกรรมหรือการแสดงออกของคนรอบข้าง
4.2 เลือกรับการจัดการและแก้ปัญหาได้อย่างเหมาะสม นิยาม : ความสามารถในการเลือกรับการจัดการกับ	33. ฉันสามารถทำความเข้าใจ และเลือกรับจัดการกับปัญหา ในสถานการณ์ที่เปลี่ยนแปลงไป โดยไม่ทำให้ส่วนรวมต้องเดือดร้อน	1	1	1	1	1	1.0		ไม่แก้ไข

นิยามเชิงปฏิบัติการ	ข้อคำถาม	ผู้เชี่ยวชาญคนที่					ค่า IOC	หมายเหตุ	การแก้ไข
		1	2	3	4	5			
ปัญหาที่หลากหลาย กล้าตัดสินใจ มีไหวพริบในการแก้ไขปัญหาเฉพาะหน้า โดยมีการวิเคราะห์ ระบุประเด็นปัญหา และหาข้อสรุปของปัญหาที่เกิดขึ้นกับตนเอง ในสถานการณ์ที่มีความแตกต่างทางวัฒนธรรมอย่างมีสติ อันจะนำไปสู่วิธีการแก้ไขปัญหา และเลือกวิธีที่ดีที่สุดในการจัดการกับปัญหานี้ ๆ ที่จะไม่กระทบกับส่วนรวม	34. ฉันทกล้าตัดสินใจที่จะทำในสิ่งที่ถูกต้อง หรือแก้ไข ปัญหาเฉพาะหน้า โดยเลือกวิธีที่กระทบกับผู้อื่นให้น้อยที่สุด	1	1	1	0	1	0.8	เพิ่มบริบทการแก้ปัญหาในวัฒนธรรมที่ต่างกัน ความต่างระหว่างบุคคล สังคม/ ส่วนรวม (คนที่ 4)	ฉันทกล้าตัดสินใจที่จะทำในสิ่งที่ถูกต้อง หรือแก้ไขปัญหามาเฉพาะหน้า โดยเลือกวิธีที่กระทบกับผู้อื่นที่มีความแตกต่างหลากหลายทางวัฒนธรรม และส่วนรวมให้น้อยที่สุด
	35. ฉันทสามารถหาสาเหตุ และข้อสรุปของปัญหาที่เกิดขึ้น ในสถานการณ์ที่มีความแตกต่างทางวัฒนธรรม	1	1	1	1	1	1.0		ไม่แก้ไข

นิยามเชิงปฏิบัติการ	ข้อคำถาม	ผู้เชี่ยวชาญคนที่					ค่า IOC	หมายเหตุ	การแก้ไข
		1	2	3	4	5			
	36. เมื่อตกอยู่ในสถานการณ์ที่ไม่คุ้นเคย ฉันทสามารถตั้งสติและคิดหาทางออกที่ดีที่สุดในการจัดการกับปัญหานั้น ๆ อย่างเหมาะสม	1	1	1	1	1	1.0	เมื่อตกอยู่ในสถานการณ์ที่ไม่คุ้นเคย ฉันทสามารถตั้งสติ และคิดหาทางออกที่ดีที่สุดในการจัดการกับปัญหานั้น ๆ อย่างเหมาะสม ก่อนการตัดสินใจ	เมื่อตกอยู่ในสถานการณ์ที่ไม่คุ้นเคย ฉันทสามารถตั้งสติ และคิดหาทางออกที่ดีที่สุดในการจัดการกับปัญหานั้น ๆ อย่างเหมาะสม ก่อนการตัดสินใจ

ภาคผนวก ค
ตัวอย่างเครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย

แบบวัดระดับทักษะทางสังคม และการเรียนรู้ข้ามวัฒนธรรม สำหรับนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาตอนปลาย

คำชี้แจง

แบบวัดทักษะฉบับนี้เป็นส่วนหนึ่งของงานวิจัย เรื่อง การพัฒนาแบบวัดทักษะทางสังคมและการเรียนรู้ข้ามวัฒนธรรม สำหรับนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาตอนปลาย ผู้วิจัยขอความอนุเคราะห์ท่านตอบ แสดงความคิดเห็นที่มีต่อข้อคำถามจำนวน 36 ข้อ คำตอบของท่านผู้วิจัยจะนำมาวิเคราะห์ข้อมูลในภาพรวม ไม่สามารถเชื่อมโยงถึงตัวท่านได้ โดยคำตอบและแบบสอบถามของท่าน ผู้วิจัยจะเก็บรักษาเป็นความลับ และทำลายทิ้งเมื่อสิ้นสุดการวิจัย

ขอขอบพระคุณทุกท่านที่กรุณาสละเวลาของท่านที่ให้ความร่วมมือตอบแบบสอบถามมา ณ โอกาสนี้

แบบสอบถามนี้แบ่งเป็น 2 ตอน ดังนี้

ตอนที่ 1 แบบสอบถามข้อมูลทั่วไปของนักเรียน

ตอนที่ 2 แบบสอบถามระดับทักษะทางสังคม และการเรียนรู้ข้ามวัฒนธรรม

ตอนที่ 1 ข้อมูลทั่วไปของนักเรียน

คำชี้แจง โปรดทำเครื่องหมาย ลงในช่อง หน้าข้อความที่ตรงกับท่านมากที่สุด

1. เพศ 1) ชาย 2) หญิง 3) LGBTQ
2. ระดับชั้นที่กำลังศึกษา 1) มัธยมศึกษาปีที่ 4
 2) มัธยมศึกษาปีที่ 5
 3) มัธยมศึกษาปีที่ 6

ตอนที่ 2 แบบสอบถามระดับทักษะทางสังคม และการเรียนรู้ข้ามวัฒนธรรม

คำชี้แจง โปรดทำเครื่องหมาย ลงในช่อง ที่ตรงกับความเป็นจริงที่สุด โดยในแต่ละระดับ มีความหมายดังนี้

- 5 หมายถึง ข้อความนั้นตรงกับความคิด ความรู้สึก หรือการแสดงออกของนักเรียนมากที่สุด
- 4 หมายถึง ข้อความนั้นตรงกับความคิด ความรู้สึก หรือการแสดงออกของนักเรียนมาก
- 3 หมายถึง ข้อความนั้นตรงกับความคิด ความรู้สึก หรือการแสดงออกของนักเรียนปานกลาง
- 2 หมายถึง ข้อความนั้นตรงกับความคิด ความรู้สึก หรือการแสดงออกของนักเรียนน้อย
- 1 หมายถึง ข้อความนั้นตรงกับความคิด ความรู้สึก หรือการแสดงออกของนักเรียนน้อยที่สุด

ข้อที่	ข้อความ	ระดับการรับรู้				
		มากที่สุด (5)	มาก (4)	ปานกลาง	น้อย (2)	น้อยที่สุด
1	ฉันพร้อมทำความรู้จักกับบุคคลใหม่ ๆ ที่มีเชื้อชาติ ภาษาวัฒนธรรม หรือศาสนาที่แตกต่างจากฉัน	5	4	3	2	1
2	ฉันเปิดใจแลกเปลี่ยนเรียนรู้วัฒนธรรม ธรรมเนียมปฏิบัติ คติความเชื่อที่ฉันไม่คุ้นเคย	5	4	3	2	1
3	ฉันพร้อมปรับเปลี่ยนการแสดงออกของตนเองตามวัฒนธรรมของบุคคลที่ฉันมีปฏิสัมพันธ์ด้วย	5	4	3	2	1
4	ฉันมักได้รับคำชื่นชมจากบุคคลอื่น ๆ ว่าเป็นผู้ที่มีกาลเทศะ ปฏิบัติตนได้เหมาะสมตามสถานการณ์ที่มีบุคคลหลากหลายทางวัฒนธรรม	5	4	3	2	1
5	ฉันพร้อมทำความเข้าใจเกี่ยวกับการกระทำ ความคิด หรือการแสดงออกตามวัฒนธรรมของบุคคลอื่นด้วยใจที่เป็นกลาง	5	4	3	2	1
6	ฉันเอาใจใส่ความรู้สึกของผู้อื่นที่แตกต่างทางเพศ เชื้อชาติ และวัฒนธรรม ที่แสดงออกผ่านพฤติกรรม และคำพูดด้วยความจริงใจ	5	4	3	2	1
7	ฉันหยิบน้ำใจให้แก่ผู้อื่นที่มีความแตกต่างทางวัฒนธรรมที่กำลังเดือดร้อน โดยไม่เลือกปฏิบัติ	5	4	3	2	1
8	ฉันพร้อมที่จะเป็นผู้ให้ และแบ่งปันมิตรภาพที่ดีให้กับผู้อื่นที่แตกต่างทางเพศ เชื้อชาติ และวัฒนธรรมด้วยความจริงใจ	5	4	3	2	1
9	ฉันสามารถทำงานร่วมกับสมาชิกที่ไม่คุ้นเคย หรือมีความแตกต่างหลากหลายได้	5	4	3	2	1
10	เมื่อต้องทำงานกลุ่ม ฉันสามารถเป็นคนกลางที่ติดต่อ สื่อสาร หรือสร้างความร่วมมือทางวัฒนธรรมกับสมาชิกภายในกลุ่มได้	5	4	3	2	1

ข้อที่	ข้อความ	ระดับการรับรู้				
		มากที่สุด (5)	มาก (4)	ปานกลาง	น้อย (2)	น้อยที่สุด
11	แม้ว่าในกลุ่มจะมีสมาชิก ที่มีความแตกต่างหลากหลาย แต่ฉันก็สามารถเป็นทั้งผู้นำและผู้ตามที่ดีได้	5	4	3	2	1
12	ในขณะที่ทำงานกลุ่ม เมื่อเกิดความขัดแย้งขึ้น ฉันพร้อมรับฟังความคิดเห็นของเพื่อนในกลุ่มที่มีความแตกต่างหลากหลาย และหาทางออกด้วยเหตุผลเสมอ	5	4	3	2	1
13	เมื่อต้องสื่อสารกับบุคคลที่แตกต่างทางวัฒนธรรม ฉันระมัดระวังคำพูด ความหมาย หรือนัยแฝงที่อาจจะก่อให้เกิดความเข้าใจผิดได้	5	4	3	2	1
14	ฉันยินดีรับฟังความคิดของบุคคลที่มีความแตกต่างทางวัฒนธรรมด้วยใจที่เป็นกลาง	5	4	3	2	1
15	ฉันมีความยืดหยุ่นทางความคิดของตนเอง ในการสื่อสารกับบุคคลที่มีความแตกต่างกัน เพื่อให้การสื่อสารดำเนินไปอย่างราบรื่น	5	4	3	2	1
16	ฉันพร้อมที่จะเปิดโอกาสให้ผู้อื่นที่มีความแตกต่างทางความคิด วัฒนธรรมได้มีส่วนร่วมในการซักถาม เสนอแนะ และแสดงความคิดเห็นบนพื้นฐานข้อมูล ที่ถูกต้องอย่างสมเหตุสมผล	5	4	3	2	1
17	ฉันใช้ท่าทาง และน้ำเสียงในการสื่อสารกับผู้อื่น ด้วยท่าทีที่สุภาพ ให้เหมาะสมกับบุคคล วัฒนธรรม ตามสถานการณ์นั้น ๆ	5	4	3	2	1
18	ฉันมักจะมองคู่สนทนาด้วยสายตาที่เป็นมิตร สบตา คู่สนทนาเป็นระยะ ๆ อย่างสุภาพ ตามการแสดงออกของบุคคลที่มีความแตกต่างทางวัฒนธรรม	5	4	3	2	1

ข้อที่	ข้อความ	ระดับการรับรู้				
		มากที่สุด (5)	มาก (4)	ปานกลาง	น้อย (2)	น้อยที่สุด
19	ฉันสามารถรับรู้การแสดงออกทางสีหน้า สายตา ท่าทาง หรือน้ำเสียงที่คู่สนทนาต้องการสื่อความหมายตามวัฒนธรรมของบุคคลนั้น ๆ ได้อย่างเข้าใจ	5	4	3	2	1
20	ฉันสามารถแสดงท่าทางประกอบการสนทนาได้อย่างเหมาะสม กับบุคคลที่มีความแตกต่างทางวัฒนธรรม	5	4	3	2	1
21	ฉันคิดว่าความหลากหลายทางสังคม และวัฒนธรรมเป็นสิ่งที่น่าเรียนรู้และทำความเข้าใจ	5	4	3	2	1
22	การเรียนรู้วัฒนธรรม ธรรมเนียมปฏิบัติที่แตกต่างจากที่ฉันยึดถือ ทำให้ฉันเข้าใจความคิด และการกระทำของบุคคลอื่นมากยิ่งขึ้น	5	4	3	2	1
23	เมื่อฉันพบบุคคลที่ปฏิบัติตน หรือคิดแตกต่างจากฉัน ฉันเปิดใจยอมรับว่าเป็นเรื่องปกติ	5	4	3	2	1
24	ฉันพร้อมที่จะปรับเปลี่ยนพฤติกรรมให้สอดคล้องกับวัฒนธรรม เพศ ภาษา หรือศาสนาที่แตกต่างตามสถานการณ์นั้น ๆ ได้อย่างเหมาะสม	5	4	3	2	1
25	ฉันพร้อมปรับเปลี่ยนคำพูด ท่าทางให้เหมาะสมกับเวลา สถานที่ และบุคคลที่มีเชื้อชาติ วัฒนธรรมที่แตกต่างจากฉัน	5	4	3	2	1
26	ฉันมักจะแต่งกายให้เหมาะสมตามกาลเทศะ สถานที่ และวัฒนธรรมนั้น ๆ เสมอ	5	4	3	2	1
27	ฉันพร้อมที่จะเรียนรู้กฎระเบียบ ข้อบังคับ กฎกติกาของโรงเรียนและสังคม หรือชุมชนที่สมาชิกยอมรับร่วมกัน	5	4	3	2	1

ข้อที่	ข้อความ	ระดับการรับรู้				
		มากที่สุด (5)	มาก (4)	ปานกลาง	น้อย (2)	น้อยที่สุด
28	ฉันพร้อมที่จะปฏิบัติตามกฎ ข้อบังคับ ของโรงเรียน หรือสังคมที่หลากหลาย เพื่อไม่ให้ผู้อื่นเดือดร้อน	5	4	3	2	1
29	ฉันสามารถรับรู้ความคิด อารมณ์และความรู้สึกของตนเอง ในแต่ละสถานการณ์ ต่อวัฒนธรรมที่แตกต่างได้ดี	5	4	3	2	1
30	เมื่ออยู่ในสถานการณ์ที่ขัดแย้ง ฉันสามารถปรับเปลี่ยนความคิดของตนเองให้สอดคล้องตามวัฒนธรรมที่แตกต่าง โดยยึดหลักความเป็นเหตุผลในการแก้ปัญหาได้	5	4	3	2	1
31	เมื่อฉันไม่พอใจกับพฤติกรรม หรือการแสดงออกของบุคคลรอบข้างที่มีความแตกต่างหลากหลาย ฉันจะปรับเปลี่ยนความคิดของตนเองก่อนเสมอ	5	4	3	2	1
32	ฉันสามารถควบคุมอารมณ์หรือการแสดงออกของตนเองแม้จะไม่พอใจต่อพฤติกรรม หรือการแสดงออกของคนรอบข้างที่มีความแตกต่างหลากหลายทางวัฒนธรรม	5	4	3	2	1
33	ฉันสามารถทำความเข้าใจ และเลือกวิธีจัดการกับปัญหาในสถานการณ์ที่เปลี่ยนแปลงไป โดยไม่ทำให้ส่วนรวมต้องเดือดร้อน	5	4	3	2	1
34	ฉันกล้าตัดสินใจที่จะทำในสิ่งที่ถูกต้อง หรือแก้ไขปัญหาเฉพาะหน้า โดยเลือกวิธีที่กระทบกับผู้อื่น ที่มีความแตกต่างหลากหลายทางวัฒนธรรม และส่วนรวมให้น้อยที่สุดไม่อยู่ในความสนใจ	5	4	3	2	1

ข้อที่	ข้อความ	ระดับการรับรู้				
		มากที่สุด (5)	มาก (4)	ปานกลาง	น้อย (2)	น้อยที่สุด
35	ฉันสามารถหาสาเหตุ และข้อสรุปของปัญหาที่เกิดขึ้นในสถานการณ์ที่มีความแตกต่างทางวัฒนธรรม	5	4	3	2	1
36	เมื่อตกอยู่ในสถานการณ์ที่ไม่คุ้นเคย ฉันสามารถตั้งสติ และคิดหาทางออกที่ดีที่สุดในการจัดการกับปัญหานั้น ๆ อย่างเหมาะสม ก่อนการตัดสินใจ	5	4	3	2	1

ภาคผนวก ค
ตัวอย่างผลการวิเคราะห์ข้อมูล

ตัวอย่างผลการวิเคราะห์องค์ประกอบเชิงยืนยันลำดับที่สอง (second-order confirmatory factor analysis) ด้วยโปรแกรมสำเร็จรูป Mplus

Mplus VERSION 7.11

MUTHEN & MUTHEN

21/03/2023 11:18 AM

INPUT INSTRUCTIONS

TITLE: CFA

DATA:

FILE IS "C:\Users\bee\Desktop\CFA\CFA PUI.dat";

VARIABLE:

NAMES ARE Y1-Y9;

USEVARIABLES ARE Y1-Y9;

MODEL:

f1 by y1* y2 y3@1;

f2 by y4* y5@1;

f3 by y6* y7@1;

f4 by y8* y9@1;

F by f1-f4;

Y4 WITH Y2;

Y6 WITH Y4;

Y6 WITH Y2 ;

Y3 WITH Y2;

Y8 WITH Y5;

Y5 WITH Y2;

Y9 WITH Y2;

Y7 WITH Y4;

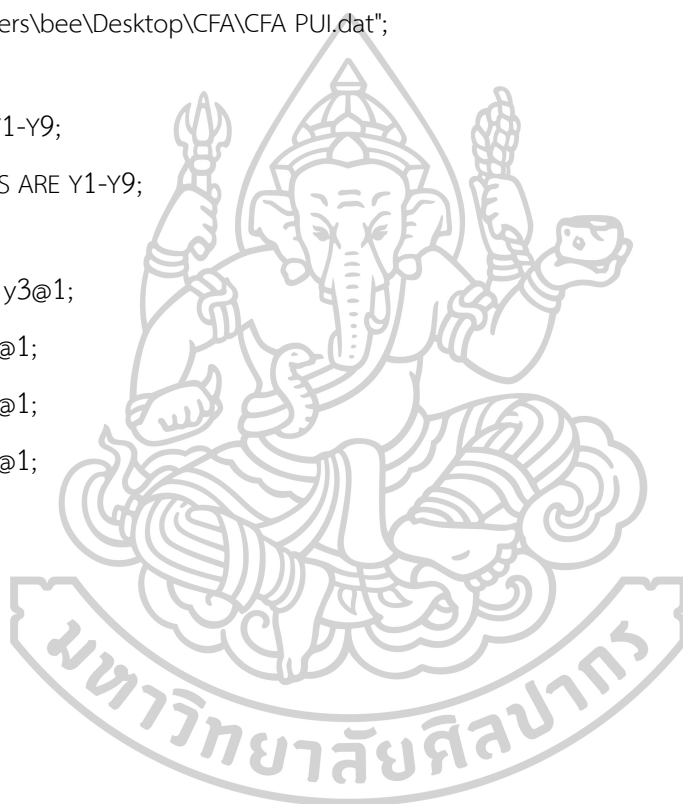
Y8 WITH Y2;

ANALYSIS:

TYPE IS GENERAL;

ESTIMATOR IS ML;

ITERATIONS = 1000;

CONVERGENCE = 0.00005;
 OUTPUT: MODINDICES(3) STANDARDIZED FSCOEFFICIENT;
 INPUT READING TERMINATED NORMALLY
 CFA
 SUMMARY OF ANALYSIS
 Number of groups 1
 Number of observations 800
 Number of dependent variables 9
 Number of independent variables 0
 Number of continuous latent variables 5
 Observed dependent variables
 Continuous
 Y1 Y2 Y3 Y4 Y5 Y6
 Y7 Y8 Y9
 Continuous latent variables
 F1 F2 F3 F4 F
 Estimator ML
 Information matrix OBSERVED
 Maximum number of iterations 1000
 Convergence criterion 0.500D-04
 Maximum number of steepest descent iterations 20
 Input data file(s)
 C:\Users\bee\Desktop\CFA\CFA PUI.dat
 Input data format FREE
 THE MODEL ESTIMATION TERMINATED NORMALLY
 MODEL FIT INFORMATION

Number of Free Parameters 40

Loglikelihood

H0 Value -4303.525

H1 Value -4291.815

Information Criteria

Akaike (AIC) 8687.049

Bayesian (BIC) 8874.434

Sample-Size Adjusted BIC 8747.412

$(n^* = (n + 2) / 24)$

Chi-Square Test of Model Fit

Value 23.419

Degrees of Freedom 14

P-Value 0.0538

RMSEA (Root Mean Square Error Of Approximation)

Estimate 0.029

90 Percent C.I. 0.000 0.049

Probability RMSEA $\leq$ .05 0.959

CFI/TLI

CFI 0.998

TLI 0.995

Chi-Square Test of Model Fit for the Baseline Model

Value 4573.307

Degrees of Freedom 36

P-Value 0.0000

SRMR (Standardized Root Mean Square Residual)

Value 0.011

MODEL RESULTS

Two-Tailed

Estimate S.E. Est./S.E. P-Value

F1 BY

Y1 0.918 0.042 21.986 0.000

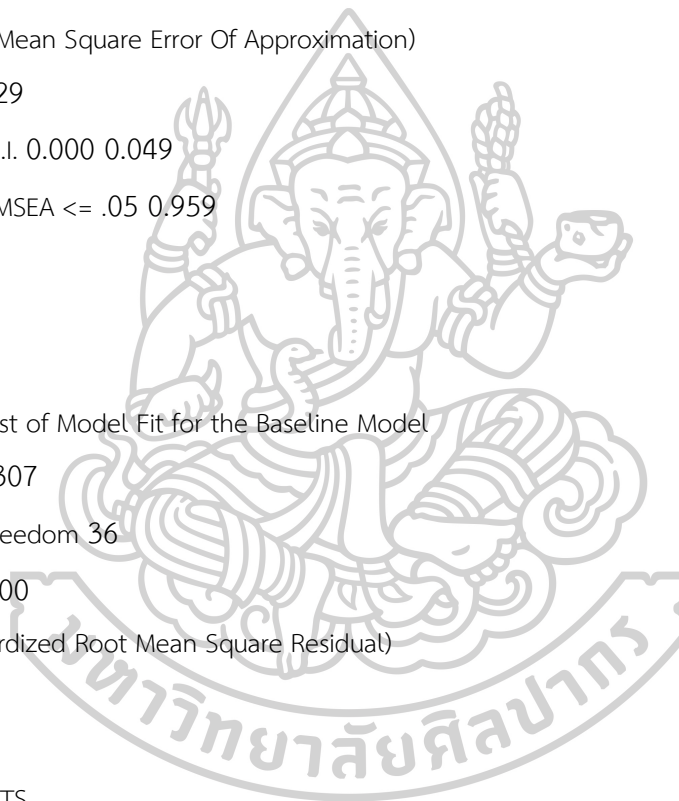
Y2 0.871 0.045 19.369 0.000

Y3 1.000 0.000 999.000 999.000

F2 BY

Y4 0.856 0.037 23.273 0.000

Y5 1.000 0.000 999.000 999.000

F3 BY

Y6 0.972 0.040 24.134 0.000

Y7 1.000 0.000 999.000 999.000

F4 BY

Y8 0.898 0.037 24.532 0.000

Y9 1.000 0.000 999.000 999.000

F BY

F1 1.000 0.000 999.000 999.000

F2 0.972 0.044 22.284 0.000

F3 0.908 0.044 20.644 0.000

F4 0.973 0.044 22.160 0.000

Y4 WITH

Y2 0.028 0.007 3.879 0.000

Y6 WITH

Y4 0.041 0.006 6.341 0.000

Y2 0.017 0.007 2.480 0.013

Y3 WITH

Y2 -0.026 0.008 -3.322 0.001

Y8 WITH

Y5 0.016 0.006 2.495 0.013

Y2 -0.023 0.008 -3.102 0.002

Y5 WITH

Y2 -0.002 0.008 -0.283 0.777

Y9 WITH

Y2 -0.029 0.008 -3.654 0.000

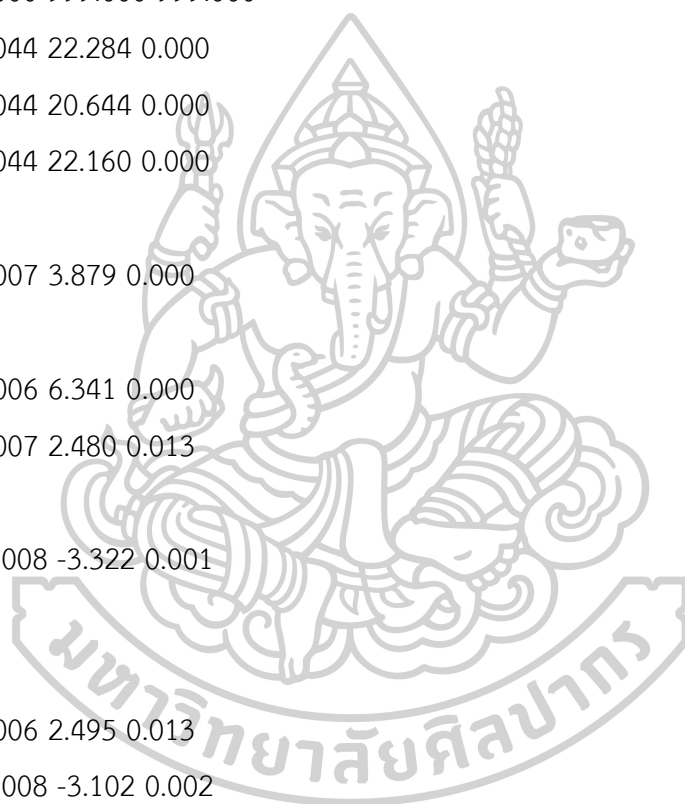
Y7 WITH

Y4 0.019 0.006 3.012 0.003

Intercepts

Y1 4.080 0.022 189.196 0.000

Y2 4.356 0.020 214.571 0.000

Y3 3.955 0.023 169.025 0.000

Y4 4.279 0.020 219.095 0.000

Y5 4.108 0.022 187.754 0.000

Y6 4.236 0.021 203.663 0.000

Y7 4.209 0.022 194.960 0.000

Y8 4.042 0.021 194.522 0.000

Y9 4.036 0.022 180.623 0.000

Variances

F 0.254 0.021 12.127 0.000

Residual Variances

Y1 0.155 0.009 16.400 0.000

Y2 0.134 0.011 12.767 0.000

Y3 0.180 0.012 15.454 0.000

Y4 0.120 0.008 15.036 0.000

Y5 0.130 0.010 13.495 0.000

Y6 0.115 0.009 13.342 0.000

Y7 0.128 0.009 13.684 0.000

Y8 0.120 0.009 14.097 0.000

Y9 0.120 0.010 12.319 0.000

F1 0.004 0.007 0.551 0.582

F2 0.013 0.007 2.011 0.044

F3 0.036 0.007 4.860 0.000

F4 0.039 0.008 4.722 0.000

STANDARDIZED MODEL RESULTS

STDYX Standardization

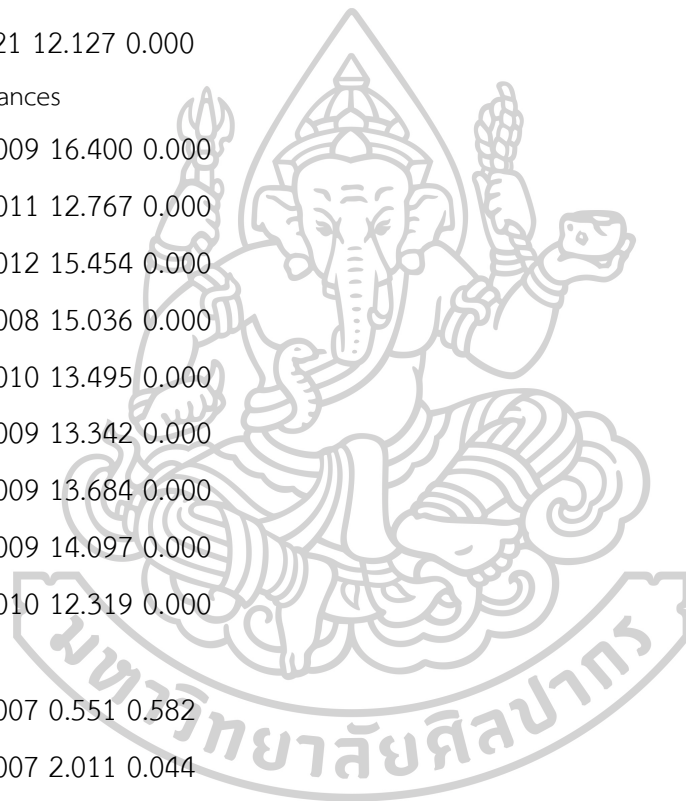
Two-Tailed

Estimate S.E. Est./S.E. P-Value

F1 BY

Y1 0.764 0.018 43.611 0.000

Y2 0.770 0.021 35.819 0.000

Y3 0.767 0.018 41.960 0.000

F2 BY

Y4 0.779 0.018 43.900 0.000

Y5 0.812 0.017 48.941 0.000

F3 BY

Y6 0.818 0.016 50.229 0.000

Y7 0.811 0.017 48.996 0.000

F4 BY

Y8 0.807 0.016 49.130 0.000

Y9 0.836 0.016 53.232 0.000

F BY

F1 0.992 0.014 71.533 0.000

F2 0.974 0.013 75.316 0.000

F3 0.924 0.015 60.395 0.000

F4 0.928 0.015 62.782 0.000

Y4 WITH

Y2 0.219 0.050 4.340 0.000

Y6 WITH

Y4 0.348 0.048 7.254 0.000

Y2 0.139 0.052 2.662 0.008

Y3 WITH

Y2 -0.164 0.053 -3.097 0.002

Y8 WITH

Y5 0.126 0.048 2.604 0.009

Y2 -0.184 0.063 -2.939 0.003

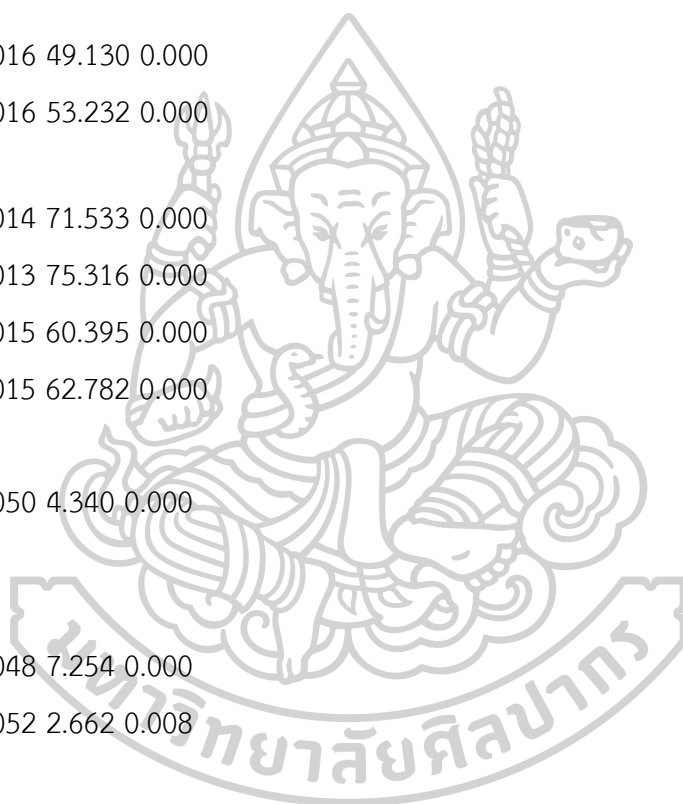
Y5 WITH

Y2 -0.017 0.061 -0.281 0.779

Y9 WITH

Y2 -0.229 0.067 -3.419 0.001

Y7 WITH

Y4 0.154 0.050 3.086 0.002

Intercepts

Y1 6.689 0.171 39.135 0.000

Y2 7.586 0.193 39.399 0.000

Y3 5.976 0.154 38.925 0.000

Y4 7.746 0.197 39.366 0.000

Y5 6.638 0.170 39.120 0.000

Y6 7.201 0.183 39.254 0.000

Y7 6.893 0.176 39.184 0.000

Y8 6.877 0.176 39.170 0.000

Y9 6.386 0.164 39.054 0.000

Variances

F 1.000 0.000 999.000 999.000

Residual Variances

Y1 0.416 0.027 15.547 0.000

Y2 0.407 0.033 12.311 0.000

Y3 0.412 0.028 14.701 0.000

Y4 0.393 0.028 14.219 0.000

Y5 0.340 0.027 12.610 0.000

Y6 0.331 0.027 12.446 0.000

Y7 0.343 0.027 12.776 0.000

Y8 0.349 0.027 13.162 0.000

Y9 0.301 0.026 11.484 0.000

F1 0.015 0.028 0.556 0.578

F2 0.052 0.025 2.076 0.038

F3 0.147 0.028 5.197 0.000

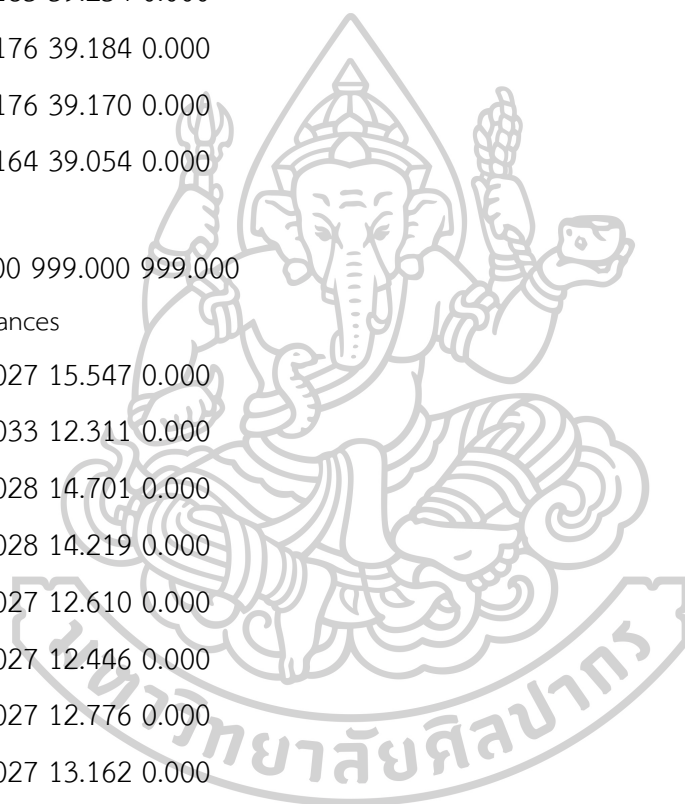
F4 0.139 0.027 5.055 0.000

STDY Standardization

Two-Tailed

Estimate S.E. Est./S.E. P-Value

F1 BY

Y1 0.764 0.018 43.611 0.000

Y2 0.770 0.021 35.819 0.000

Y3 0.767 0.018 41.960 0.000

F2 BY

Y4 0.779 0.018 43.900 0.000

Y5 0.812 0.017 48.941 0.000

F3 BY

Y6 0.818 0.016 50.229 0.000

Y7 0.811 0.017 48.996 0.000

F4 BY

Y8 0.807 0.016 49.130 0.000

Y9 0.836 0.016 53.232 0.000

F BY

F1 0.992 0.014 71.533 0.000

F2 0.974 0.013 75.316 0.000

F3 0.924 0.015 60.395 0.000

F4 0.928 0.015 62.782 0.000

Y4 WITH

Y2 0.219 0.050 4.340 0.000

Y6 WITH

Y4 0.348 0.048 7.254 0.000

Y2 0.139 0.052 2.662 0.008

Y3 WITH

Y2 -0.164 0.053 -3.097 0.002

Y8 WITH

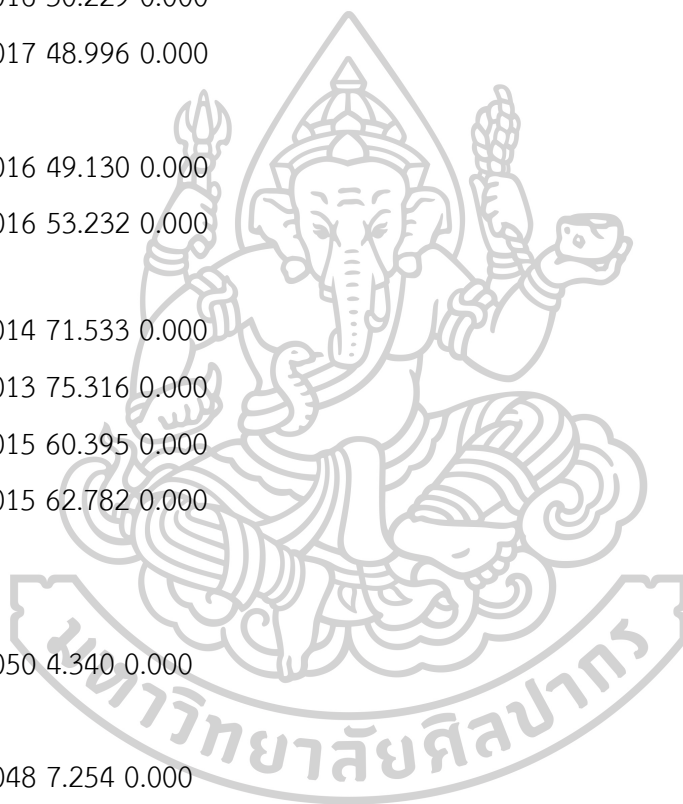
Y5 0.126 0.048 2.604 0.009

Y2 -0.184 0.063 -2.939 0.003

Y5 WITH

Y2 -0.017 0.061 -0.281 0.779

Y9 WITH

Y2 -0.229 0.067 -3.419 0.001

Y7 WITH

Y4 0.154 0.050 3.086 0.002

Intercepts

Y1 6.689 0.171 39.135 0.000

Y2 7.586 0.193 39.399 0.000

Y3 5.976 0.154 38.925 0.000

Y4 7.746 0.197 39.366 0.000

Y5 6.638 0.170 39.120 0.000

Y6 7.201 0.183 39.254 0.000

Y7 6.893 0.176 39.184 0.000

Y8 6.877 0.176 39.170 0.000

Y9 6.386 0.164 39.054 0.000

Variances

F 1.000 0.000 999.000 999.000

Residual Variances

Y1 0.416 0.027 15.547 0.000

Y2 0.407 0.033 12.311 0.000

Y3 0.412 0.028 14.701 0.000

Y4 0.393 0.028 14.219 0.000

Y5 0.340 0.027 12.610 0.000

Y6 0.331 0.027 12.446 0.000

Y7 0.343 0.027 12.776 0.000

Y8 0.349 0.027 13.162 0.000

Y9 0.301 0.026 11.484 0.000

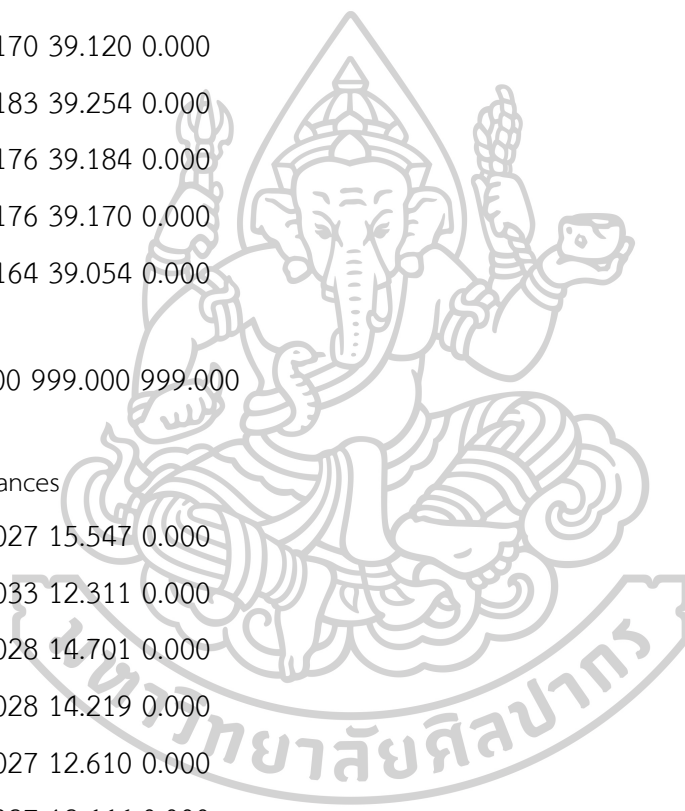
F1 0.015 0.028 0.556 0.578

F2 0.052 0.025 2.076 0.038

F3 0.147 0.028 5.197 0.000

F4 0.139 0.027 5.055 0.000

STD Standardization

Two-Tailed

Estimate S.E. Est./S.E. P-Value

F1 BY

Y1 0.466 0.019 24.463 0.000

Y2 0.442 0.019 22.885 0.000

Y3 0.508 0.021 24.197 0.000

F2 BY

Y4 0.430 0.017 24.749 0.000

Y5 0.503 0.019 26.105 0.000

F3 BY

Y6 0.481 0.018 26.401 0.000

Y7 0.495 0.019 26.082 0.000

F4 BY

Y8 0.474 0.018 26.048 0.000

Y9 0.528 0.019 27.170 0.000

F BY

F1 0.992 0.014 71.533 0.000

F2 0.974 0.013 75.316 0.000

F3 0.924 0.015 60.395 0.000

F4 0.928 0.015 62.782 0.000

Y4 WITH

Y2 0.028 0.007 3.879 0.000

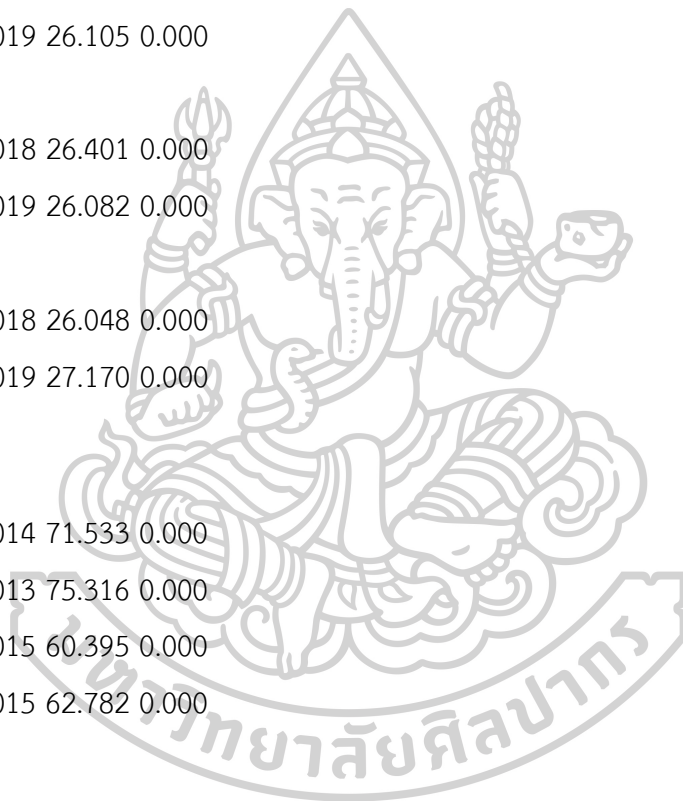
Y6 WITH

Y4 0.041 0.006 6.341 0.000

Y2 0.017 0.007 2.480 0.013

Y3 WITH

Y2 -0.026 0.008 -3.322 0.001

Y8 WITH

Y5 0.016 0.006 2.495 0.013

Y2 -0.023 0.008 -3.102 0.002

Y5 WITH

Y2 -0.002 0.008 -0.283 0.777

Y9 WITH

Y2 -0.029 0.008 -3.654 0.000

Y7 WITH

Y4 0.019 0.006 3.012 0.003

Intercepts

Y1 4.080 0.022 189.196 0.000

Y2 4.356 0.020 214.571 0.000

Y3 3.955 0.023 169.025 0.000

Y4 4.279 0.020 219.095 0.000

Y5 4.108 0.022 187.754 0.000

Y6 4.236 0.021 203.663 0.000

Y7 4.209 0.022 194.960 0.000

Y8 4.042 0.021 194.522 0.000

Y9 4.036 0.022 180.623 0.000

Variances

F 1.000 0.000 999.000 999.000

Residual Variances

Y1 0.155 0.009 16.400 0.000

Y2 0.134 0.011 12.767 0.000

Y3 0.180 0.012 15.454 0.000

Y4 0.120 0.008 15.036 0.000

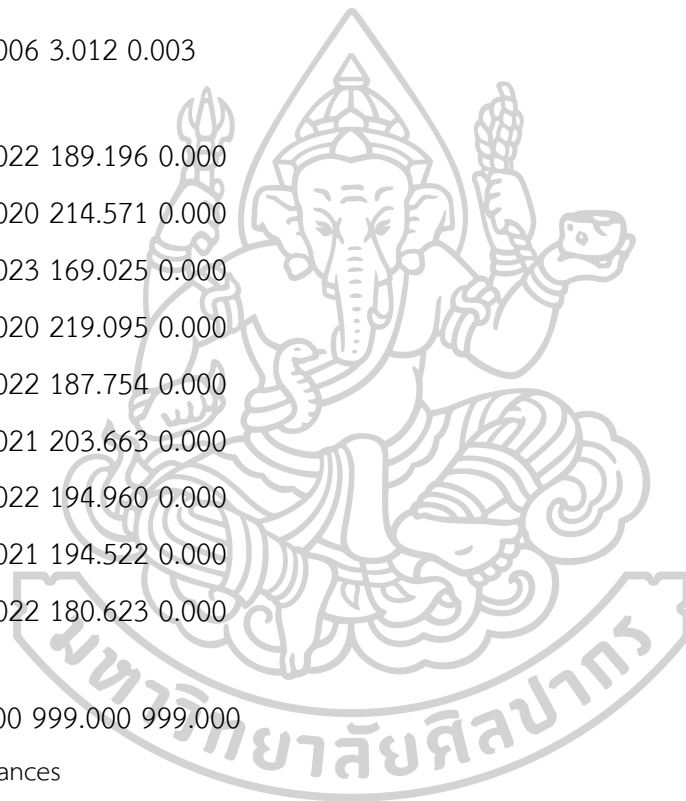
Y5 0.130 0.010 13.495 0.000

Y6 0.115 0.009 13.342 0.000

Y7 0.128 0.009 13.684 0.000

Y8 0.120 0.009 14.097 0.000

Y9 0.120 0.010 12.319 0.000

F1 0.015 0.028 0.556 0.578
 F2 0.052 0.025 2.076 0.038
 F3 0.147 0.028 5.197 0.000
 F4 0.139 0.027 5.055 0.000

R-SQUARE

Observed Two-Tailed

Variable Estimate S.E. Est./S.E. P-Value

Y1 0.584 0.027 21.806 0.000
 Y2 0.593 0.033 17.909 0.000
 Y3 0.588 0.028 20.980 0.000
 Y4 0.607 0.028 21.950 0.000
 Y5 0.660 0.027 24.471 0.000
 Y6 0.669 0.027 25.115 0.000
 Y7 0.657 0.027 24.498 0.000
 Y8 0.651 0.027 24.565 0.000
 Y9 0.699 0.026 26.616 0.000

Latent Two-Tailed

Variable Estimate S.E. Est./S.E. P-Value

F1 0.985 0.028 35.767 0.000
 F2 0.948 0.025 37.658 0.000
 F3 0.853 0.028 30.198 0.000
 F4 0.861 0.027 31.391 0.000

QUALITY OF NUMERICAL RESULTS

Condition Number for the Information Matrix 0.188E-02

(ratio of smallest to largest eigenvalue)

MODEL MODIFICATION INDICES

NOTE: Modification indices for direct effects of observed dependent variables regressed on covariates may not be included. To include these, request MODINDICES (ALL).

Minimum M.I. value for printing the modification index 3.000

M.I. E.P.C. Std E.P.C. StdYX E.P.C.

BY Statements

F1 BY Y4 4.314 3.103 1.575 2.851

F1 BY Y7 5.682 -3.712 -1.884 -3.086

F1 BY Y9 3.112 2.908 1.476 2.336

F2 BY Y9 4.758 -0.919 -0.462 -0.731

F3 BY Y3 7.080 -0.434 -0.215 -0.325

F4 BY Y3 5.009 0.412 0.217 0.329

F4 BY Y4 4.307 -0.308 -0.162 -0.294

F4 BY Y7 8.255 0.443 0.234 0.384

ON/BY Statements

F1 ON F2 /

F2 BY F1 3.492 0.816 0.808 0.808

F1 ON F3 /

F3 BY F1 8.725 -0.462 -0.451 -0.451

F2 ON F1 /

F1 BY F2 3.479 2.725 2.752 2.752

F2 ON F4 /

F4 BY F2 8.733 -0.448 -0.470 -0.470

F3 ON F1 /

F1 BY F3 8.714 -4.212 -4.318 -4.318

F3 ON F4 /

F4 BY F3 3.478 0.253 0.270 0.270

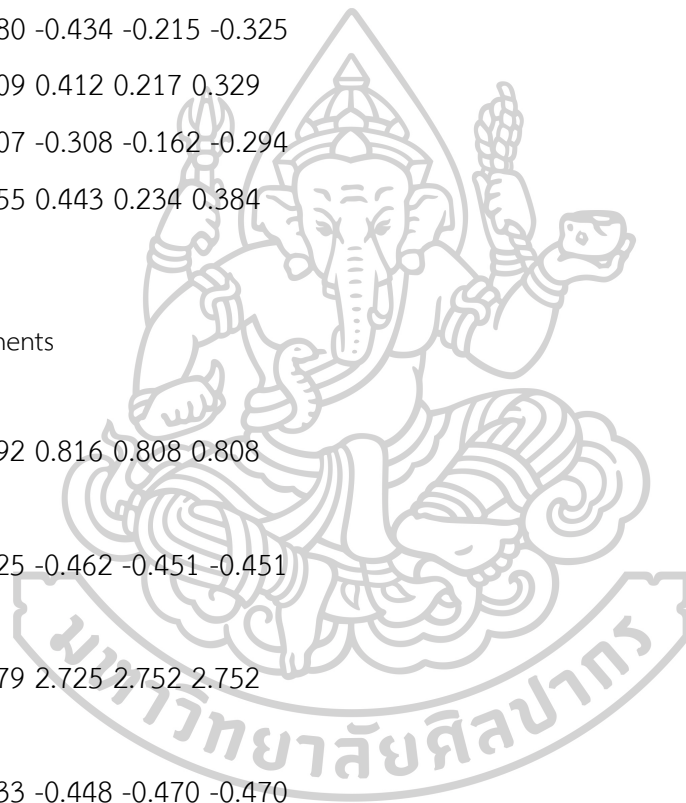
F4 ON F2 /

F2 BY F4 8.743 -1.313 -1.249 -1.249

F4 ON F3 /

F3 BY F4 3.475 0.272 0.254 0.254

WITH Statements

Y4 WITH Y1 3.084 0.010 0.010 0.075

Y8 WITH Y7 4.193 0.012 0.012 0.098

Y9 WITH Y3 7.540 0.020 0.020 0.138

F2 WITH F1 3.477 0.011 1.489 1.489

F3 WITH F1 8.733 -0.017 -1.396 -1.396

F4 WITH F2 8.733 -0.017 -0.766 -0.766

F4 WITH F3 3.476 0.010 0.262 0.262

SUMMARY OF FACTOR SCORES

FACTOR SCORE INFORMATION (COMPLETE-DATA PATTERN)

FACTOR SCORE COEFFICIENTS

Y1 Y2 Y3 Y4 Y5

_____

F1 0.126 0.198 0.146 0.038 0.118

F2 0.098 0.138 0.111 0.132 0.196

F3 0.071 0.104 0.081 -0.065 0.088

F4 0.060 0.182 0.081 0.011 0.050

F 0.113 0.179 0.131 0.048 0.127

FACTOR SCORE COEFFICIENTS

Y6 Y7 Y8 Y9

_____

F1 0.059 0.088 0.098 0.131

F2 0.035 0.075 0.076 0.117

F3 0.261 0.244 0.062 0.085

F4 0.029 0.054 0.250 0.291

F 0.066 0.094 0.102 0.136

POSTERIOR COVARIANCE MATRIX FOR ESTIMATED FACTOR SCORES (SQUARED S.E.S ON THE DIAGONAL)

F1 F2 F3 F4 F

_____

F1 0.021

F2 0.016 0.026

F3 0.012 0.012 0.030

F4 0.010 0.010 0.007 0.030

F 0.019 0.018 0.013 0.011 0.021

DIAGRAM INFORMATION

Use View Diagram under the Diagram menu in the Mplus Editor to view the diagram.

If running Mplus from the Mplus Diagrammer, the diagram opens automatically.

Diagram output

c:\users\bee\desktop\cfa\cfa_pui.dgm

Beginning Time: 11:18:43

Ending Time: 11:18:43

ประวัติผู้เขียน

ชื่อ-สกุล

อุทัยวรรณ แซ่โจ้ว

วุฒิการศึกษา

พ.ศ. 2560 หลักสูตรศึกษาศาสตรบัณฑิต สาขาคณิตศาสตร์ศึกษา
มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์ วิทยาเขตกำแพงแสน

พ.ศ.2561 กำลังศึกษาต่อ หลักสูตรศึกษาศาสตรมหาบัณฑิต
สาขาวิธีวิทยาการวิจัยทางการศึกษา คณะศึกษาศาสตร์
มหาวิทยาลัยศิลปากร วิทยาเขตพระราชวังสนามจันทร์

